

Eesti Konjunkturiinstituut
Estonian Institute of Economic Research

Eesti elanike toidukaupade ostueelistused ja hoiakud

Tallinn
Detsember 2024

Tellijä: Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

Projektgrupi koosseis: Lia Lepane, Ülo Mattheus (aruande koostajad),
Mati Reiman, Bruno Pulver, Kelly Tänav, Kiira Martens, Ingrid Niklus

Eesti Konjunkturiinstituut

Tartu mnt 10 19080 Tallinn

Tel 5617 3135

E-post eki@ki.ee

<http://www.ki.ee>

Väljaande andmete kasutamisel või tsiteerimisel tuleb viidata allikale.

Sisukord

Metodoloogiline lähenemine.....	4
1. Toidukaupade ostueelistused	6
1.1. Ostmise sagedus	6
1.2. Ostukohad	9
1.3. Aiamaa olemasolu toidu kasvatamiseks	16
1.4. Peamised ostukanalid tooterühmade lõikes.....	18
1.5. Ostuotsuse mõjutegurid	26
2. Kodumaised või imporditud toidukaubad.....	34
2.1. Kodumaise toidukauba tähendus elanikele ja kodumaisuse välja selgitamine	34
2.2. Kodumaise või imporditud toidukauba eelistamine ja olulisus	36
2.3. Kodumaiste toidukaupade omadused	39
2.4. Kodumaiste ja imporditud toidukaupade hinnanguline osatähtsus ostudes	45
2.5. Valmidus maksta kodumaise toidukauba eest kõrgemat hinda	54
2.6. Valmidus tarbida tehisliha ja Eesti päritolu liha kuvand	56
3. Toidukaupade märgistus.....	58
3.1. Pakendil oleva info lugemine esmakordsel ostmisel	58
3.2. „Kõlblik kuni“ või „parim enne“ vaatamine toidukauba ostmisel	60
3.3. Teabe otsimine toidu päritoluma kohta toidu ostmisel	61
3.4. Ained toidus, mida püütakse vältida või vähendada	62
3.5. Toidumärgised.....	64
4. Elanike hinnangud ostu- ja tarbimisharjumustele	68
4.1. Hinna vaatamise harjumused, hinnangud rahalistele võimalustele osta soovikohaseid toidukaupu ja toiduostude planeerimine	68
4.2. Valmisolek maksta kõrgemat hinda looma heaolumärgise või loomade heaolu ja tervise infoga toote eest.....	77
4.3. Toidu äraviskamine	79
4.4. Toitumisharjumused	84
4.5. Tarbimisharjumused ja ostujõu vähenemine	87
5. Mahetoidu ostu- ja tarbimisharjumused	89
5.1. Mahetoidu tähendus ja ostmise sagedus	89
5.2. Mahetoidu ostmise - mitteostmise põhjused.....	95
5.3. Enim ostetud mahetoidutooted ja ostukohad.....	98
5.4. Mahetoidu ostukavatsused ja valmidus maksta kõrgemat hinda	101
Kokkuvõtte.....	105
Lisa 1. Uuringu küsimustik koos vastuste üldjaotustega.....	109
Lisa 2. Küsitluse vastuste tabeljaotused	120
Lisa 3. Küsitluse vabad vastused	204
Lisa 4. Küsitletud kogumi iseloomustus	221

Metodoloogiline lähenemine

Eesmärk

Uuringu eesmärgiks oli kaardistada Eesti tarbijate tava- ja mahetoidukaupade ostueelistused, tarbimisharjumused ja -hoiakud, import- ja kodumaiste toidukaupade eelistused, eelistuste põhjused ning analüüsida nende näitajate trende ajas. Lisaks uuriti tarbijate teadlikkust toidumärgistest; hindade ja tarbijale olulise teabe jälgimist, hinnanguid ostujõu vähenemise mõju kohta toiduostudele ja tarbimisele, hinnanguid toidu raiskamisele, Eesti päritolu liha kuvandit ning elanike valmidust tarbida tehisliha, samuti väärtustada loomade heaolu ja -tervise info või looma heaolumärgisega tooteid.

Ülesanded, metoodika ja valim

Elanike küsitlusuuringuid toidukaupade ostueelistuste väljaselgitamiseks alustas Eesti Konjunktuuriinstituut (EKI) 1996. aastal Põllumajandusministeeriumi tellimusel. Need uuringud on jätkunud 1. septembrist 2015 Maaeluministeeriumi ja alates 2023. aasta juulist Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi tellimusel. Käesolev uuring on jätk varasematele kaardistustele ja see viidi läbi 2024. aasta augustist detsembrini. Töö põhieesmärgist lähtuvalt olid uurimisülesanded järgmised:

- toidukaupade ostueelistused ja toiduostude sagedus;
- toidukaupade ostukohad ja elanike eelistused;
- toidu ise kasvatamine;
- toidukauba ostuotsust (valikut) mõjutavad tegurid;
- kodumaise toidukauba tähendus tarbija jaoks ja kodumaise toidukauba väljaselgitamise viisid;
- üldine ostueelistus lähtuvalt toidukauba päritolust (kodumaine-import) ja toidukauba kodumaise päritolu olulisus tarbijaile;
- kodumaistele toidukaupadele iseloomulikud omadused;
- kodumaiste ja importtoidukaupade osatähtsus toiduostudes, kodumaine toidukaup kui väärtus ehk kõrgema hinna maksmise valmidus;
- tarbijale oluline info toidukauba pakendil;
- teadlikkus toidumärgistest;
- valmidus maksta kõrgemat hinda looma heaolumärgise või loomade heaolu ja -tervise infoga toote eest;
- valmidus tarbida tehisliha ja Eesti päritolu liha kuvand;
- toidukauba hind ja perede rahalised võimalused osta soovikohast toidukaupa ning toidukaupade ostmata jätmise kõrge hinna tõttu;
- toiduostude planeerimine ja spontaansus;
- toidu äraviskamise sagedus ja põhjused, sagedamini äraviskatud toidud ja hinnangud äraviskatud toidukoguse osakaalule;
- peamiste toiduainete tarbimise sagedused;

- ostujõu vähenemine ja selle võimalik mõju toiduostmise, -tegemise ja -tarbimise harjumustele;
- mahetoidu tähendus, tarbimine ja ostmise sagedus, Eesti päritolu mahetoidu tarbijate osakaal, tarbimise põhjused, ostukohad, ostukavatsused, kõrgema hinna maksmise valmidus.

Aruandes on 2024. aasta uuringu põhitulemusi võrreldud EKI poolt aastatel 1996–2022 läbi viidud küsitluste tulemustega ja võrreldavate andmete olemasolul on välja toodud pikaajalised trendid. Aastatel 2013–2014 viis tarbijate ostueelistuste uuringud läbi uuringufirma EMOR, kasutades veebipõhiseid intervjuusid vastajate kodudes (CAPI – *computer assisted personal interview*). Kuna kasutati erinevat meetodikat, intervjuueeritud elanike arv oli väiksem ja küsitletute vanus erinev (15+ aastat), tuleks seda tulemuste tõlgendamisel arvestada (vt vastav märge jooniste järel).

2024. aasta elanike toidukaupade ostueelistuste ja hoiakute analüüsimiseks koostas Eesti Konjunktuuriinstituut koostöös Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga ankeedi (vt lisa 1, küsimustik). Elanike küsitlemine toimus kõikides Eesti maakondades veebiankeediga 2024. aasta oktoobris – novembris. Kokku osales ostueelistuste uuringus 1225 inimest vanuses 18–74 aastat (vt lisa 4, küsitletud kogumi iseloomustus).

Elanikud hindasid oma tarbimis- ja ostukäitumist uuringus enamasti viimase aasta jooksul, kuid toidukauba ostmise olukordi, kus soovitu jäi ostmata kõrge hinna tõttu, hinnati viimase nelja nädala jooksul, toidu äraviskamist viimase kolme kuu ning toiduainete tarbimise sagedust viimase poolaasta jooksul.

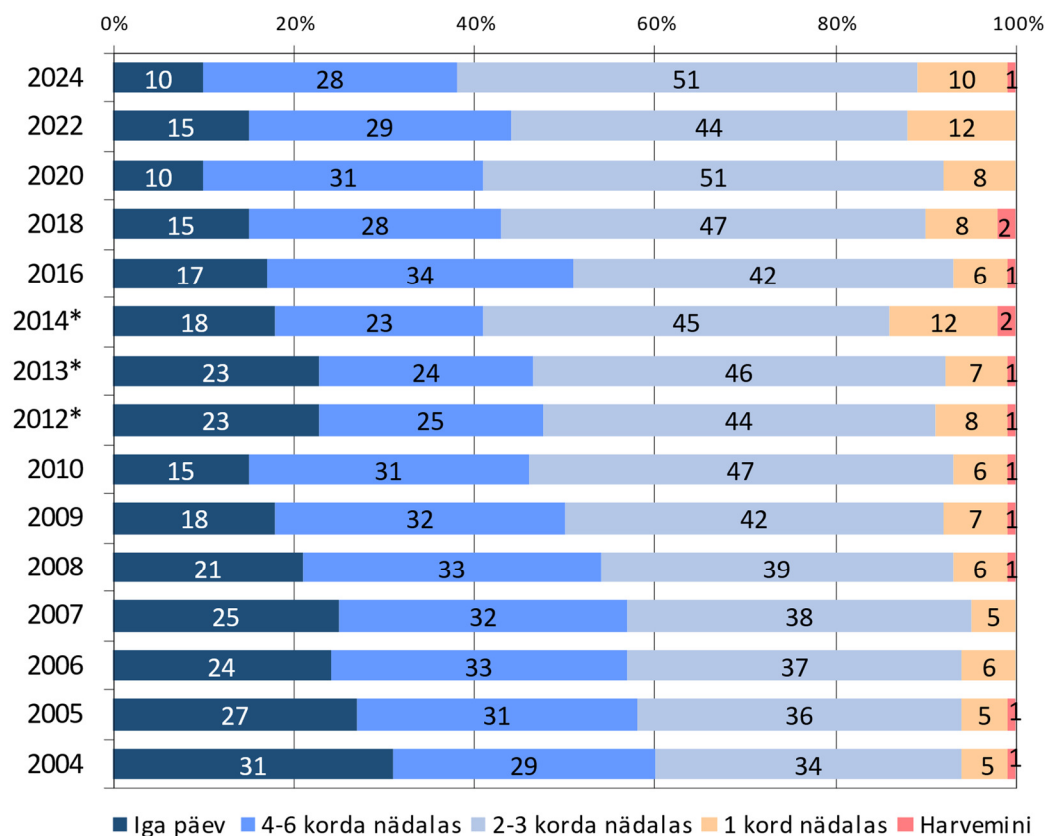
Kuna kõik ankeedi saanud ei vastanud küsitlusele ka peale kahekordset meeldetuletust, kuid uuringus osalemine oli vabatahtlik, siis kaaluti andmestik andmetöötuse käigus regiooni, rahvuse, vanuse ja soo lõikes, millega viidi vastanute jaotus vastavusse Eesti 18–74-aastaste elanike mudeliga. Mudeli aluseks on Eestis Statistikaameti poolt 31.12.2021 läbiviidud rahvaloendus, mida igal aastal täpsustatakse. Statistikaameti andmetel elas Eestis 1. jaanuaril 2024 seisuga 977 443 inimest vanuses 18–74 aastat, mis moodustab kõigist elanikest 71%. Tulemused on esinduslikud ja laiendatavad täiskasvanud elanikkonnale vanuses 18–74 aastat. Maksimaalne valimi valikuviga on 1225 vastaja korral 95%-tõenäosuse tasemel $\pm 3,2\%$.

1. Toidukaupade ostueelistused

1.1. Ostmise sagedus

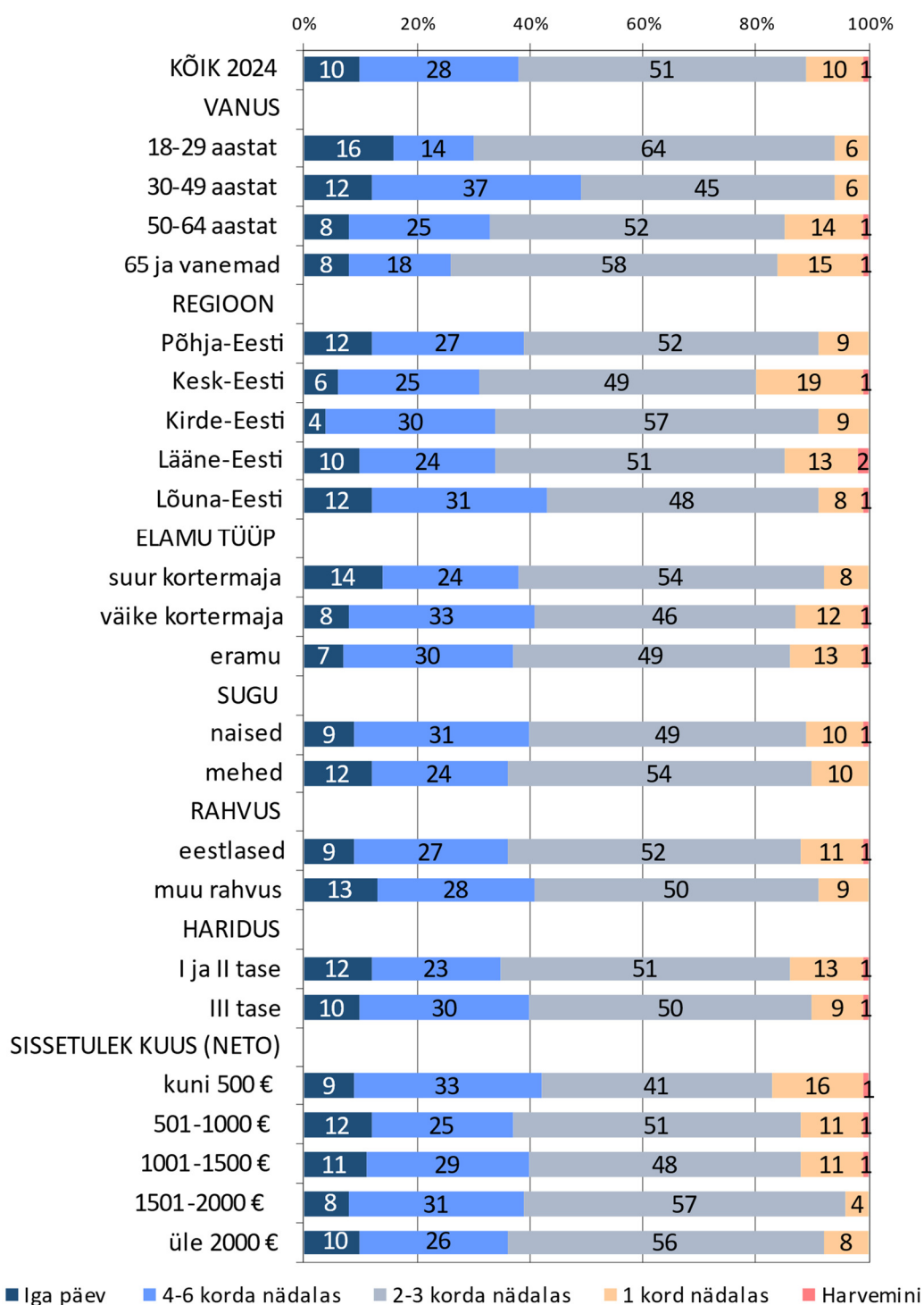
- Küsitlusele vastanud täiskasvanud Eesti elanikest pooled (51%) ostavad toidukaupu 2–3 korda nädalas, 28% teevad seda 4–6 korda nädalas ja 10% igapäevaselt. Seega 89% vastanutest (2022. a 88%) ostab toidukaupu vähemalt kaks korda nädalas või sagedamini. Kord nädalas või veelgi harvemini ostab toidukaupu 11% (2022. a 12%) vastanutest (joonis 1.1).
- Toiduostude sageduses on viimase kahe aasta jooksul toimunud mitmed nihked. Võrreldes 2022. aastaga on 7%-punkti võrra suurenenud nende osakaal, kes ostavad toitu 2–3 korda nädalas (2022. a 44%, 2024. a 51%) ja 5%-punkti võrra vähenenud nende vastajate osakaal, kes teevad seda iga päev (2022. a 15%, 2024. a 10%). Tarbijad ostavad toitu harvem kui varasemalt.
- Pikemas vaates nähtub, et kõige suuremad muutused on toimunud 2–3 korda nädalas toidukaupu ostvate vastajate osakaalus, mis on 2004. aasta 34%-lt kasvanud 51%-ni 2024. aastal ja igapäevaselt toitu ostvate vastajate arvus, mis on vähenenud 31%-lt 10%-ni. Kõige püsivam on olnud nende vastajate osakaal, kes ostavad toitu 4–6 korda nädalas, kõikides 24%-st 34%-ni.
- Tarbijagruppide toiduostusagedused on lähedased, kuid 18–29-aastased noored ostavad toitu teistest vanuserühmadest harvemini (2–3 korda nädalas 64%, kõigist tarbijatest keskmiselt 51%). Harvu toiduostjaid (1 kord nädalas või harvem) on kõige rohkem Kesk-Eestis (20%) ja Lääne-Eestis (15%), 65-aastaste ja vanemate (16%), 50–64-aastaste (15%) ning pereliikme kohta kuni 500 € suuruse kuu netosissetulekuga vastajate hulgas (17%, joonis 1.2, lisa 2.1).

Joonis 1.1. Toidukaupade ostmise sagedus aastatel 2004–2024 (% vastanutest)

* EMOR CAPI meetod

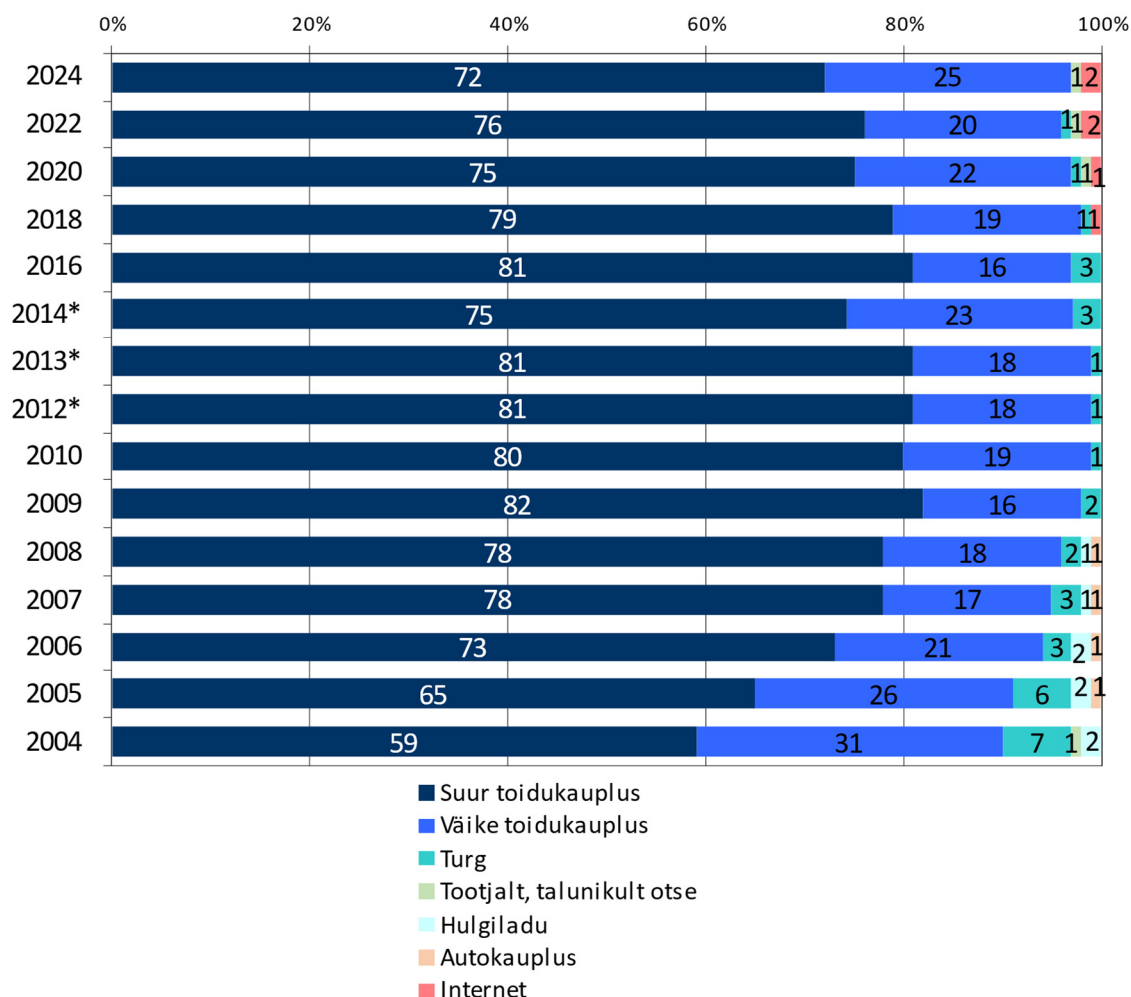
Joonis 1.2. Toidukaupade ostmise sagedus aastal 2024 tausttunnuste rühmades (% vastanutest)

1.2. Ostukohad

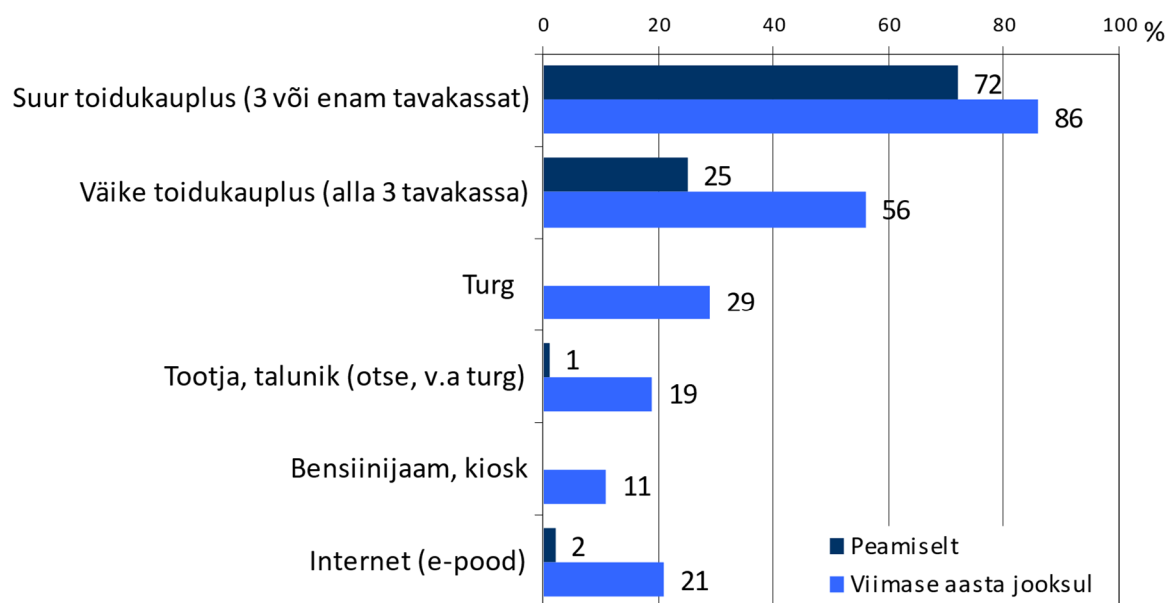
- 2024. aastal ostis ligi kolmveerand vastanuist (72%) oma toidukaubad suurtest kauplustest (2022. aastal 76%). Neljandik (25%, 2022. aastal 20%) vastanutest ostis toitu peamiselt väikestest toidupoodidest, 2% peamiselt internetist (e-poest) ja 1% otse tootjalt (joonis 1.3).
- Viimase aasta jooksul (mitme vastuse võimalus) ostis 86% (2022. a 89%) vastanutest toidukaupu suurtest ja 56% (2022. a 55%) väikestest toidukauplustest, 29% (2022. a 36%) turgudelt, 19% (2022. a 18%) otse tootjalt või talunikult, 21% (2020. a 23%) internetist (e-poest) ja 11% (2022. a 19%) bensiinijaamadest või kioskitest (joonis 1.4).
- Uuringutevahelisel perioodil on vähenenud toidukaupade ostmine turgudelt ja bensiinijaamadest või kioskitest (vastavalt 7%- ja 8%-punkti võrra). Seda võib seletada turgude ja bensiinijaamade kõrgema hinnatasemega, mis kiire hinnakasvu tingimustes on hakanud tarbija käitumist kokkuhoiu suunas mõjutama.

Joonis 1.3. Toidukaupade peamised ostukohad aastatel 2004–2024 (% vastanutest)

* EMOR CAPI meetod

Joonis 1.4. Toidukaupade ostukohad aastal 2024 (% vastanutest, viimase aasta jooksul, mitme vastuse võimalus)

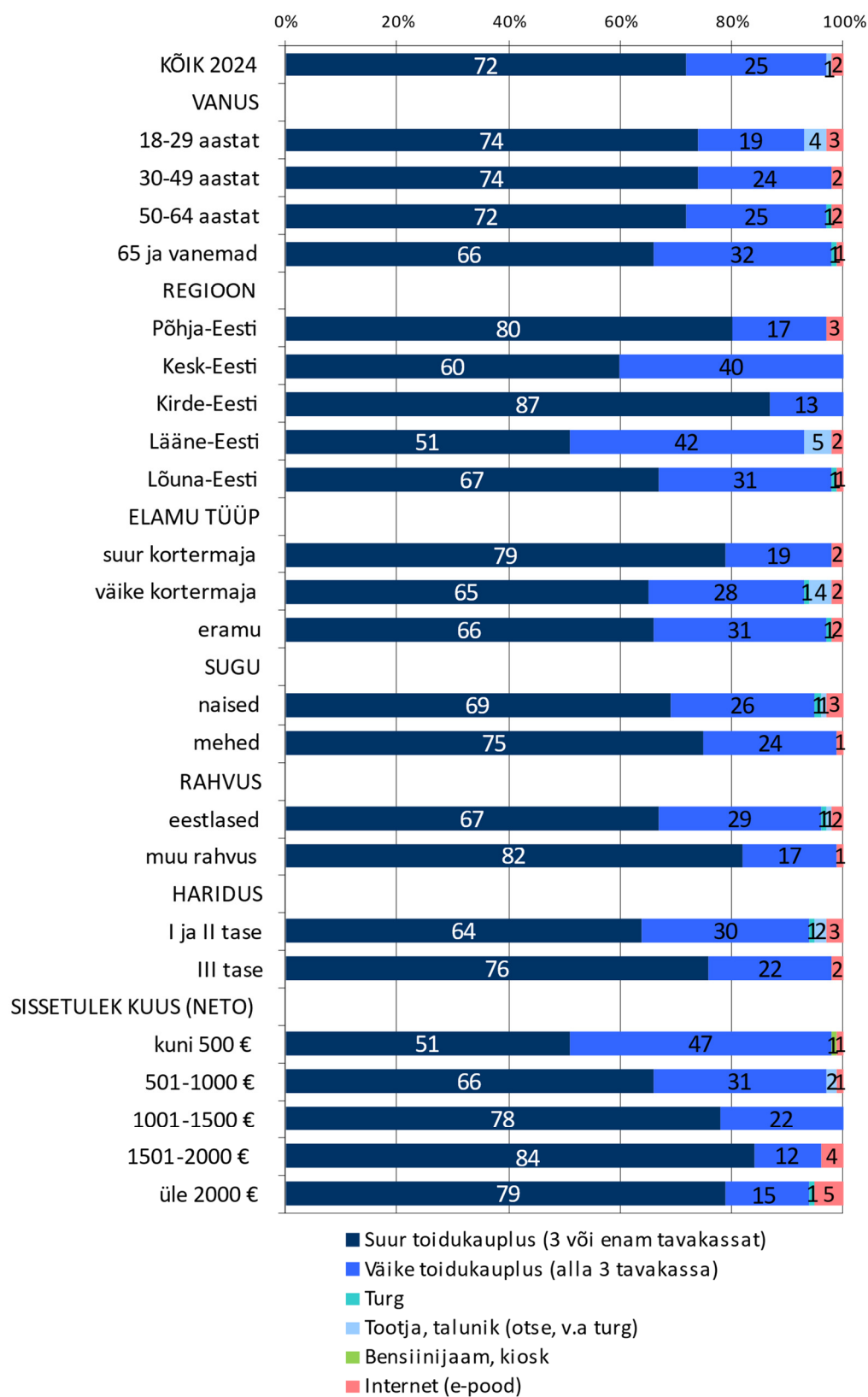

- Suured toidukauplused on eelistatumaks ostukohaks kõigis elanike gruppides. Seda mõjutab paratamatult suurte ostukeskuste rohkus ja nende kujundatud tarbija elustiil, kuivõrd mugavam on teha sisseoste autoga suurest ostukeskusest, kus kauba valik on laiem ja kindel kvaliteet tagatud.
- Teistest eristuvad 500 € suuruse kuu netosissetulekuga vastajaid, kellest 47% eelistab väiksemaid toidukauplusi ning Lääne- ja Kesk-Eesti elanikud, kellest eelistab väikeseid toidupoode vastavalt 42% ja 40%. Seda võib seletada liikumisvõimaluste puudumisega keskustesse, kus asuvad suuremad toidukauplused (joonis 1.5, lisa 2.2).
- Ka tingimusel, kus vastajail oli võimalus valida mitu vastusevarianti, märgiti viimase aasta eelistatuma ostukohana suuri (86% vastanuist) ja vähem väikeseid (56%) kauplusi (joonis 1.6). Turul käis viimase aasta jooksul 29% vastanuist, 19% ostis toitu otse tootjailt, 11% bensiinijaamadest ja 21% internetist. Vastustest nähtub, et vaatamata oma peamistele eelistustele (suured või väikesed kauplused) külastati siiski ka teisi ostukohti ja tehti oste interneti kaudu.
- Eelistatud kauplusekettidest tõi küsitlusele vastanuist 67% välja Coopi (Konsum, Maksimarket, Coop Väikepood), 60% Maxima, 57% Rimi, 57% Selveri (Selver, Selver ABC, Delice), 33% Lidli, 31% Grossi toidukaubad ja 28% Prisma (joonis 1.7).
- Vaadeldes tarbija eelistusi sissetulekute lõikes ja arvestades toiduainete kiiret kallinemist, siis kõige madalama sissetulekuga vastajad (500 € kuus leibkonna liikme kohta) eelistasid ostukohtadena enam Coopi (61%), Maximat (48%), Selverit (48%) ja Rimi (41%) (lisa 2.2).
- Kõige suurema sissetulekuga vastajad (rohkem kui 2000€) eelistasid oste teha Coopist (67%), Selverist (66%), Rimist (55%) ning Maximast (41%). Need kaupluseketid olid populaarsed ka teistes tarbijagruppides ja nagu nähtub, on need poeketid suutnud pakkuda meelepäraseid ja sobivas hinnaklassis tooteid kõikidele tarbijagruppidele. Eelistusi mõjutab kindlasti ka

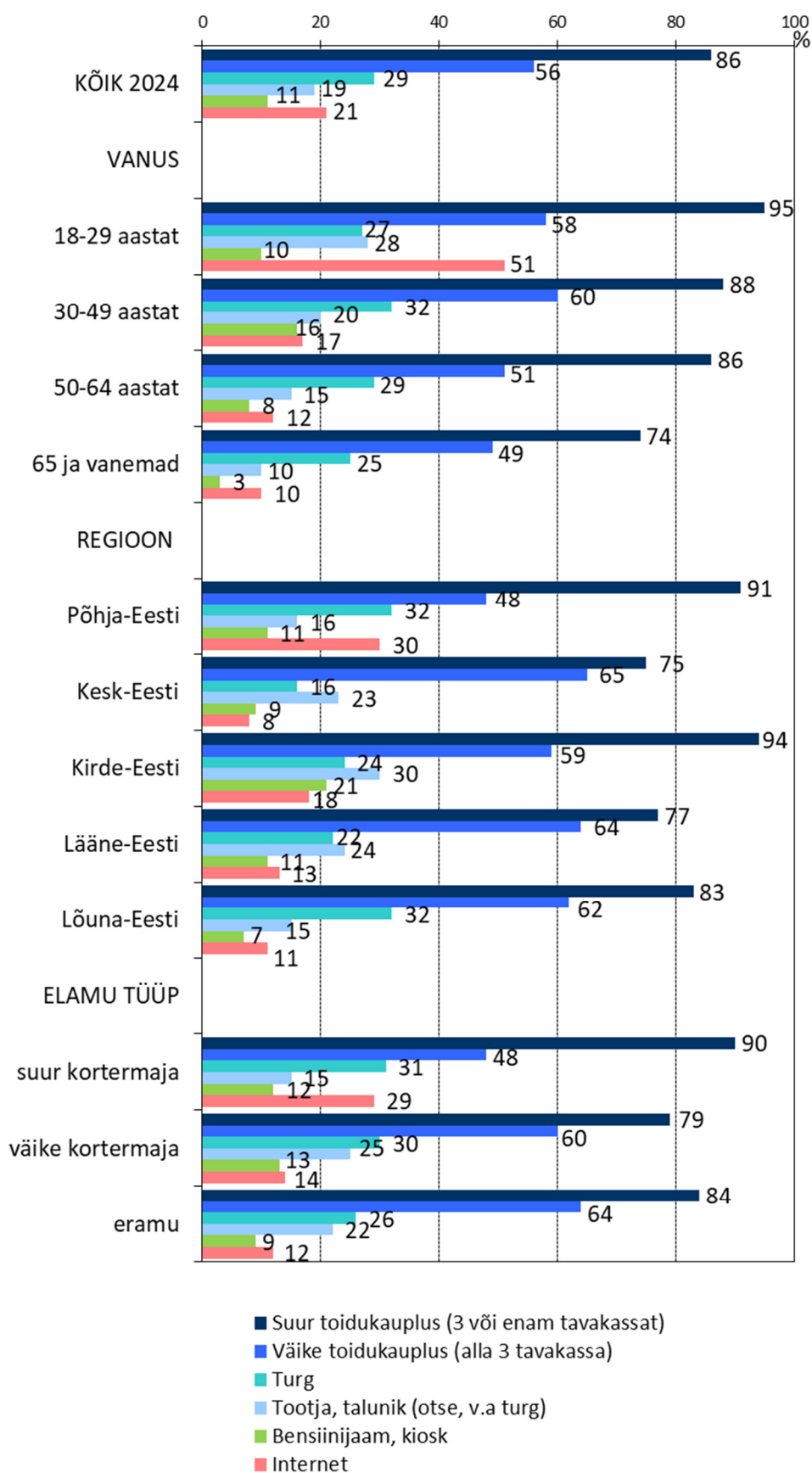
kaupluste arv poekettides ja nende paiknemise käepärasus. Enim külastatud Coop on tuntud laia piirkondliku võrgustiku poolest, mis seletab osalt ka selle eelistamist kõikides tarbijagruppides. Lõuna-Eestis märkis selle keti oma eelistuseks 90% vastajaist, Lääne-Eestis 88%, Kesk-Eestis 84%, Kirde-Eestis 70% ja Põhja-Eestis 47%.

- Rahvuste lõikes ostab eestlastest toidukaupu Coopist 72%, Rimist 65% ja Selverist 59%, muukeelse elanikkonna eelistusteks on Maxima (84%) ja Rimi (65%).
- Võrreldes suurte kauplusekettidega jääb turg tarbija erinevate valikute hulgas suhteliselt tagasihoidlikule kohale ja seda külastas viimasel aastal keskmiselt 14% vastanuist.
- Vabade vastustena märgiti muude ostukohtadena Bolti ja Wolti, Jaagumäe toidukeskusi Võrus, Rõõmu Kaubamaja, Kanpoli ja üksikult ka teisi ostukoht nagu Kaupmehe hulgiladu, kauplused Lätis Apes ja Valkas, Keila TÜ, Saiasahver, Karjamarket ja Sumena.

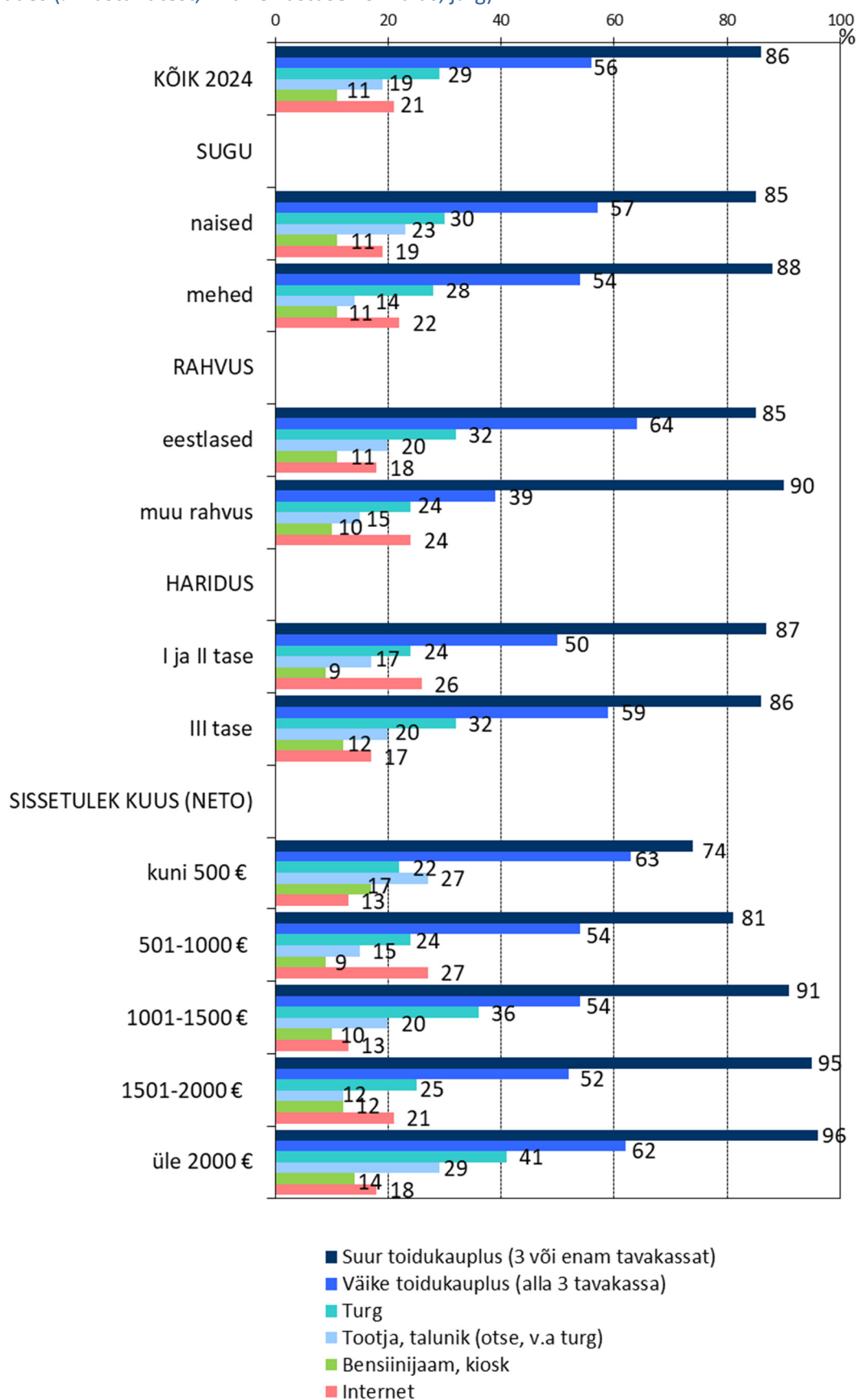
Joonis 1.5. Toidukaupade peamine ostukoht aastal 2024 tausttunnuste rühmades (% vastanutest)

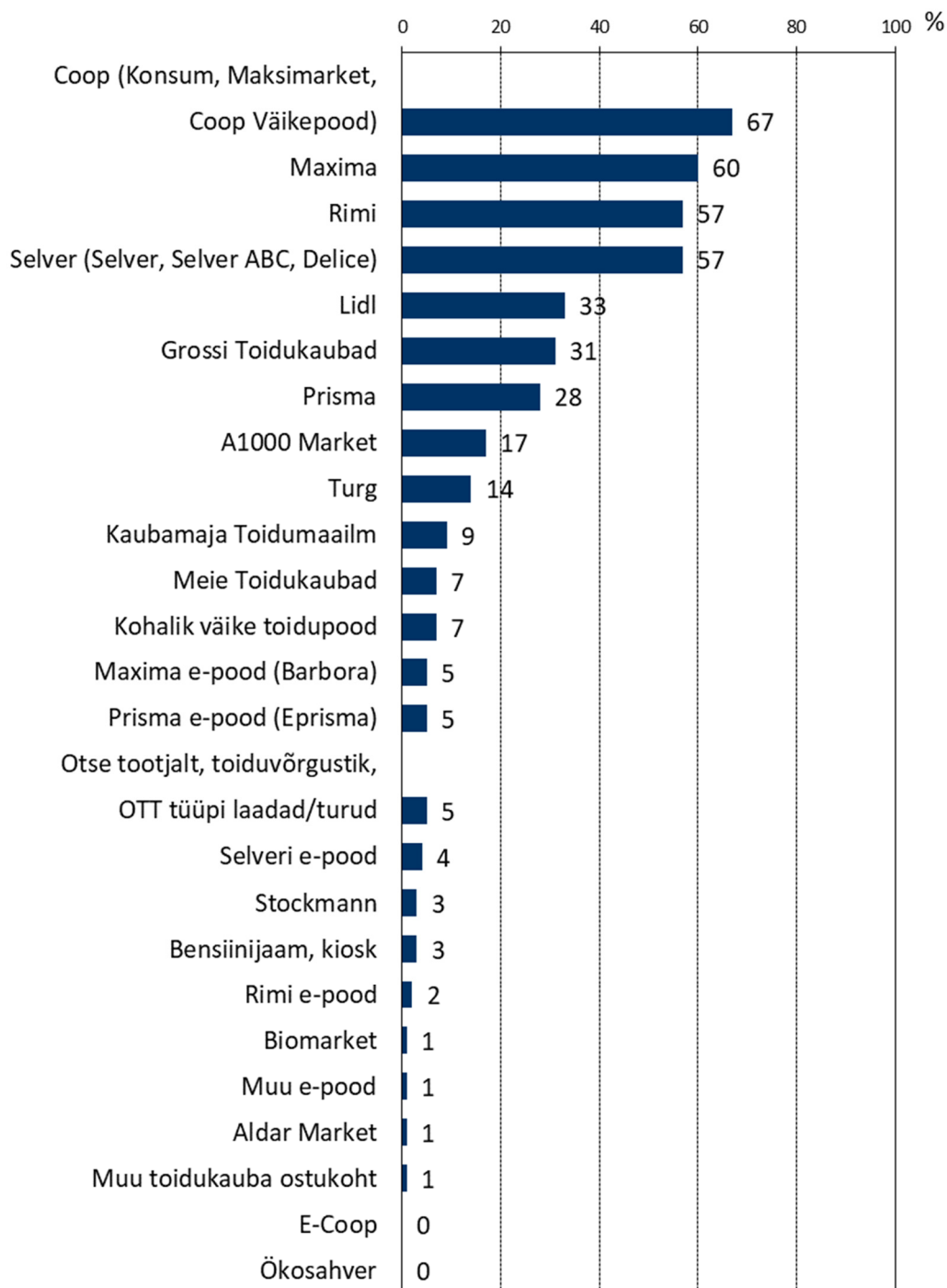
Joonis 1.6. Toidukaupade ostukohad, kust viimase aasta jooksul toidukaupa osteti tausttunnuste rühmades (% vastanutest, mitme vastuse võimalus)

Joonis 1.6. Toidukaupade ostukohad, kust viimase aasta jooksul toidukaupa osteti tausttunnuste rühmades (% vastanutest, mitme vastuse võimalus, järg)

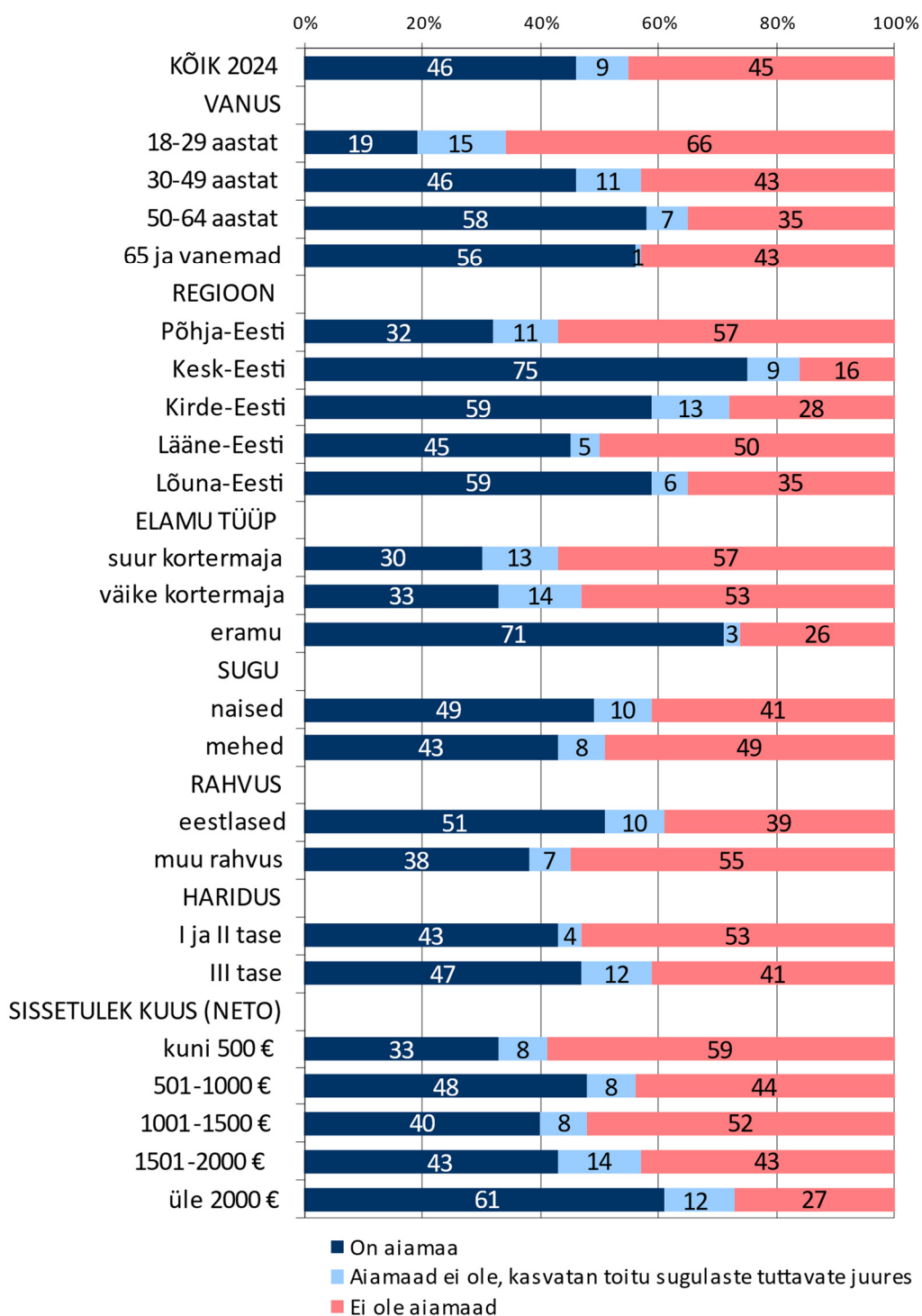
Joonis 1.7. Toidukaupade eelistatuimad ostukohad (% vastanutest)

1.3. Aiamaa olemasolu toidu kasvatamiseks

- 46% küsitlusele vastanuist kinnitas (2022. a 45%), et neil on toidu ise kasvatamiseks aiamaa ja 9% vastas (2022. a 10%), et kasvatab toitu sugulaste või tuttavate juures. 45% vastanutest aiamaa puudus (sama ka 2022. a) (joonis 1.8).
- Isikliku aiamaa olemasolu oli omasem Kesk-Eesti elanikele (75%), eramu omanikele (71%) ja üle 2000 € suuruse sissetulekuga vastajaile (61%). Aiamaad omavad sagedamini eestlased (51%) ja harvemini muust rahvusest inimesed (38%).
- Toidu ise kasvatamine oma aiamaal oli omane vanemaealisele elanikkonnale: 50–64-aastastele ning 64-aastastele ja vanematele (vastavalt 58% ja 56%).
- Kõige vähem omasid aiamaad 18–29-aastased noored (19%). 15% noortest kinnitas, et kasvatab toite sugulaste või tuttavate juures. 66%-l noortest kokkupuude toidukasvatamisega puudus.
- Aiamaa mitteomamist ja toidu ise mittekasvatamist kinnitasid noorte kõrval rohkem ka kuni 500 € suuruse sissetulekuga vastajad (59%) ning Põhja-Eesti ja suurte kortermajade elanikud (kumbki 57%).

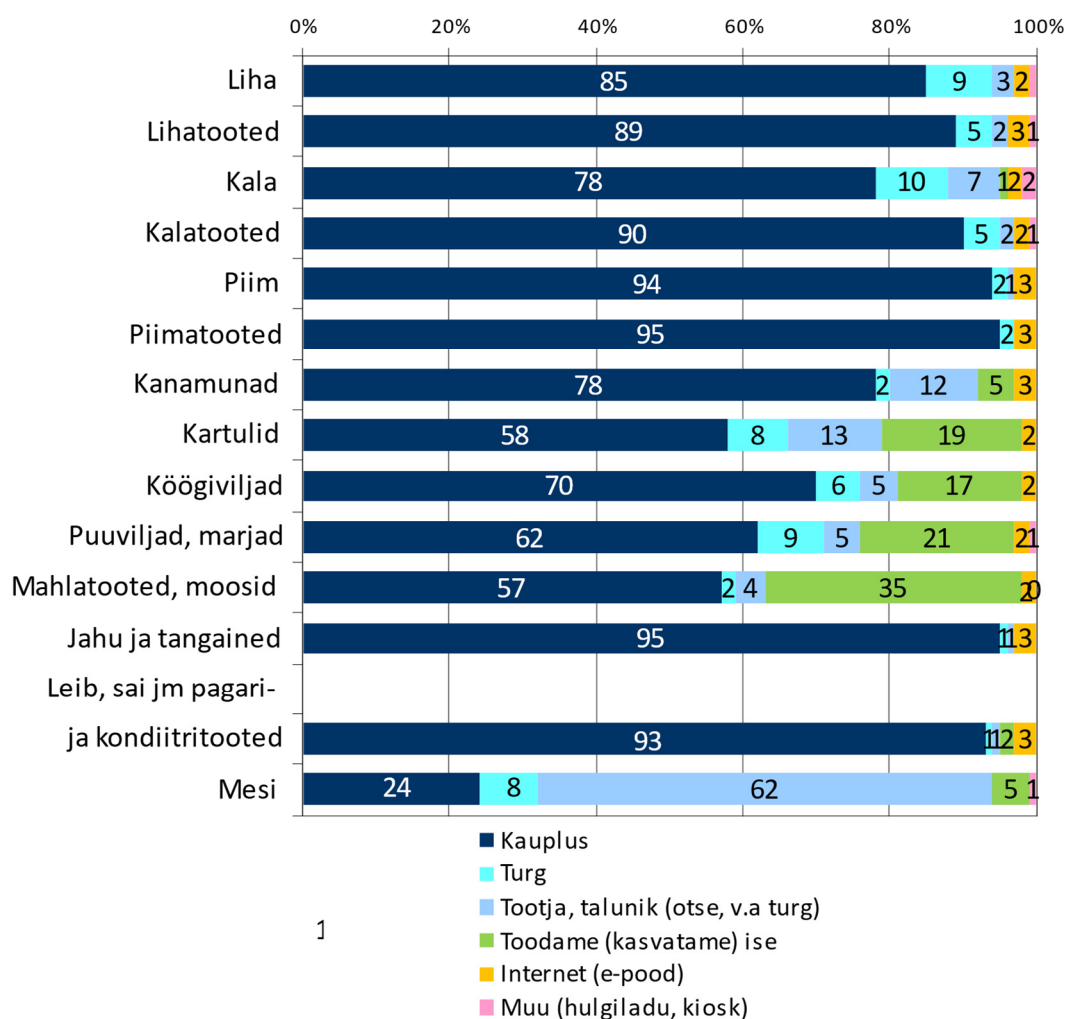
Joonis 1.8. Aiamaa olemasolu toidu kasvatamiseks (% vastanutest)

1.4. Peamised ostukanalid tooterühmade lõikes

- Igapäevaseid toidukaupu osteti 2024. aastal valdavalt jaekauplustest. Kauplustest osteti tarbijate hinnangul kolm neljandikku või rohkem (78–95%) piima-, liha- ja kalatoodetest, jahu- ja tangainetest ning kanamunadest ning enam kui pool köögi- ja puuviljadest ning mahlatoodetest (57–70%). Kõige vähem soetati kauplustest mett (24%), mida eelistati osta otse tootjalt (62%) või turult (8%). 5% vastanuist kinnitas, et peab ise mesilasi (joonis 1.9; 1.10).
- Kauplustest tehti keskmiselt 58% kõigist kartuli ostudest, kuid väiksemas mahus on säilinud ka traditsioon kasvatada kartulit ise (19%) ja osta neid otse tootjalt (13%) või turult (8%).
- Omatoodangu osakaal oli lisaks kartulile (19%) suurim mahlade ja mooside (35%), puuviljade ja marjade (21%) ning köögiviljade rühmas (17%). Turult soetas puuvilju ja marju 9% ning köögivilju 6%.
- Turu kui ostukoha osakaal oli suurim kala ja liha ostudes (vastavalt 10% ja 9%).

Joonis 1.9. Ostukanalite osakaalud toidukaupade ostudes (% tooterühma ostudest, elanike hinnangute alusel)

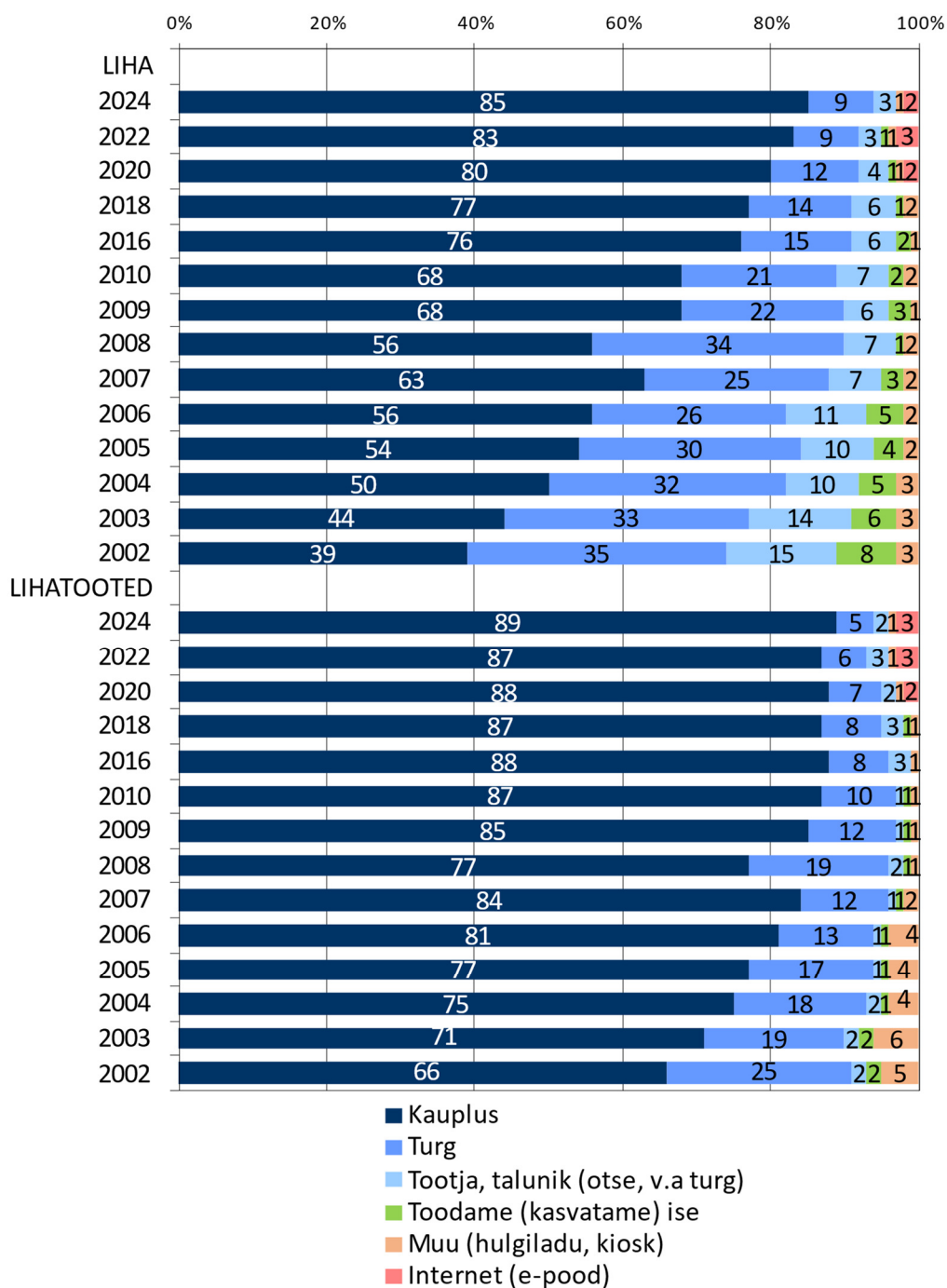

Joonis 1.10. Toidukaupade peamised ostukanalid tooterühmade lõikes
(% tooterühma ostudest, elanike hinnangute alusel)

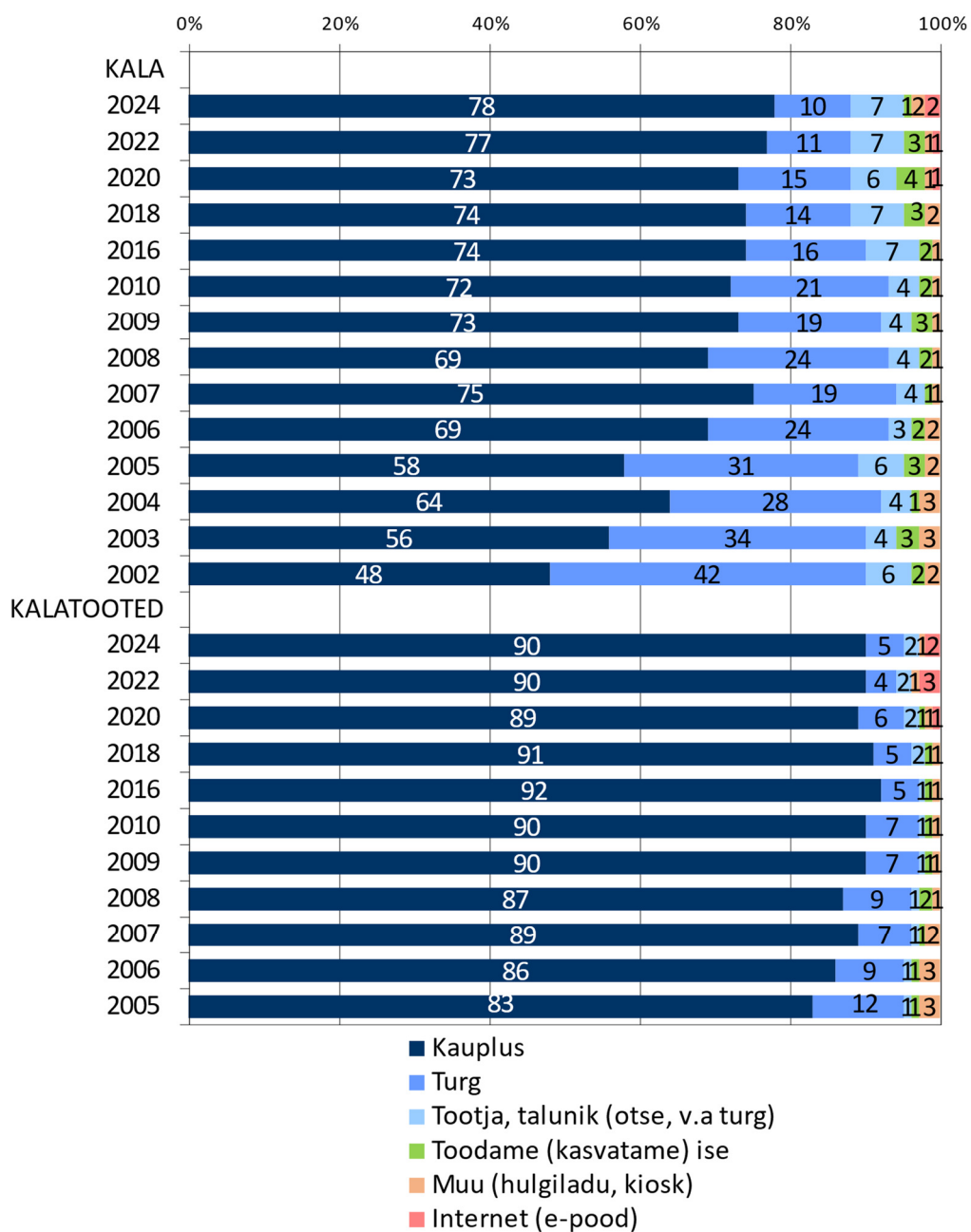

- Liha ja lihatoodete ostukohtade struktuuris toimub pidev suundumus kaupluste kasuks ja kui 2002. aastal osteti kauplustest 39% lihast ja 66% lihatoodetest, siis 2024. aastal vastavalt 85% ja 89% (joonis 1.11). Selle võrra on vastavalt vähenenud turu ja muude ostukohtade osakaal. Kui turgudelt ostis 2002. aastal liha 35% ja lihatooteid 25% vastanuist, siis 2024. aastal vastavalt 9% ja 5%.
- Ka kala ostukohana on aina sagedamini hakatud eelistama kauplusi. Kui 2002. aastal ostis kala kauplustest 48% ja turgudelt 42%, siis 2024. aastal eelistati ülekaalukalt kauplusi (vastavalt kauplused 78% ja turud 10%). Kalatoodete osas on kauplusi samas eelistatud ka pikemas ajaperspektiivis (2005. a 83% ja 2024. a 90%) (joonis 1.12).
- Piima ja piimatooteid ostavad elanikud samuti valdavalt jaekauplustest. 2024. aastal osteti jaekauplustest 94% kogu aasta jooksul ostetud piimast ja 95% ostetud piimatoodetest (joonis 1.13).
- Kanamunade ostude osakaal jaekauplustest on püsinud samal tasemel alates 2007. aastast (2007. a vastavalt 75% ja 2024. a 78%). Otse tootjalt osteti 2024. aastal 12% kanamunadest ja 5% moodustas omatoodang (joonis 1.13).
- Kui jahu ja tangaineid osteti aastatel 2002–2006 sagedasti ka hulgiladudest ja kioskitest (7–18% vastanuist) ning turgudelt (2–11%), siis 2024. aastal osteti neid ülekaalukalt (95%) jaekauplustest (joonis 1.14).
- Valdavalt ostetakse kauplustest ka leiba, saia jm pagari- ning kondiitritooteid (93% vastanuist).
- Kartuliostude osakaal jaekauplustest on suurenenud 2002. aasta 8%-lt 58%-ni 2024. aastal, mis kõneleb sellest, et kauplused on pööranud kartuli kvaliteedile ja valikule üha suuremat tähelepanu ning võitnud ostjaid pidevalt juurde. Kvaliteetse kartuli kättesaadavus on kahandanud nende inimeste arvu, kes kasvatavad kartulit ise (2002. a 46%, 2024. a 19%), ostavad kartulit otse tootjalt ja talunikelt (2002. a 25%, 2024. a 13%) või turgudelt (2002. a 20%, 2024. aastal 8%) (joonis 1.14).
- Kartuliostmisega sarnane tendents iseloomustab ka köögiviljade ostmist ja nende ise kasvatamist, kus pidevalt on suurenenud kaupluste osakaal. Kui 2002. aastal osteti kauplustest 23% köögiviljadest, siis 2024. aastal 70%. Ise köögivilja kasvatamine on vähenenud vastavalt 45%-lt 17%-ni 2024. aastal ja turgudelt ostmise 25%-lt 6%-ni 2024. aastal.
- Samamoodi on muutunud puuviljade ja marjade ostukohtade ja ise kasvatamise osakaalud ning neid on hakatud rohkem ostma kauplustest (2002. aastal 28%, 2024. aastal 62%), samas kui ise kasvatamine (2002. a 45%, 2024. a 21%) ja turgudelt ostmise (2002. a 22%, 2024. aastal 9%) on vähenenud (joonis 1.15).
- Teiselt poolt, küll mõningase kahanemisega, on püsinud mahlade ja mooside isevalmistamise traditsioon (2002. a 47%, 2024. a 35%). Siiski üle poole vastanuist (57%) eelistas 2024. aastal mahlu ja moose osta kauplustest (2002. a oli neid 48%).
- Mett on valdavalt ostetud otse tootjalt ja see osakaal on püsinud alates 2002. aastast (nii 2002. kui ka 2024. a 62% vastanuist). Turgudelt ostis 2024. aastal mett 8% ja ise tootis 5%. Pikas perspektiivis (2002–2024) on kaupluste osakaal suurenenud 10%-lt 24%-ni ja turgude osakaal vähenenud 17%-st 8%ni.

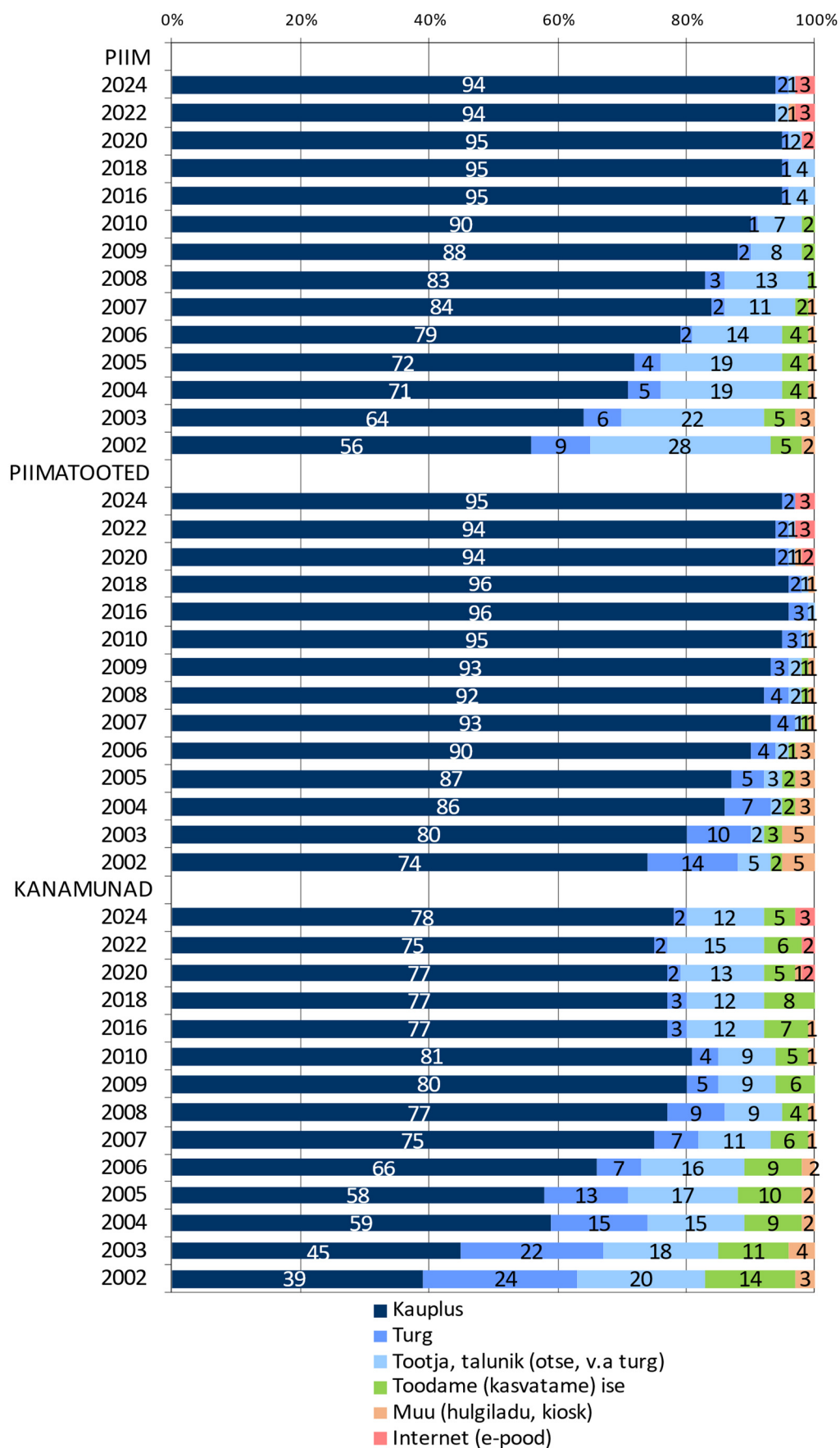
Joonis 1.11. Ostukanalite osakaalud liha ja lihatoodete ostudes 2002–2024 (% tooterühma ostudest, elanike hinnangute alusel)

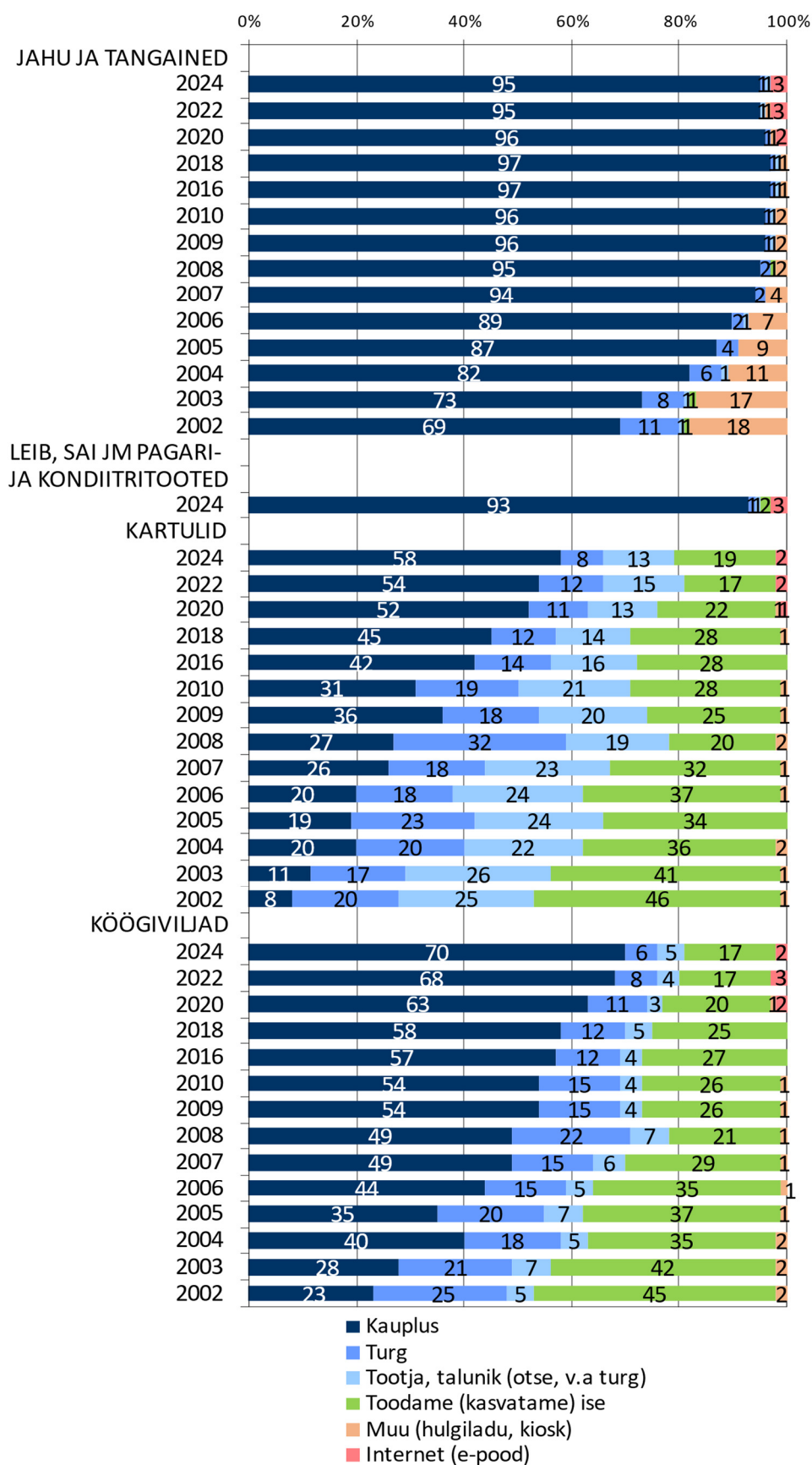
Joonis 1.12. Ostukanalite osakaalud kala ja kalatoodete ostudes 2002–2024 (% tooterühma ostudest, elanike hinnangute alusel)

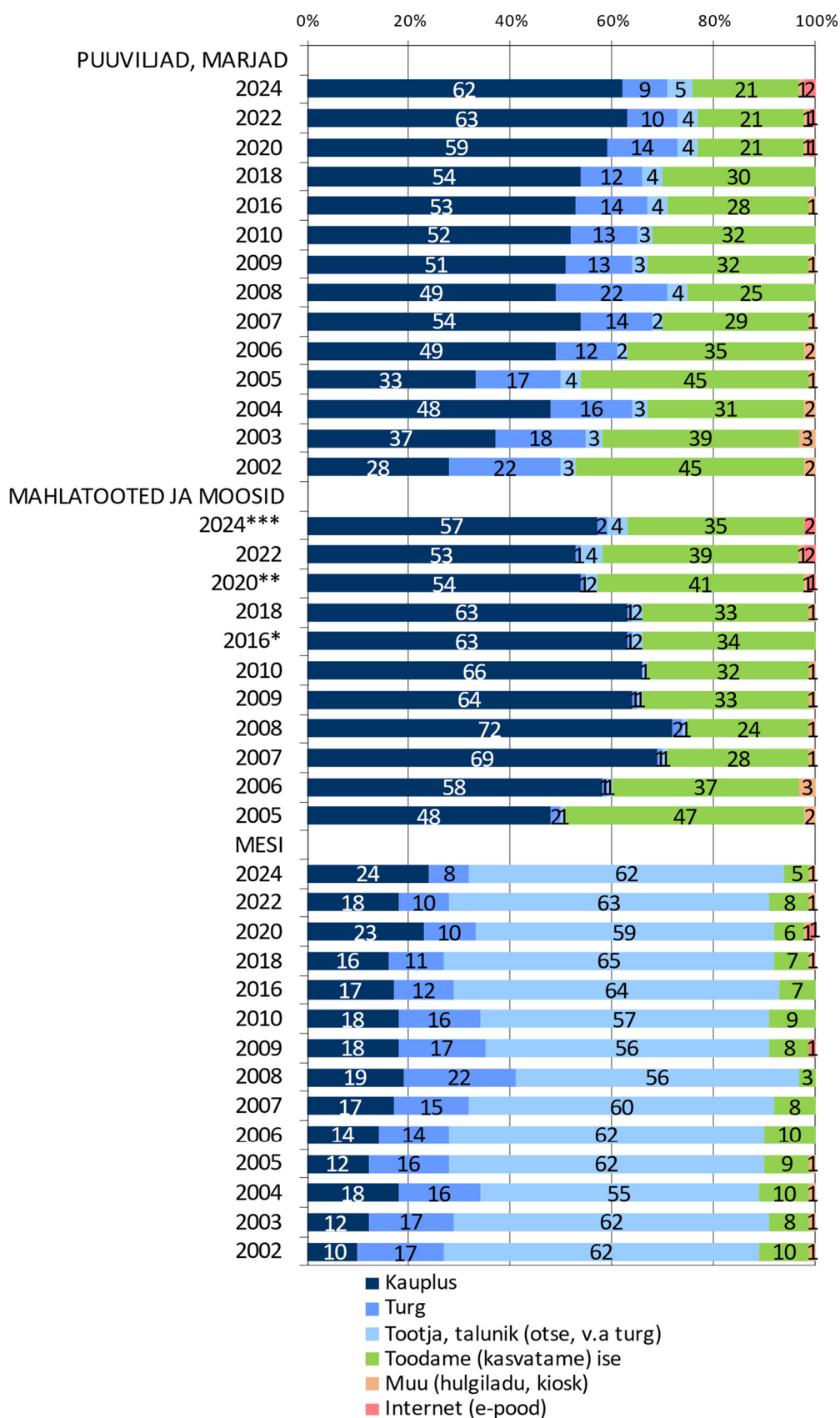
Joonis 1.13. Ostukanalite osakaalud piima, piimatoodete ja kanamunade ostudes 2002–2024
(% tooterühma ostudest, elanike hinnangute alusel)

Joonis 1.14. Ostukanalite osakaalud jahu ja tangainete, kartuli; leiva, saia jm pagari- ja kondiitritoodete ning köögiviljade ostudes 2002–2024 (% tooterühma ostudest, elanike hinnangute alusel)

Joonis 1.15. Ostukanalite osakaalud puuviljade ja marjade, mahlatoodete ja mooside ning mee ostudes 2002–2024 (% tooterühma ostudest, elanike hinnangute alusel)

* Enne 2016. a ainult mahlad

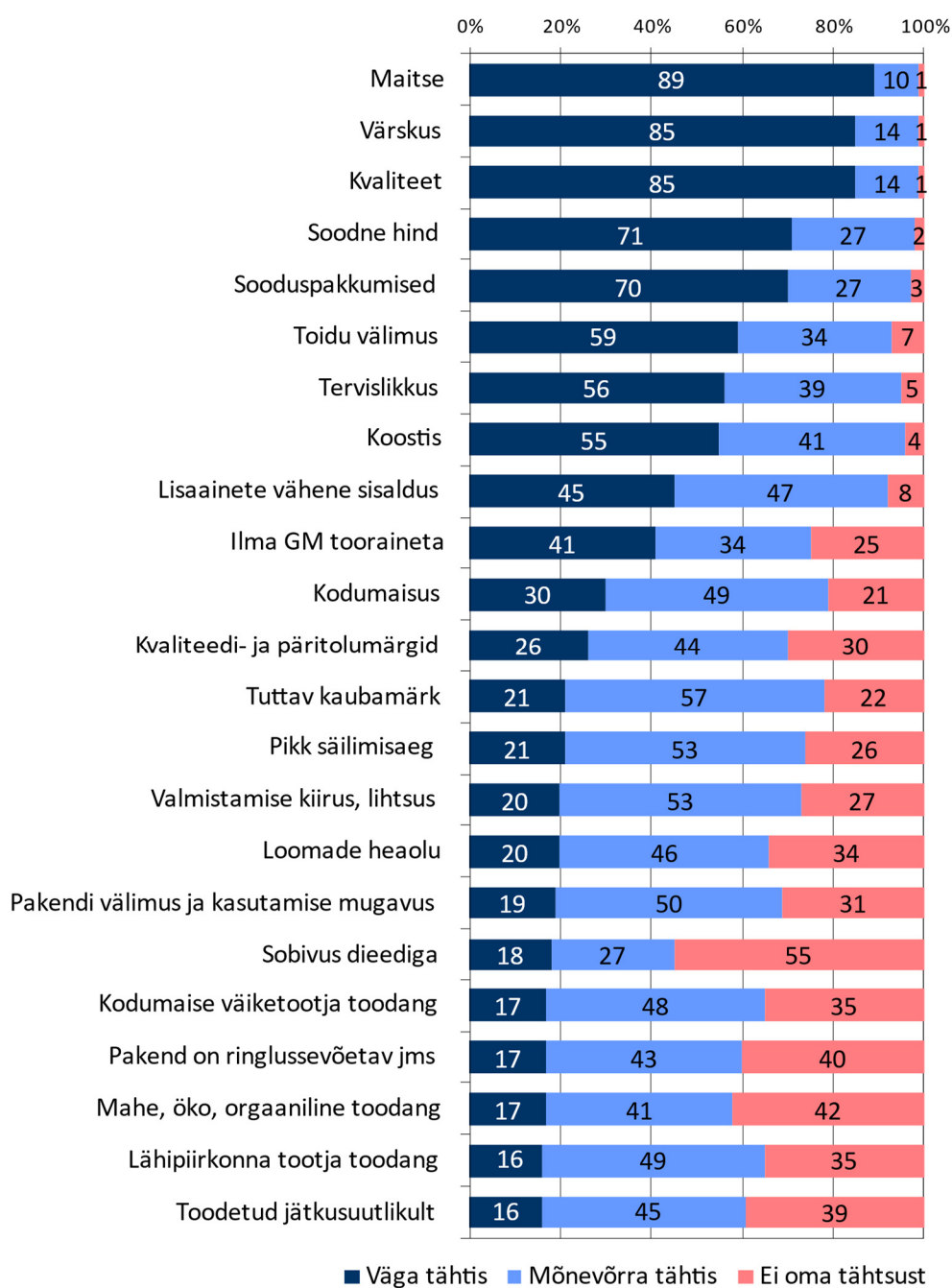
** Alates 2020. aastast mahlad ja moosid

*** Alates 2024. aastast mahlatooted ja moosid

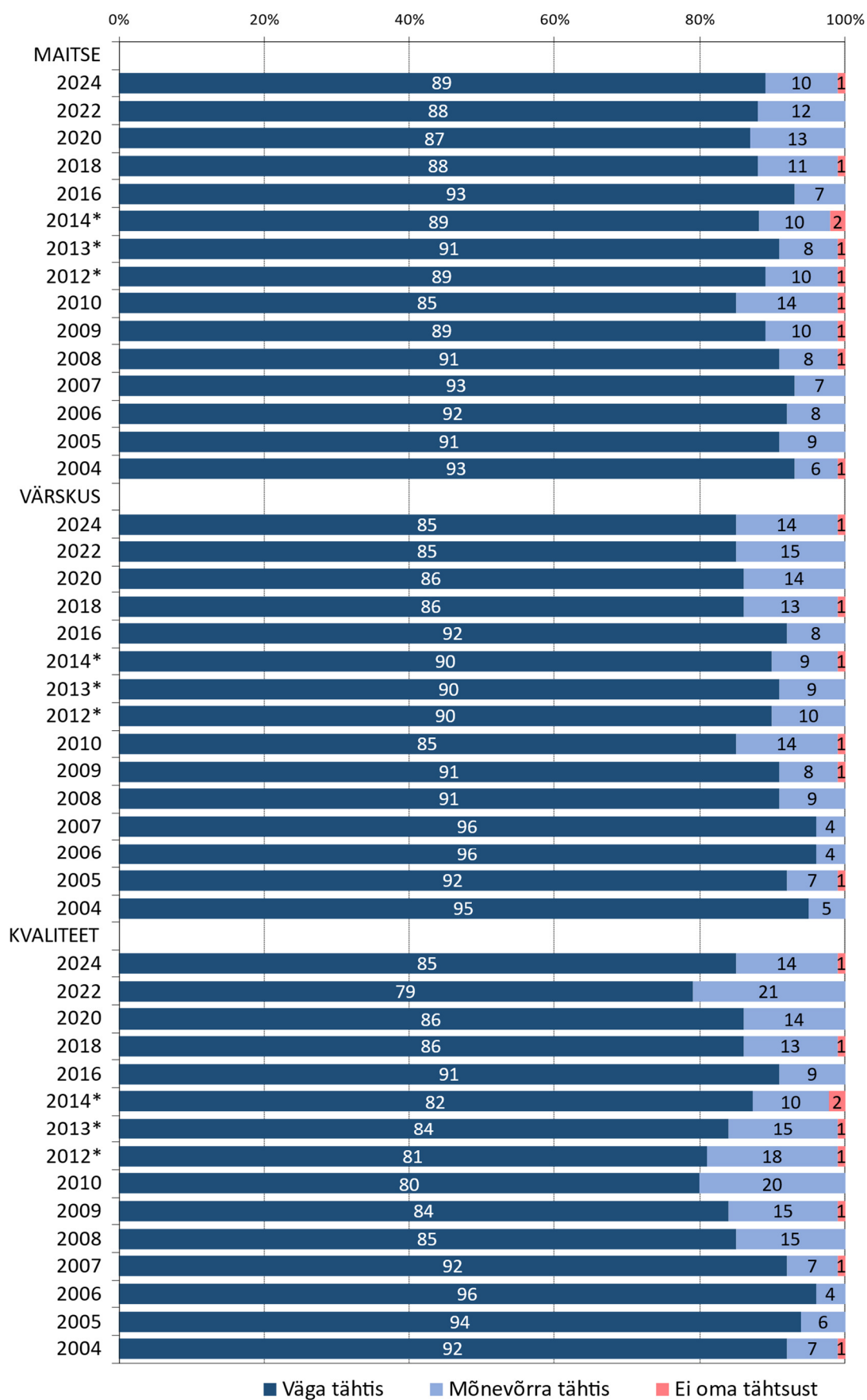
1.5. Ostuotsuse mõjutegurid

- Toidukauba ostuotsuse tegemisel pidasid elanikud kõige tähtsamaks toidu maitset, värskust ja kvaliteeti, kuid toiduainete hinnatõusu arvestades on olulisele kohale tõusnud ka toidukauba soodne hind ja sooduspakkumised.
- Toidu maitset, värskust ja kvaliteeti on tarbijad pidanud väga tähtsaks alates 2004. aastast. 2024. aastal pidas toidu maitset väga tähtsaks 89%, värskust 85% ja kvaliteeti 85% ehk valdav enamik vastanutest (joonis 1.16; 1.17).
- Toidu hinda on ostuotsuse väga tähtsa tegurina tõstnud esile 7%-punkti rohkem vastanuist (2024. a 71%; 2022. a 64%) ja sooduspakkumisi 5%-punkti rohkem vastanuist (2024. 70%; 2022. a 65%).
- Toidu välimust pidas 2024. aastal väga tähtsaks 59% vastanuist, tervislikkust 56% ja toidu koostist 55%.
- Mõnevõrra vähem tähtsustati lisaainete vähest sisaldust (väga tähtis 45%), GM toorainete puudumist tooteis (41%), toote kodumaisust (30%), kvaliteedi- ja päritolumärkide olemasolu (26%), kaubamärgi tutvavust (21%), toidukauba pikka säilivusaega (21%), valmistamise kiirust ja lihtsust (20%), loomade heaolu (20%), pakendi välimust ja kasutamise mugavust (19%), dieediga sobivust (18%), toodetust väiketootja poolt (17%), pakendi ringlusesse võetavust (17%), toodete mahedust, ökoloogilisust ja orgaanilisust (17%), toodetust lähipiirkonna tootja poolt (16%) ja toodete jätkusuutlikkust (16%).
- Mitme teguri osas torkab silma nende osatähtsuse vähenemine väga tähtsa tegurina. Nii näiteks, kui 2004. aastal pidas toidu tervislikkust väga oluliseks 73%, siis 2024. aastal 56% vastanuist. Vähenes ka nende vastanute osakaal, kes pöörasid tähelepanu toidu koostisele (2024. a 55%, 2005. a 64%), lisaainete vähesusele (2024. a 45%, 2016. a 57%), GM tooraine puudumisele toidus (2024. a 41%, 2004. a 58%), kodumaisusele (2024. a 30%, 2004. a 60%), kvaliteedi ja päritolumärkidele (2024. a 26%, 2004. a 41%), pikale säilivusajale (2024. a 21%, 2004. a 37%), toodete mahedusele ja ökoloogilisusele (2024. a 17%, 2004. a 49%).
- Eelnevast nähtub, et paarikümne aastaga on kõige enam vähenenud vastajate hulgas toidu maheduse ja ökoloogilisuse ning toidu kodumaisuse väga tähtsaks pidamine. Toote kodumaisus mõjutab tarbijate ostuotsuseid nüüd ennekõike mõnevõrra ja mahe tootmisviis enamasti kas mõnevõrra või üldse mitte.

Joonis 1.16. Toidukauba ostuotsuse mõjutegurid aastal 2024 (% vastanutest)

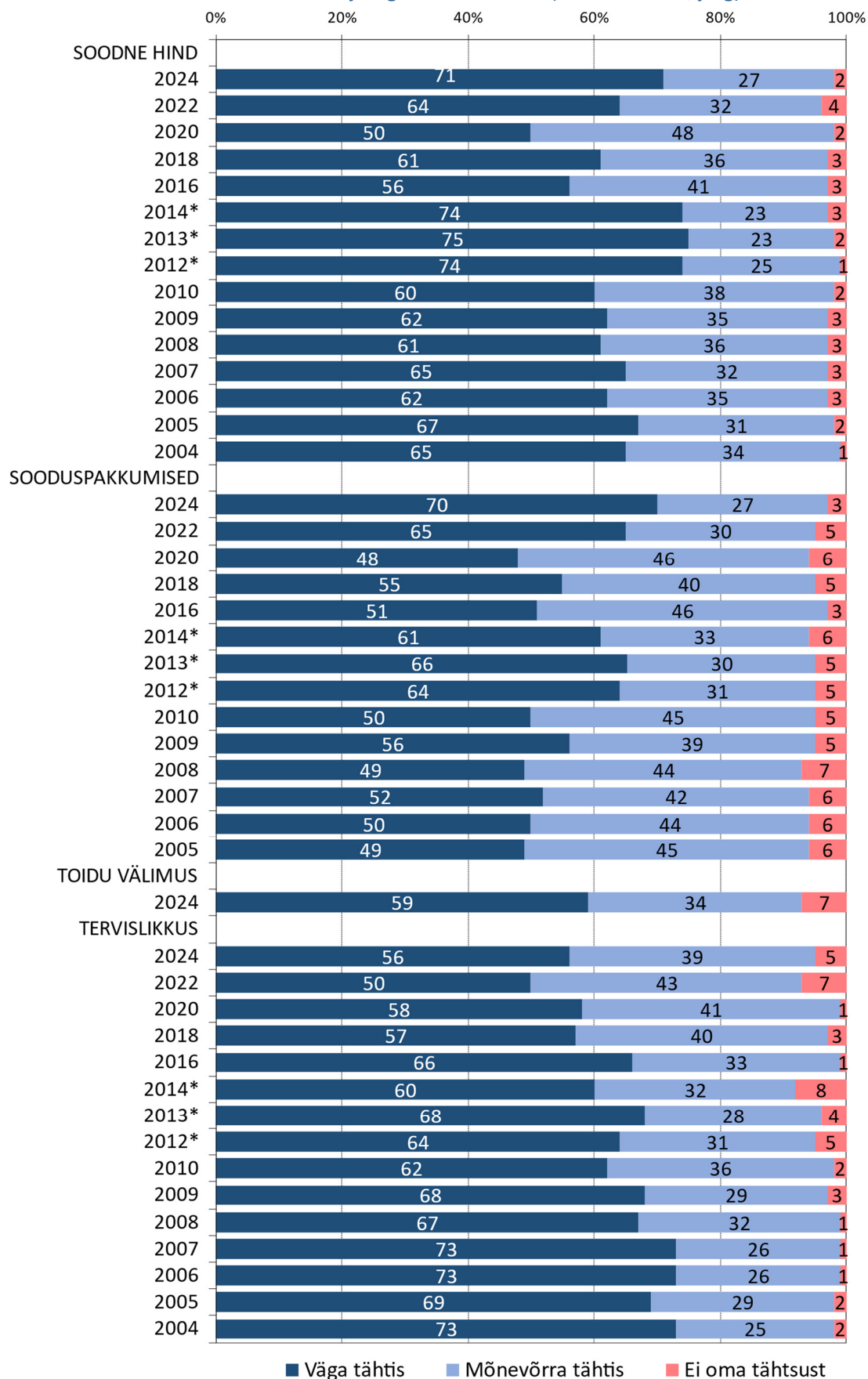

Joonis 1.17. Toidukauba ostuotsuse mõjutegurid 2004–2024 (% vastanutest)

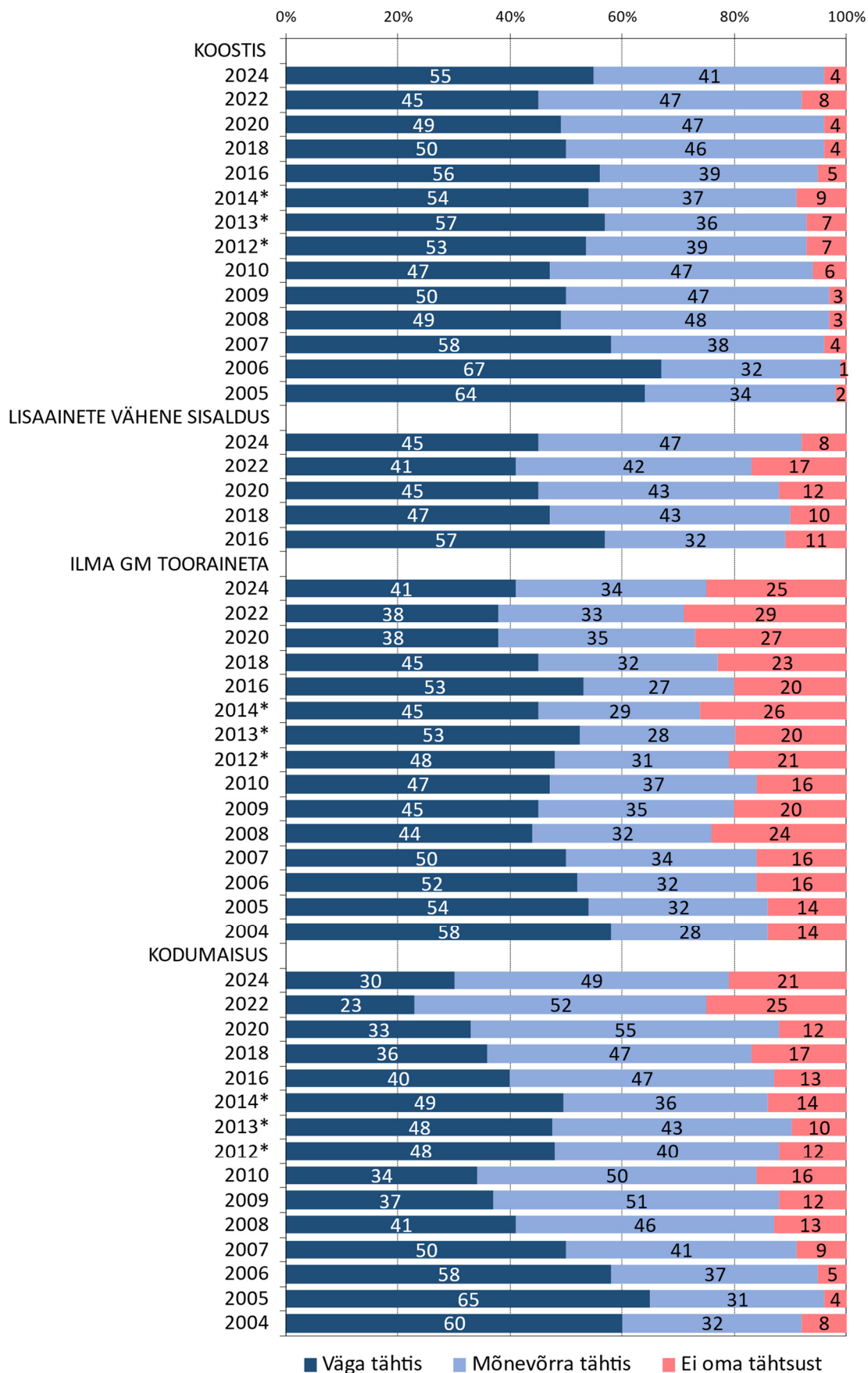
* EMOR CAPI meetod

Joonis 1.17. Toidukauba ostuotsuse mõjutegurid 2004–2024 (% vastanutest, järg)

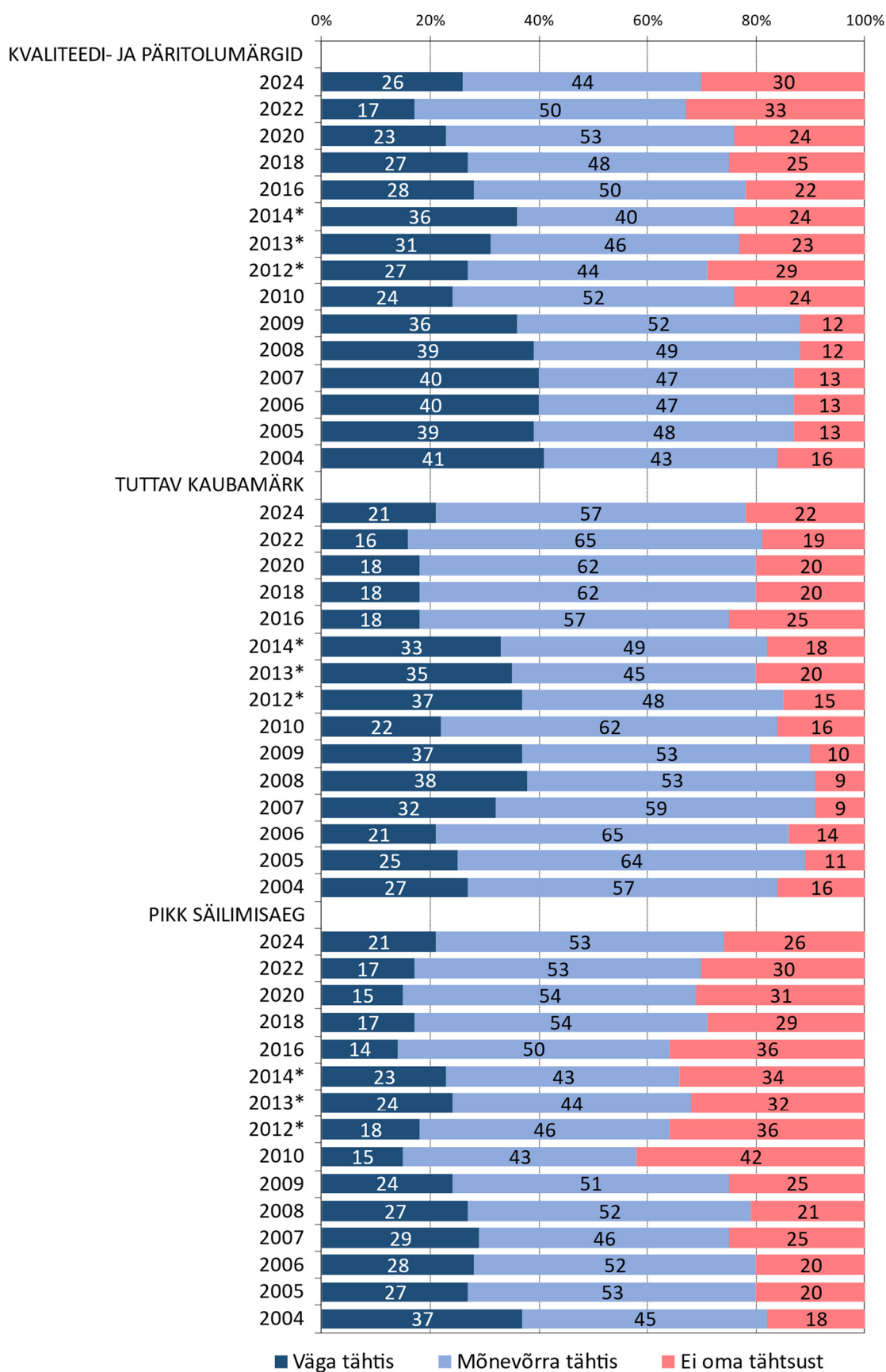
* EMOR CAPI meetod

Joonis 1.17. Toidukauba ostuotsuse mõjutegurid 2004–2024 (% vastanutest, järg)

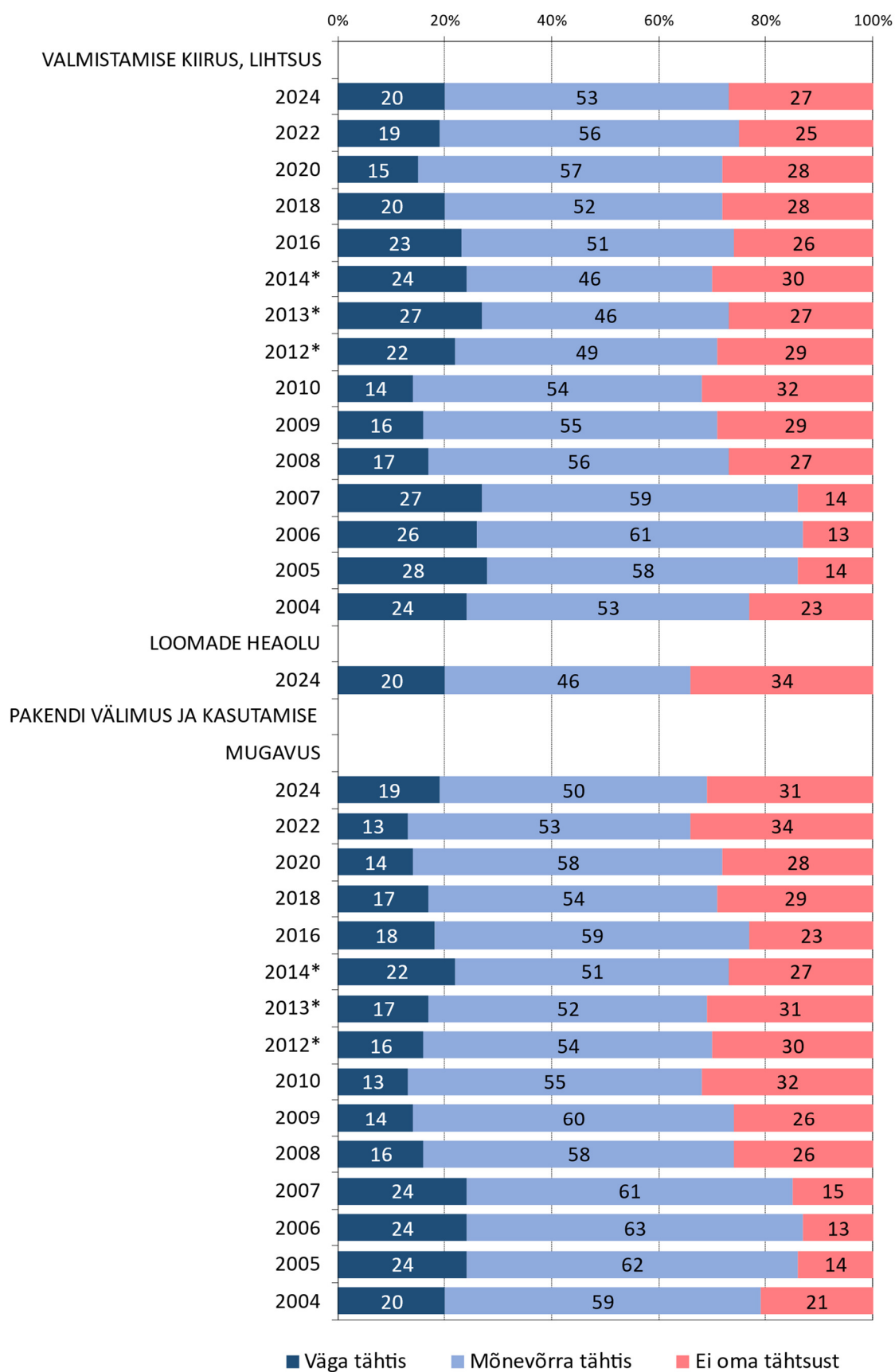
* EMOR CAPI meetod

Joonis 1.17. Toidukauba ostuotsuse mõjutegurid 2004–2024 (% vastanutest, järg)

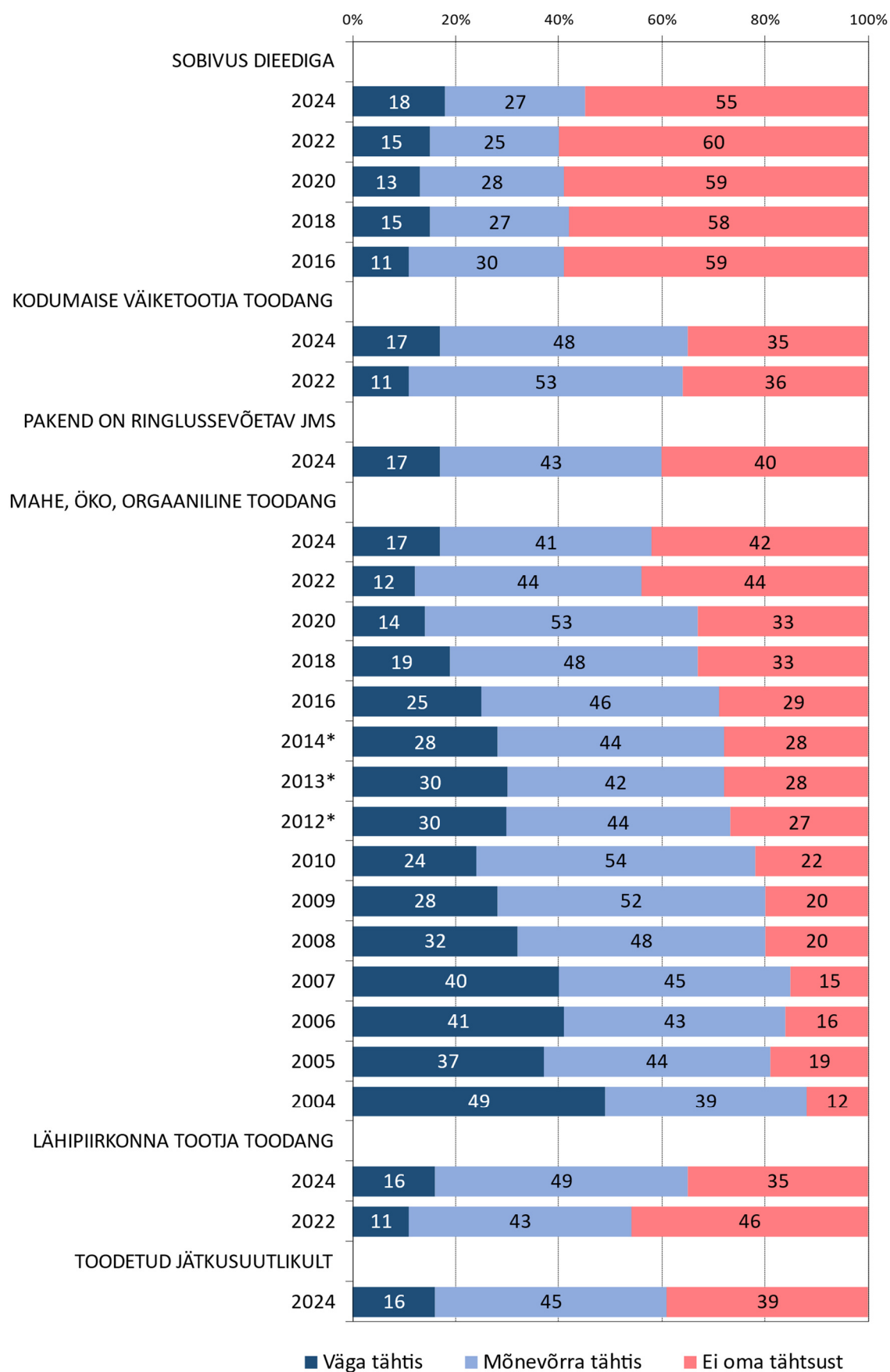
* EMOR CAPI meetod

Joonis 1.17. Toidukauba ostuotsuse mõjutegurid 2004–2024 (% vastanutest, järg)

* EMOR CAPI meetod

Joonis 1.17. Toidukauba ostuotsuse mõjutegurid 2004–2024 (% vastanutest, järg)

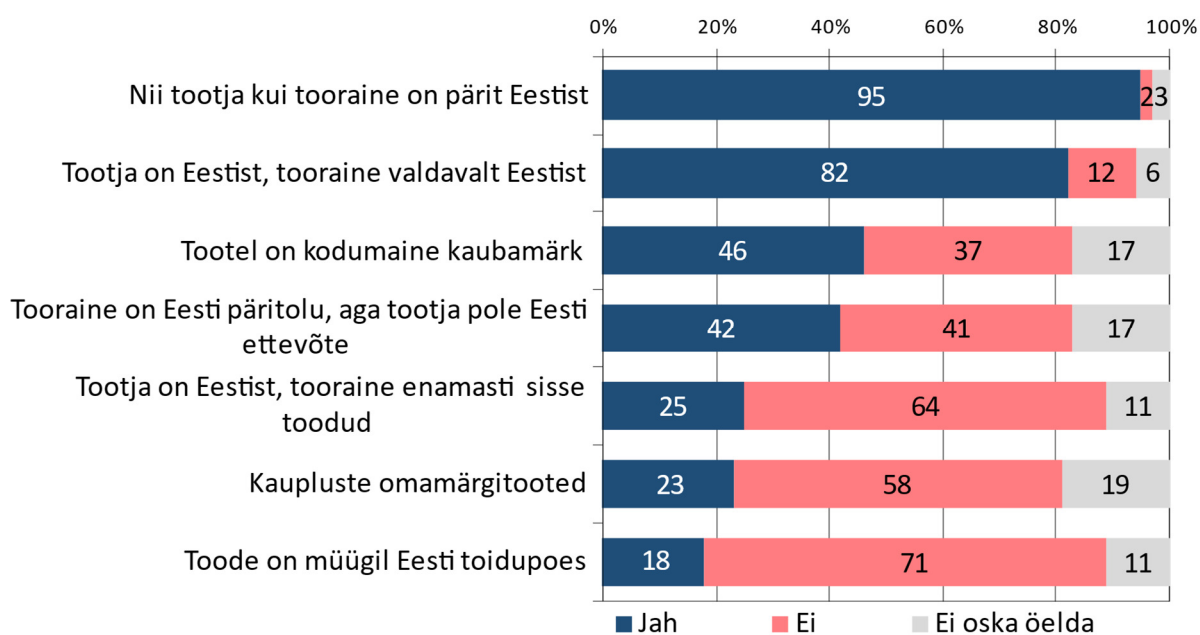
* EMOR CAPI meetod

2. Kodumaised või imporditud toidukaubad

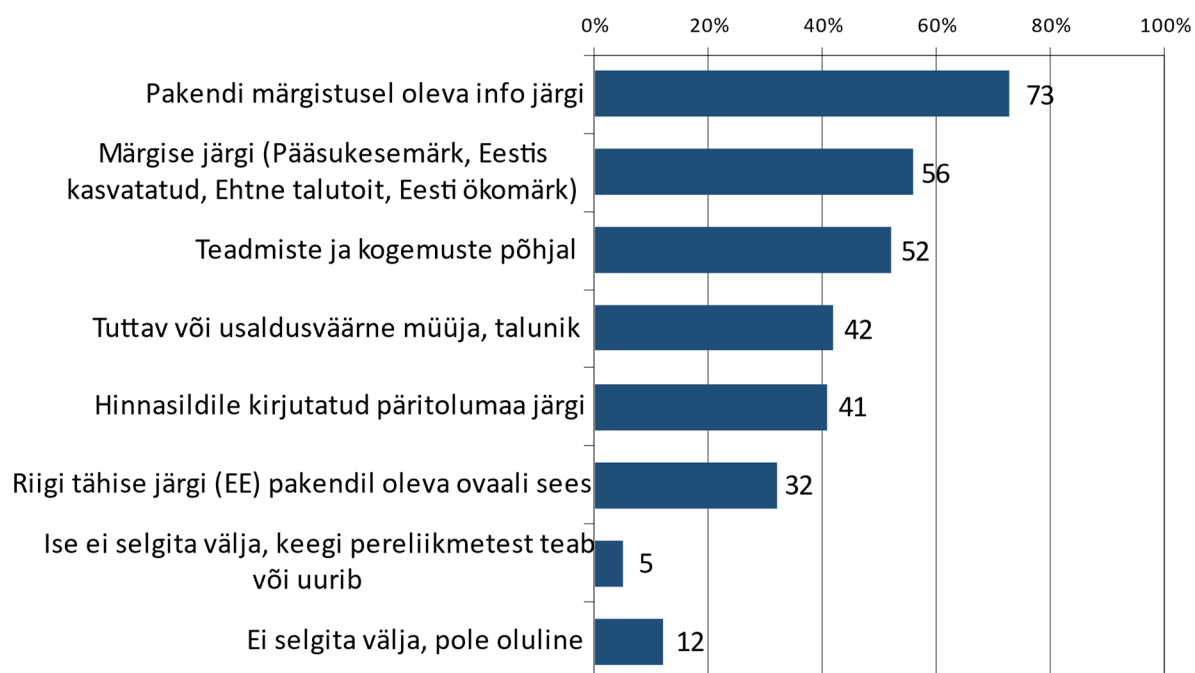
2.1. Kodumaise toidukauba tähendus elanikele ja kodumaisuse välja selgitamine

- Valdava enamiku (95%) vastanute jaoks on kodumaine toidukaup see, kui nii tootja kui ka tooraine on pärit Eestist või kui ka tootja on Eestist ja tooraine on valdavalt Eestist (82%) (joonis 2.1). Ligi poolte (46%) vastanute arvates on toode kodumaine, kui sellel on kodumaine kaubamärk ja 42% peab kodumaiseks neid toiduaineid, mille tooraine on Eesti päritolu, kuigi tootja pole Eesti ettevõtte. Vähem nõustutakse toiduainet kodumaiseks pidama juhul, kui tootja on küll Eesti päritolu, kuid tooraine on enamasti sisse toodud (25% vastanuist). Omamärgitooteid peab eestimaiseks 23% vastanuist ja toote müümist Eesti poes 18%.
- Toote päritolu selgitavad tarbijad enamasti välja pakendil oleva info järgi (73%) või lähtudes eestimaisust kinnitavatest märkidest (Pääsukesemärk, Eestis kasvatatud, Ehtne talutoit, Eesti ökomärk). Pooled vastajad teevad seda oma teadmiste ja kogemuste põhjal (52%), 42% arvates kinnitab seda tuttav või usaldusväärne müüja, 41% lähtub hinnasildile lisatud päritolumaast ja 32% tuvastab omamaisuse riigi tähise EE järgi. 5% vastanuist lähtub aga pereliikmete teadmistest ja 12% ei tunne toidukauba päritolu vastu huvi (joonis 2.2).

Joonis 2.1. Kodumaise toidukauba tähendus elanikele (% vastanutest)

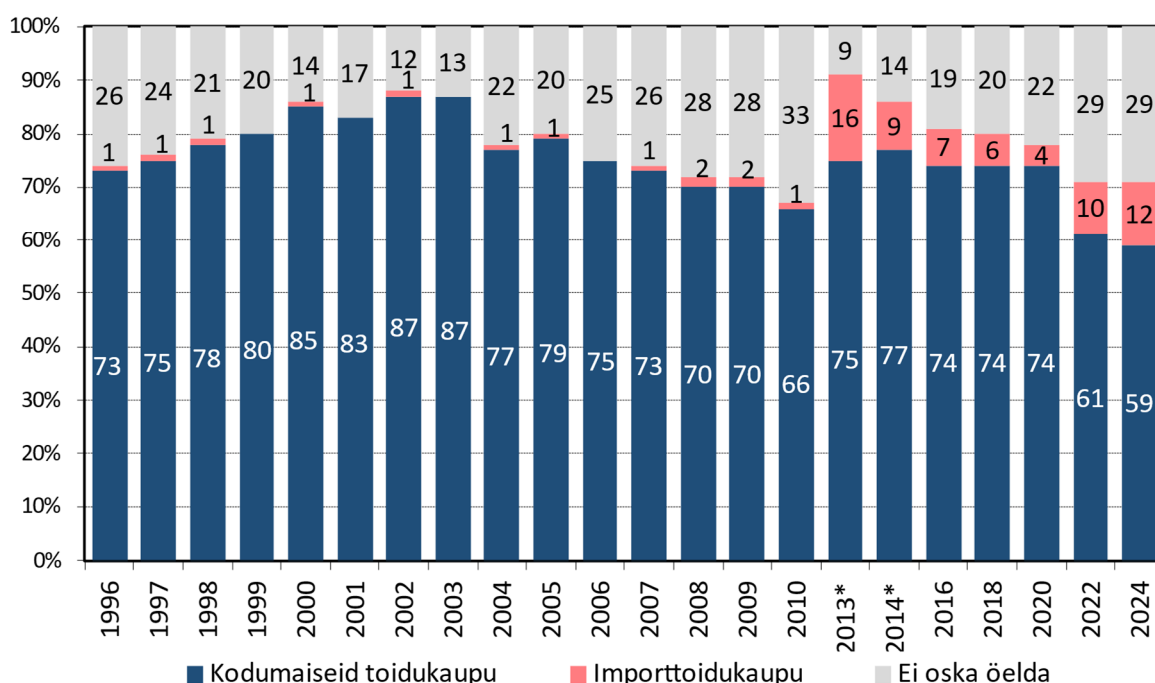
Joonis 2.2. Toidukaupade kodumaisuse välja selgitamine (% vastanutest)

2.2. Kodumaise või imporditud toidukauba eelistamine ja olulisus

- Valdavalt kodumaise päritoluga toitu ostis 2024. aastal 59% vastanuist, mis on veidi vähem kui 2022. aastal (61%) ja palju vähem kui aastatel 2016–2020, mil eestimaist toidukaupu eelistas osta 74% vastanuist. Teiselt poolt on veidi kasvanud nende vastanute osakaal, kes eelistavad importtoitu (2020. a 4%, 2022. a 10% ja 2024. a 12%) (joonis 2.3). Viimase kahe aasta jooksul toimunud muutused vastajate hinnangutes ei ole statistiliselt olulised.
- Vanusegruppidest on kodumaisele toodangule jäänud kõige lojaalsemaks 65-aastased ja vanemad tarbijad, kellest 2024. aastal eelistas kodumaist toitu 71%, mis on siiski mõnevõrra vähem kui 2022. aastal (76%). 18–29-aastaste noorte hinnangud on vanemate tarbijatega võrreldes rohkem aastati varieeruvad. 2024. aastal noorte hinnangul eestimaist toidukauba eelistamine ostudes suurenes (2024. a 72%, 2022. a 49%) (joonis 2.4).

Joonis 2.3. Kodumaise või imporditud toidukauba eelistamine toiduostudes 1996–2024 (% vastanutest)

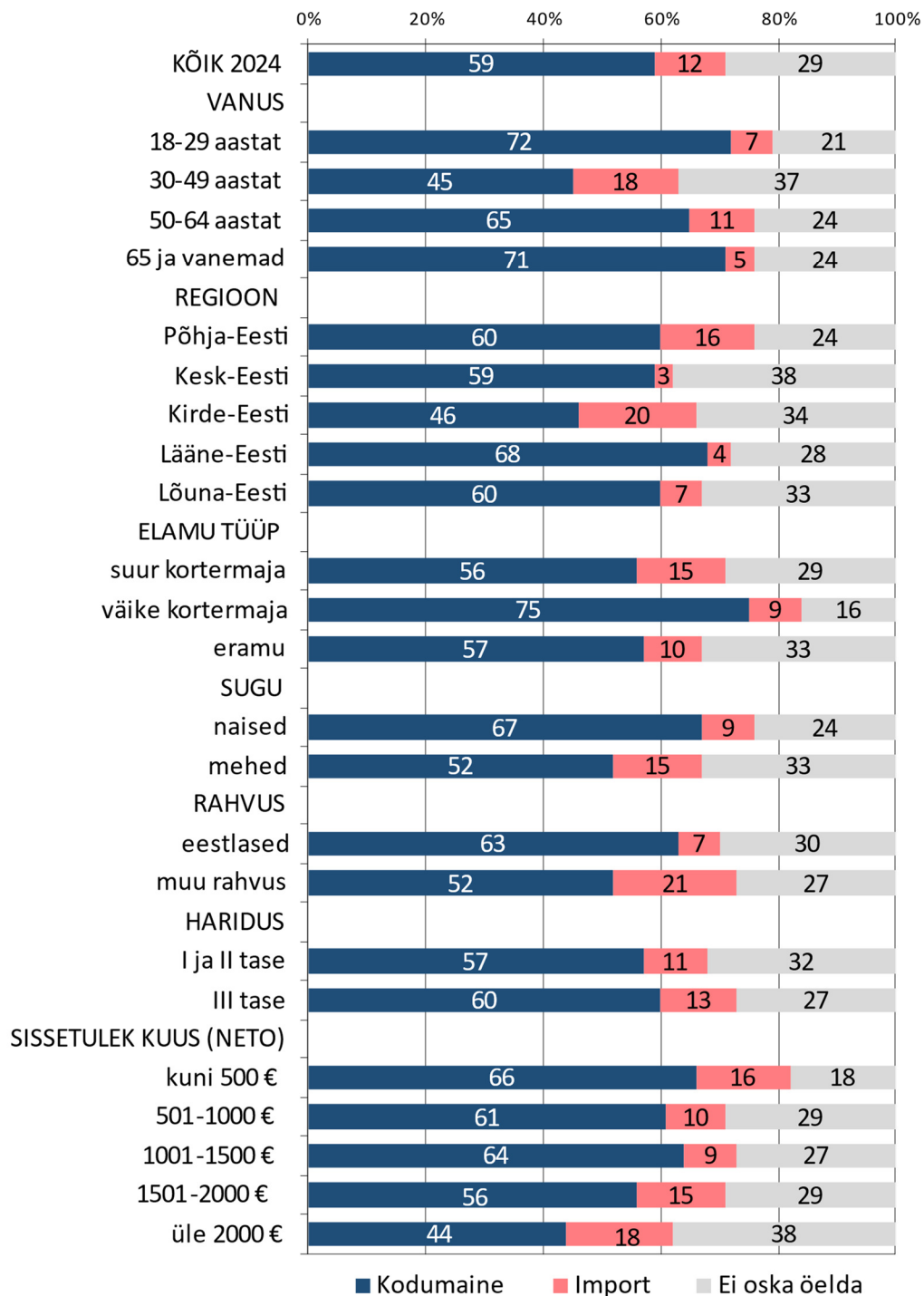

* EMOR CAPI meetod, enne 2013. aastat märgiti ei oska öelda vastusvariandi asemel toidukaupade päritolumaad pole oluline.

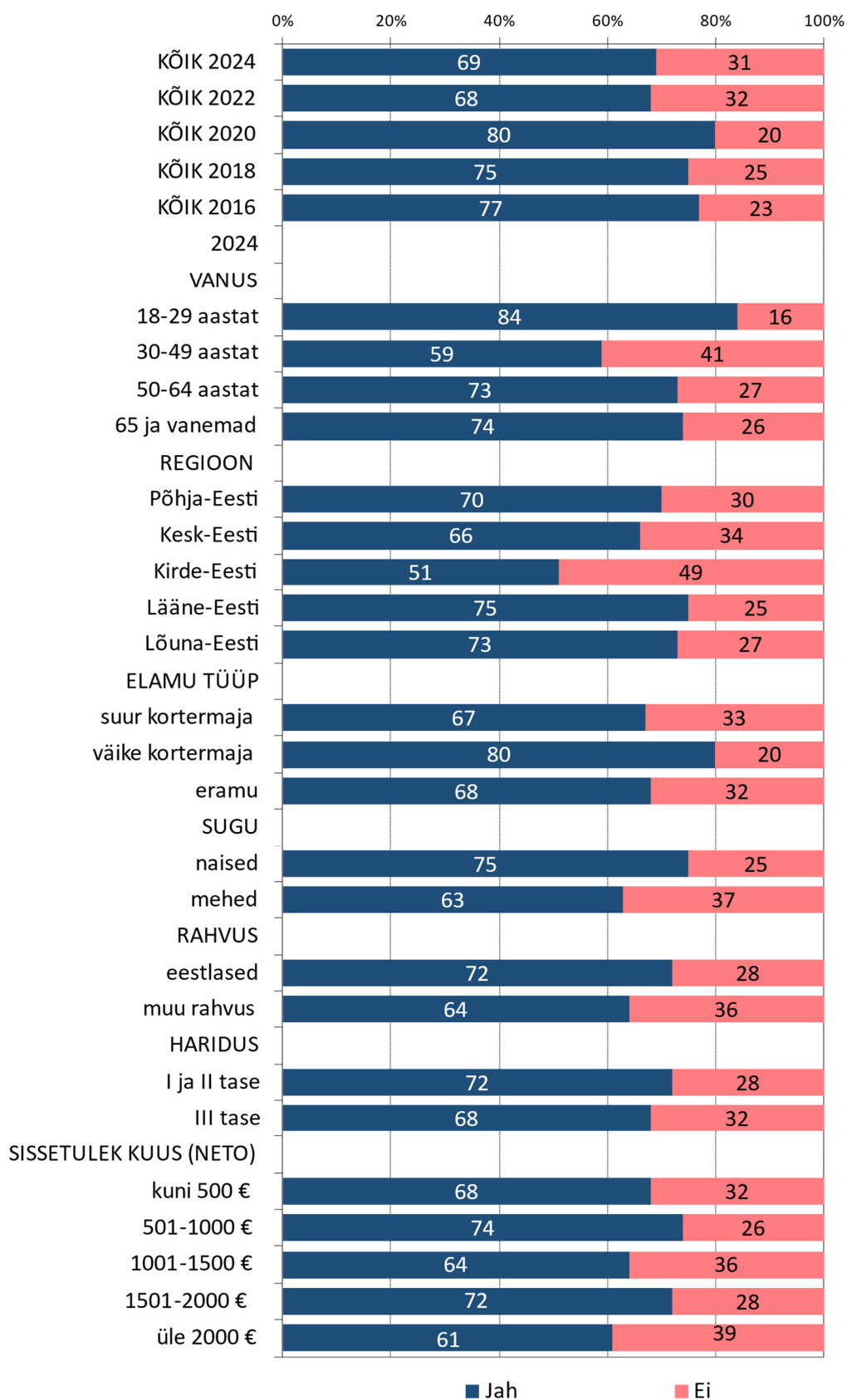
- Teistest tausttunnuste rühmadest eelistasid kodumaist toitu osta rohkem naised kui mehed (vastavalt 67% ja 52%), eestlased võrreldes muude rahvustega (63% ja 52%) ja väikeste kortermajade elanikud võrreldes suurte kortermajadega (75% ja 56%). Sissetulekugruppidest eelistasid eestimaist toitu teistest rohkem ka 500 € sissetulekuga vastajad (66%). Regiooniti eelistasid kodumaist toidu suhteliselt rohkem Lääne-Eesti elanikud (68%) ja tagasihoidlikumalt Kirde-Eesti elanikud (46%) (joonis 2.4).
- Uuring osutab, et aastatel 2022–2024 on püsinud samal tasemel nende vastajate osakaal, kes peavad toidukauba eestimaist päritolu oluliseks: kui 2022. aastal tähtsustas toidukauba kodumaist päritolu 68% vastanutest, siis 2024. aastal 69% (joonis 2.5).

- Keskmisest (69%) rohkem pidasid toidu kodumaist päritolu oluliseks 18–29-aastased noored (84%), väikeste kortermajade elanikud 80%, Lääne- ja Lõuna-Eesti elanikud (vastavalt 75% ja 73%), naised võrreldes meestega (vastavalt 75% ja 63%) ning 50–64-aastased (73%) ja neist vanemad vastajad (74%). Eestimaiseid toidukaupu pidasid oluliseks ka eestlased võrreldes muude rahvustega (vastavalt 72% ja 64%).

Joonis 2.4. Kodumaise või imporditud toidukauba eelistamine toiduostudes aastal 2024
tausttunnuste rühmades (% vastanutest)

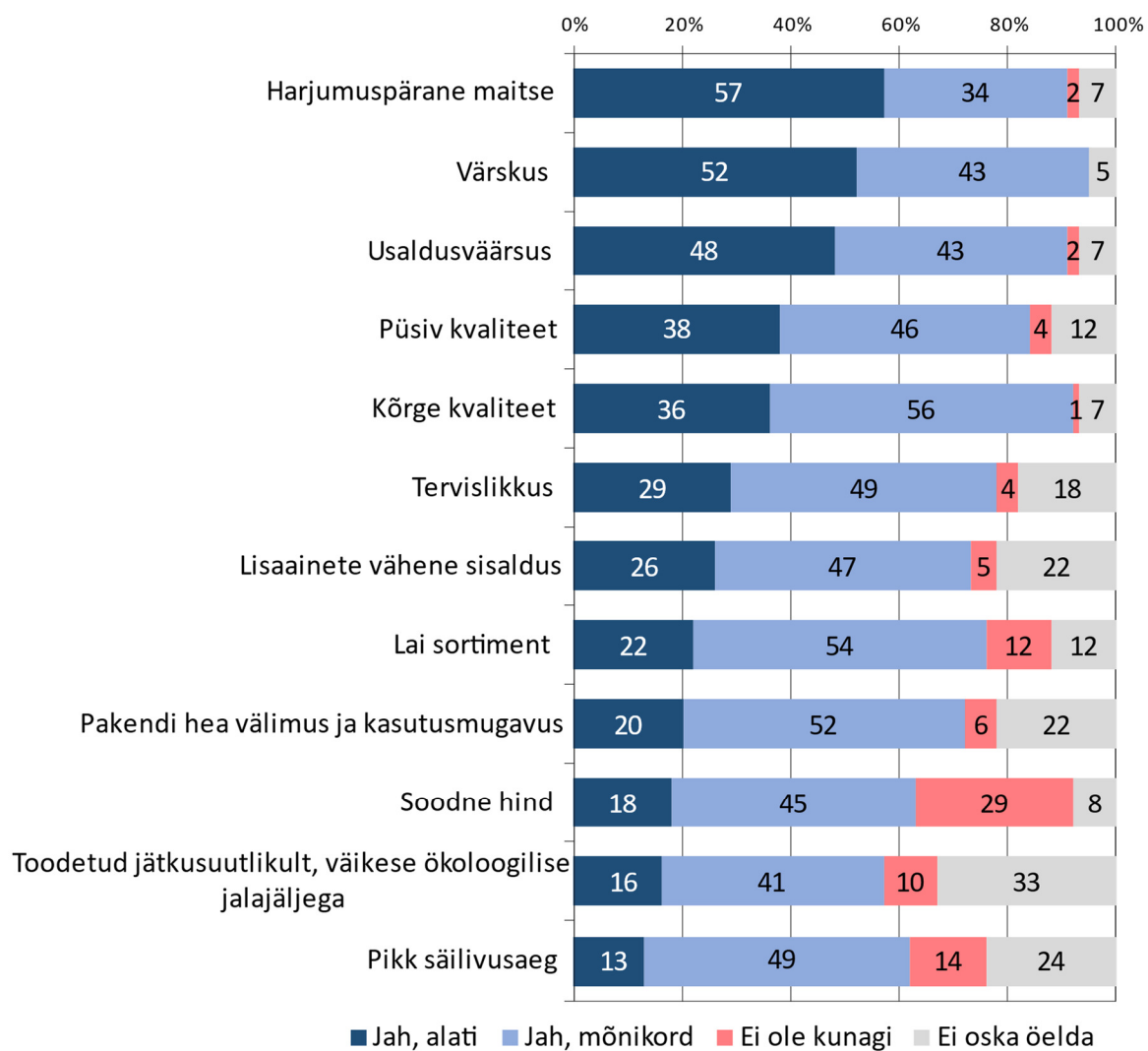
Joonis 2.5. Toidukauba kodumaise päritolu olulisus 2016–2024 ja tausttunnuste rühmades aastal 2024 (% vastanutest)

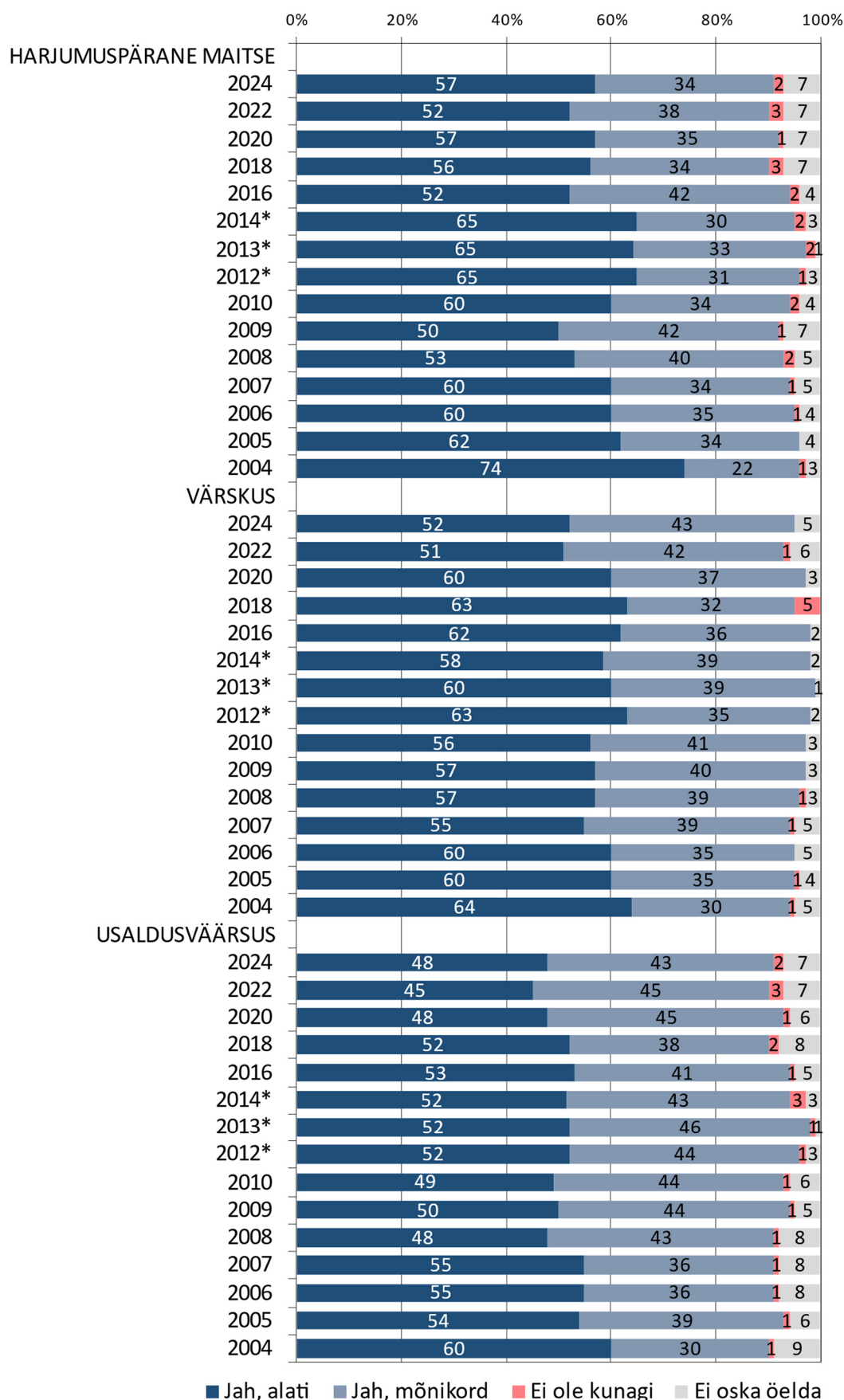
2.3. Kodumaiste toidukaupade omadused

- Kodumaist toidukaupa iseloomustab elanike hinnangul kõige enam harjumuspärane maitse, värskus ja usaldusväärsus (*jah, alati* vastuste osakaal 2024. aastal 48–57%; *jah, mõnikord* vastuste osakaal 34–43%) (joonis 2.6).
- Kodumaine toit on vastajate arvates ka püsiva ja kõrge kvaliteediga, tervislik, vähese lisaainete sisaldusega, laia sortimendiga, soodsa hinna ja pika säilivusajaga ning pakendeid iseloomustab hea välimus ja kasutusmugavus, kuid need omadused on kodumaisel toidul pigem mõnikord kui alati (*jah, alati* vastuste osakaal 13–38%; *jah, mõnikord* vastuste osakaal 41–56%).
- Soodsa hinna osas tõi *jah, alati* vastuse esile vaid 18% vastanuist, 45% arvates on see nii mõnikord ja 29% arvates mitte kunagi. 8% vastanuist ei osanud hinnangut anda. Siit võib järeldada, et kodumaine toit on võrreldes importtoiduga pigem kallis.
- Vaadeldes muutusi aastate lõikes, siis nähtub, et viimase kolme uuringu (2020/2022/2024) hinnangutes on võrreldes varasemate aastatega toimunud stabiliseerumine ja kõikumised vastanute osakaalus on jäänud valdavalt 1–5% protsendipunkti piiridesse (joonis 2.7).
- Võrreldes 2020. aastaga on enim muutunud nende vastanute osakaal (vähenemine vastavalt 9%- ja 7%-punkti), kes peavad kodumaiste toidukaupade omaduseks värskust ja tervislikkust (2020. a 60%, 2022. a 51%, 2024. a 52%) ja tervislikkust (2020. a 36%, 2022. a 32%, 2024. a 29%). Kui varasemates uuringutes ei olnud tervislikkuse mõistet vastajale täpsustatud, siis 2024. aasta uuringus lisati mõiste avamiseks sulgudesse *näiteks mitmekesine toiduvalik, vähem soola, suhkrut, küllastunud rasvhappeid, rohkem puu- ja köögivilju ning marju, kiudaineid jms.*
- 2024. aasta uuringus oli tarbijatel võimalik esmakordselt hinnata, kuivõrd on kodumaiste toidukaupade omaduseks nende jätkusuutlik ja väikese ökoloogilise jalajäljega tootmine (säästvalt, arvestades mõju keskkonnale ning kooskõlas loodusvarade ja keskkonna talumisvõimega), kus *jah, alati* vastuse andis 16% vastanuist ja *jah, mõnikord* 41%. 10% vastanute arvates pole see nii mitte kunagi ja 33% ei osanud oma hinnangut anda.

Joonis 2.6. Kodumaiste toidukaupade omadused aastal 2024 (% vastanutest)

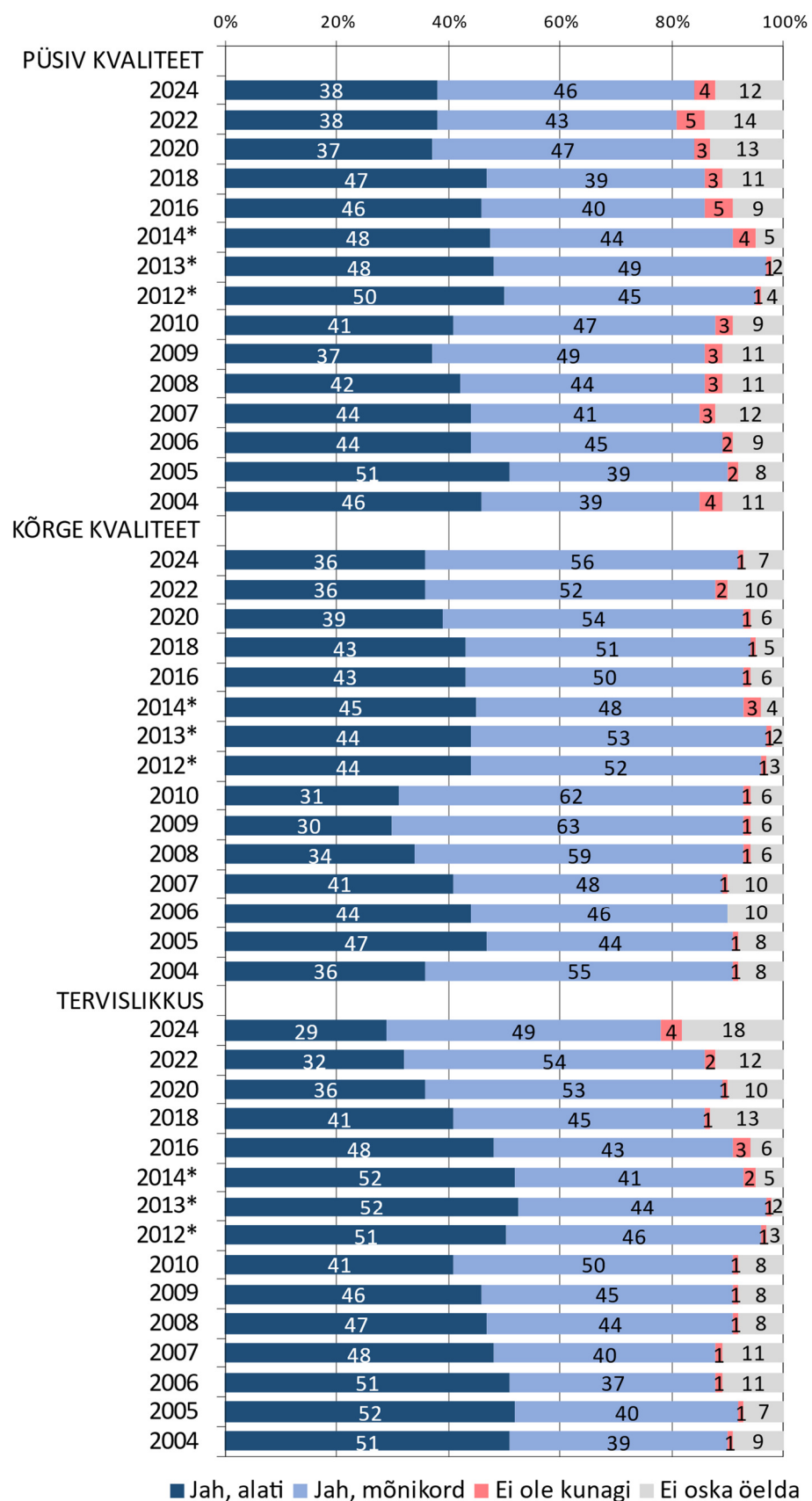

Joonis 2.7. Hinnangud kodumaiste toidukaupade omadustele 2004–2024 (% vastanutest)

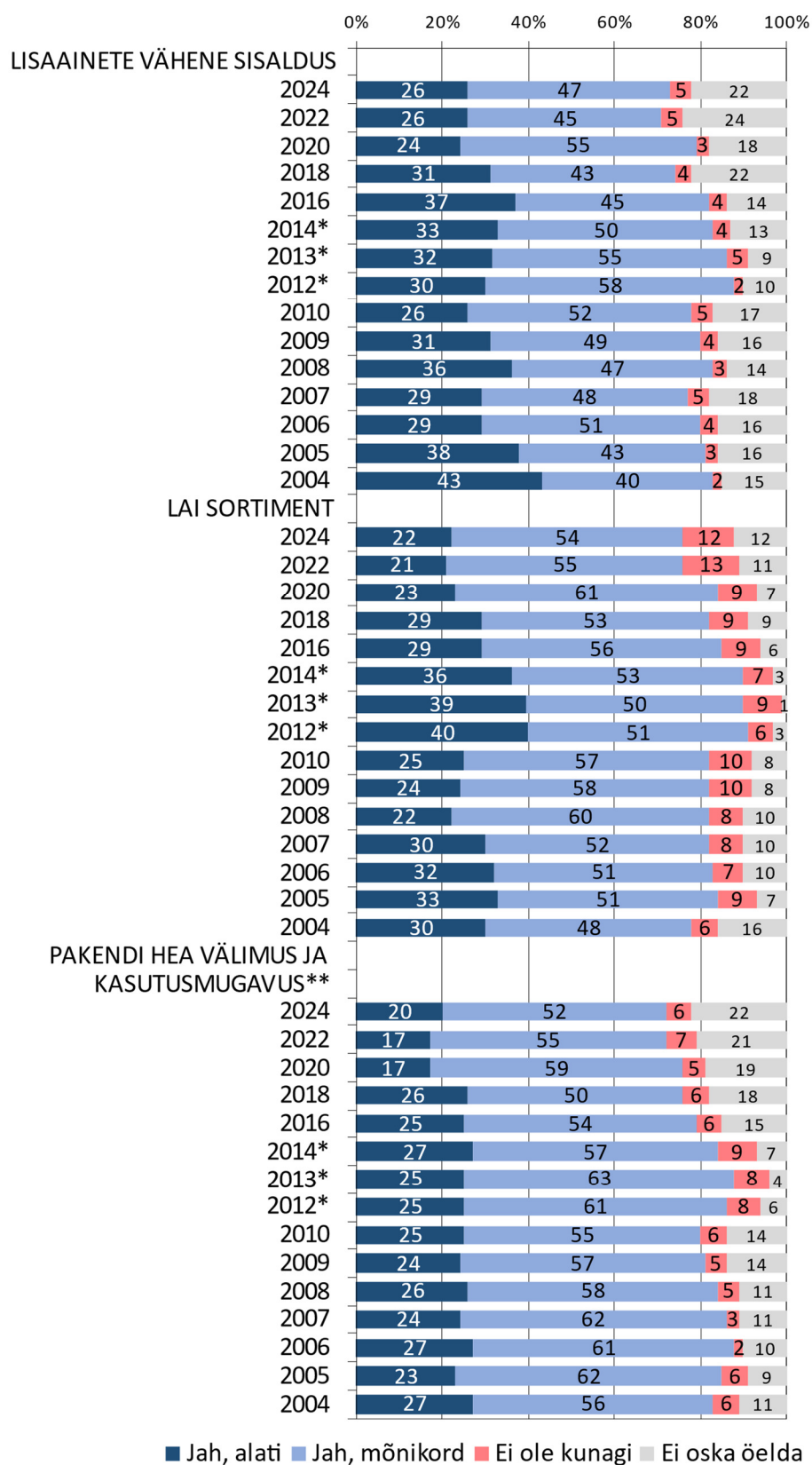
* EMOR CAPI meetod

Joonis 2.7. Hinnangud kodumaiste toidukaupade omadustele 2004–2024 (% vastanutest, järg)

* EMOR CAPI meetod

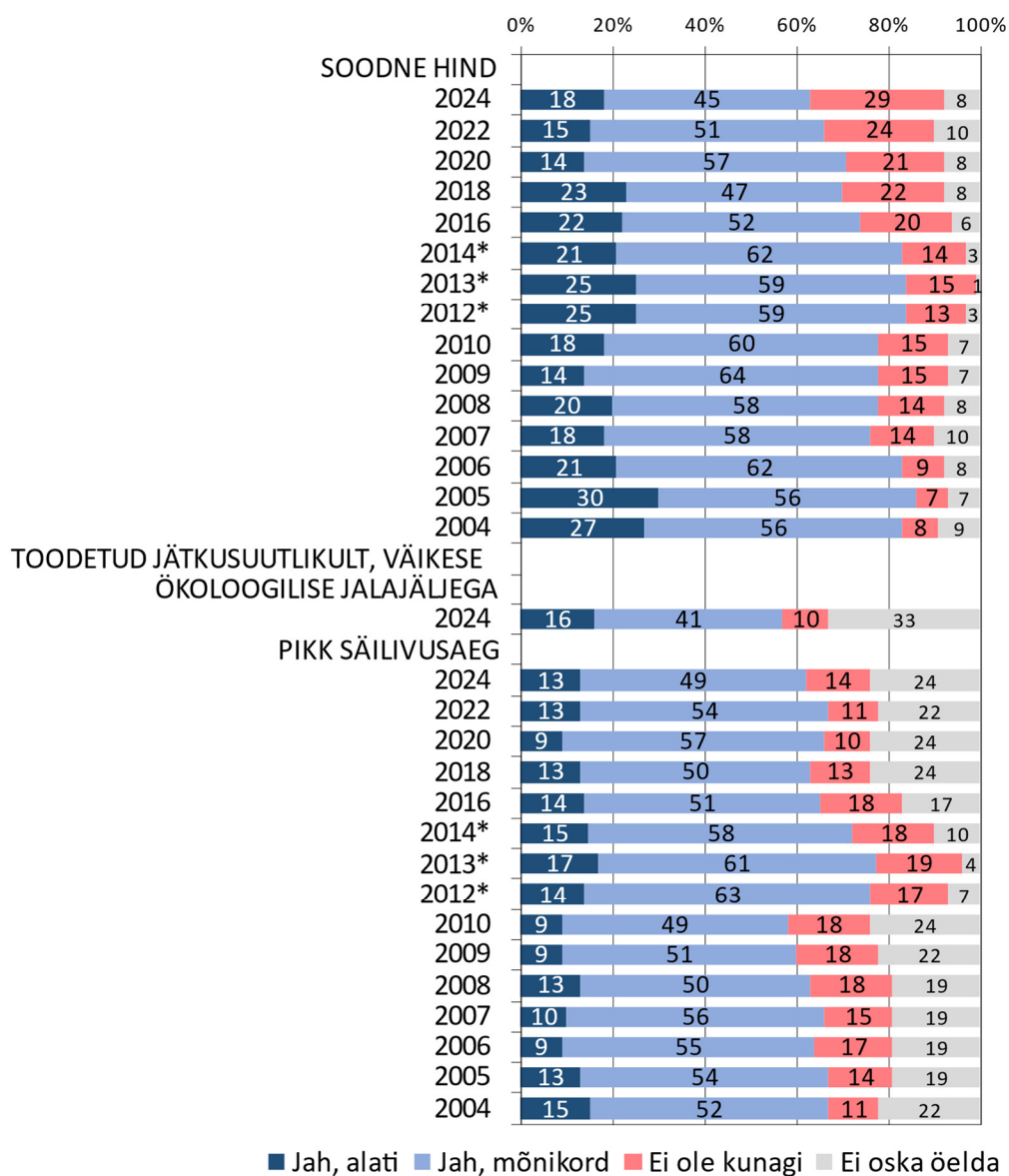
Joonis 2.7. Hinnangud kodumaiste toidukaupade omadustele 2004–2024 (% vastanutest, järg)

* EMOR CAPI meetod

** Enne 2012. aastat meeldiv ja sobiv pakend

Joonis 2.7. Hinnangud kodumaiste toidukaupade omadustele 2004–2024 (% vastanutest, järg)

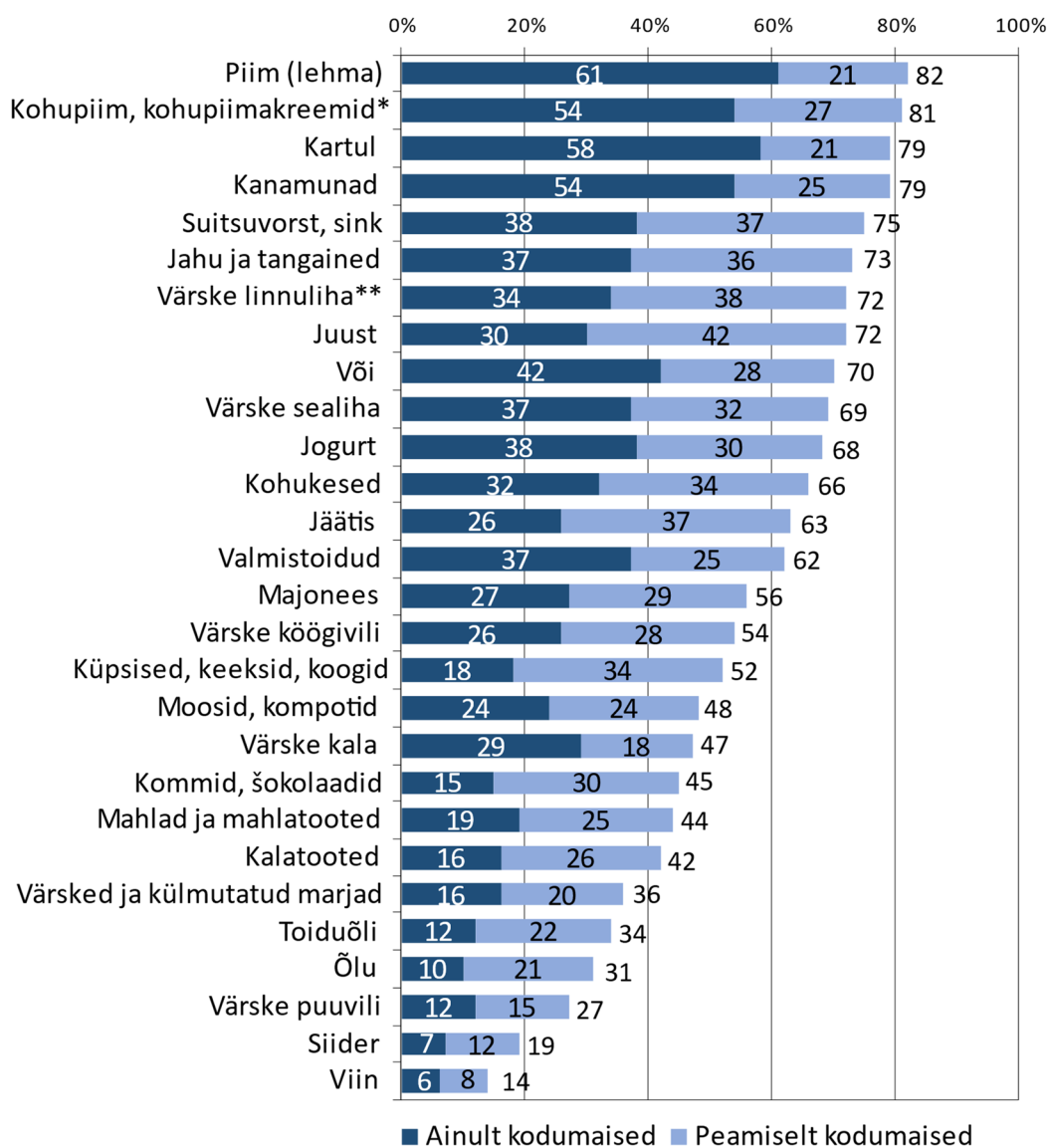

* EMOR CAPI meetod

2.4. Kodumaiste ja imporditud toidukaupade hinnanguline osatähtsus ostudes

- Kodumaiste toidukaupade tarbijate osakaal oli kõige suurem kodumaise piima (*ainult kodumaised* ja *peamiselt kodumaised* 82%, uuringus esmakordselt), kohupiima, kohupiimakreemide (81%) ning kartuli ja kanamunade (79%) kaubagrupis, kus kõige kõrgem oli ka nende osakaal, kes tarbisid *ainult kodumaist* toodangut (vastavalt 54–61%) (joonis 2.8).
- Ka või, jogurti, värsket sealiha, värsket kala, valmistoitude, suitsuvorsti ja singi ning jahu ja tangainete osas olid *ainult kodumaiste* toodete tarbijad ülekaalus nendest, kes tarbisid eestimaiseid tooteid *peamiselt* (vastavalt *ainult kodumaist* 29–42%). Teistes gruppides oli *ainult kodumaiste* toodete tarbijate osakaal väiksem (6–34%) ja rohkem oli neid, kes märkisid, et tarbivad neid *peamiselt* (vastavalt 8–42%).
- 2024. aastal osteti kodumaiseid tooteid rohkem enamikus kaubagruppides, kus pakkumises olid esindatud nii kodumaised kui ka importtooted. Erinevalt eelnevast uuringust (2022) olid erandiks toiduõli, värsked puuvili ja viin. Toiduõli osas eelistas importtoodangut 35% vastanuist, kodumaist 34% ning 26% ostis võrdselt mõlemat; värsked puuviljad osas eelistas importtoodangut 31%, kodumaist 27% ja mõlemat tarbis 39% ning importviina eelistas 15%, kodumaist 14% ja mõlemat ostis 14% (joonis 2.9).
- Kodumaiste ja imporditud kaupade TOP kümme osutab, et põhiliste ja väikese säilivusajaga toiduainete osas nagu seda on värsked lehmapiim, kohupiim, kohupiimakreemid, liha jt toidu-kaubad eelistab 69–82% tarbijaist eestimaise toodangut (joonis 2.10).
- Enam-vähem võrdselt nii kodumaised kui ka importtooteid ostvate vastanute osakaal (võrdse osakaalu TOP 10) on kõige suurem sellistes tootegruppides nagu kommid ja šokolaad (42%), värsked puuviljad (39%), küpsised, keeksid ja koogid (34%), kalatooted (33%) värsked köögiviljad (32%), värsked ja külmutatud marjad (29%), toiduõli (26%), mahlad ja mahlatooted (26%), värsked kala (24%) ja jäätis (21%) (joonis 2.10).
- Importtooteid eelistatakse kõige rohkem sellistes kaubagruppides nagu toiduõli (35%), värsked puuviljad (31%), värsked ja külmutatud marjad (18%), värsked kala (18%), õlu (17%), majonees (16%), siider (15%, uuringus esmakordselt), või (12%) ning mahlad ja mahlatooted (12%).

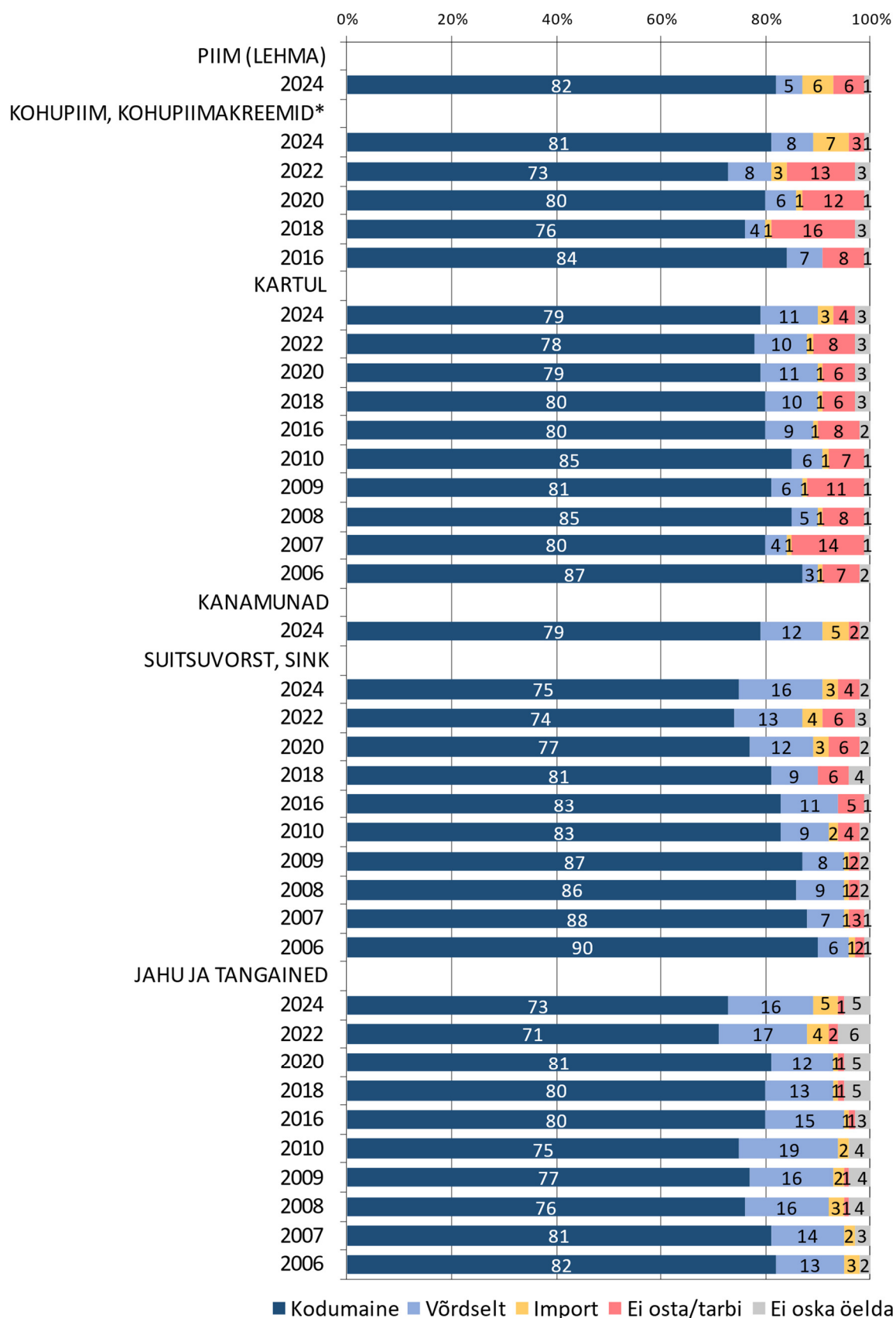
Joonis 2.8. Kodumaiste toidukaupade hinnanguline osatähtsus ostudes 2024 (% vastanute ostudest)

* Enne 2024. aastat kohupiimakreemid

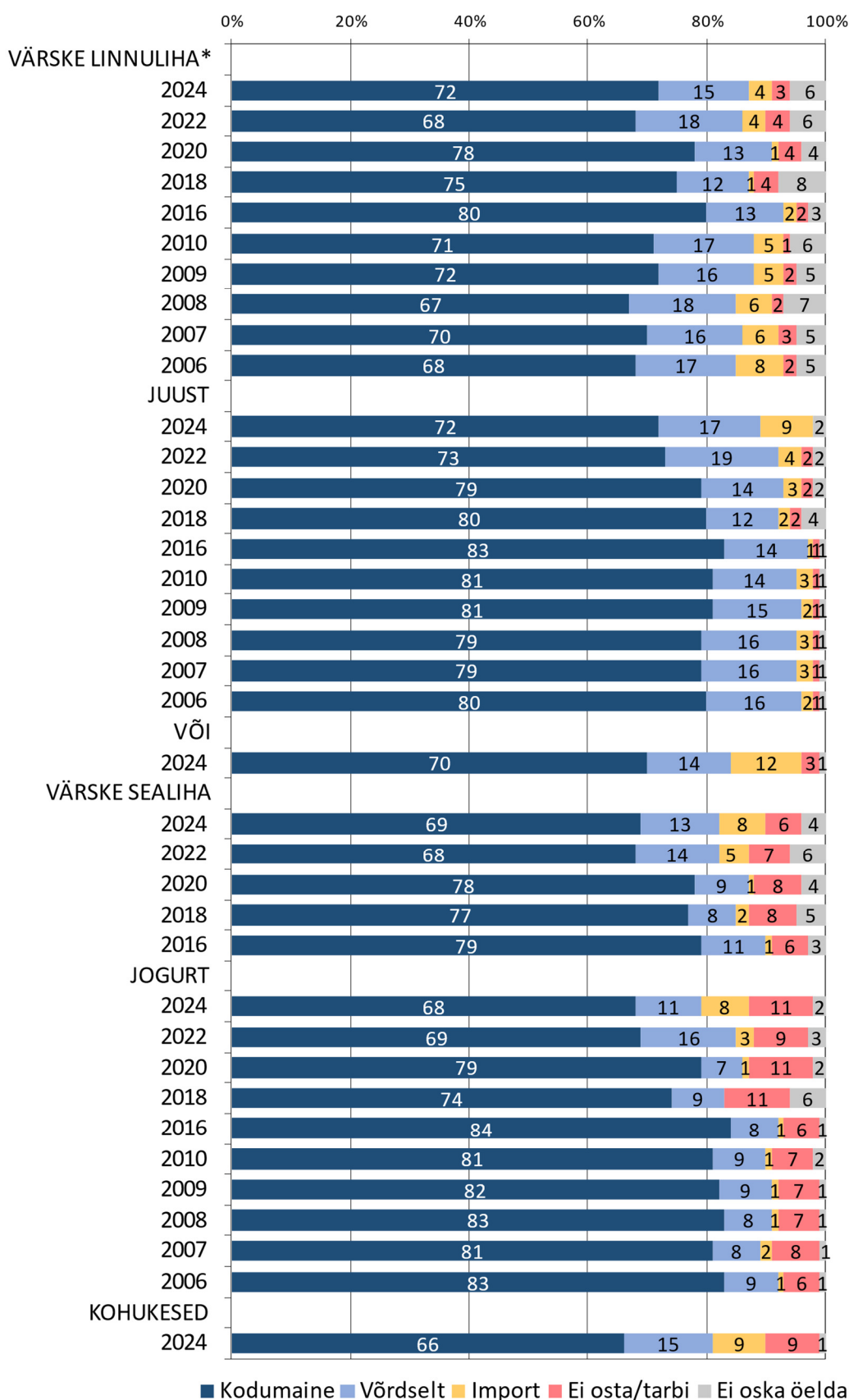
** Enne 2024. aastat linnuliha

Joonis 2.9. Kodumaiste toidukaupade hinnanguline osatähtsus ostudes 2006–2024
(% vastanute ostudest)

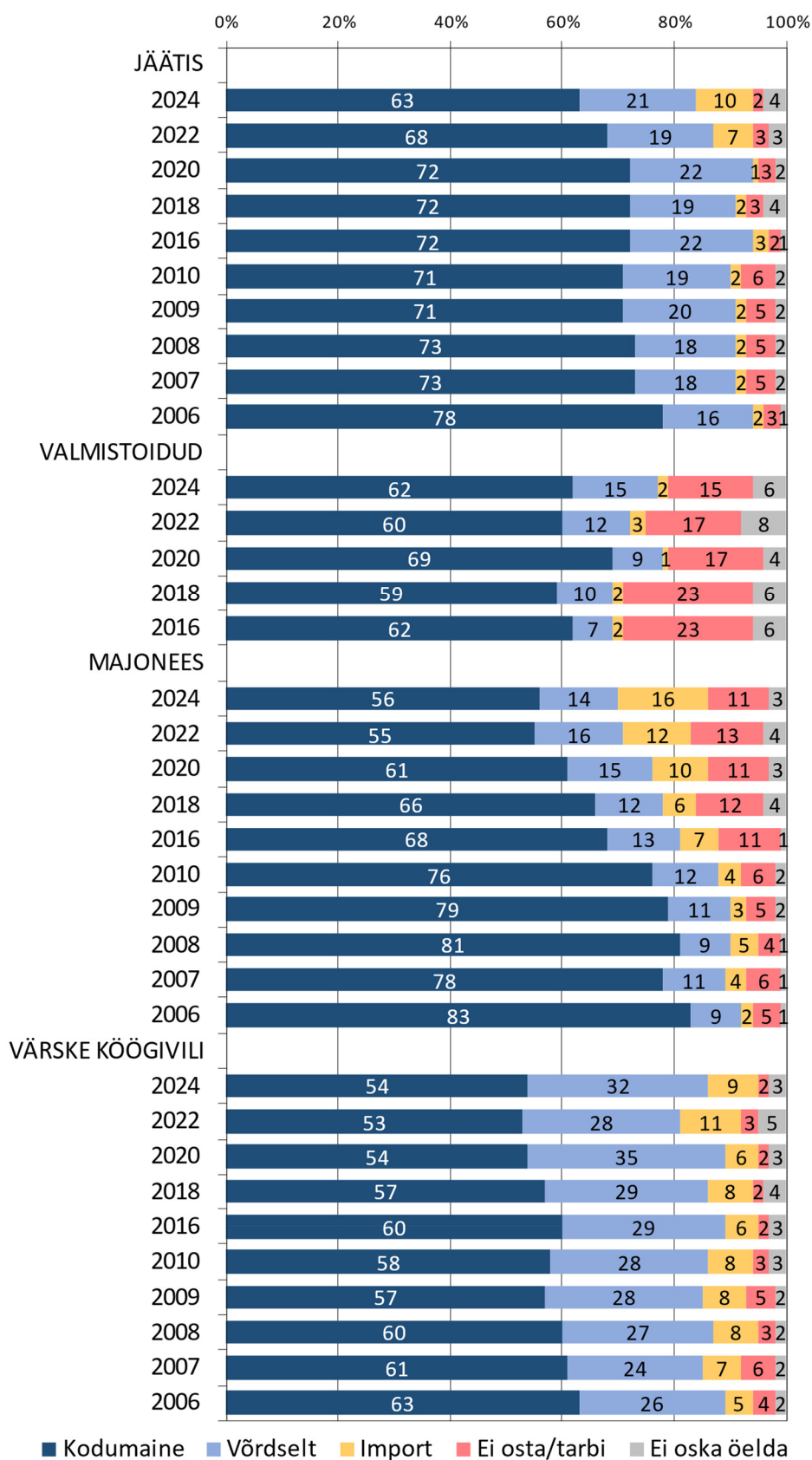
* Enne 2024. aastat kohupiimakreemid

Joonis 2.9. Kodumaiste toidukaupade hinnanguline osatähtsus ostudes 2006–2024
(% vastanute ostudest, järg)

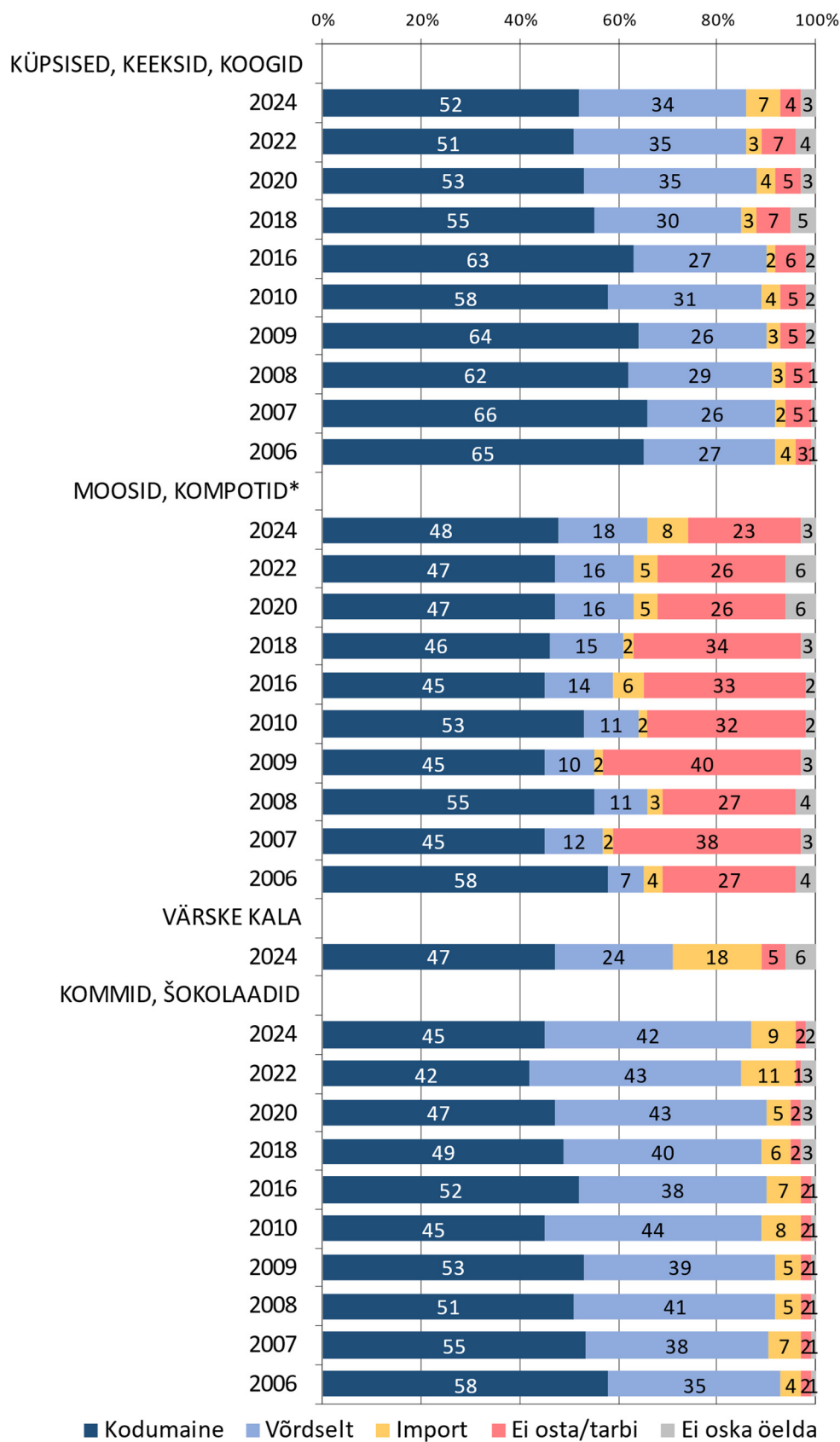

* Enne 2024. aastat linnuliha

Joonis 2.9. Kodumaiste toidukaupade hinnanguline osatähtsus ostudes 2006–2024
(% vastanute ostudest, järg)

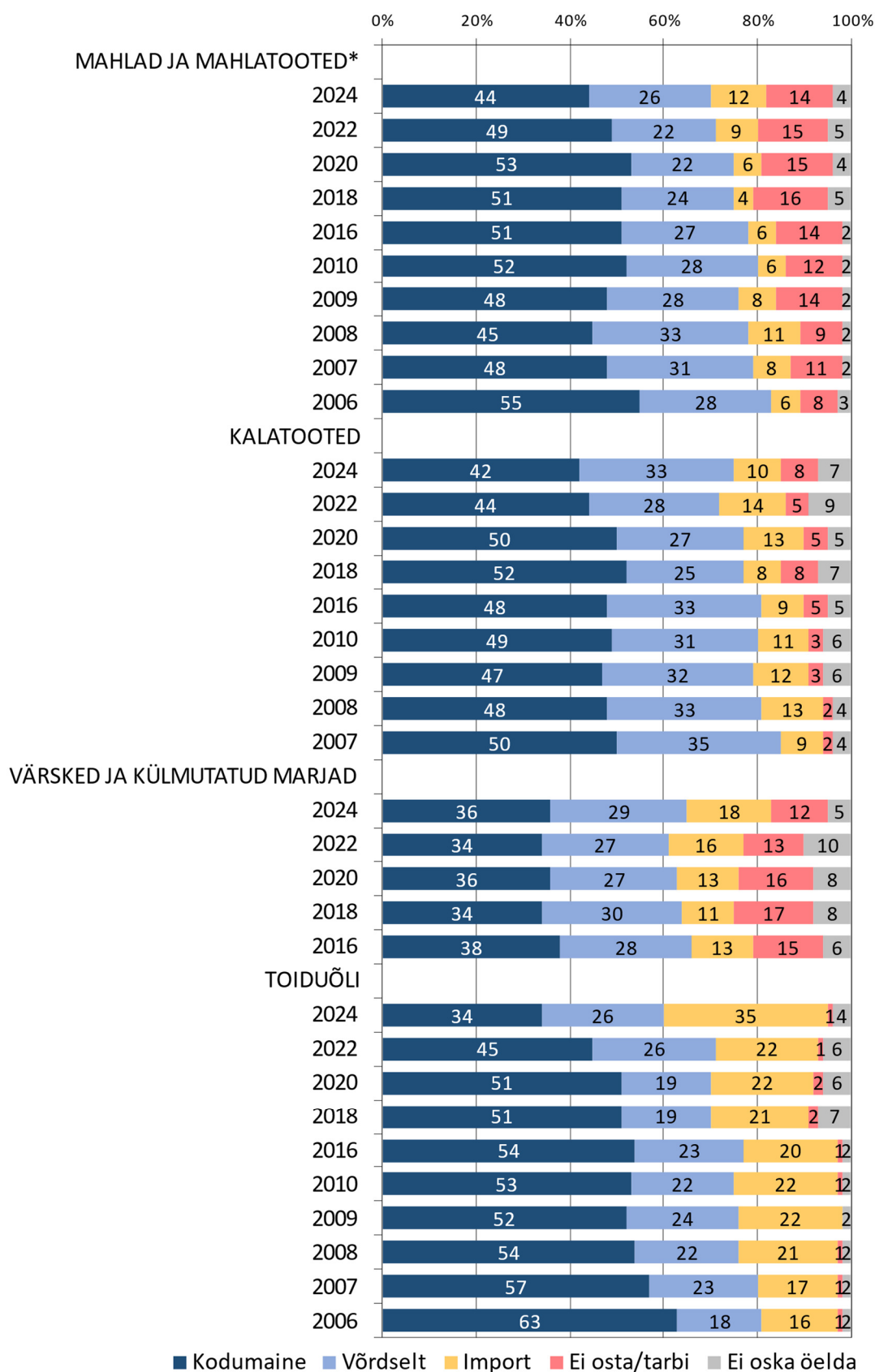

Joonis 2.9. Kodumaiste toidukaupade hinnanguline osatähtsus ostudes 2006–2024
(% vastanute ostudest, järg)

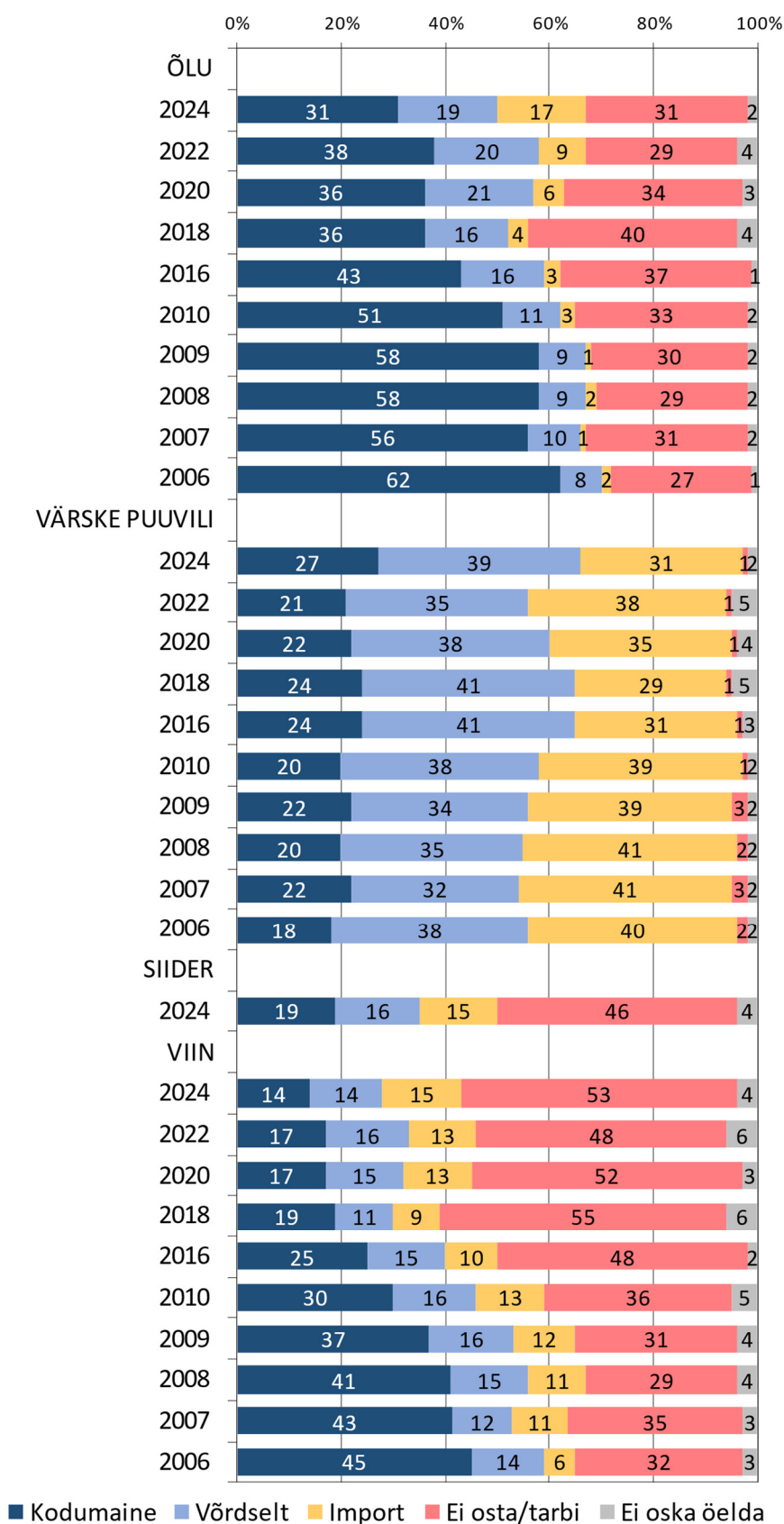
* Alates 2016. aastast lisaks moosidele ka kompotid

Joonis 2.9. Kodumaiste toidukaupade hinnanguline osatähtsus ostudes 2006–2024
(% vastanute ostudest, järg)

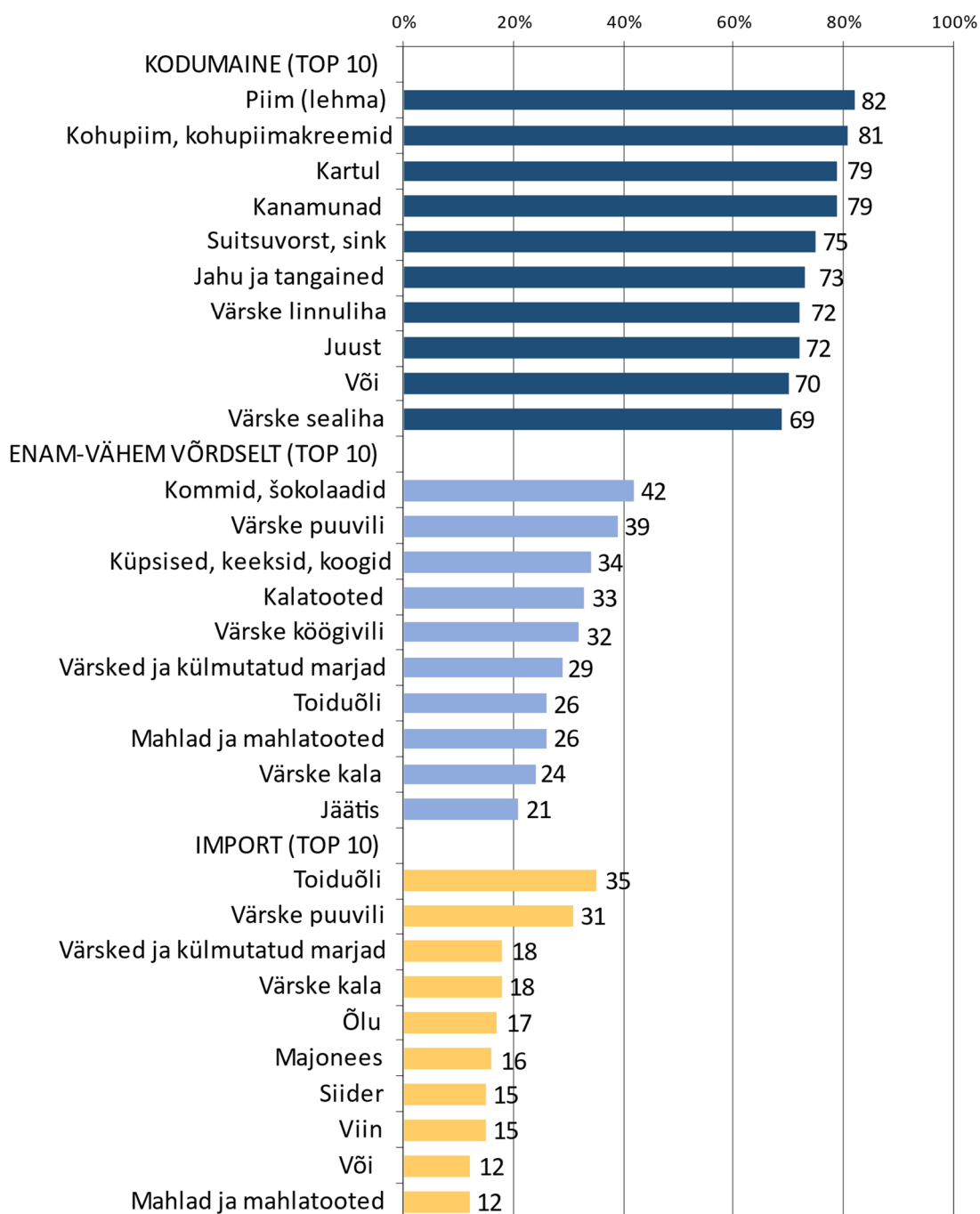

* Alates 2016. aastast lisaks mahladele ka mahlatooted

Joonis 2.9. Kodumaiste toidukaupade hinnanguline osatähtsus ostudes 2006–2024
(% vastanute ostudest, järg)

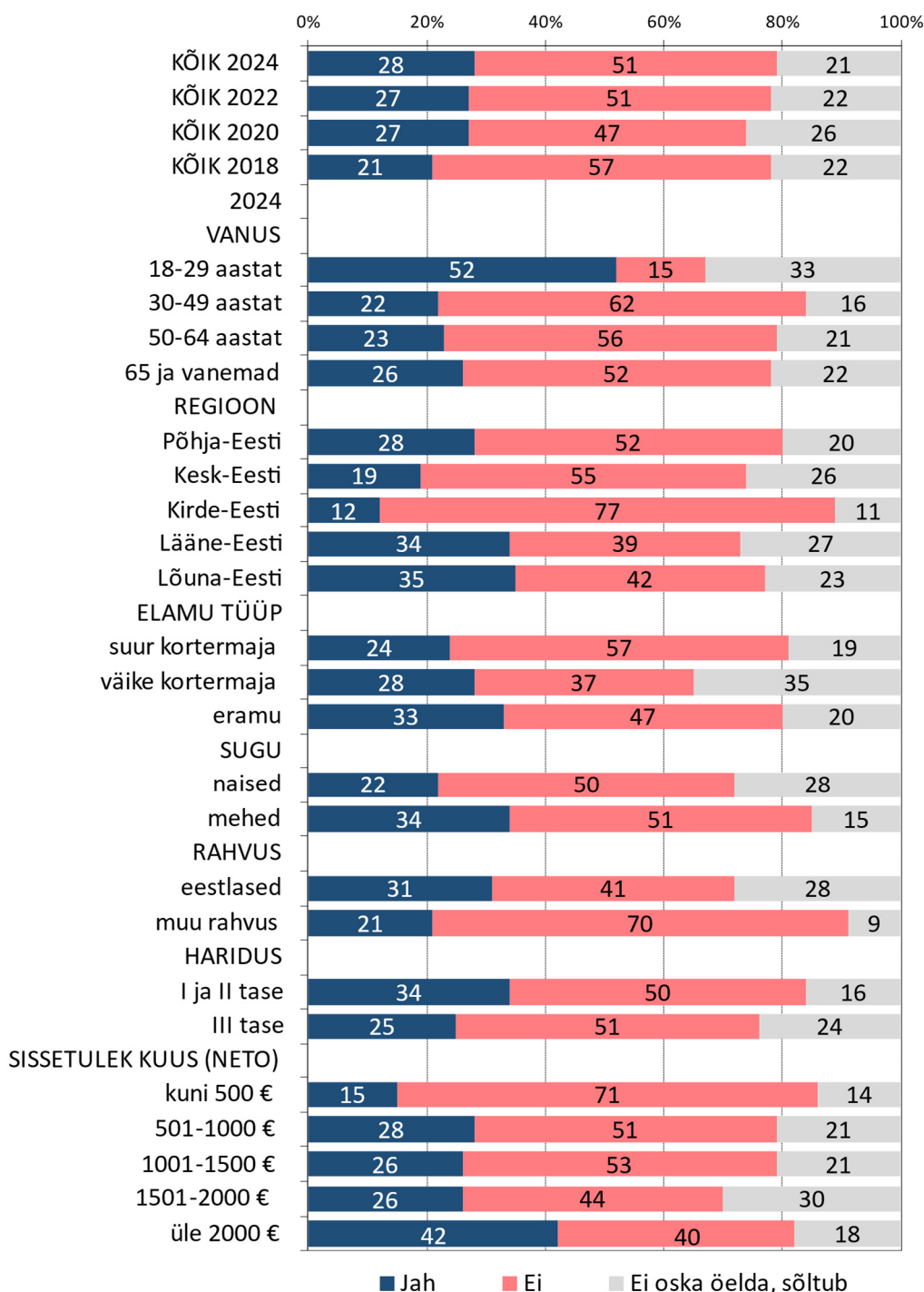
Joonis 2.10. Kodumaiste, imporditud ja võrdselt nii kodumaiste kui imporditud toidukaupade hinnanguline osatähtsus ostudes aastal 2024 TOP10 (% vastanute ostudest)

2.5. Valmidus maksta kodumaise toidukauba eest kõrgemat hinda

- Kodumaise toidukauba eest ei olda enamasti nõus maksma kõrgemat hinda võrreldes importtoidukaubaga. 51% vastanutest ei oleks nõus rohkem maksma, 28% oleks sellega nõus ja 21% ei osanud hinnangut anda (2022. aastal vastavalt 51%, 27% ja 22%). Seega oleks kodumaiste toidukaupade eest maksma kõrgemat hinda vaid veidi üle neljandiku vastanuist. Tarbijate hinnangud pole muutunud alates 2020. aastast (joonis 2.11).

Joonis 2.11. Valmidus maksta kodumaise toidukauba eest kõrgemat hinda võrreldes importtoidukaubaga 2018–2024 ja tausttunnuste rühmades aastal 2024 (% vastanutest)

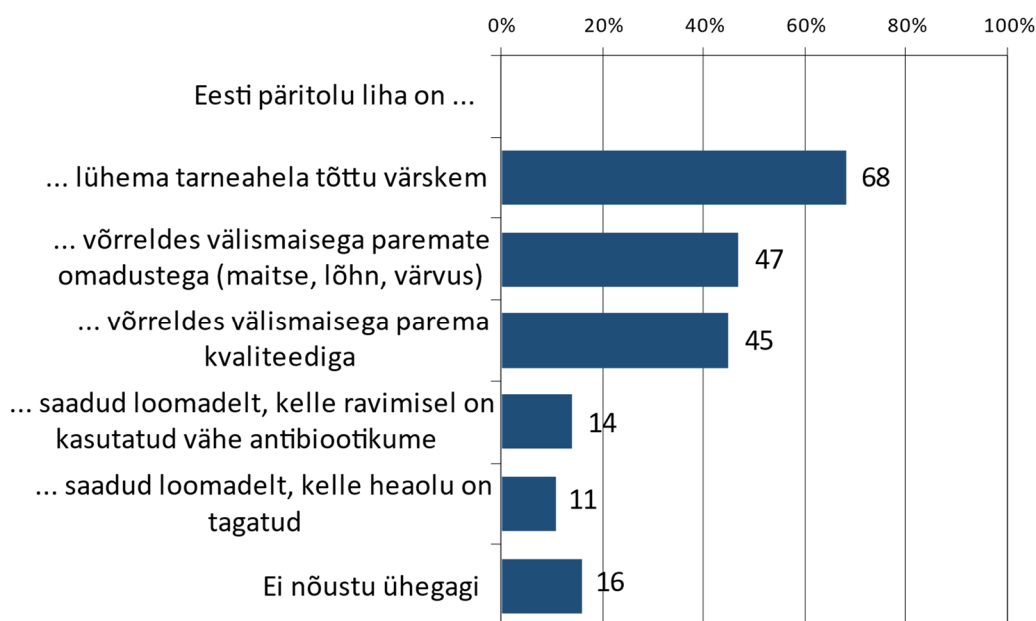

- Elanike otsused toidukauba ostuvalikul lähtuvad enamasti hinnast, konkreetsest tootest, selle maitsest, kvaliteedist ja nende enda rahalisest seisust. Suurimat valmidust maksta kodumaise toodangu eest rohkem kinnitasid teistest märkimisväärselt rohkem 18–29-aastased noored (52%) ja üle 2000 € kuus teenivad vastajad (42%). Seda olid mõnevõrra enam nõus tegema ka Lõuna-Eesti (35%) ja Lääne-Eesti elanikud (34%), I ja II haridustasemega vastajad (34%) ning eramu omanikud (33%).
- Vabade vastustena märgiti valdavalt, et otsus kodumaise või importkauba kasuks sõltub hinnavahest (kui palju importkaup on kodumaisest odavam või kodumaine kallim), kuid ka omaenda rahalisest olukorrast, kauba kvaliteedist, maitsest ja konkreetsest toote liigist (lisa 3).

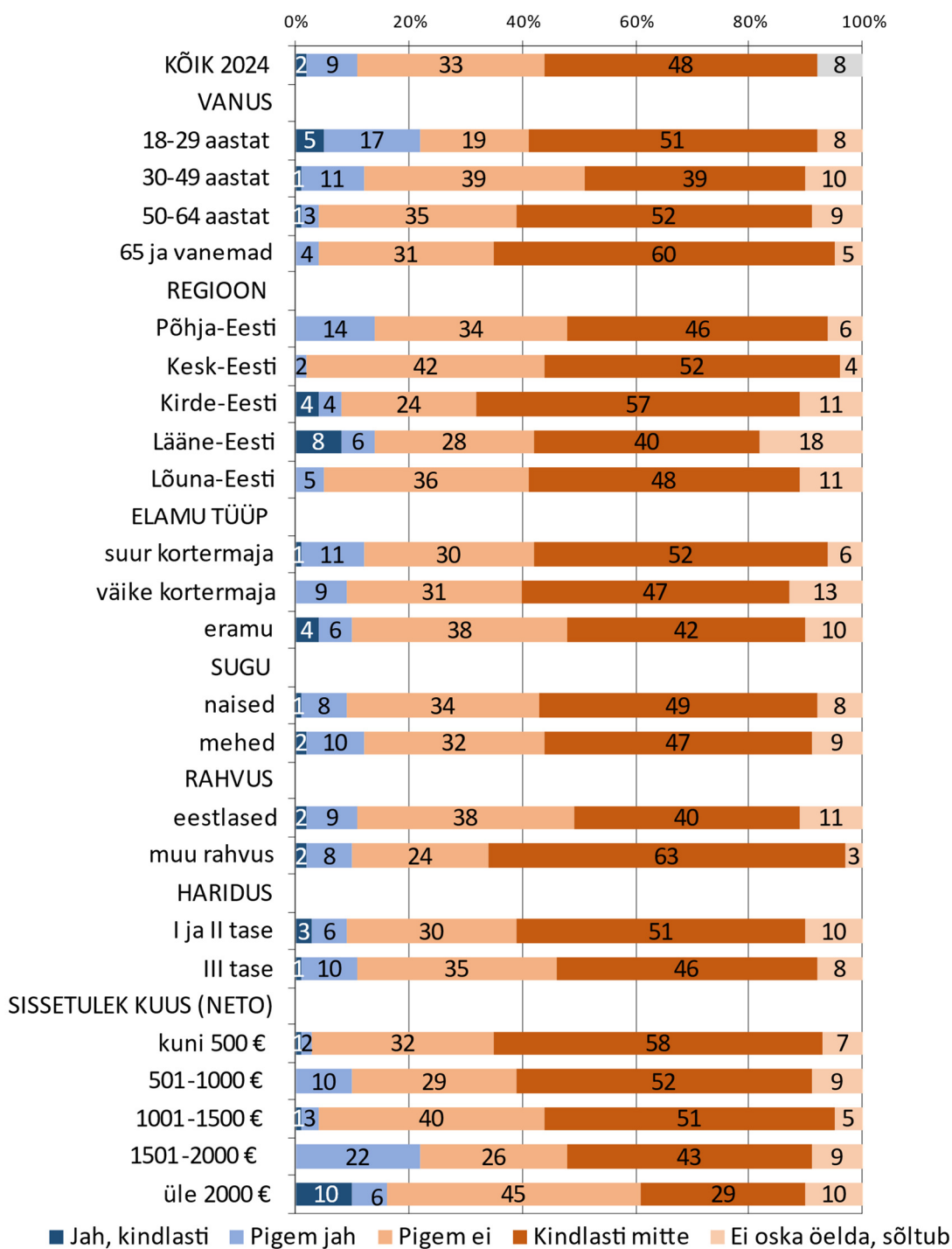
2.6. Valmidus tarbida tehisliha ja Eesti päritolu liha kuvand

- 2024. aasta uuringus küsiti esmakordselt, kuivõrd oleks elanikud valmis tarbima tavalise liha asemel tehisliha (laboris kasvatatud liha). Vastustest selgus, et seda olid valmis tegema (vastusevariant *jah, kindlasti*) vaid 2% ja mööndusega (*pigem jah*) 9% vastanuist (joonis 2.13). Ligi pool vastanuist (48%) märkis, et nad seda kindlasti ei teeks (vastusevariant *kindlasti mitte*) ja 33%, et nad pigem ei teeks seda (vastusevariant *pigem ei*). 8% vastanuist ei osanud seda öelda ja vabade vastustena lisati, et see sõltub toote hinnast, maitsest, välimusest ja tervislikkusest.
- Kõige suurem oli valmidus tarbida tehisliha 18–29-aastaste noorte hulgas (kokku *jah, kindlasti* ja *pigem jah* 22%), 1501–2000 € sissetulekuga vastajate (*pigem jah* 22%), üle 2000 € suuruse sissetulekuga vastajate (kokku *jah, kindlasti* ja *pigem jah* 16%) ja Lääne-Eesti elanike hulgas (kokku *jah, kindlasti* ja *pigem jah* 14%).
- Hinnates seda, mille poolest on Eesti päritolu liha imporditust parem, nõustus ligi kaks kolmandikku vastanuist (68%), et see on lühema tarneahela tõttu värskem, välismaisega võrreldes paremate omadustega (maitse, lõhn, värvus, 47%) ja parema kvaliteediga (45%). Vähem nõustuti sellega, et see pärineb loomadelt, kelle ravimisel on kasutatud vähe antibiootikume (14%) või loomadelt, kelle heaolu on tagatud (11%). 16% vastanuist ei nõustunud ühegi välja pakutud vastusevariandiga (joonis 2.12).

Joonis 2.12. Eesti päritolu liha kuvand (% vastanutest)

Joonis 2.13. Valmidus tarbida tavalise liha asemel tehisliha tausttunnuste rühmades (% vastanutest)

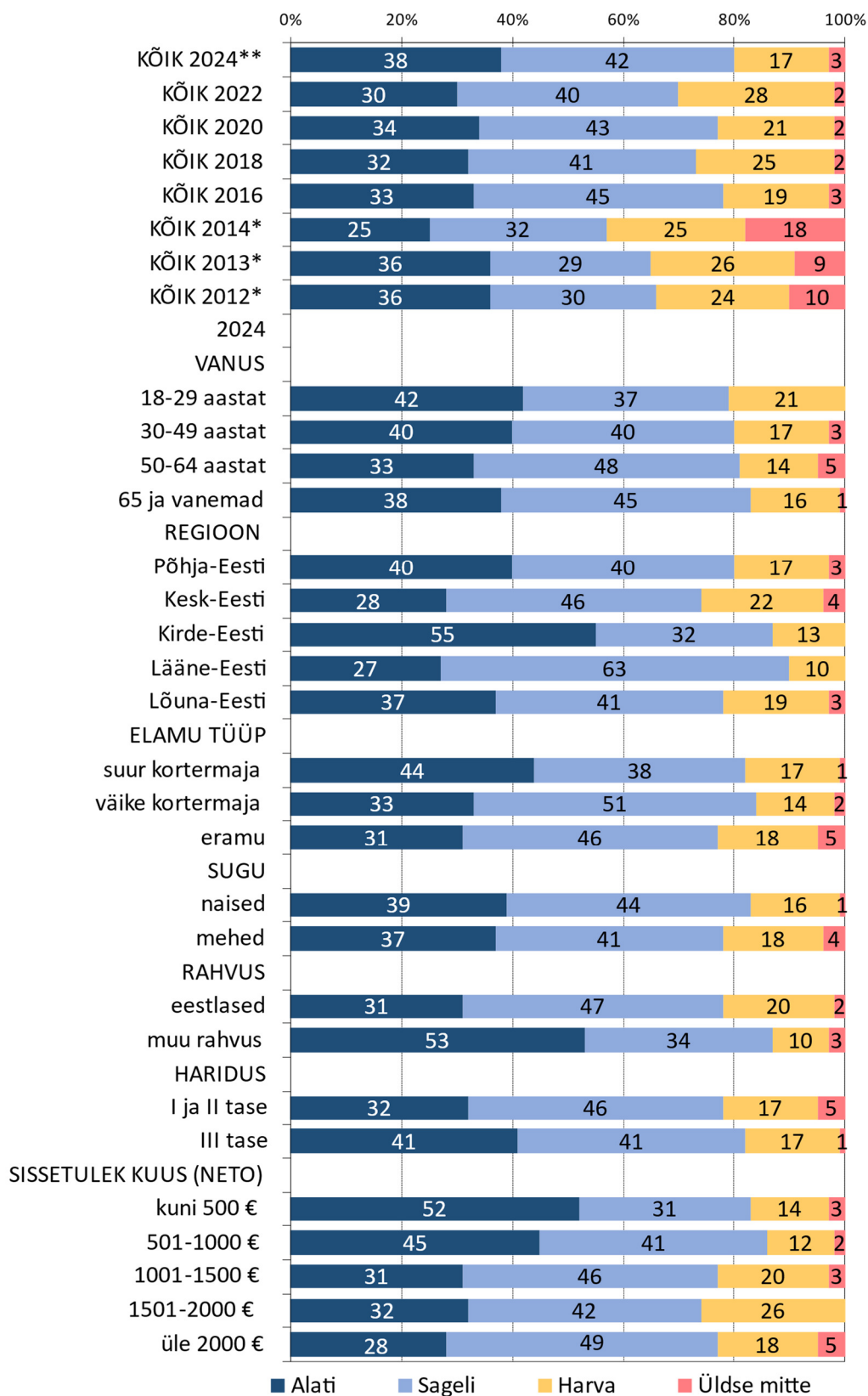

3. Toidukaupade märgistus

3.1. Pakendil oleva info lugemine esmakordsel ostmisel

- 97% tarbijatest uurib toidukauba esmakordsel ostmisel pakendil olevat infot ja vaid 3% kinnitab, et ei tee seda. Tüüpiliselt tutvutakse pakendil oleva infoga sageli. Vastajaist 38% loeb infot alati, 42% sageli ja 17% harva. Võrreldes 2022. aasta uuringuga on 10%-punkti võrra kasvanud nende elanike osakaal, kes tutvuvad pakendil oleva infoga alati või sageli. Teiselt poolt on 11%-punkti võrra vähenenud nende vastanute osakaal, kes teevad seda harva. Huvi suurenemist pakendil märgitu vastu võib osaliselt seletada toiduainete kasvavate hindade ja muutustega pakendil märgitud toote koguses või koostises (odavama tooraine kasutamine), mis on mõjutanud ka tarbijat tootega paremini tutvuma (joonis 3.1).
- Kõige rohkem on pakendi alatisi vaatajaid Kirde-Eestis (55%), muude rahvuste hulgas võrreldes eestlastega (vastavalt 53% ja 31%) ja kuni 500 € suuruse kuu netosissetulekuga leibkonna-liikme kohta (52%) vastajate hulgas. Keskmisest oluliselt vähem loevad pakendil olevat infot Lääne-Eesti elanikud (25%) ja üle 2000 € suuruse sissetulekuga (28%) vastajad.

Joonis 3.1. Pakendil oleva info lugemine toidukauba esmakordsel ostmisel 2012–2024 ja tausttunnuste rühmades aastal 2024 (% vastanutest)

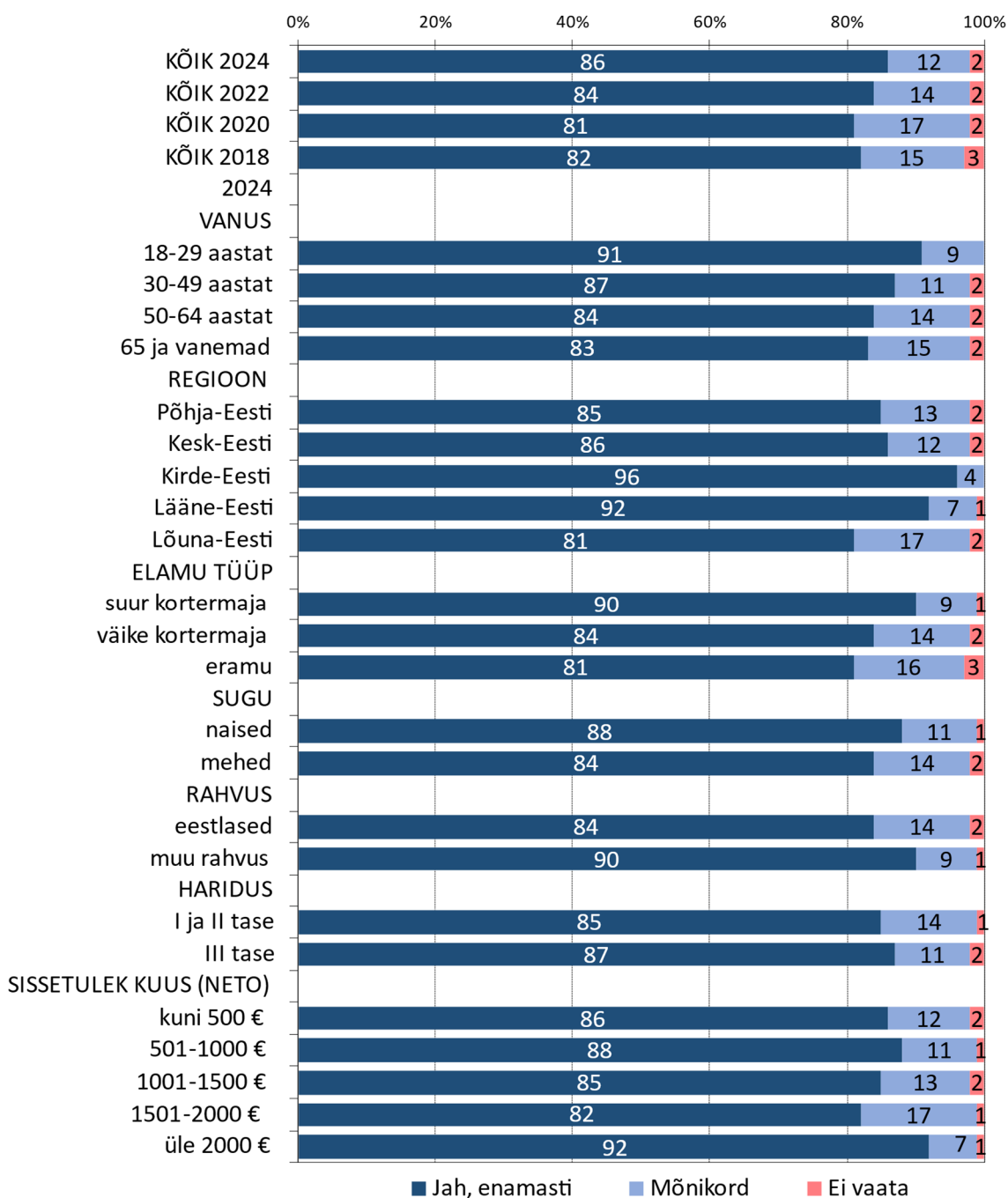
* EMOR CAPI meetod

** Alates 2024. aastast: Kui sageli Te loete toidukauba ostmisel pakendil olevat infot? Enne 2024. aastat: Kui sageli Te loete toidukauba ostmisel pakendil olevat infot või etiketti?

3.2. „Kõlblik kuni“ või „parim enne“ vaatamine toidukauba ostmisel

- 98% vastanutest vaatab toidukaupa ostes toidupakendilt „parim enne“ või „kõlblik kuni“ kuupäeva, neist 86% enamasti ja 12% mõnikord. Võrreldes 2022. aastaga pole harjumused selles osas muutunud (joonis 3.2).
- Kõige suurem on huvi toote säilivusaja vastu Kirde-Eesti (*jah, enamasti* 96%) ja Lääne-Eesti (*jah, enamasti* 92%) elanike hulgas, üle 2000 € suuruse sissetulekuga vastajate (92%) ja 18–29-aastaste noorte hulgas (91%).

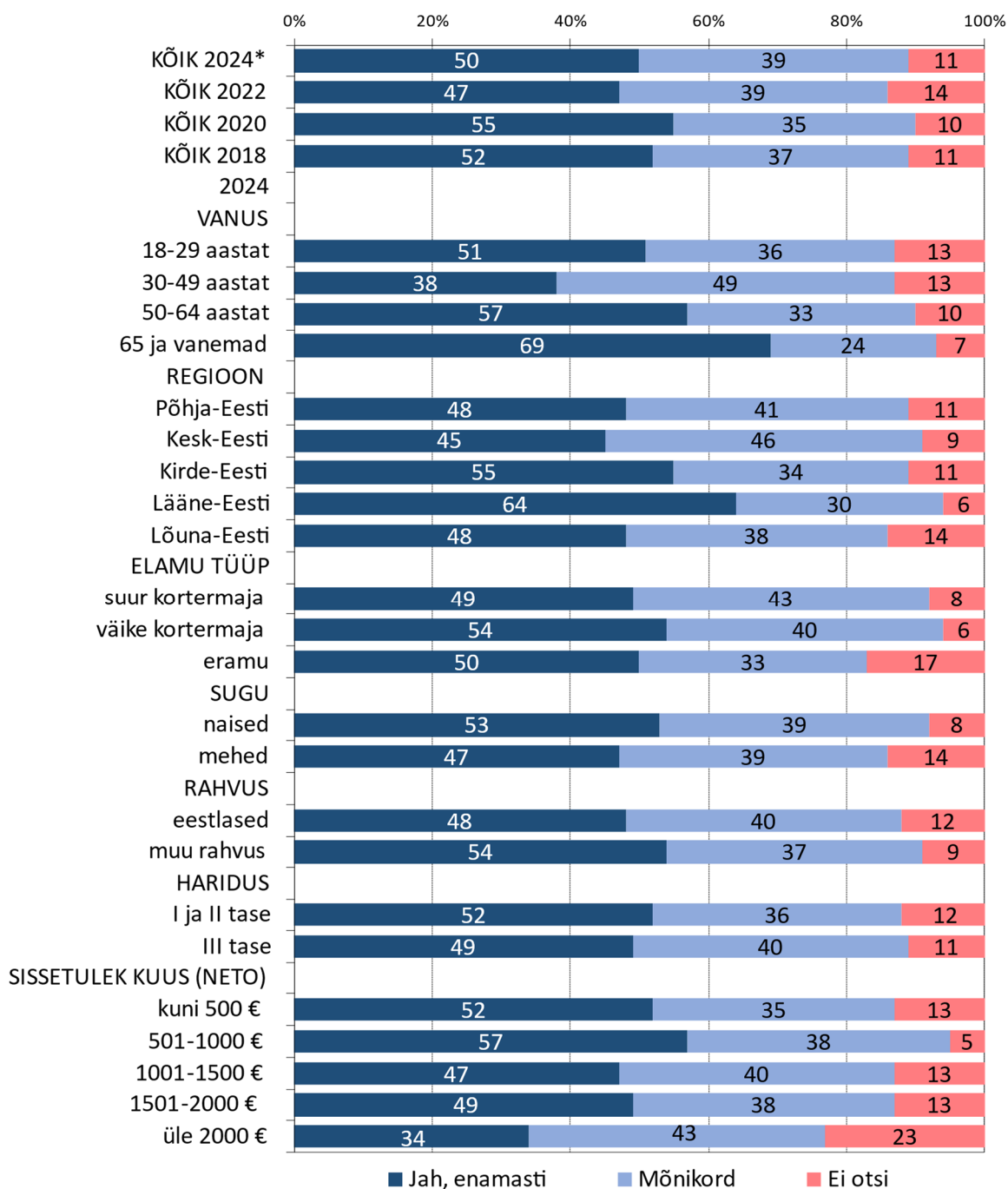
Joonis 3.2. „Kõlblik kuni“ või „parim enne“ vaatamine toidukauba ostmisel 2018–2024 ja tausttunnuste rühmades aastal 2024 (% vastanutest)

3.3. Teabe otsimine toidu päritoluma kohta toidu ostmisel

- 89% elanikest (2022. a 86%) otsib toitu ostes teavet toidu päritoluma kohta, neist 50% enamasti, 39% mõnikord ja 11% vastavat teavet ei jälgi. Võrreldes 2022. aastaga on 3%-punkti võrra suurenenud nende tarbijate osakaal, kes teevad seda sagedasti ja samavõrra vähenenud nende osakaal, kes seda teavet ei otsi (joonis 3.3).
- Teistest märkimisväärselt vähem ilmutavad toiduaine päritoluma vastu huvi üle 2000 € suuruse sissetulekuga vastajad, kellest 23% selle kohta toitu ostes teavet ei otsi.

Joonis 3.3. Toidu päritoluma kohta teabe otsimine toitu ostes (% vastanutest)

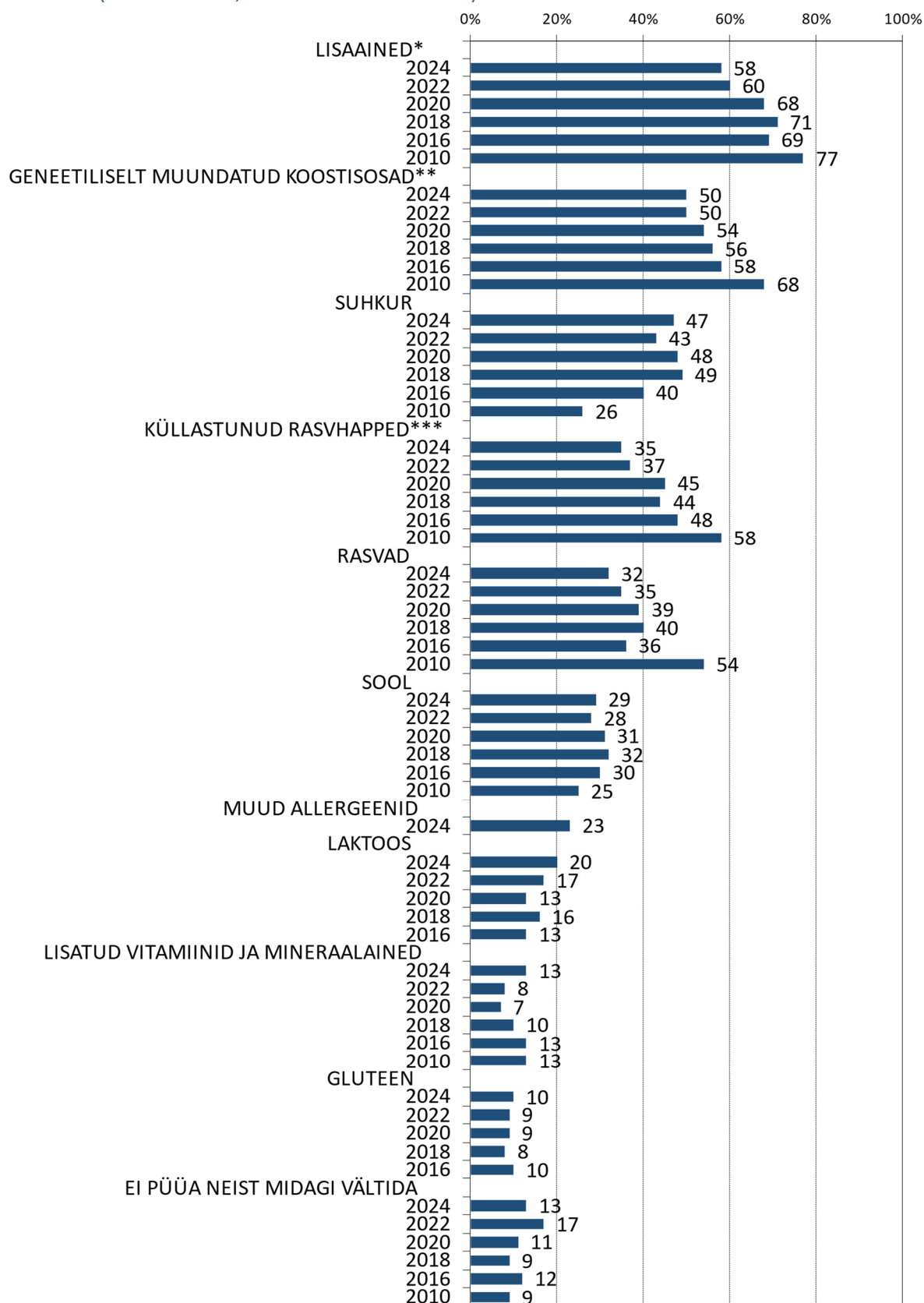

* Alates 2024. aastast: Kas Te tavaliselt toitu ostes otsite teavet toidu päritoluma kohta? Enne 2024. aastat: Kas Te vaatate toidukaupa ostes selle pakendilt toote päritoluriiki/tootjariiki?

3.4. Ained toidus, mida püütakse vältida või vähendada

- Toidu koostisosadest, mille tarbimist püütakse vältida või vähendada, on esikohal püsinud lisaained (toiduvärvid, säilitusained jms) (2024. a 58%, 2022. a 60%) ja geneetiliselt muundatud koostisosad (50%, sama ka 2022. a). Uuringutevahelisel perioodil pole vastanute hinnangud muutunud (joonis 3.4).
- Suurenes nende tarbijate osakaal, keda huvitab lisatud vitamiinide ja mineraalainete (2024. a 13%, 2022. a 8%), suhkru (2024. a. 47%, 2022. a 43%), laktoosi (2024. a 20% , 2022. a 17%), sisaldus toiduaines. Huvi toiduaine soola (2024. a 29%, 2022. a 28%) ja gluteeni (2024. a 10%, 2022. a 9%) sisalduse vastu tootes jäi samale tasemele.
- Veidi vähenes nende vastanute osakaal, kes nõustusid väitega, et ei püüa midagi vältida (2024. a. 13%, 2022. a 17%), mis tähendab, et suurenes nende arv, kes toidu koostise vastu huvi tunnevad.
- Vabas vormis lisati etteantud vastusvariantide juurde, et välditakse selliseid toidus sisalduda võivaid aineid nagu maitsetugevdajad, suhkruasendajad, palmiõli, soja ja süsivesikud.

Joonis 3.4. Toidus sisalduda võivad ained, mida püütakse vältida või vähendada tarbimist 2010–2024
(% vastanutest, mitme vastuse võimalus)

*Alates 2024. a lisaained, 2010–2022 kunstlikud lisaained

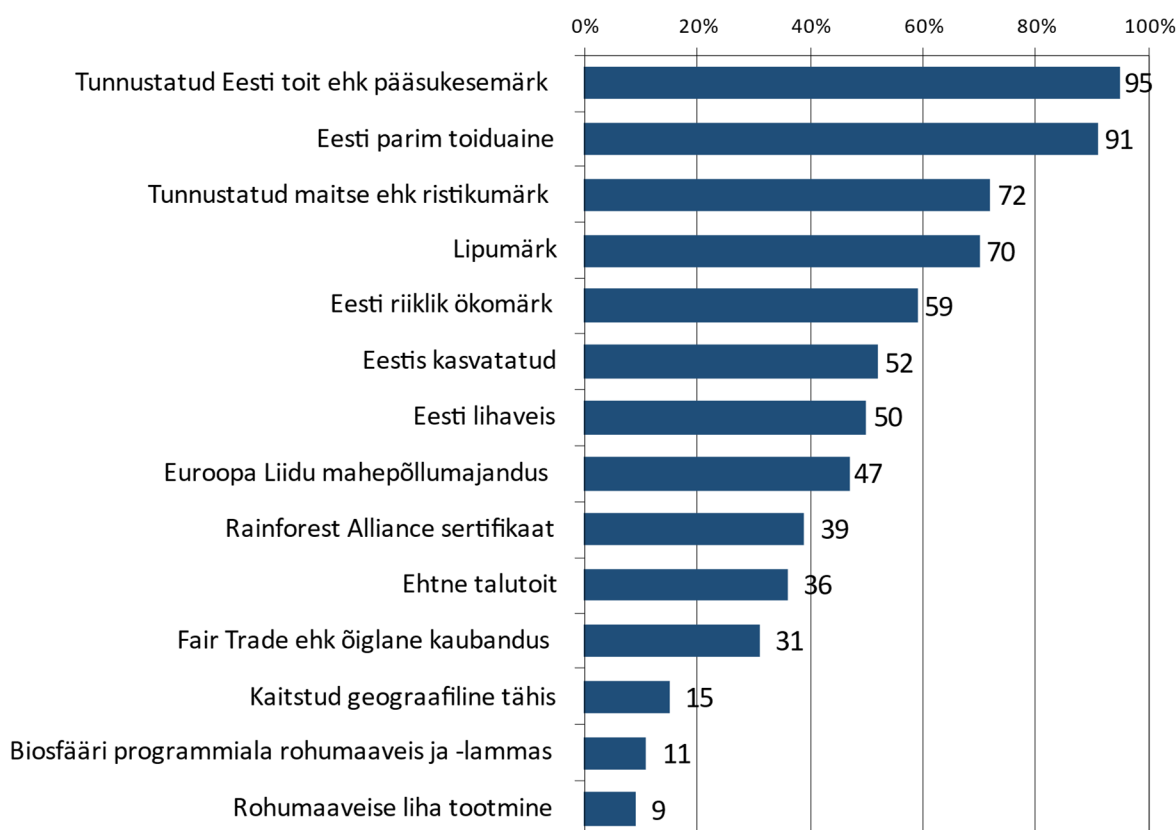
** Alates 2024. a geneetiliselt muundatud koostisosad, 2010–2022 geneetiliselt muundatud toorained

*** Alates 2024. a küllastunud rasvhapped, 2010–2022 küllastunud ja transrasvhapped

3.5. Toidumärgised

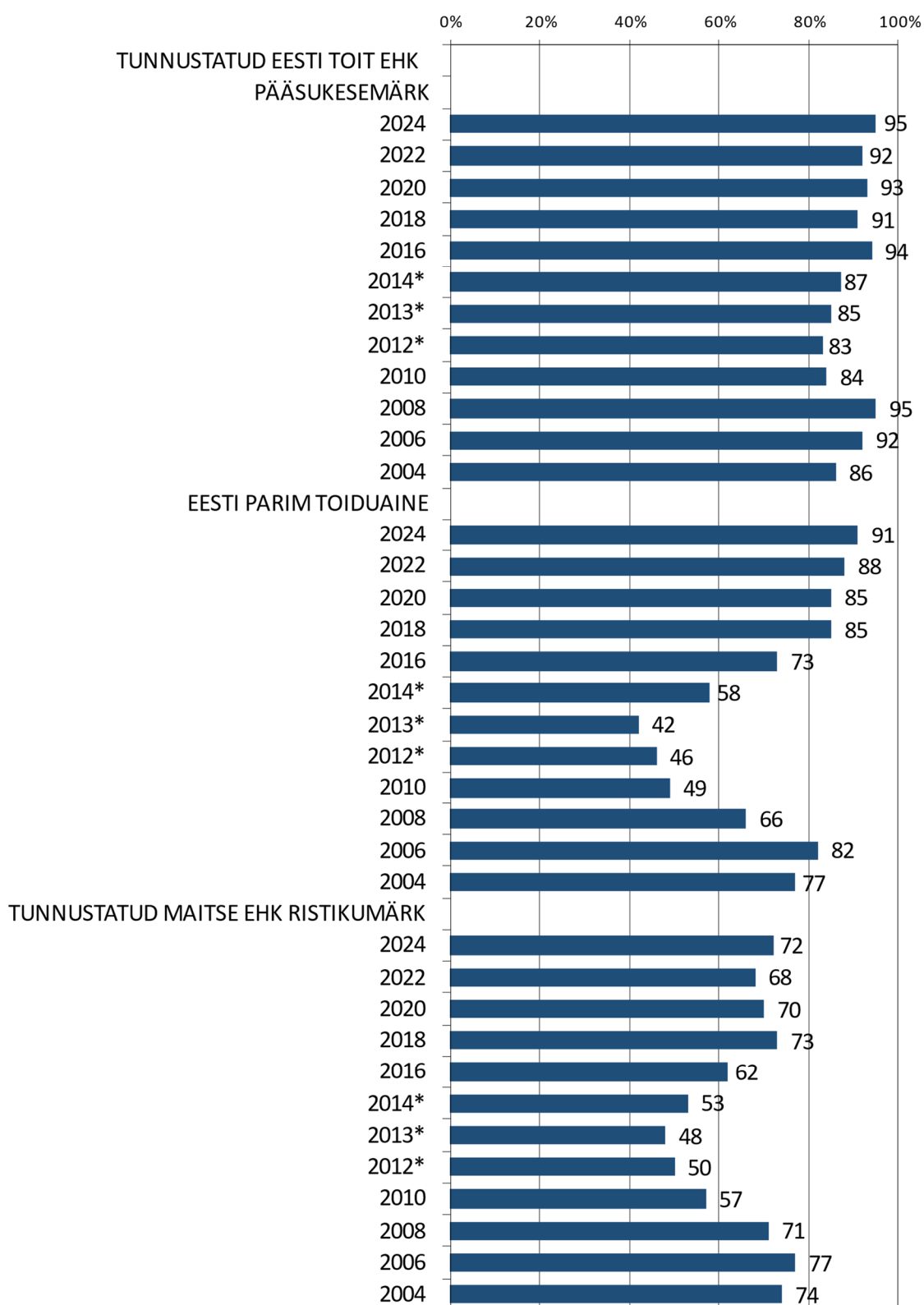
- 2024. aastal olid toiduainete tuntumateks märgisteks¹ *pääsukesemärk* ehk *Tunnustatud Eesti toit* (seda teadis 95% vastanuist), *Eesti parima toiduaine* märk (91%), *Tunnustatud maitse* ehk *ristikumärk* (72%) ja *lipumärk* (70%). *Eesti riiklikku ökomärki* teadis 59%, *Eestis kasvatatud* märki 52%, *Eesti lihase* märki 50% ja *Euroopa Liidu mahepõllumajanduse* märki 47% vastanuist (joonis 3.5).
- Esmakordselt selgitati 2024. aasta uuringus tarbijate teadlikkust Rainforest Alliance ehk tooraine jätkusuutlikkuse sertifikaadi, Ehtne talutoit ja Fair Trade ehk õiglase kaubanduse märgiste kohta, mida tundis kolm-neli tarbijat kümnest (vastavalt 39%, 36% ja 31%).
- Kõige vähem teati *Rohumaaveise liha tootmine* märki (9%), *Biosfääri programmiala rohumaaveis ja -lammas* märki, mis annavad tarbijale teavet, et tegemist on Eesti siseriikliku toidukvaliteedikavaga (11%) ning *Kaitstud geograafiline tähis* märki (15%).
- Elanike teadlikkus Eesti ja Euroopa Liidu toidumärgistest on viimase kahe aasta võrdluses veidi suurenenud. Kasvanud on nende vastanute osakaal, kes teadsid *pääsukesemärki* (+3%-punkti), *Eesti parima toiduaine* märki (+3%-punkti), *ristikumärki* (+4%-punkti), *Eestis kasvatatud* märki (+3%-punkti) ja *Eesti lihase* märki (+6%-punkti) (joonis 3.6).

Joonis 3.5. Toidumärgiste tuntus (% vastanutest)

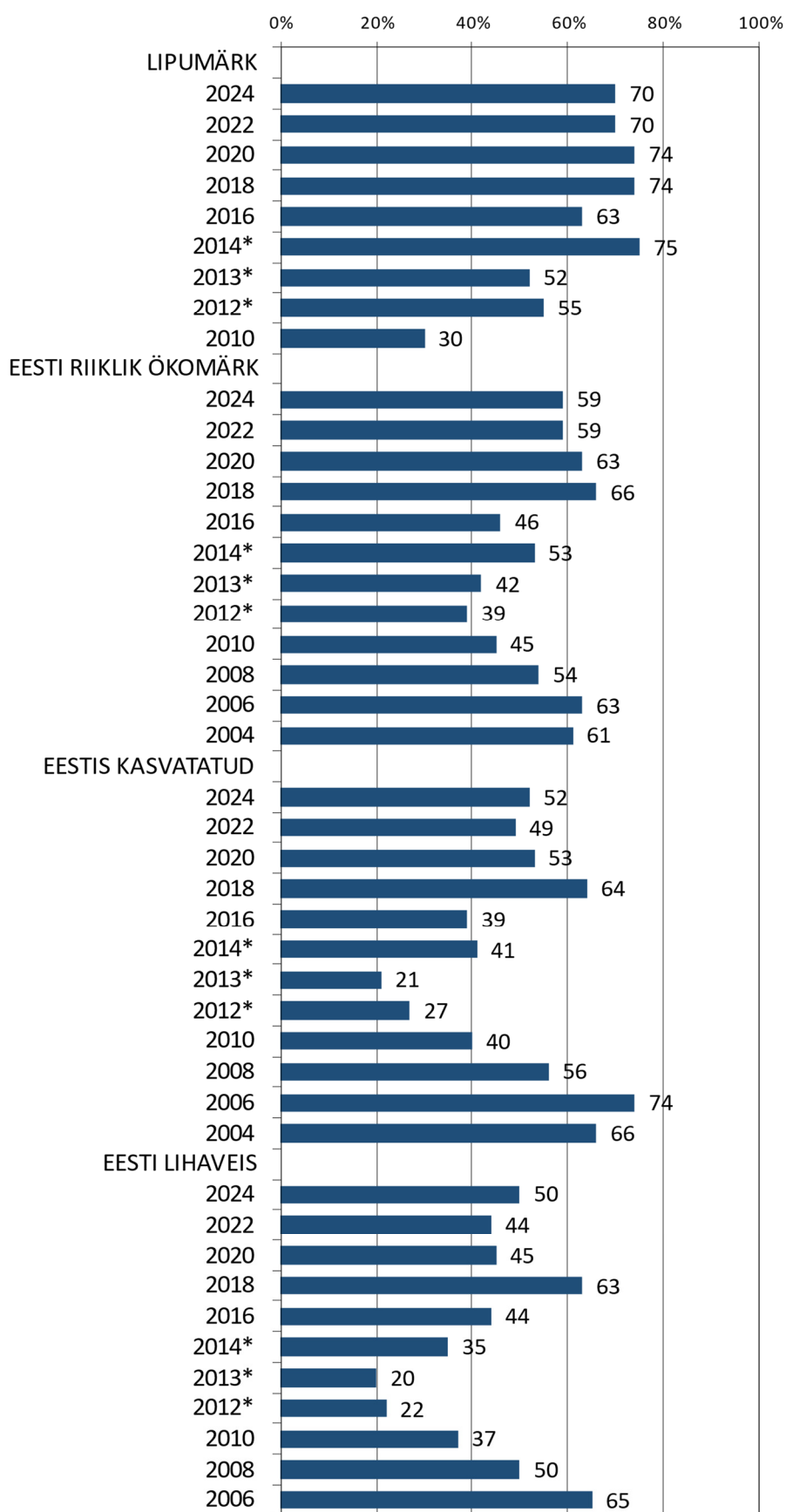
¹ Lisaks märkide nimetustele nägid vastajad ankeedis ka iga märgi värvilist pilti.

Joonis 3.6. Toidumärgiste tuntus aastatel 2004–2024 (% vastanutest)

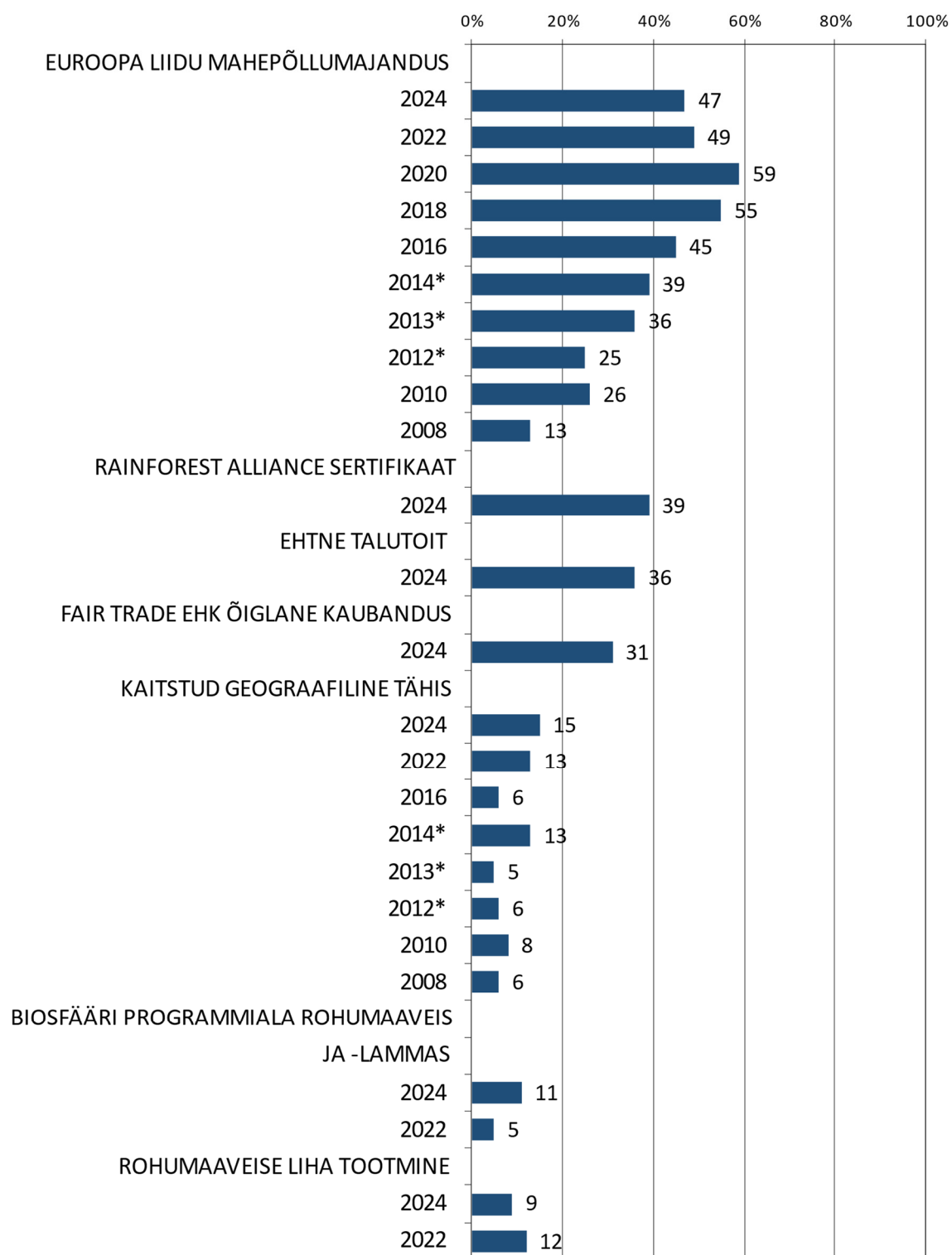
* EMOR CAPI meetod

Joonis 3.6. Toidumärgiste tuntus aastatel 2004–2024 (% vastanutest, järg)

* EMOR CAPI meetod

Joonis 3.6. Toidumärgiste tuntus aastatel 2004–2024 (% vastanutest, järg)

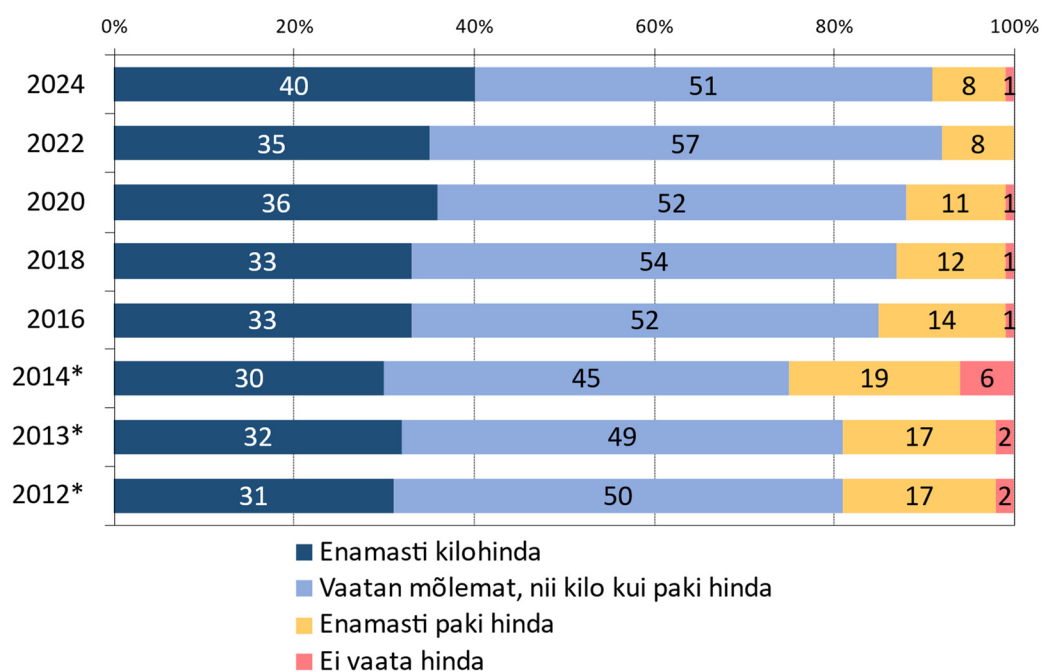
* EMOR CAPI meetod

4. Elanike hinnangud ostu- ja tarbimisharjumustele

4.1. Hinna vaatamise harjumused, hinnangud rahalistele võimalustele osta soovikohaseid toidukaupu ja toiduostude planeerimine

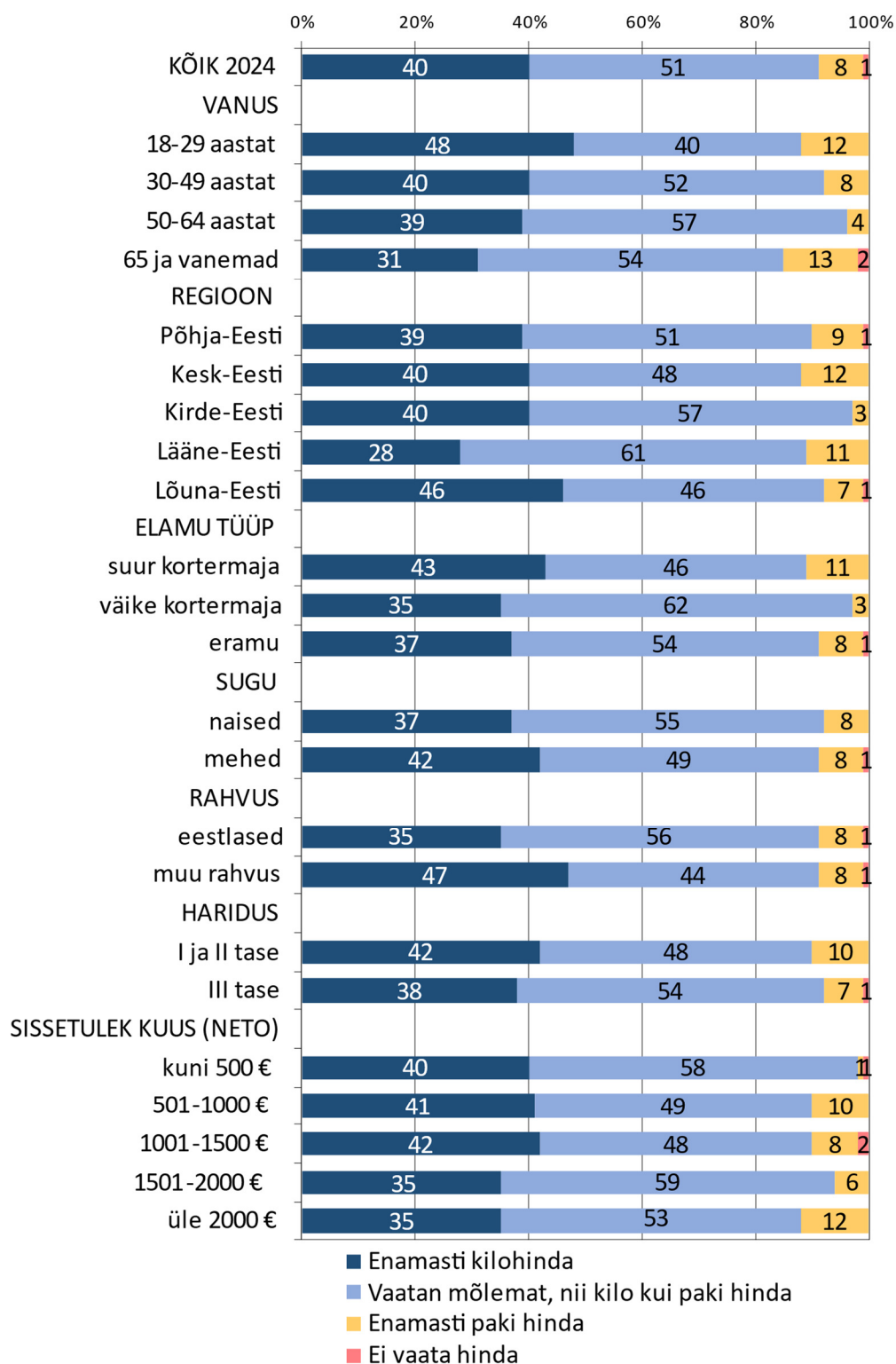
- Pakendatud toiduainete ostmisel on kasulik vaadata nii kilo- kui ka üksiku toote hinda ning kokkuhoiu soovi korral lähtuda kilo hinnast. Üksiku toote hind on oluline siis, kui soovitakse osta mõnda kallist toiduainet (nt soolalõhe jms), kus väike kogus ja üksiku toote hind kokku sobitatult võivad olla tarbijale vastuvõetavad ka väga suure kilohinna juures.
- Nii üksiku toote kui ka kilo hinda vaatas veidi enam kui pool (51%) ja enamasti kilo hinda kaks viiendikku (40%) vastanuist. Neid, kes lähtusid vaid üksiku toote hinnast oli 8% ja üldse ei vaadanud hinda 1% vastanuist (joonis 4.1).
- Võrreldes eelmise uuringuga (2022 a.) suurenes 5%-punkti võrra nende vastanute osakaal, kes vaatasid enamasti vaid kilo hinda, mis kõneleb tarbija suundumusest hoida toiduainete ostmisel raha kokku, kuna toote madalama hinna määrab ära kilo hind.
- 6%-punkti võrra vähenes teiselt poolt nende osakaal, kes vaatasid nii üksiku toote kui ka kilo hinda. Ehk siis vähenes arvatavalt nende osakaal, kes üksiku toote hinnast sõltuvalt olid valmis ostma ka kilohinna järgi kallimat toodet. See võib puudutada neid tooteid, mille kogused pakendis on väikesed (soolakala, kalamari, pasteet jms) ja üksiku toote hind seetõttu vastuvõetav.
- Enamasti kilo hinda vaatasid teistest rohkem 18–29-aastased noored (48%), muu rahvuse esindajad võrreldes eestlastega (vastavalt 47% ja 35%) ja Lõuna-Eesti elanikud (46%) (joonis 4.2).
- Perede rahalised võimalused võimaldavad ligi kahel kolmandikul vastanuist osta soovikohaseid toidukaupu piirangutega, st mitte alati (62%, 2022. a 65%). Veidi enam kui viiendik peredest (21%, 2022. a 19%) ostab soovikohast toitu alati, 11% vastanuist teeb seda harva (sama ka 2022. a) ja 6% ei saa seda endale lubada (2022. a 4%). Eelnevast nähtub, et võrreldes 2022. aastaga ei ole hinnangud oluliselt muutunud (joonis 4.3).
- Kokku 83% vastanuist (2022. a 84%) saab seega kas *alati* või *üldiselt* osta soovikohaseid toiduaineid.

Joonis 4.1. Pakendatud toidukaupade hinna vaatamise harjumused 2012–2024 (% vastanutest)

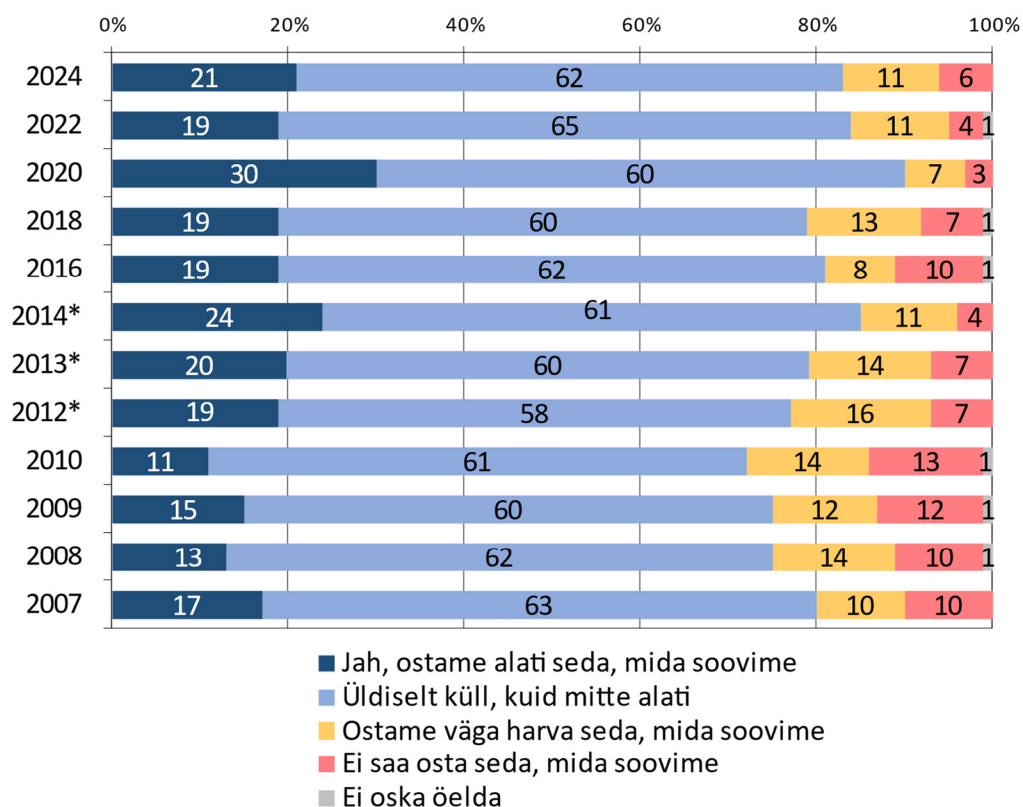

* EMOR CAPI meetod

Joonis 4.2. Pakendatud toidukaupade hinna vaatamise harjumused aastal 2024 tausttunnuste rühmades (% vastanutest)

Joonis 4.3. Hinnangud rahalistele võimalustele osta soovikohaseid toidukaupu 2007–2024
(% vastanutest)

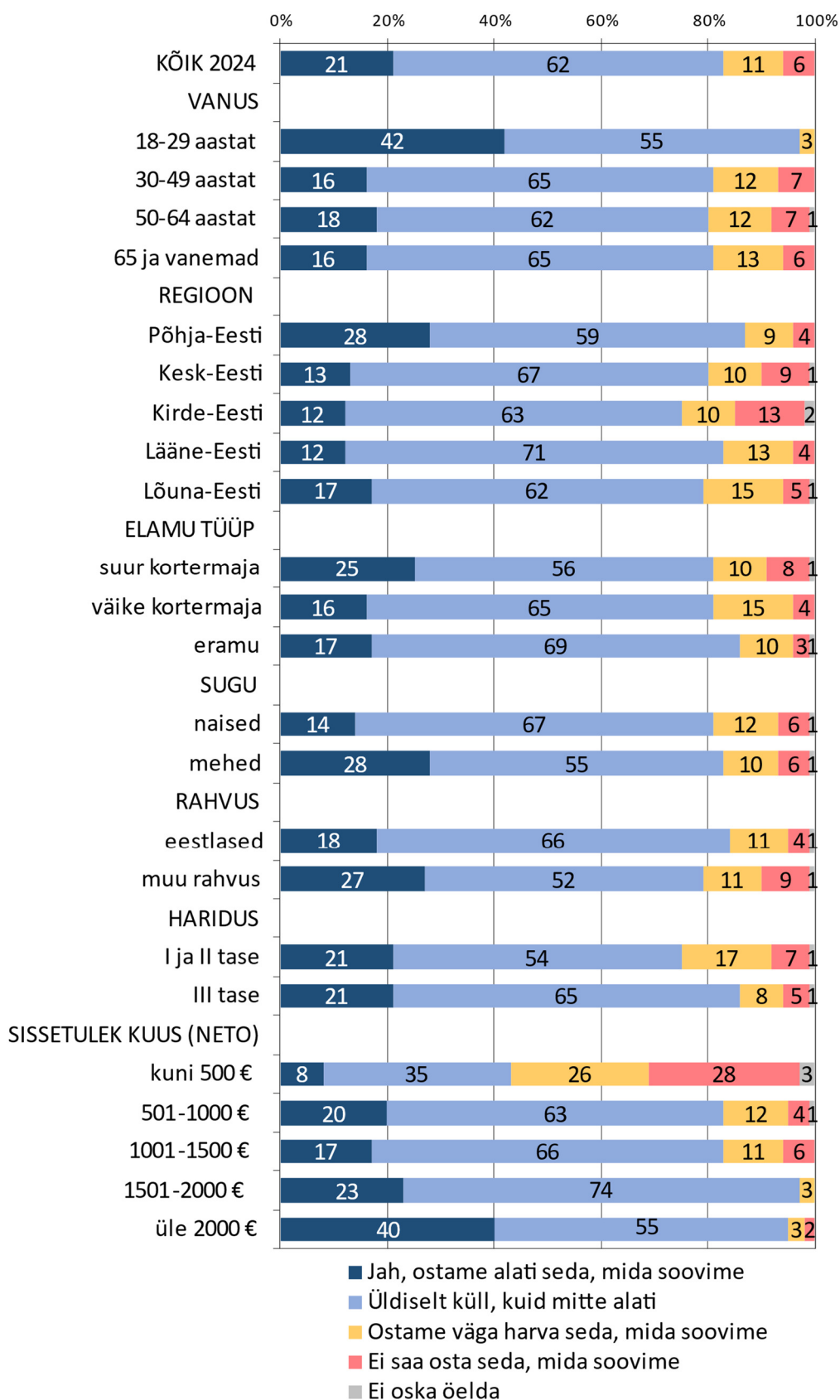

* EMOR CAPI meetod

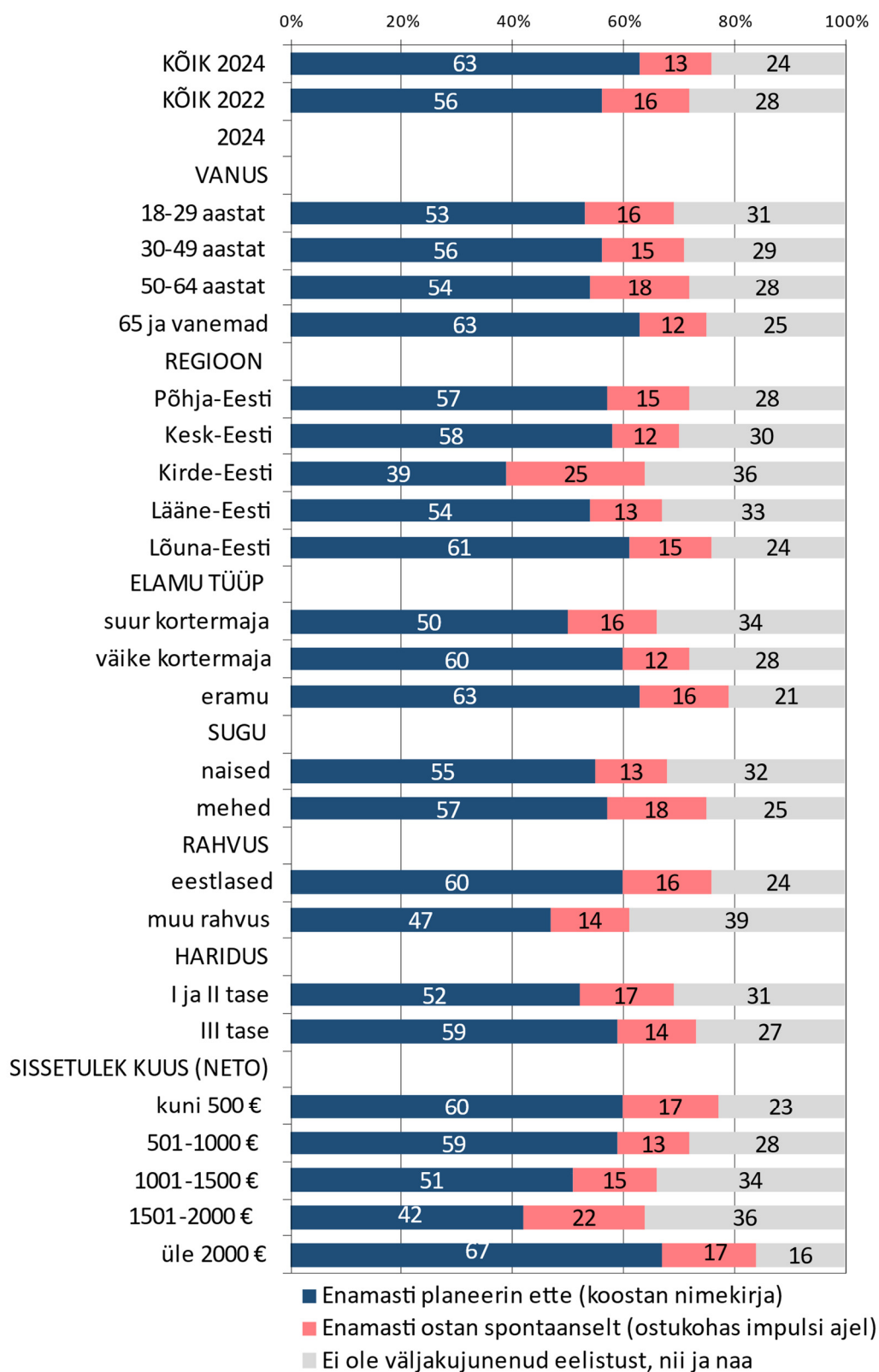
- Tarbijagrupidest on võimalus osta soovikohast toitu ennekõike neil, kelle sissetulek seda võimaldab. Nii ostis üle 2000 € suuruse sissetulekuga vastanuist *alati* soovikohast toitu 40% ning *üldiselt küll, kuid mitte alati* 55%, kokku 95%. 1501–2000 € suuruse sissetulekuga vastanuist said soovikohast toitu osta kas *alati* või *üldiselt* 97%, 1001–1500 € suuruse sissetulekuga vastanuist 83%, 501–1000 € suuruse sissetulekuga vastanuist 85% ja kuni 500 € suuruse sissetulekuga vastanuist 43% (joonis 4.4).
- Eelnev osutab, et järsk lõhe võimalustes tekib kuni 500 € suuruse sissetuleku korral, mis võimaldab osta *alati* soovikohast toitu vaid 8%-l protsendil vastanuist ja *üldiselt küll, kuid mitte alati* 35%-l. Ka on suur erinevus selles, kui suur osa tarbijaist saab seda teha *alati*, mis vastavalt tarbijate grupele langeb 40%-st üle 2000 € suuruse sissetuleku juures 8%-ni protsendini 500 € suuruse sissetuleku korral.
- Vanuselisel on oma sissetulekuist lähtuvate võimalustega kõige rohkem rahul 18–29-aastased noored, kellest 42% kinnitab, et ostab *alati* seda, mida soovib ja 55%, et saab seda teha *üldiselt*.
- Regiooniti eristub teistest Põhja-Eesti, mille elanikest 28% saab endale *alati* lubada soovikohast toitu, samas kui teistes regioonides on *alati* osakaal 12–17%-punkti väiksem. Ka *alati* ja *üldiselt* soovikohast toitvate vastajate osakaalud kokku on teistes regioonides väiksemad 4–12%-punkti.
- Võrreldes eeslastega on muu rahvuse hulgas rohkem neid, kes ostavad soovikohast toitu *alati* (vastavalt 18% ja 27%), seda teevad sagedamini ka mehed võrreldes naistega (vastavalt 28% ja 14%).

- Toiduainete ostmisel planeerib keskmiselt 63% oma oste ette, 13% teeb oste spontaanselt ja 24% ei oma väljakujunenud harjumusi (2022. a vastavalt 56%, 16% ja 28%). Keskmisest sagedamini planeerivad oma oste üle 2000 € suuruse sissetulekuga vastajad (67%) ja teistest vähem Kirde-Eesti elanikud, kellest oste planeerib 39% vastanuist ja 25% teeb seda spontaanselt (joonis 4.5).

Joonis 4.4. Hinnangud rahalistele võimalustele osta soovikohaseid toidukaupu aastal 2024 tausttunnuste rühmades (% vastanutest)

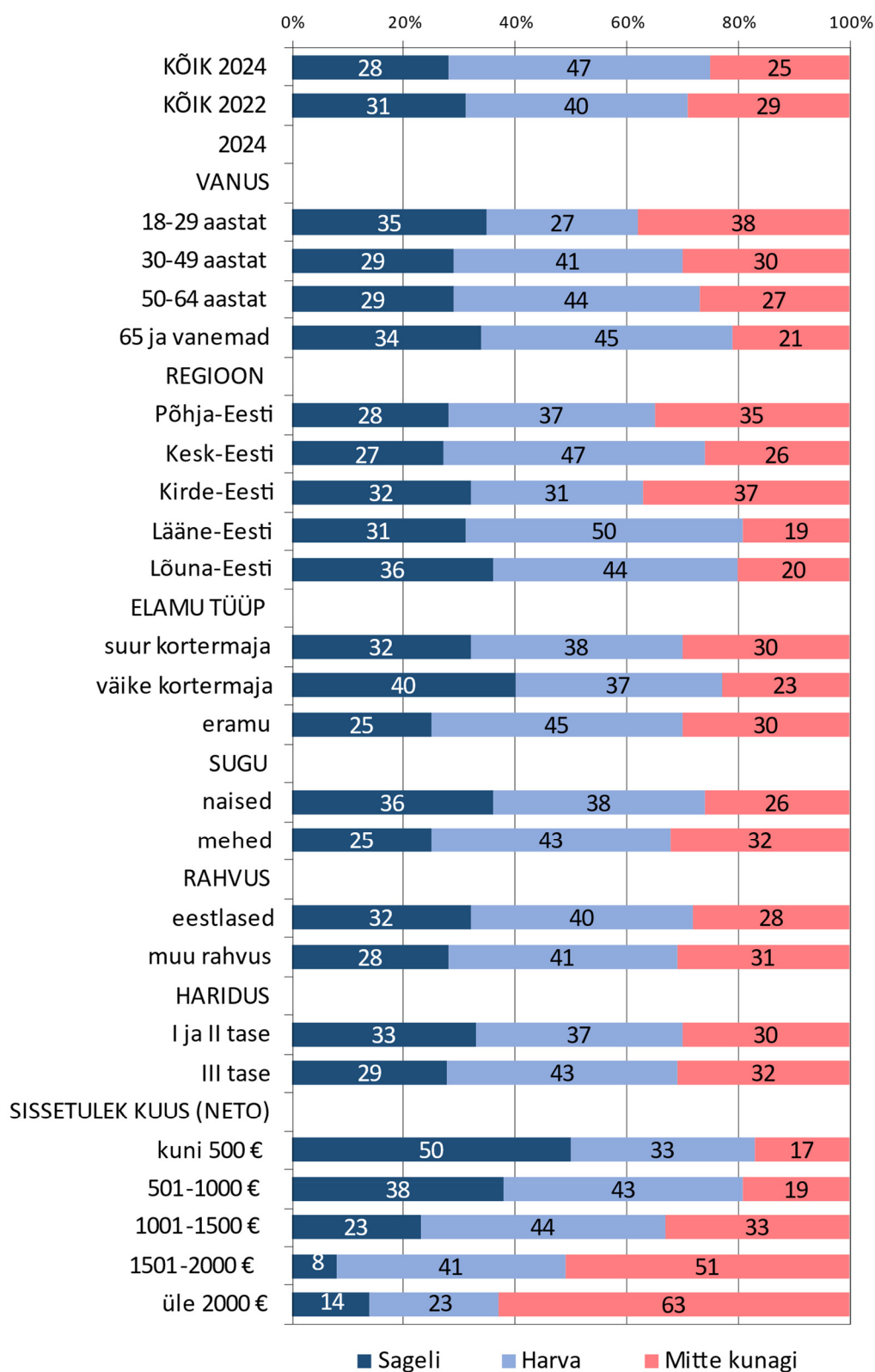

Joonis 4.5. Hinnangud toiduostude planeerimisele 2022–2024 ja tausttunnuste rühmades aastal 2024 (% vastanutest)

- Keskmiselt 28% vastanuist kinnitas, et on viimase nelja nädala jooksul olnud toidukaupu ostes olukorras, kus nad ei saanud soovitud kaupa osta kõrge hinna tõttu, 47% vastas, et nendega on seda juhtunud harva ja 25%, et mitte kunagi (joonis 4.6).
- Teistest rohkem seisid selle olukorraga *sageli* silmitsi väikese sissetulekuga vastajad, kuni 500 €-se sissetulekuga vastajaist 50% ja 501–1000 € vastanuist 38%. Ka tabas see olukord teistest rohkem Lõuna-Eesti elanikke (*sageli* 36%) ning 65-aastaseid ja vanemaid vastanuid (*sageli* 34%, samuti rohkem naisi kui mehi (*sageli* vastavalt 36% ja 25%).
- Vabas vormis sai vastata küsimusele, millist toidukaupa vastanu soovinuks osta. 673 vastusest kõige sagedamini oli soovitud või ostmata jäänud toiduaineks märgitud *kala* (*sh* märksõnad *punane kala* ja *kalamari*, 258 vastanut), *lõhe* (60 vastanut), *liha* või *hakkliha* (111 vastanut), *või* (51 vastanut), *kohv* (41 vastanut), *juust* (36 vastanut) ja *puuvili* (19 vastanut) (lisa 3).

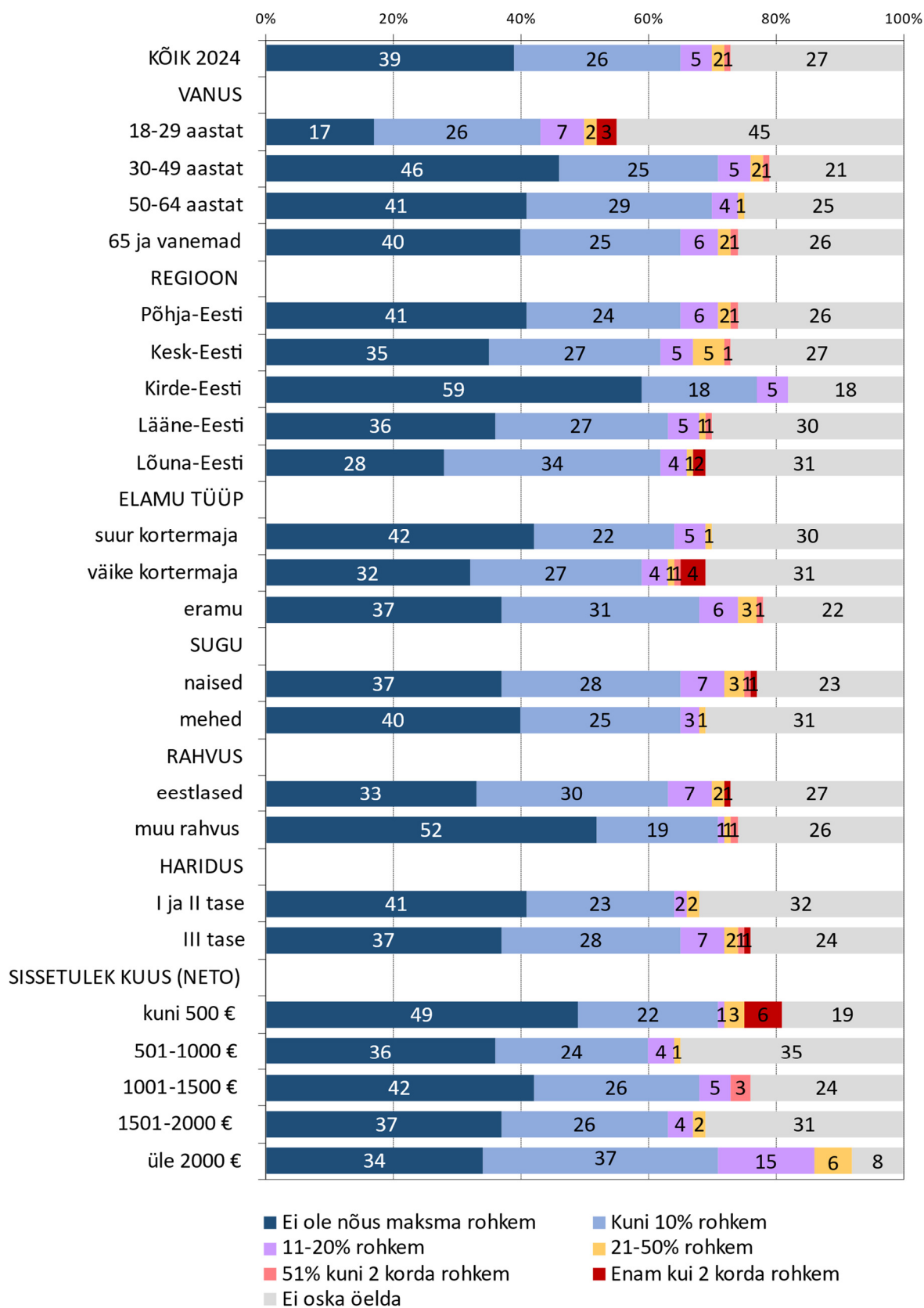
Joonis 4.6. Hinnangud olukordadele sagedusele, kus toiduostud jäid tegemata kauba kõrge hinna tõttu 2022–2024 ja tausttunnuste rühmades aastal 2024 (% vastanutest)

4.2. Valmisolek maksta kõrgemat hinda looma heaolumärgise või loomade heaolu ja tervise infoga toote eest

- 2024. aasta uuringus avaldas valmisolekut maksta kõrgemat hinda looma heaolumärgise või loomade heaolu ja tervise infoga toote eest 34% vastanuist, 39% ei olnud nõus seda tegema ja 27% ei osanud seda öelda (joonis 4.7).
- Kuni 10% rohkem oli valmis maksta 26% vastanuist, 11–20% 5% vastanuist, 21–50% 2% vastanuist ja 51% kuni kaks korda rohkem 1% vastanuist.
- Oodatult oli sellekohane valmidus kõige suurem üle 2000 € kuu netosissetulekuga (pereliikme kohta) vastajate hulgas, kellest oli valmis maksta kõrgemat hinda 58% vastanuist, neist 10% rohkem oli valmis maksta 37% vastajarühmast, 11–20% protsendi ulatuses rohkem 15% ja 21–50% ulatuses 6%. Selles vastajate rühmas oli kõige väiksem nende vastajate hulk, kes seisukohta ei omanud (8%), muudes sissetuleku rühmades oli see kordades suurem (19–35%).

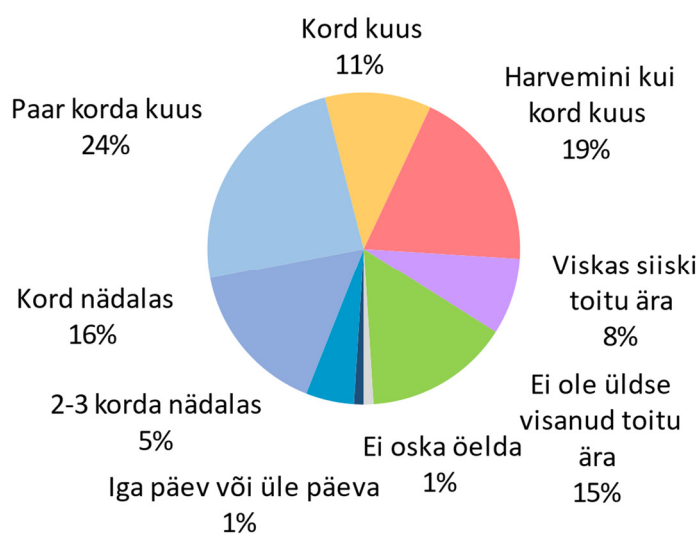
Joonis 4.7. Valmisolek maksta kõrgemat hinda looma heaolümärgise või loomade heaolu ja tervise infoga toote eest tausttunnuste rühmades (% vastanutest)

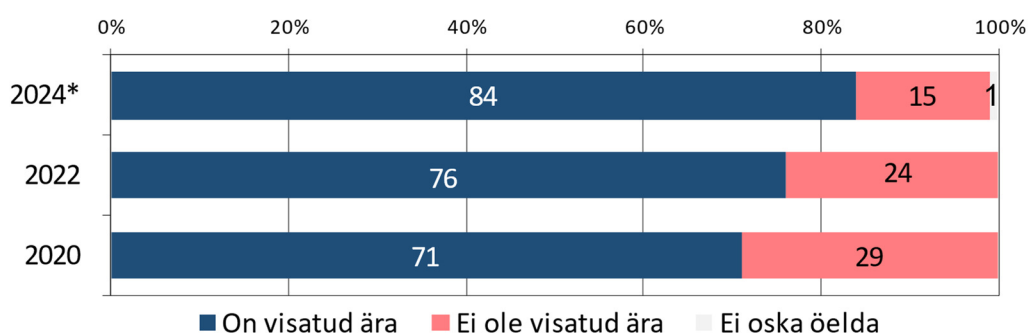
4.3. Toidu äraviskamine

- 2024. aasta küsitluse andmetel oli viimase 3 kuu jooksul ostetud, tasuta saadud või ise kasvatatud toitu ära visanud 84% (2022. a 76%), seda ei visanud ära 15% (2022. a 24%) vastanuist ja 1% ei osanud seda öelda (joonis 4.9).
- Valdav osa vastajaid viskas toitu ära harva – kas harvemini kui kord kuus (19%), kord kuus (11%) või paar korda kuus (24%). Tihemini ehk iga päev või üle päeva 1%, 2–3 kord nädalas 5% ja kord nädalas 16%. Vastanuist 8% nimetas küll äraviskatud toite, kuid ei märkinud äraviskamise sagedust (joonis 4.8).
- Tausttunnuste rühmadest oli kõige rohkem toidu äraviskajaid 18–29-aastaste noorte hulgas (95%). Keskmisest rohkem tegid seda ka üle 2000 € suuruse sissetulekuga vastajad (91%), 1501–2000 € suuruse sissetulekuga vastajad (87%), kuni 500 € suuruse sissetulekuga vastajad (85%), eestlased võrreldes muu rahvusega (vastavalt 88% ja 75%), naised võrreldes meestega (vastavalt 86% ja 81%), väikeste kortermajade elanikud (89%) ja Põhja-Eesti elanikud (87%) (joonis 4.10).
- Elanikud viskasid kõige sagedamini ära leiba, saia, sepikut (47% toitu ära visanud vastanutest); puuvilju, marju, köögivilju ja kartuleid (39%); piima ja piimatooteid (27%); valmistoite (13%); salateid (13%); kala ja kalatooteid (7%) ning liha ja lihatooteid (6%) (joonis 4.11).
- Peamiselt visati toitu ära seetõttu, et see oli riknenud, hallitanud, ebakvaliteetne, halva maitse või lõhnaga (65% toitu ära visanud vastanutest), aegumise, seisma jäämise (55%) või kiire riknemise (sh enne tähtaega) tõttu (25%) ning kuivamise, kõvaks minemise tõttu (19%). 15% toitu ära visanud vastanutest andis toidujäätid loomadele ja lindudele, 8%-l juhtudest olid tootes putukad, 7% hinnangul ei maitsenud enam ja 3% väitel oli see juba ostes riknenud. Muid põhjuseid (unustatud, jäi üle, ei soovinud, ei söö eelmise päeva toitu jms) tõi välja 19% vastanuist (joonis 4.12).
- Keskmiselt visati elanike hinnangute alusel ära 5% viimase nelja nädala jooksul ostetud, tasuta saadud või ise kasvatatud toidu kogusest, mis on samal tasemel 2022. aasta 4% näitajaga. Elanike rühmades hinnati äraviskatud toidukoguse hulka sarnaselt, see varieerus vaid +/- 1%-3% ulatuses (joonis 4.13).

Joonis 4.8. Toidu äraviskamise sagedus (% vastanutest, viimase 3 kuu jooksul)

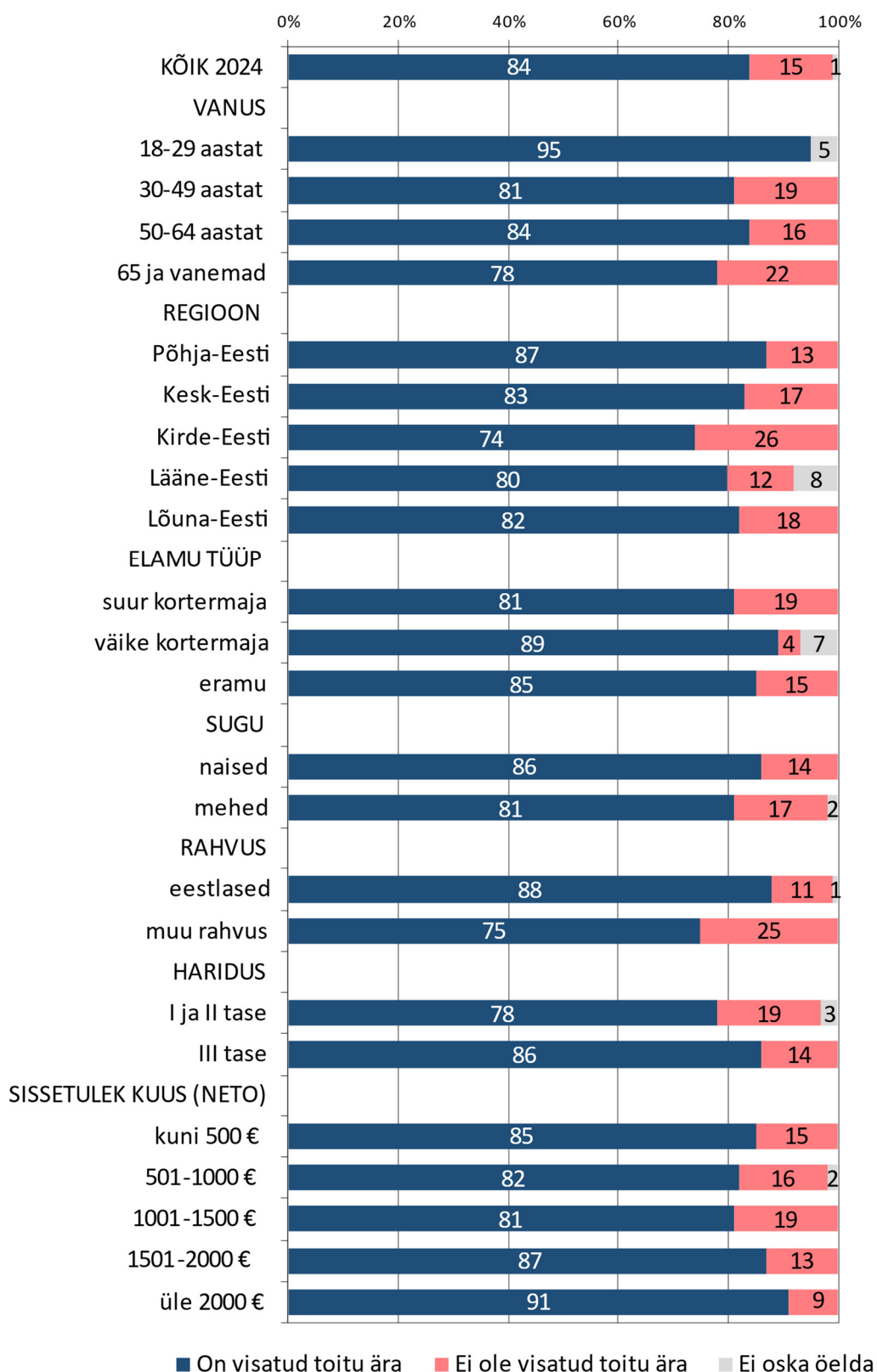

Joonis 4.9. Toidu äraviskamine 2020–2024 (% vastanutest)

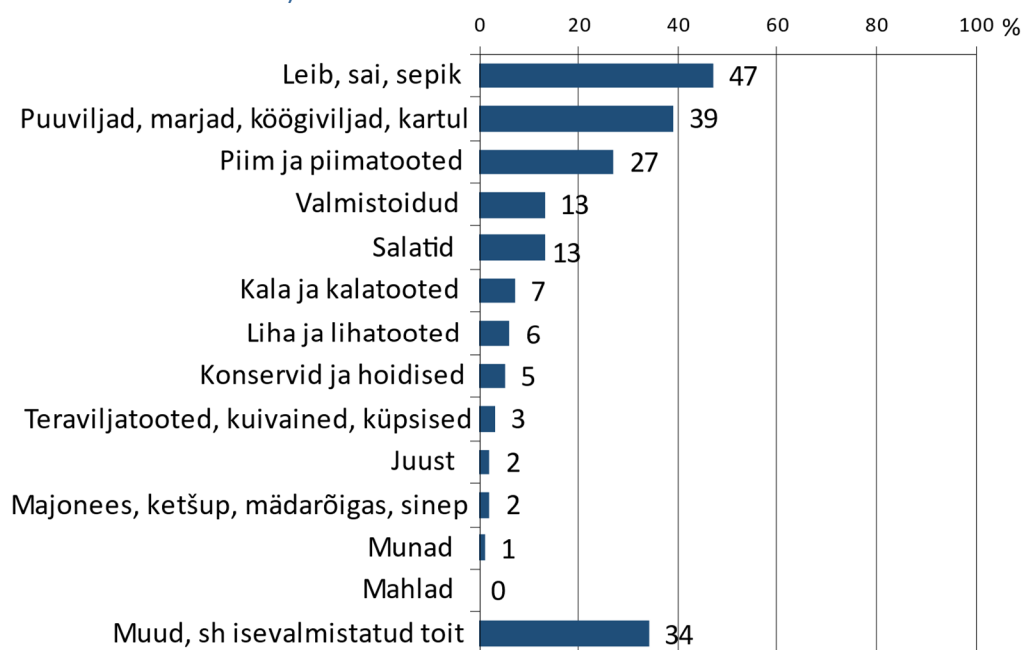

* Aastatel 2009–2022 küsiti vastajatelt: „Kas Teie peres on viimase aasta jooksul visatud ära ostetud toidukaupu?“ Vastusvariantideks olid: *sageli, harva, mitte kunagi*. 2024. aasta küsiti vastajatelt: „Kas Teie peres on viimase 3 kuu jooksul visatud ära toitu (sh ostetud, tasuta saadud, ise kasvatatud)?“ Vastusvariantideks: *iga päev või üle päeva, 2–3 korda nädalas, kord nädalas, paar korda kuus, kord kuus, harvemini kui kord kuus, ei ole üldse visanud toitu ära, ei oska öelda*. Etteantud vastusvariante täiendati eraldi variandiga neile, kes nimetasid äraviskatud toite, kuid ei märkinud äraviskamise sagedust – *viskasid siiski toitu ära*. Üldiseks võrdluseks on 2020–2022. aasta uuringu tulemustes liidetud kokku *sageli* ja *harva* vastanute protsendid ning 2024. aasta uuringus kõigi toidu ära viskajate protsendid.

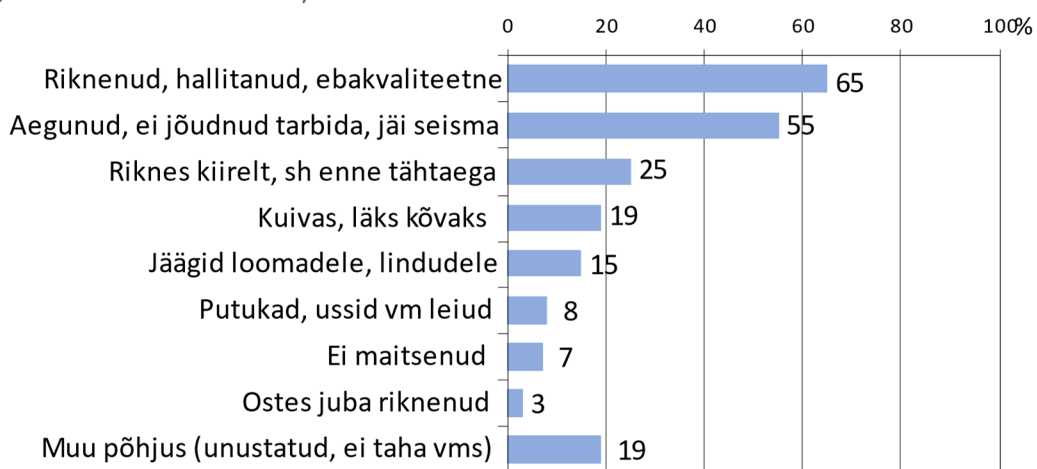
Joonis 4.10. Toidu äraviskamine tausttunnuste rühmades (% vastanutest)

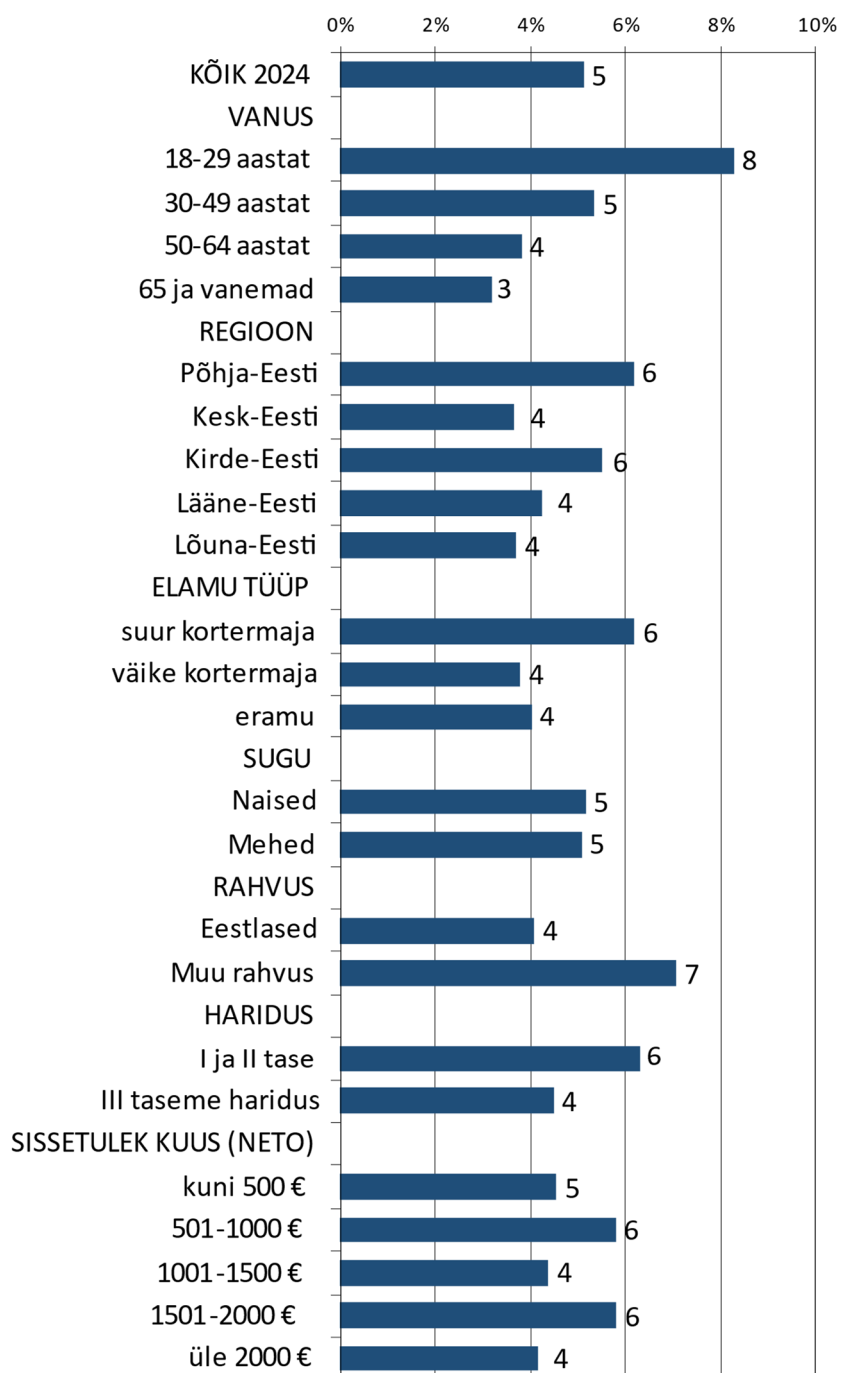
Joonis 4.11. Sagedamini ära visatud toidukaubad (% vastanutest, kes viskasid viimase 3 kuu jooksul toitu ära, mitme vastuse võimalus)

Joonis 4.12. Peamised toidu ära viskamise põhjused (% vastanutest, kes viskasid viimase 3 kuu jooksul toitu ära, mitme vastuse võimalus)

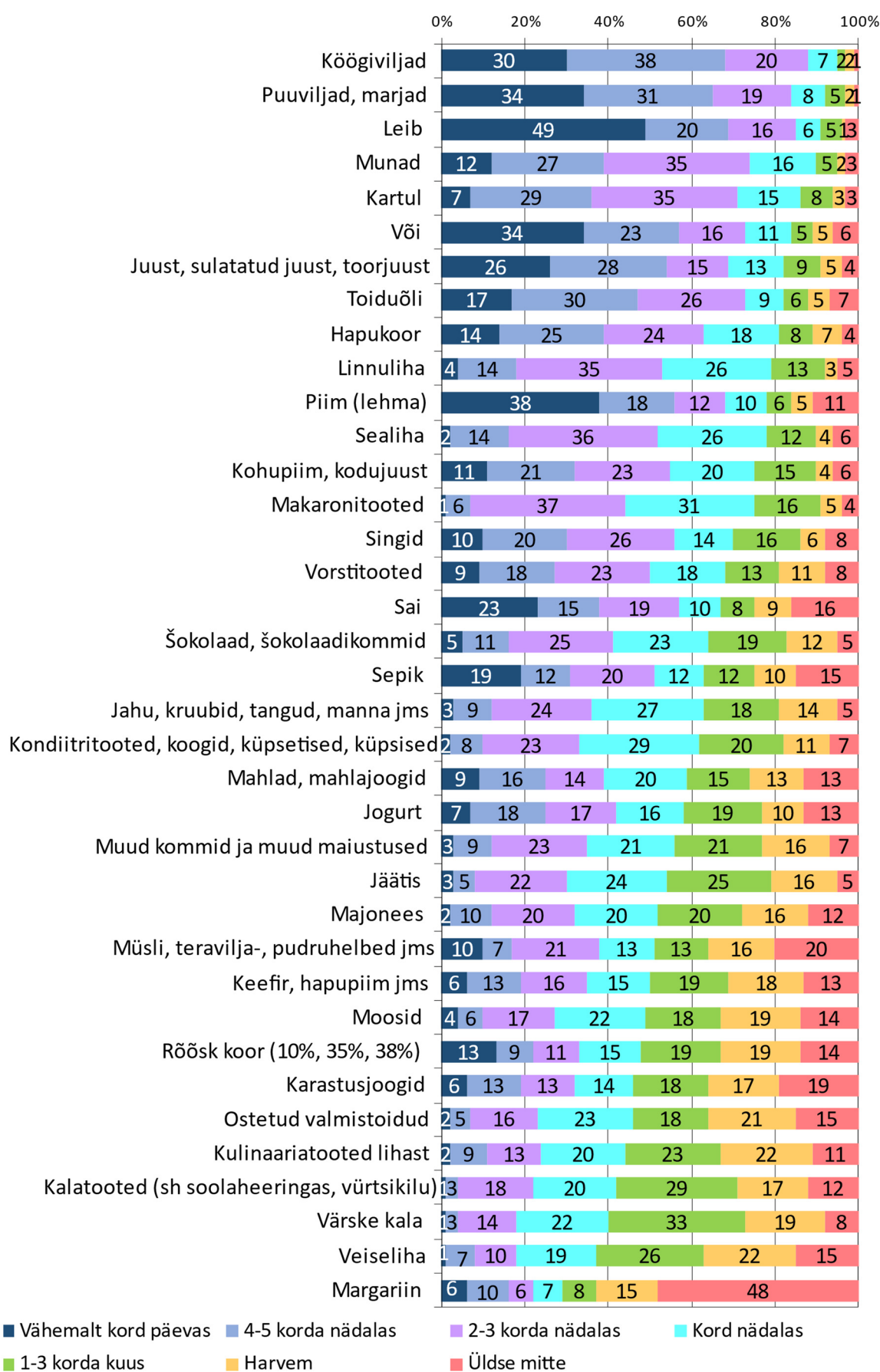
Joonis 4.13. Hinnangud ära visatud toidukoguse hulgale tausttunnuste rühmades (keskmine % viimase 4 nädala jooksul ostetud, tasuta saadud, ise kasvatatud toidukogusest)

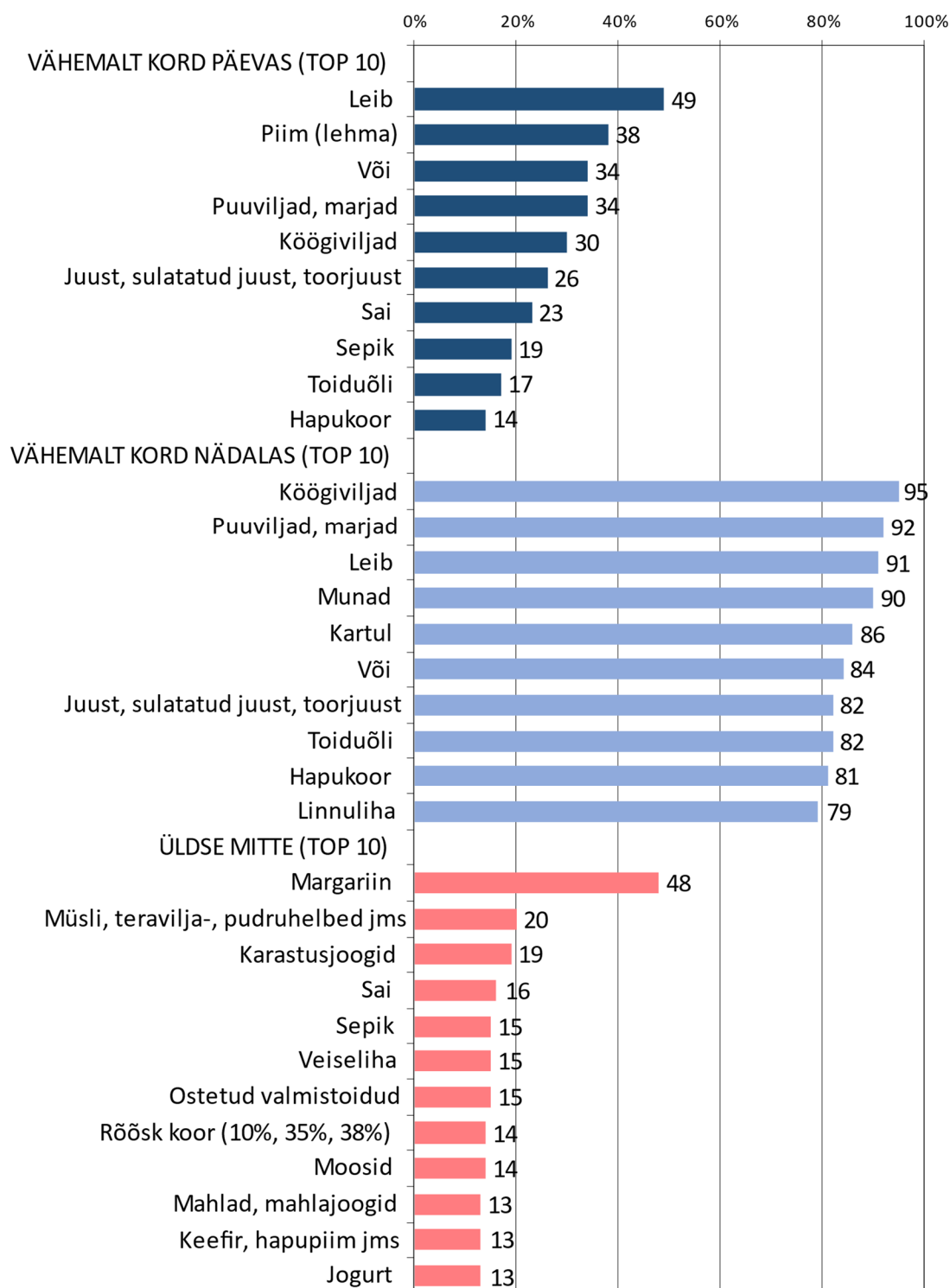
4.4. Toitumisharjumused

- Inimeste toitumisharjumusi saab vaadelda mitmel erineval skaalal, lähtudes tervislikkuse, tasakaalustatuse ja ostujõu näitajatest. Tasakaalustatud ja tervislik toitumine eeldab rohkema köögi- ja puuvilja tarbimist, vähemalt mõned korrad nädalas kala tarbimist, ning vähem makaronide, jahu ja jahutoodete ning magusa tarbimist.
- Enim tarbitavad toiduained Eesti elanike toidulaual olid viimase aasta jooksul köögiviljad, puuviljad ja marjad, leib, munad, kartul, või, juust ja sulatatud juust, toiduõli, hapukoor, linnuliha, piim, sealih, kohupiim ja kodujuust ning makaronitooted, mida tarbis vähemalt korra nädalas või sagedamini 75–95% vastanutest (joonis 4.14).
- Kõige sagedamini tarbiti köögivilja, mida vähemasti korra nädalas pani lauale või kasutas söögi tegemiseks 95% vastanuist, puuvilju ja marju 92%, leiba 91% ja mune 90% (joonis 4.15).
- Igapäevaselt sõi leiba 49% vastanuist, piima tarbis 38%, võid 34%, puuvilju ja marju 34% ning köögivilju 30% vastanuist.
- Üheks kriteeriumiks tasakaalustatud toitumise seisukohalt on liha ja lihatoodete tarbimine. Eesti elanike toidulaual on nii linnuliha (kuni kord nädalas 79% vastanuist), sealih (kuni kord nädalas 78%), singid (70%) ja vorstid (68%), vähem veiseliha (37%). Igapäevaselt tarbib neid vaid väike osa (1–10%) ning valdavalt süüakse linnuliha ja sealih kas 2–3 korda nädalas (vastavalt 35% ja 36%) või vähemalt kord nädalas (26% ja 26%). Alternatiivina tarbitakse vähemasti kord nädalas ka kala (22%) ja kalatooteid (20%).
- Kohupiima ja kodujuustu tarbis vähemasti kord nädalas 76% vastanuist, piima 78%, jogurteid 58%, mahlasid ja mahlajooke 59% ning keefiri, hapupiima jms 50%.
- Magusa osas tarbis vähemasti kord nädalas šokolaadi ja šokolaadikommi 56%, kondiitritooteid 62%, muid kommi ja maiustusi 56%, jäätist 54%, karastusjooke 46% ning moose 49% vastanuist. Igapäevaselt sõi šokolaadi ja šokolaadikommi ning muid kommi vastavalt 5% ja 3%, 4–5 korda nädalas 11% ja 9%, 2–3 korda nädalas 25% ja 23% ning korra nädalas 23% ja 21%.
- Kõige rohkem vältisid vastanud margariini tarbimist, seda ei teinud ei päeva ega nädala arvestuses 48%; ka müsli, teraviljahelbed jms jäi 20%-l vastanuist nädala toidusedelist välja.
- Igapäevaselt tarbis müsli, teraviljahelbed jms 10% ja vähemalt korra nädalas 41% vastanuist. 18–29-aastastest noortest sööb müsli, teraviljahelbed jm igapäevaselt 12% ja 2–3 nädalas 53% (lisa 2.27).
- Noored tarbivad sagedasi ka piima (igapäevaselt 13%, 4–5 korda nädalas 43% ja 2–3 korda nädalas 16%), köögivilja (vähemalt kord päevas 17%, 4–5 korda nädalas 57% ja 2–3 nädalas 21%), puuvilja (vähemalt kord päevas 22%, 4–5 korda nädalas 48% ja 2–3 nädalas 19%) ja küllalt sagedasti ka teisi toiduaineid.
- Ka söövad noored küllalt sagedasti linnuliha (4–5 korda nädalas 32%, 2–3 nädalas 29% ja kord nädalas 13%), sealih (4–5 korda nädalas 37%, 2–3 nädalas 28% ja kord nädalas 15%) ning veiseliha (4–5 korda nädalas 26% ja 2–3 nädalas 8% ja kord nädalas 21%).

Joonis 4.14. Toiduainete tarbimise sagedused 2024. aastal (% vastanutest)

Joonis 4.15. Igapäevaselt ja iganädalaselt sagedamini tarbitavad toiduained (TOP 10) ning toiduained, mille tarbijaid on kõige vähem (TOP 10) aastal 2024 (% vastanutest)

4.5. Tarbimisharjumused ja ostujõu vähenemine

- Seoses kiire hinnatõusuga Eestis muutuvad ka inimeste tarbimisharjumused. Et need jäid samaks, seda kinnitas siiski 22% vastanuist (joonis 4.16)
- 62% vastanuist kinnitas, et jälgib rohkem eripakkumisi ja ostab odavamalt kaupa, mis on hindade tõustes ka kõige sagedasem käitumismuster.
- Rohkem kui kolmandik sööb nüüd sagedamini kodus või on loobunud või vähendanud väljas söömist. Kodus teeb ise rohkem süüa 35% vastanuist ja 27% lõpetas või vähendas tunduvalt väljas söömist.
- 28% käib harvemini poes ja ostab toitu pikemaks ajaks ette, 18% ostab harvem kogu toidukauba ühest kohast ja sama palju (18%) märkis, et viskab vähem toitu ära.
- 17% vastanuist kinnitas, et soetas toiduvaru (talveks, hädaolukorraks), 16% ostab või tellib harvem toitu kaasavõtmiseks restoranidest vm söögikohtadest, samas kui rohkem pole sealt toitu tellinud keegi (0% vastanuist).
- 15% vastanuist võtab sagedamini toidu kodust kaasa ja 11% kasvatab ise rohkem toitu.
- 8% vastanutest märkis, et ostab rohkem toitu otse tootjalt, toiduvõrgustike kaudu või lähitootjalt ning sama palju (8%) vastanuist ostab rohkem importkaupa.
- 5% vastanuist sööb vähem ja jätab toidukordi vahele, 3% tellib toitu rohkem e-poest ja teist sama palju (3%) tellib e-poest toitu vähem.
- 1% kinnitas, et vajab rohkem toiduabi ja 1% märkis, et ostab nüüd rohkem teatud toiduaineid.

Joonis 4.16. Muutused toiduostu, -tegemise ja tarbimise harjumustes seoses ostujõu vähenemisega Eestis (% vastanutest, viimase aasta jooksul)

5. Mahetoidu ostu- ja tarbimisharjumused

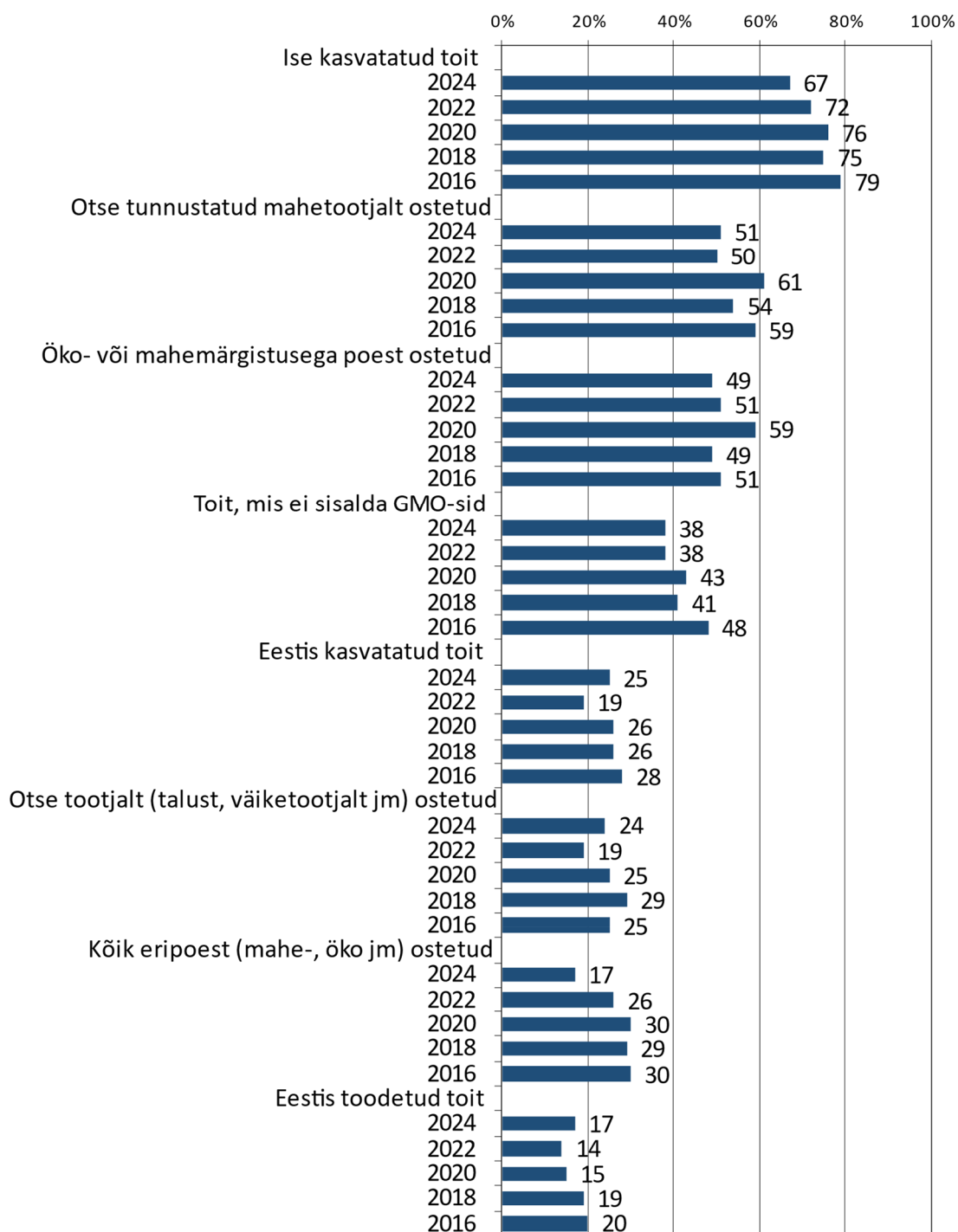
5.1. Mahetoidu tähendus ja ostmise sagedus

- Mahetoit on toit, mille põllumajanduslikest koostisosadest vähemalt 95% on pärit mahepõllumajandusest. Kõikidele tingimustele vastava mahetoote pakendil peab olema Euroopa Liidu mahelogo, päritolutähis ja järelevalveasutuse kood. Olenevalt tooraine päritolust tuleb kasutada päritolutähist "Eesti põllumajandus", "EL põllumajandus", "EL-väline põllumajandus" või "EL-sisene/-väline põllumajandus". Lisaks võib kasutada ka Eesti ökomärki.
- Eesti elanike teadlikkus mahetoidust on väikeste kõikumistega püsinud viimastel aastatel enam-vähem samal tasemel. Kui võtta aluseks, et mahetoit on tegelikult see, mis vastab Euroopa Liidu dokumentides sisalduvale määratlusele ja millel on mahetoidu märgistus, pole teadmine mahetoidust kaugeltki üldine. Nii peab poest ostetud öko- või mahemärgistusega tooteid ökotooteks vaid 49% vastanuist (2022. a 51%), kuigi just sel viisil märgistatud toit on kõige kindlamini mahetoit (joonis 5.1).
- Rohkem või sama palju peab Eesti elanik mahetoiduks ise kasvatatud sünteetiliste väetisteta ja taimekaitsevahenditeta toitu (67%) ja otse tunnustatult mahetootjalt ostetud toitu (51%). Aastate jooksul on nende vastajate arv, kes peavad ise kasvatatud või tunnustatud maheootjalt ostetud toitu mahetoiduks samas vähenenud: 2016. a oli neid vastavalt 79% ja 59% vastanuist.
- 38% vastanutest pidas mahetoiduks toitu, mis ei sisalda geneetiliselt muundatud tooraineid (sama ka 2022. a).
- Neljandik vastanuid (25%) pidas mahetoiduks Eestis kasvatatud toitu (2022. a 19%) ja teine neljandik (24%, 2022. a 19%) otse tootjalt (talust, väiketootjalt, turult) ostetud toitu.
- 17% vastanutest luges mahetoiduks kõiki eripoest (mahe-, öko- või loodustoodete poest) ostetud toiduaineid (2022. a 26%) ja Eestis toodetud toitu pidas mahetoiduks 17% vastanuist (2022. a 14%).
- Mahetoidu ostjate osakaal on võrreldes 2022. aastaga veidi vähenenud. 2024. aastal kinnitas mahetoidu ostmist 47% ja 2022. aastal 51%. Eesti päritolu mahetoitu ostis 2024. aastal enda hinnangul 45% vastanuist. Kõige kõrgem oli mahetoidu ostjate osakaal 2016. aastal, kui mahetoidu ostmist kinnitas 65% vastanuist (joonis 5.2).
- Kord nädalas või sagedamini ostis mahetoitu 10% kõigist vastanuist (2022. a 9%), 1–3 korda kuus 18% (2022. a 22%) ja harvemini kui kord kuus 19% (2022. a 20%). 15% vastanuist mahetoitu ei ostanud (2022. a 25%) ja 10% ei tarbinud (küsimi 2024. aastal esmakordselt; kokku mitteostjaid 25%) ning 28% ei osanud mahetoidu ostmise sagedust öelda (2022. a 24%) (joonis 5.3).
- Eesti päritolu mahetoidu ostmise sageduse kohta küsiti elanikelt 2024. aastal esimest korda. Kord nädalas või sagedamini ostis 2024. aastal Eesti päritolu mahetoitu 10% vastanuist, 1–3 korda kuus tegi seda 17%, harvem kui kord kuus 18%, 13% kinnitas, et ei ostanud Eesti päritolu mahetoitu ja 10% ei tarbinud viimase aasta jooksul mahetoitu (kokku mitteostjaid 23%) ning 32% ei osanud öelda.
- Kõige populaarsem oli mahetoit 18–29-aastaste noorte hulgast, kelles 33% ostis seda kord nädalas või sagedamini ja 10% 1–3 korda kuus. Neid, kes ostsid mahetoitu 1–3 korda kuus oli

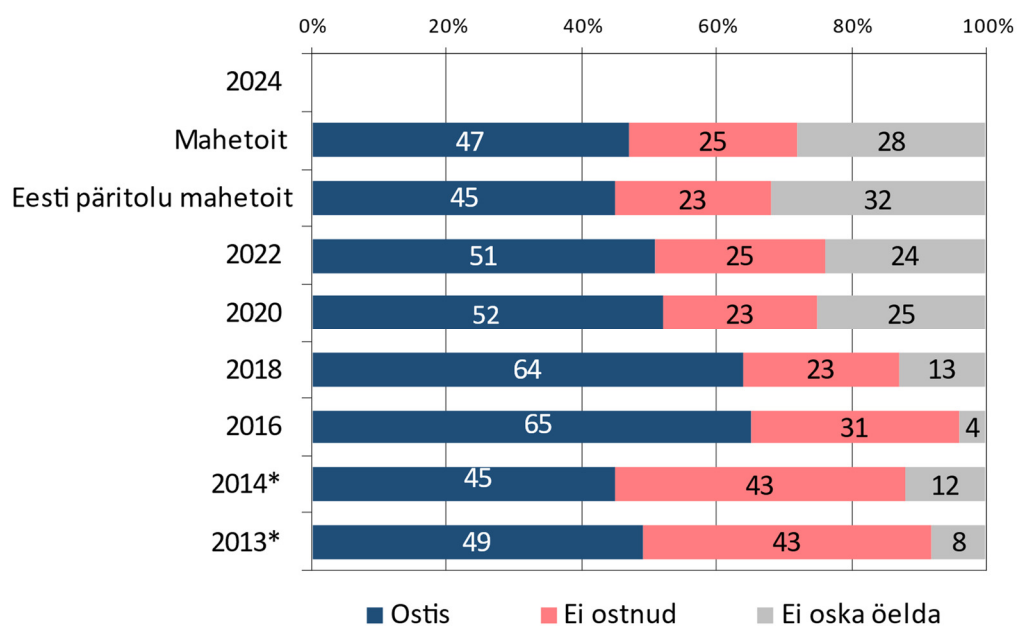
rohkem ka 1001–1500 € teenivate (25%), 50–64-aastaste (23%) ning Kirde-Eesti (23%) ja Põhja-Eesti (22%) elanike hulgas (joonis 5.4). Ülaltoodud suhtarvudes sisaldub ka Eesti päritolu mahetoitude ostmine. Eesti päritolu mahetoidu ostmise sagedus vastajarühmades oli sarnane üldiselt mahetoidu kohta märgitule (joonis 5.5). Siit võib järeldada, et kui vastanud ostsid endi hinnangul mahetoitu, siis see oli valdavalt Eesti päritolu.

- Uuringu tulemustest nähtub, et elanike teadlikkus mahetoidust ja selle tähendus ei kattu ametliku määratlusega ning hästi ei olda selle valdkonnaga kursis, sest kuni kolmandik elanikest ei osanud vastata mahetoidu ostmise sageduse kohta ning kas ostetu ka tegelikult oli mahetoit, sest eelkõige seondub mahetoit ise kasvatatud sünteetiliste väetisteta ja taimekaitsevahenditeta toiduga.

Joonis 5.1. Mahetoidu tähendus elanikele 2016–2024 (% vastanutest, mitme vastuse võimalus)

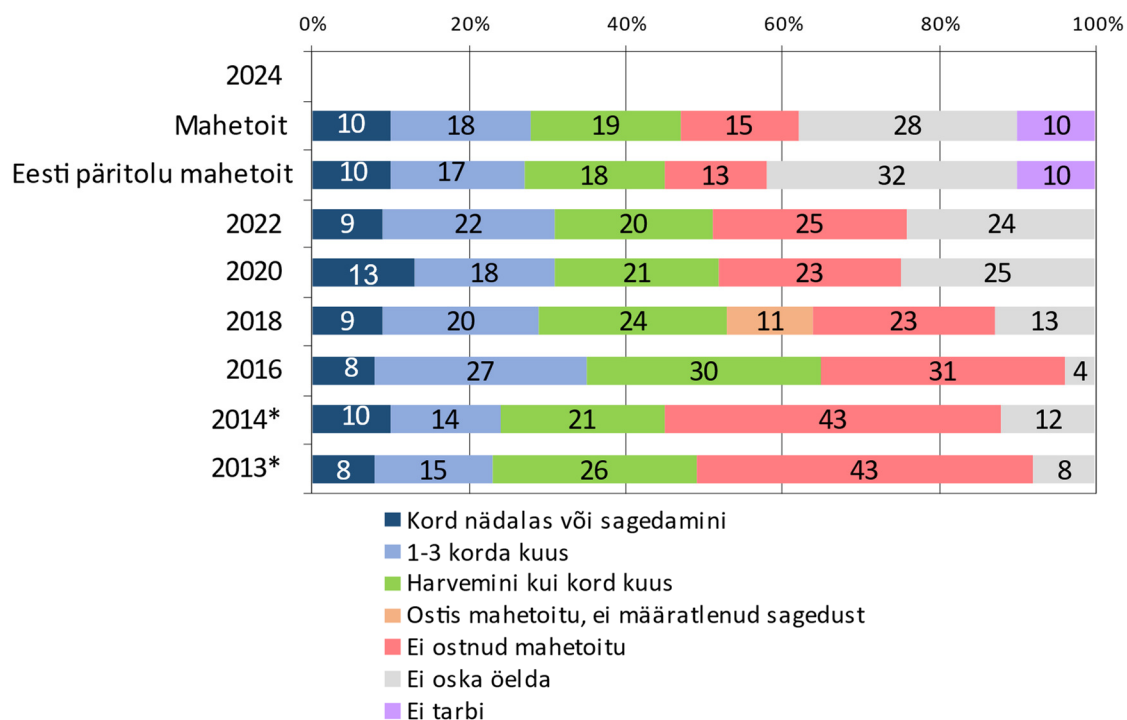

Joonis 5.2. Mahetoidu ostjate ja mitteostjate osakaalud aastatel 2013–2024 (% vastanutest)

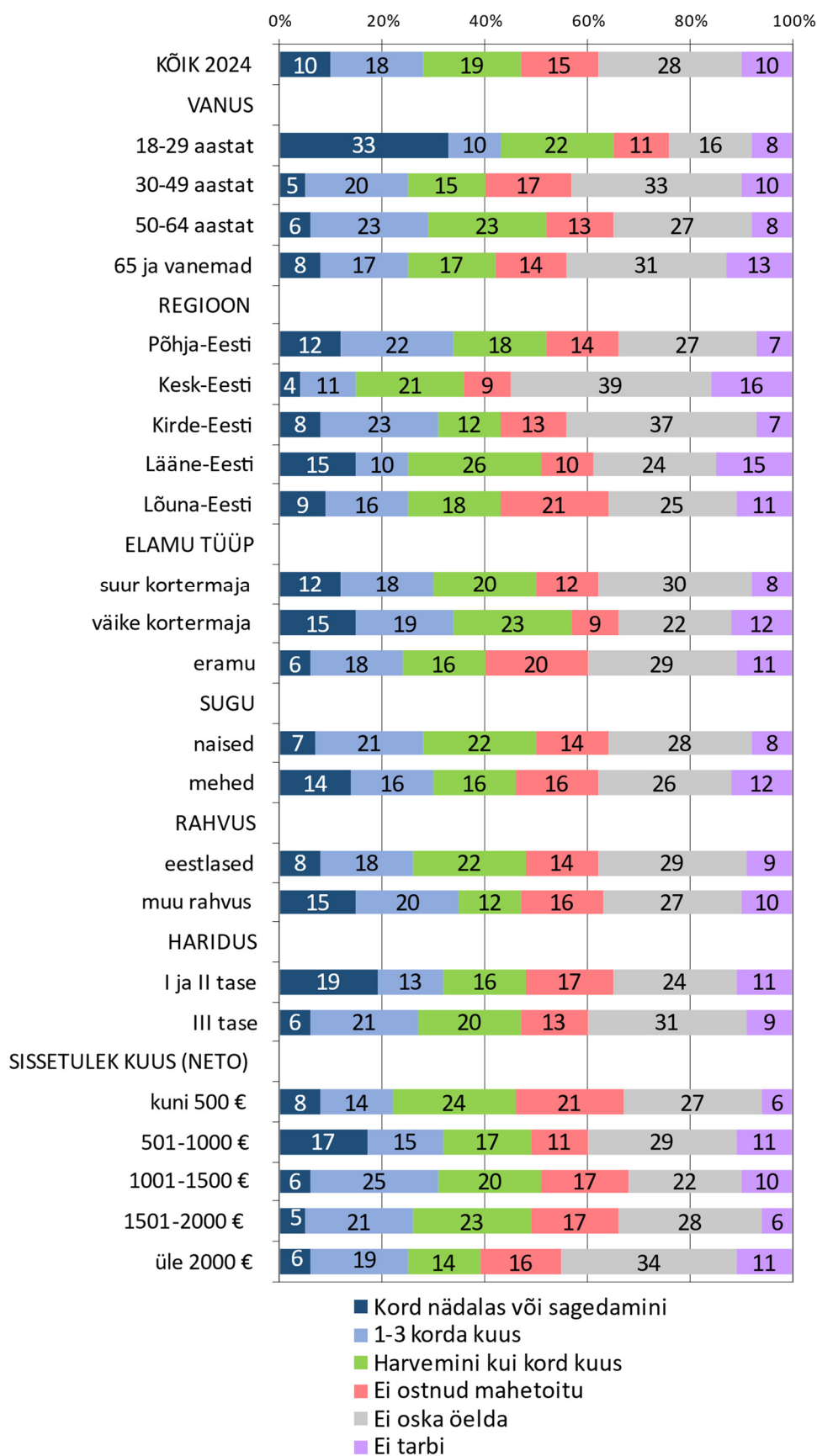
*EMOR CAPI meetod

Joonis 5.3. Hinnangud mahetoidu ostmise sagedusele aastatel 2013–2024 (% vastanutest)

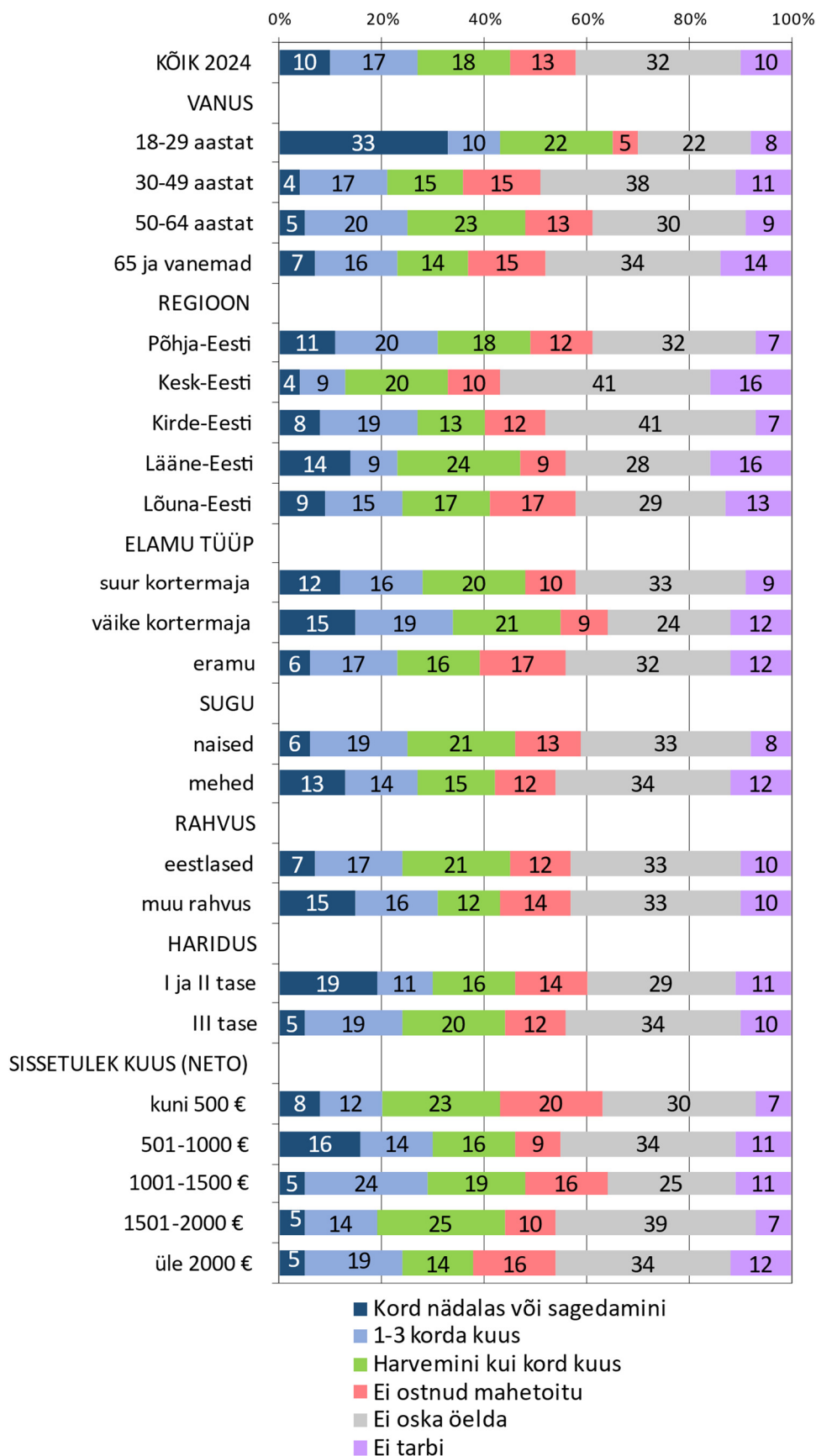

* EMOR CAPI meetod

Joonis 5.4. Mahetoidu ostmise sagedus aastal 2024 tausttunnuste rühmades (% vastanutest)

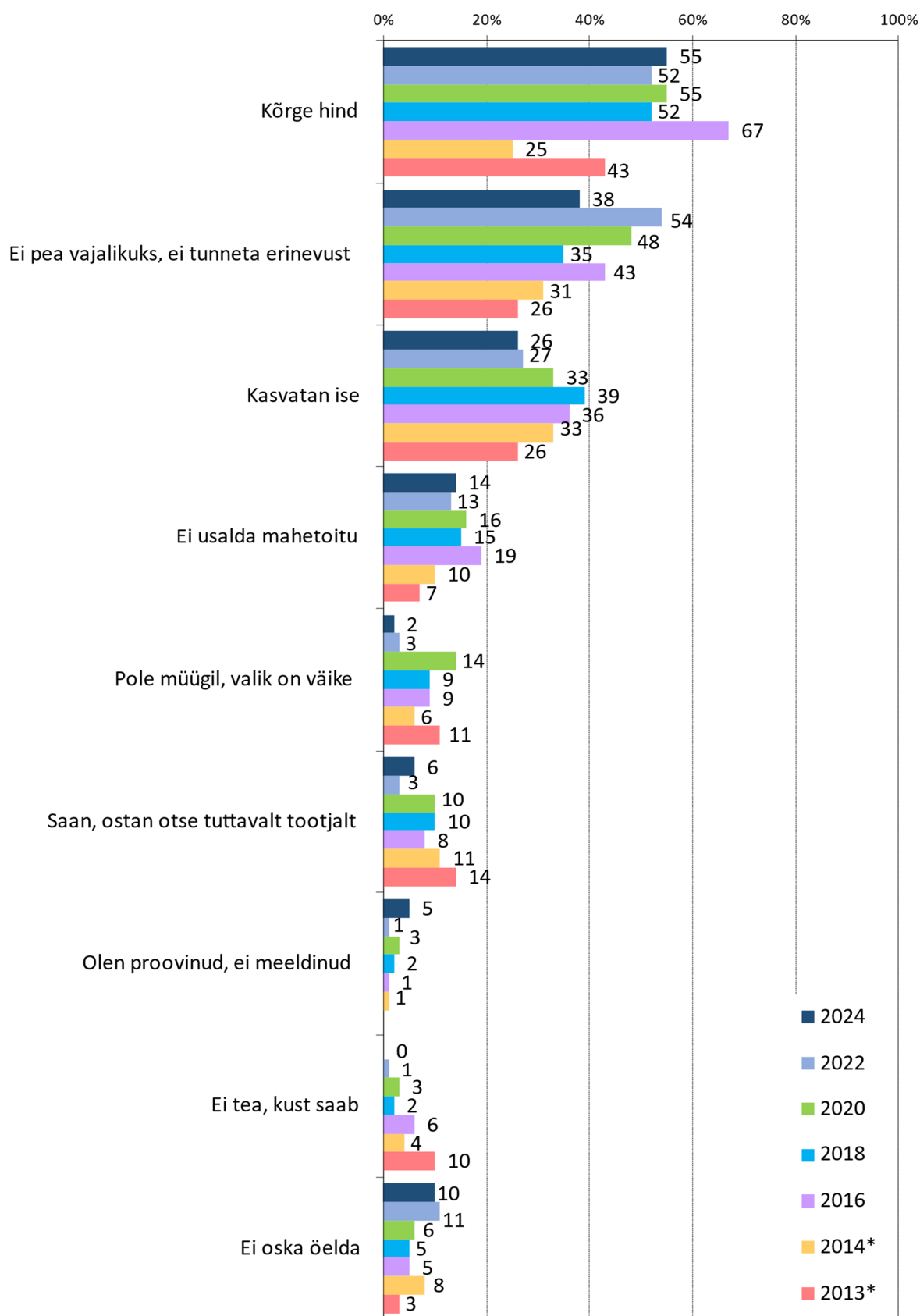
Joonis 5.5. Eesti päritolu mahetoidu ostmise sagedus aastal 2024 tausttunnuste rühmades (% vastanutest)

5.2. Mahetoidu ostmise - mitteostmise põhjused

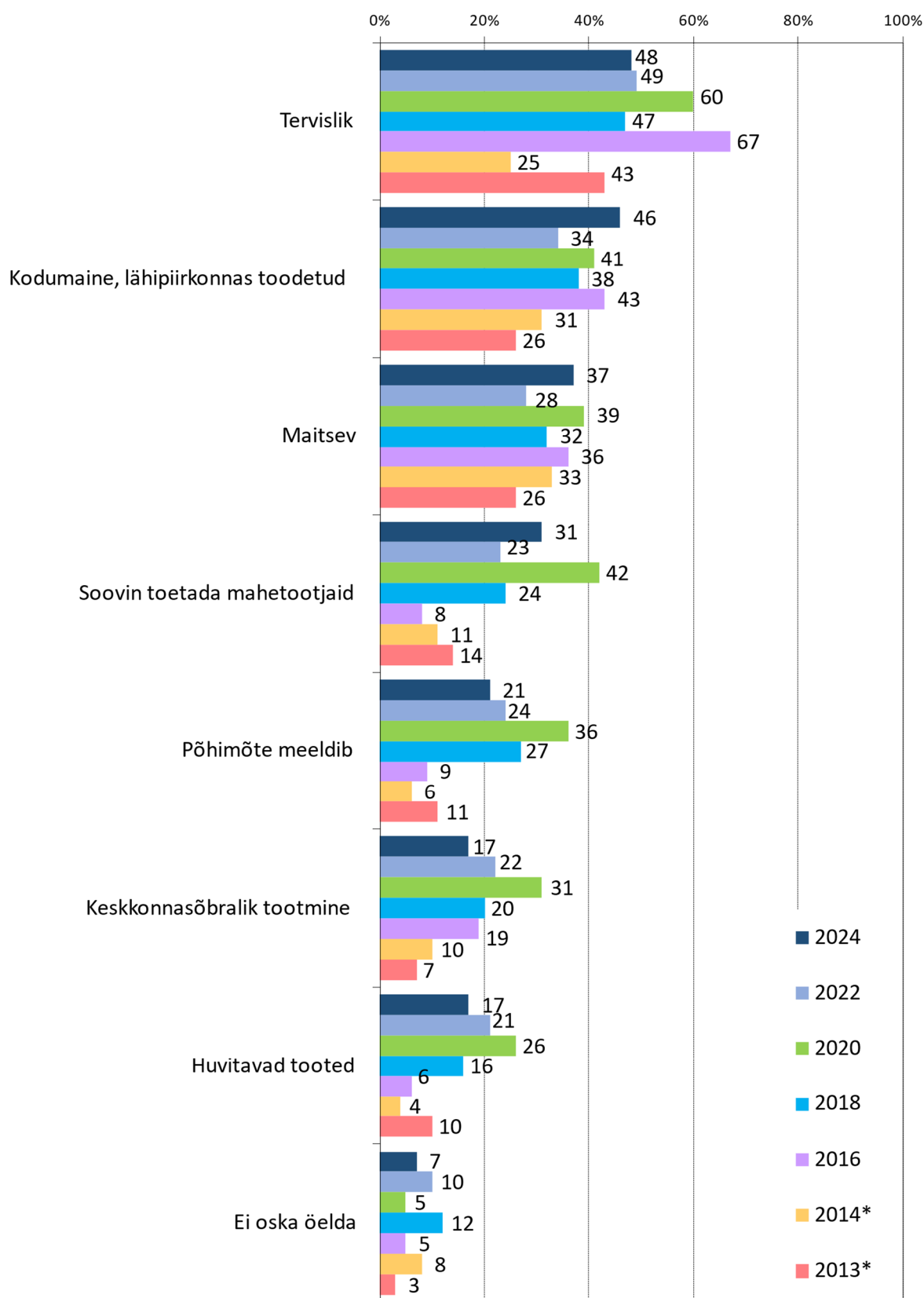
- Mahetoidu mitteostmise peamiseks põhjuseks on selle kõrge hind, mida toovad küsitlusele vastanud kõige sagedamini välja (2024. a 55%, 2022. a 52%). Võrreldes eelneva uuringuga on hinnatundlike elanike osakaal selles tootegrupis 3%-punkti võrra suurenenud. Kõige sagedamini toodi kõrget hinda takistava tegurina välja 2016. aastal, kui hinna tõttu ei ostnud mahetooteid 67% vastanuist (joonis 5.6).
- Teise olulise põhjusena, miks mahetoitu ei osteta, märkisid vastanud, et ei tunneta selle erinevust (38%, 2022. a 54%). Nagu nähtub, on sel põhjusel mahetoidu ostnute osakaal võrreldes eelneva uuringuga 16%-punkti võrra vähenenud.
- 26% vastanuist kinnitas mitteostmist põhjendades, et kasvatab mahetoitu ise ja 14% ei usalda mahetoitu. Vähemal määral toodi välja ka teisi põhjuseid. Vabad vastused midagi täiendavalt juurde ei lisanud.
- Mahetoitu ostetakse valdavalt selle tervislikkuse pärast (48% viimase aasta jooksul mahetoitu ostnutest), kodumaisuse ja lähipiirkonna päritolu tõttu (46%), maitsevuse (37%), soovist toetada mahetootjaid (31%), mahetootmise põhimõtte meeldivuse (21%), keskkonnasõbraliku tootmise (17%) ja huvitavate toodete tõttu (17%). Võrreldes eelmise kaardistusega on kasvanud nende vastajate osakaal, kes peavad oluliseks, et toode on kodumaine või lähipiirkonnas toodetud (+12 %-punkti), et see on maitsev (+9 %-punkti) ja et soovitakse toetada mahetootjaid (+8 %-punkti) (joonis 5.7).
- Enim on teiselt poolt langenud nende vastanute osakaal, kelle arvates mahetootmine on keskkonnasõbralik (2024. a 17%, 2022. a 22% vastanuist) või et mahetootmine pakub huvitavaid tooteid (2024. a. 17%, 2022. 21% vastanuist). Mahetootmise põhimõtte meeldivus on vastajate hulgas veidi langenud (3%-punkti võrra; 2024. a 21%, 2022. a 24%).
- Vabas vormis lisati mahetoidu ostmise peamiste põhjustena, et mahetoit oli ostmise ajal soodne. Ka osteti mahetoitu beebile või väikelapsele või taheti proovida uusi maitseid.

Joonis 5.6. Mahetoidu mitteostmise põhjused 2013–2024 (% viimase aasta jooksul mahetoitu mitte ostnutest; mitme vastuse võimalus)

* EMOR CAPI meetod

Joonis 5.7. Mahetoidu ostmise põhjused 2013–2024 (% viimase aasta jooksul mahetoitu ostnutest; mitme vastuse võimalus)

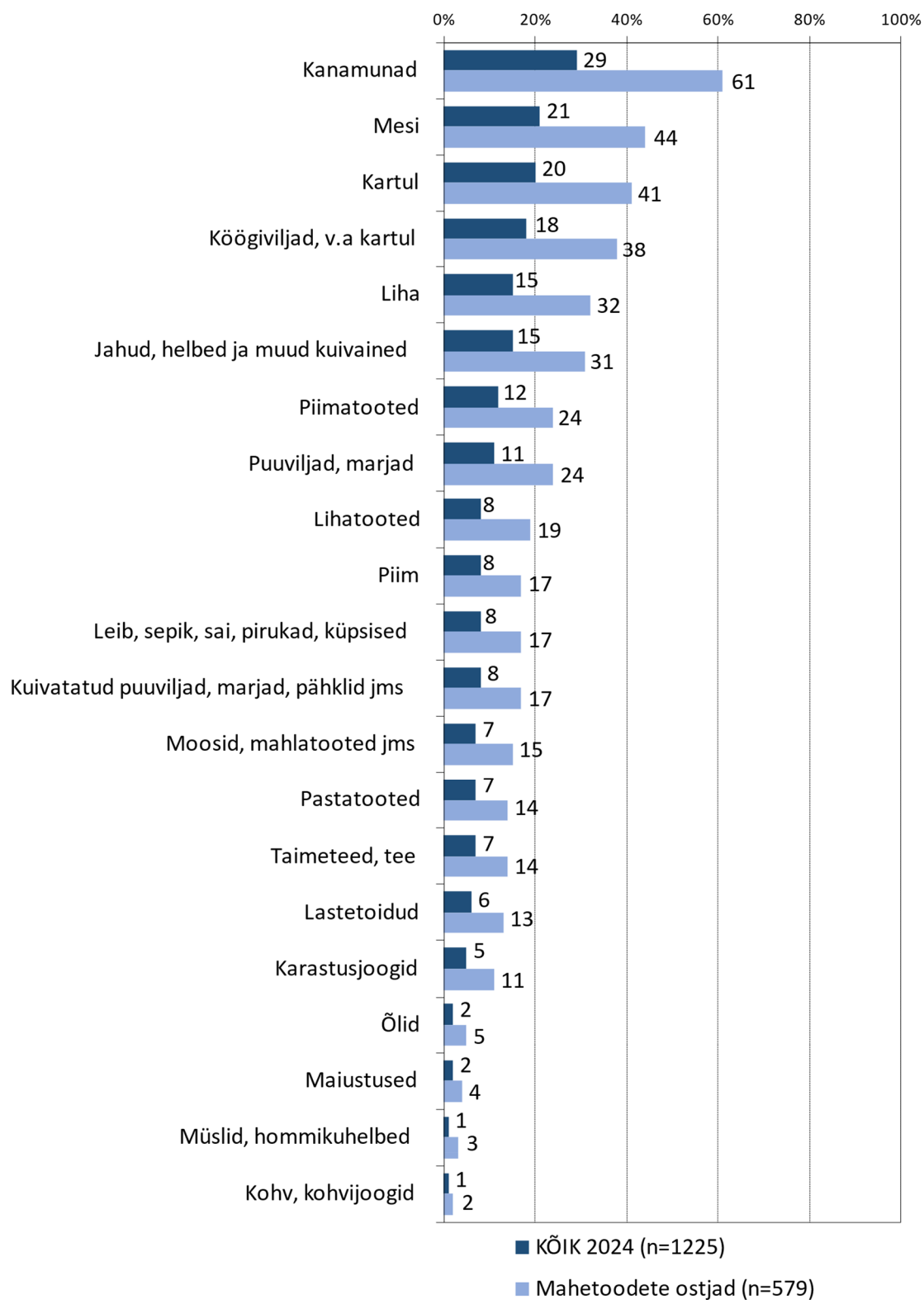

* EMOR CAPI meetod

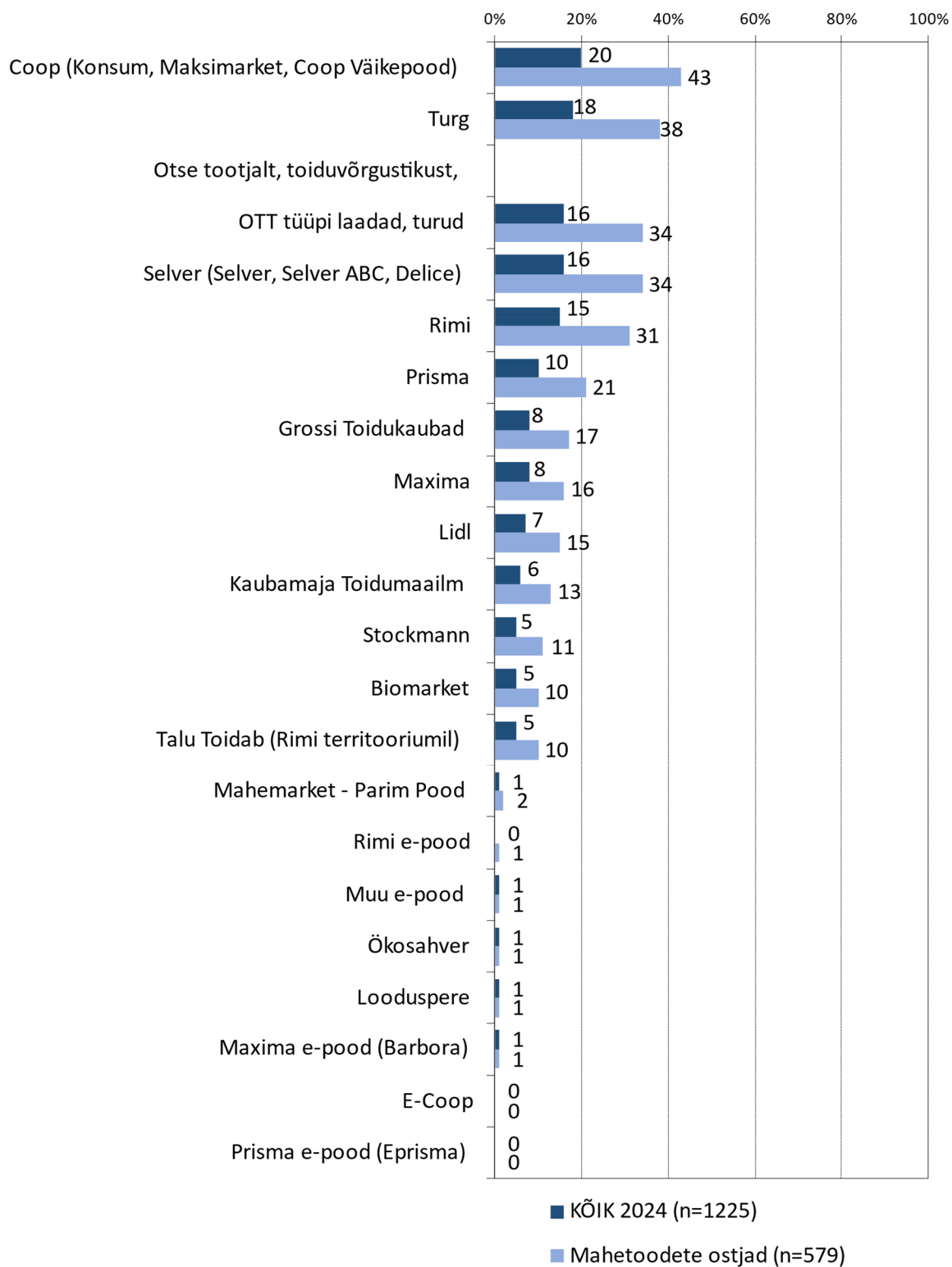
5.3. Enim ostetud mahetoidutooted ja ostukohad

- Küsitlusele eelnenud aasta jooksul ostsid elanikud mahedana peamiselt kanamune (29% kõigist vastanutest ja 61% mahetooteid ostnutest), mett (21% kõigist vastanutest ja 44% mahetooteid ostnutest), kartulit (vastavalt 21% ja 40%) ja köögivilju (vastavalt 18% ja 38%). Mõnevõrra vähem osteti maheliha, piimatooteid, leiba, saia, sepikut, pirukaid ja teisi pagaritooteid, puuvilju ja marju, kuivatatud puuvilju, marju ja pähkleid, moose ja mahla-tooteid, pastatooteid, taimeteesid, lastetoite ja karastusjooke (5–15% kõigist vastanutest ja 11–32% mahetooteid ostnutest) (joonis 5.8).
- Tagasihoidlikumalt osteti mahedat õli, maiustusi, müsli ja hommikuhelbeid, kohvi ja kohvijooke (1–2% kõigist vastanutest ja 2–5% mahetooteid ostnutest).
- Muudest ostetud mahetoodetest nimetati vabas vormis veel idusid, kala, majoneesi, maasikaid, tangaineid ja veini.
- Mahetooteid ostetakse peamiselt kas suurtest ketipoodidest, turgudelt/laatadelt või otse tootjalt. Kõige sagedamini tehti mahetoidu oste Coopist (20% kõigist vastanuist ja 43% mahetoodete ostjaist), turult (18% kõigist vastanuist ja 38% mahetoodete ostjaist), otse tootjalt, toiduvõrgustikest, laatadelt (16% kõigist vastanuist ja 34% mahetoodete ostjaist), Selverist (16% kõigist vastanuist ja 34% mahetoodete ostjaist) ja Rimist (15% kõigist vastanuist ja 31% mahetoodete ostjaist) (joonis 5.9).
- Teiste ketipoodide osakaal, võrreldes eelpool viidatutega, oli väiksem ja tagasihoidlikuks jäid ka eripoed: Biomarket (5% kõigist vastanuist ja 10% mahetoodete ostjaist), Talu toidab (Rimi marketis, vastavalt 5% ja 10%), Mahemarket (vastavalt 1% ja 2%), Ökosahver (1% ja 1%) ja Looduspere (vastavalt 1% ja 1%): Huvi ei tundud mahetoodete puhul ka e-poodide vastu.
- Eelnevast nähtub, et mahetoodete ostukohana on turuliidriks kujunenud laia kaupluste võrguga Coop. 18–29-aastastst noortest kasutas mahetoodete ostukohana Coop'i koguni 70% selles vanuses mahetoodete tarbijaist. Noorte mahetoodete tarbijate hulgas oli populaarne ka turg (58%), Selver (57%), Grossi toidukaubad (42%), Stockmann (38%) ja Kaubamaja toidumaailm (38%) (lisa 2.35).
- Ökopoodidest kõige populaarsemat Biomarketit külastasid teistest rohkem üle 2000 € teenivad ökotoodete tarbijad (30%), samas kui muude tarbijagruppide puhul kõikus huvi selle poe vastu veidi üle või alla 10%-keskmise.

Joonis 5.8. Enim ostetud mahetoidutooted viimase aasta jooksul (% vastanutest ja viimase aasta jooksul mahetoitu ostnutest; mitme vastuse võimalus)

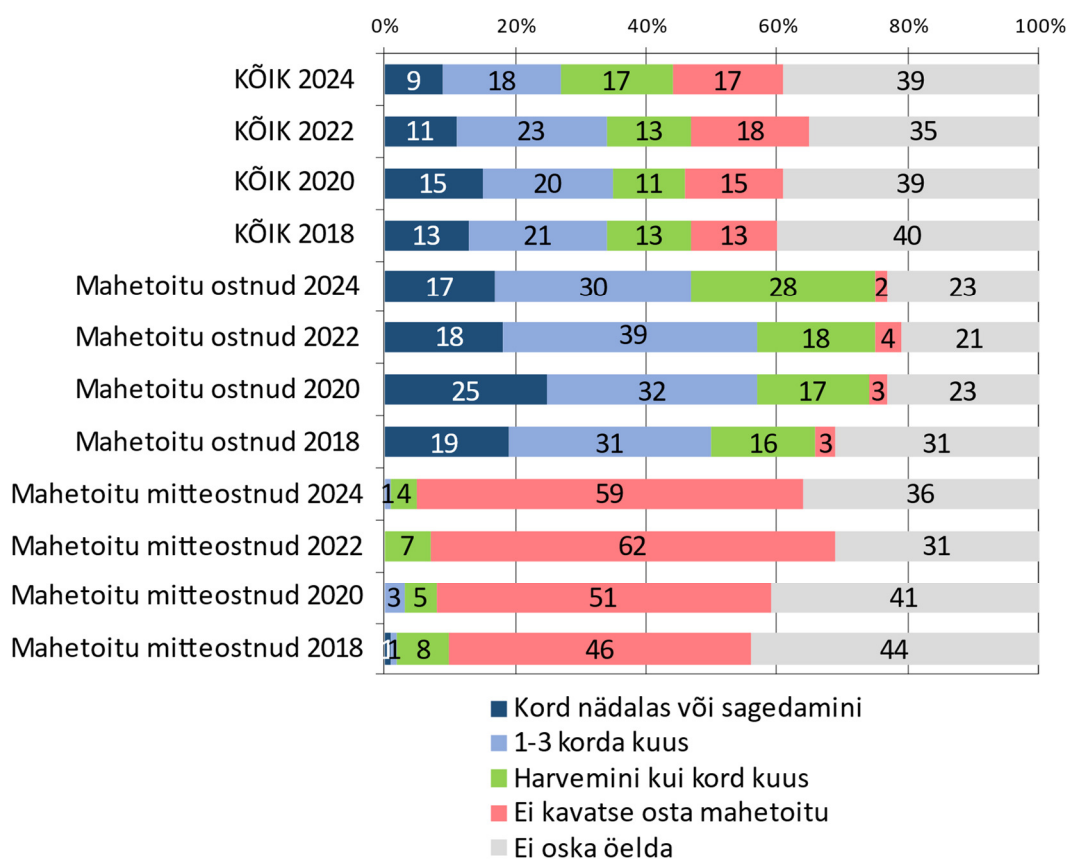
Joonis 5.9. Mahetoidutoodete ostukohad viimase aasta jooksul (% vastanutest ja viimase aasta jooksul mahetoitu ostnutest; mitme vastuse võimalus)

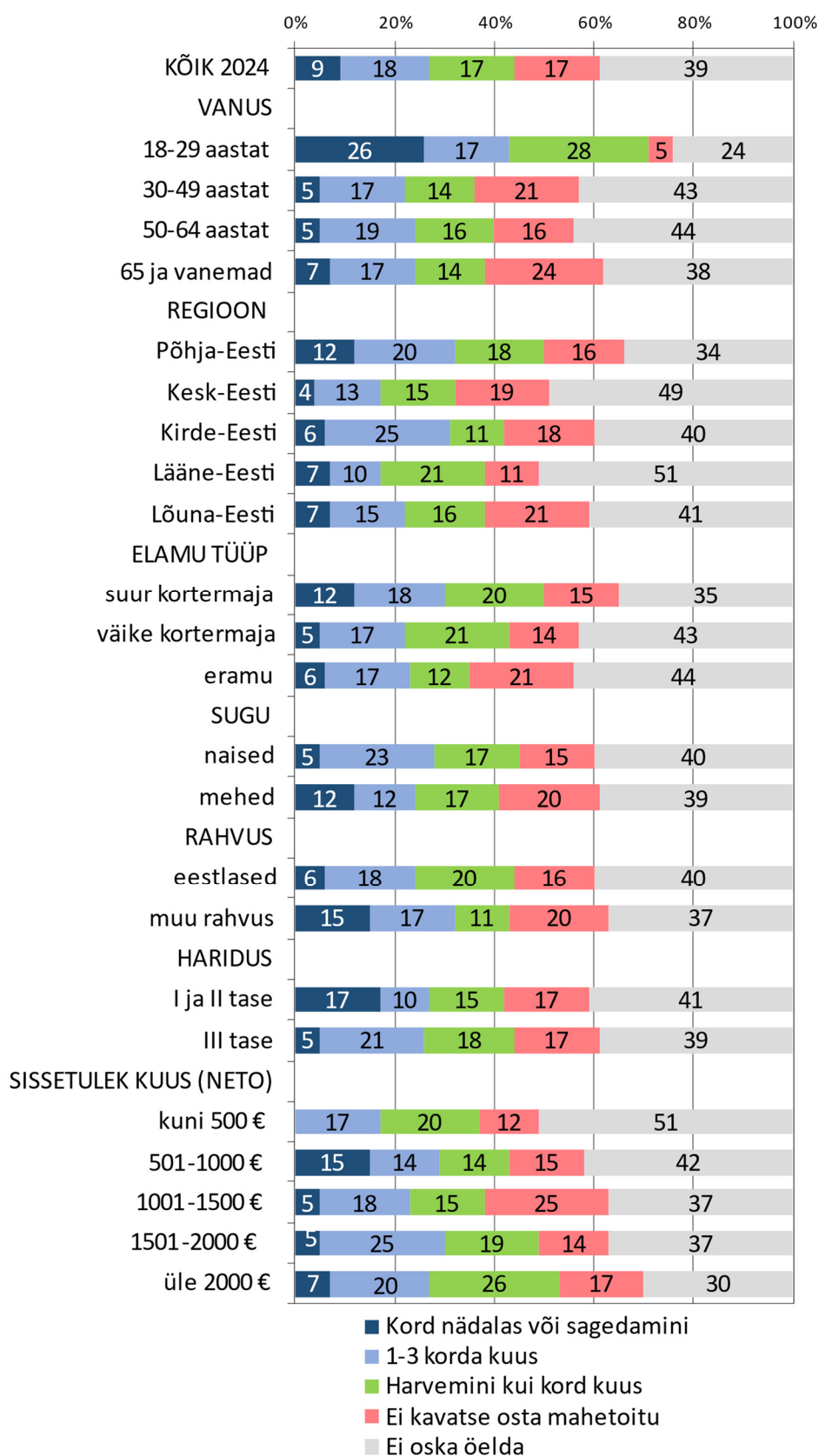
5.4. Mahetoidu ostukavatsused ja valmidus maksta kõrgemat hinda

- Mahetoitu kavatseb järgmise 12 kuu jooksul osta 44% kõigist vastanutest, 17% ei kavatse mahetoitu osta ja oma käitumist ei osanud prognoosida 39% vastanutest (*ei oska öelda*) (joonis 5.10).
- Mahetoidu ostukavatsusega vastanute osakaal ja arvatavate ostude sagedus on viimase kahe aastaga veidi kahanenud: kord nädalas või sagedamini mahetoitu osta kavatsevate vastanute osakaal on vähenenud 2%-punkti võrra ja 1–3 korda kuus mahetoitu osta kavatsevate vastanute osakaal 5%-punkti võrra. Samas on 4%-punkti võrra suurenenud nende osakaal, kes plaanib seda teha harvemini kui kord kuus. Samuti on 4%-punkti võrra suurenenud nende hulk, kes mahetoitu osta ei kavatse.
- Kõige kindlam on mahetoidu ostukavatsus järgneva aasta jooksul 18–29-aastaste noorte hulgas, millega nad eristuvad kõigist teistest tunnusrühmadest. Neist kavatseb mahetoitu kord nädalas või sagedamini 26%; 1–3 korda kuus 17% ja harvemini kui kord kuus 28% (kokku 71%) (joonis 5.11).

Joonis 5.10. Mahetoidu ostukavatsused järgmise 12 kuu jooksul 2018–2024 (% vastanutest)

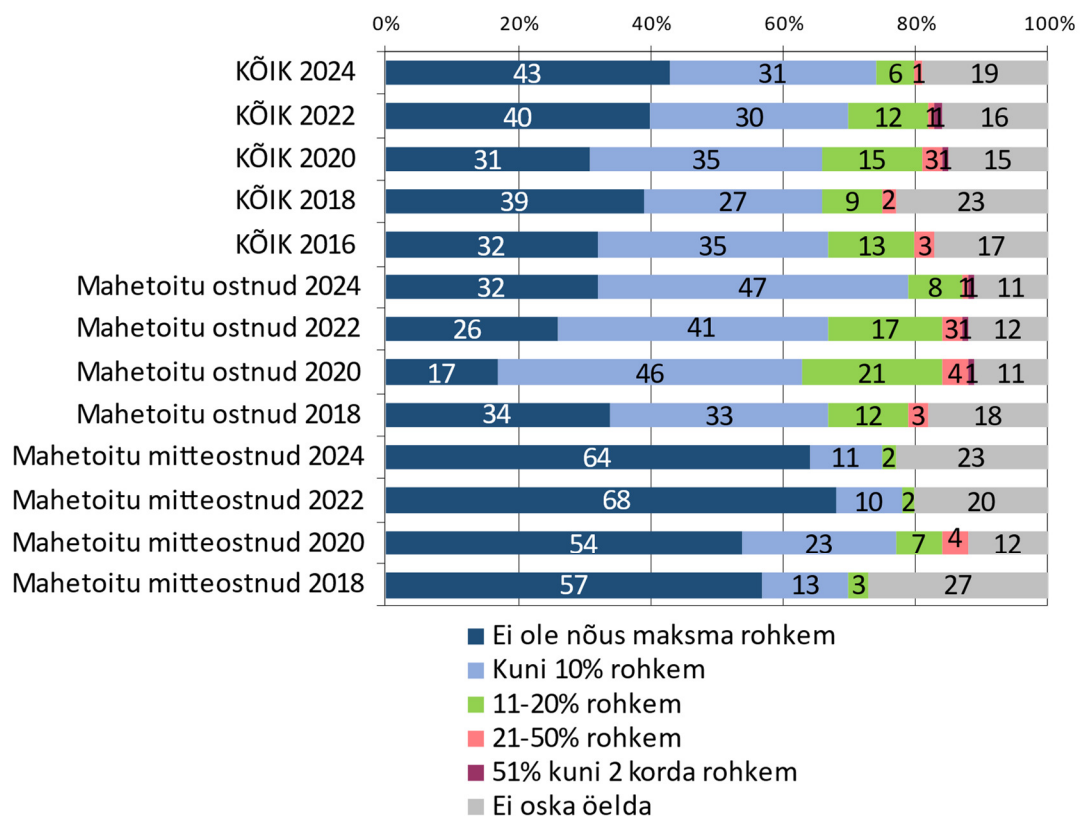

Joonis 5.11. Mahetoidu ostukavatsused tausttunnuste rühmades (% vastanutest)

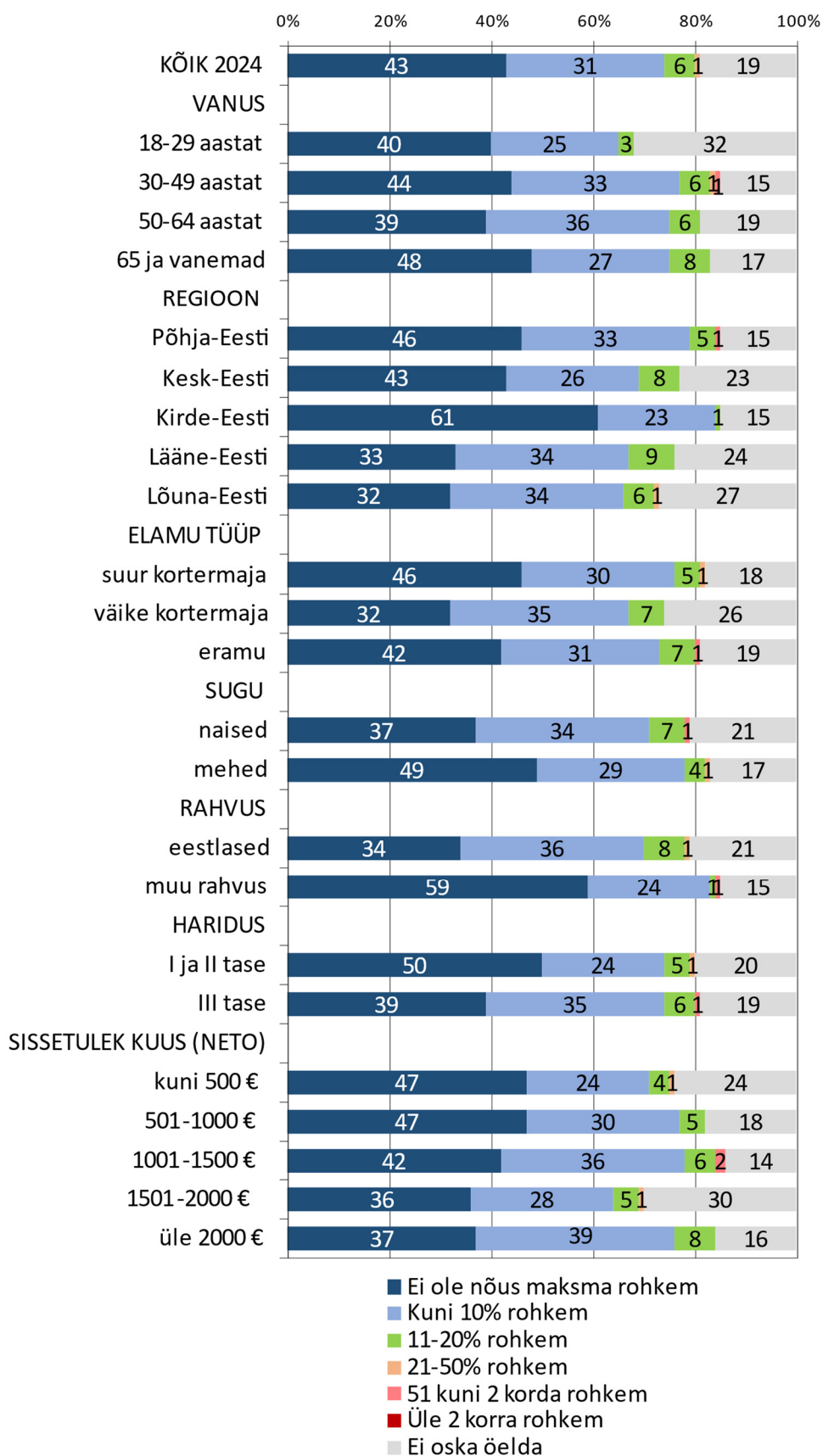

- Elanike valmidus maksta mahetoidu eest kõrgemat hinda on võrreldes eelnevate aastatega vähenenud: 2020. aastal oli valmis kõrgemat hinda maksta 54%, 2022. aastal 44% ja 2024. aastal 38% kõigist vastanuist (joonis 5.12).
- Vähenenud on valmidus maksta mahetoidu eest kõrgemat hinda ka mahetoitu ostjate hulgas: 2020. aastal oli valmis kõrgemat hinda maksta 72%, 2022. aastal 62% ja 2024. aastal 57% mahetoidu ostjaist.
- Kõige sagedamini oldi nõus maksta mahetoidu eest kuni 10% rohkem, seda oli nõus tegema 31% kõigist vastanuist ja 47% mahetoidu ostjatest. 11–20% rohkem oli valmis maksta 6% kõigist vastanuist ja 8% mahetoidu ostjatest.
- Suurim oli valmidus maksta mahetoidu eest kõrgemat hinda üle 2000 € ja 1001–1500 € suuruse kuu netosissetulekuga vastanute hulgas (vastavalt 47% ja 44%), rohkem olid nõus maksta ka III haridustasemega vastajad (42%), samuti Lääne-Eesti (43%), Lõuna-Eesti (41%) ja Põhja-Eesti elanikud (39%), 50–64-aastased (42%) ja 30–49-aastased vastanud (41%), naised võrreldes meestega (vastavalt 42% ja 34%) ning eestlased võrreldes muu rahvusega (vastavalt 46% ja 26%) (joonis 5.13).
- Kõige väiksem oli valmidus maksta mahetoidu eest rohkem Kirde-Eesti elanikel (76%), muu rahvuse esindajail (74%) ja kuni 500 € suuruse kuu netosissetulekuga vastanuil (71%).

Joonis 5.12. Valmidus maksta mahetoidutoodete eest kõrgemat hinda 2016–2024 (% vastanutest)

Joonis 5.13. Valmidus maksta mahetoidutoodete eest kõrgemat hinda tausttunnuste rühmades
(% vastanutest)

Kokkuvõte

- Uuring osutab, et pooled Eesti elanikest (51%) ostavad toidukaupu 2–3 korda nädalas, 28% teeb seda 4–6 korda nädalas ja 10% igapäevaselt. Seega 89% vastanutest (2022. a 88%) ostab toidukaupu vähemalt kaks korda nädalas või sagedamini. Kord nädalas või veelgi harvemini ostab toidukaupu 11% (2022. a 12%) vastanutest. Võrreldes 2022. aastaga ostetakse toitu sagedamini 2–3 korda nädalas (2024. a 51%, 2022. a 44%) ja vähem iga päev (2022. a 15%, 2024. a 10%). Tarbijad ostavad toitu harvem kui varasemalt.
- Suured toidukauplused on elanike peamiseks toidukaupade ostukohaks. 2024. aastal ostis ligi kolmveerand vastanuist (72%) oma toidukaubad peamiselt suurtest kauplustest (2022. a 76%), neljandik (25%, 2022. a 20%) peamiselt väikestest toidupoodidest, 1% otse tootjalt ja 2% peamiselt internetist (e-poest).
- Eelistatuimad kaupluseketid toiduostude tegemiseks olid küsitlusele vastanute hinnangul Coop (67% vastanutest ostis aasta jooksul toidukaupu), 60% Maxima (60%), Rimi (57%) ja Selver (57%).
- Igapäevaseid toidukaupu osteti 2024. aastal valdavalt jaekauplustest. Kauplustest osteti vastajate hinnangute põhjal rohkem kui kolm neljandikku (78–95%) piima-, liha- ja kala- toodetest, jahu- ja tangainetest ning kanamunadest ning enam kui pool köögi- ja puuviljadest ning mahlatoodetest (57–70%). Kõige vähem soetati kauplustest mett (24%), mida eelistati osta otse tootjalt (62%) või turult (8%).
- Kartulit osteti valdavalt kauplustest (keskmiselt 58% ostudest), vähemal määral kasvatati kartulit ise (19%) ja osteti neid otse tootjalt (13%) või turult (8%). Ise valmistasid elanikud peamiselt mahlu ja moose (35%), kasvasid puuvilju ja marju (21%) ning köögivilju (17%). Turult soetati puuvilju ja marju ning köögivilju, vähemal määral ka kala ja liha.
- Toidukauba ostuotsuse tegemisel pidasid elanikud kõige tähtsamaks toidu maitset, värskust ja kvaliteeti (2024. a vastavalt 89%, 85% ja 85%), kuid toiduainete hinnatõusu arvestades on olulisele kohale tõusnud ka toidukauba soodne hind (2024. a 71%; 2022. a 64%) ja sooduspakumised (2024. 70%; 2022. a 65%). Toidu maitset, värskust ja kvaliteeti on tarbijad pidanud väga tähtsaks alates 2004. aastast. Toidu välimust pidas 2024. aastal väga tähtsaks 59% vastanuist, tervislikkust 56% ja toidu koostist 55%.
- 95% vastanutest pidasid kodumaiseks toidukaubaks sellist kaupa, kus nii tootja kui ka kogu tooraine on pärit Eestist ja 82% vastanutest kaupa, mille tootja on Eestist ja tooraine on valdavalt Eestist (82%). Ligi poolte (46%) vastanute arvates on toode kodumaine, kui sellel on kodumaine kaubamärk ja 42% peab kodumaiseks neid toiduaineid, mille tooraine on Eesti päritolu, kuigi tootja pole Eesti ettevõtte. Vähem nõustutakse toiduainet kodumaiseks pidama juhul, kui tootja on küll Eesti päritolu, kuid tooraine on enamasti sisse toodud (25% vastanuist). Omamärgitooteid peab eestimaiseks 23% vastanuist ja toote müümist Eesti poes 18%.
- Toote kodumaise päritolu selgitavad tarbijad enamasti välja pakendi märgistusel oleva info järgi (73%) või lähtudes eestimaisust kinnitavatest märkidest (Pääsukesemärk, Eestis kasvatatud, Ehtne talutoit, Eesti ökomärk). Pooled vastajad teevad seda oma teadmiste ja kogemuste põhjal (52%), 42% arvates kinnitab seda tuttav või usaldusväärne müüja, 41% lähtub hinnasildile lisatud päritolumaast ja 32% tuvastab omamaisuse riigi tähise EE järgi.

- Kodumaist päritolu toitu eelistas 2024. aastal osta 59% vastanuist, mis on veidi vähem kui 2022. aastal (61%) ning veidi on kasvanud importtoidu eelistamine (2024. a 12%, 2022. a 10%). Toidukaupade kodumaine päritolu on oluline 69%-le vastanutest (2022. a 68%).
- Kodumaist toidukaupa iseloomustab elanike hinnangul kõige enam harjumuspärane maitse, värskus, usaldusväärsus ning püsiv ja kõrge kvaliteet (*jah, alati* vastuste osakaal 2024. aastal 36–57%). Vähem iseloomustavad kodumaist toitu vastajate arvates tervislikkus, vähene lisaainete sisaldus, lai sortiment, pakendi hea välimus ja kasutusmugavus, soodne hind ja pikk säilivusaeg (*jah, alati* vastuste osakaal 13–29%). Soodsa hinna (*jah, alati*) tõi kodumaise toidukaupade osas esile vaid 18% vastanuist, 45% arvates on see nii mõnikord, 29% arvates mitte kunagi ja 8% vastanuist ei osanud hinnangut anda. Siit võib järeldada, et kodumaine toit on võrreldes importtoiduga pigem kallis.
- 2024. aastal osteti tarbijate hinnangul kodumaiseid tooteid rohkem enamikus kaubagruppides, kus pakkumises olid esindatud nii kodumaised kui ka importtooted. Kodumaiste toidukaupade tarbijate osakaal oli kõige suurem kodumaise piima (*ainult kodumaine* ja *peamiselt kodumaine* 82%), kohupiima, kohupiimakreemide (81%) ning kartuli ja kanamunade (79%) kaubagrupis.
- Kodumaise toidukauba eest ei olda enamasti nõus maksma kõrgemat hinda võrreldes importtoidukaubaga: 51% vastanutest ei oleks nõus rohkem maksma, 28% oleks sellega nõus ja 21% ei osanud hinnangut anda (2022. aastal vastavalt 51%, 27% ja 22%).
- 97% tarbijatest uurib toidukauba esmakordsel ostmisel pakendil olevat infot (neist 38% alati, 42% sageli ja 17% harva) ning 3% seda ei loe. Võrreldes 2022. aastaga tunnevad tarbijad rohkem huvi pakendil märgitu vastu, mida võib osaliselt seletada toiduainete kasvavate hindade ja muutustega pakendil märgitud toote koguses või koostises (odavama tooraine kasutamine).
- 98% vastanutest vaatab toidukaupa ostes toidupakendilt „parim enne“ või „kõlblik kuni“ kuupäeva (neist 86% enamasti ja 12% mõnikord). Võrreldes 2022. aastaga pole harjumused selles osas muutunud.
- 89% elanikest (2022. a 86%) otsib tavaliselt toitu ostes teavet toidukauba päritolumaa kohta, neist 50% enamasti ja 39% mõnikord ning 11% vastavat teavet ei otsi.
- Toidu koostisosadest, mille tarbimist püütakse vältida või vähendada, on esikohal püsinud toidu lisaained (58%, 2022. a 60%) ja geneetiliselt muundatud koostisosad (50%, sama ka 2022. a). Tarbijad jälgivad sel eesmärgil ka toote suhkru- ja soolasisaldust, küllastunud rasvhapete ja rasvade sisaldust, laktoosi sisaldust ning püüavad selgitada välja teisi allergiat või talumatust põhjustada võivaid aineid.
- 2024. aastal olid toiduainete tuntumateks märgisteks *pääsukesemärk* ehk *Tunnustatud Eesti toit* (teadis 95% vastanuist), *Eesti parima toiduaine* märk (91%), *Tunnustatud maitse* ehk *ristikumärk* (72%) ja *lipumärk* (70%). *Eesti riiklikku ökomärki* teadis 59%, *Eestis kasvatud* märki 52%, *Eesti lihase* märki 50% ja *Euroopa Liidu mahepõllumajanduse* märki 47% vastanuist. 39% vastanutest teadis *Rainforest Alliance* sertifikaadi märki, 36% *Ehtne talutoit* märki ja 31% *Fair Trade* ehk õiglase kaubanduse märki. Elanike teadlikkus Eesti ja Euroopa Liidu toidumärgistest on viimase kahe aasta võrdluses veidi suurenenud.

- Pakendatud toidukaupu ostes vaadatakse enamasti nii üksiku toote kui ka kilohinda, mida vaatas veidi enam kui pool (51%) ja enamasti kilo hinda kaks viiendikku (40%) vastanuist. Neid, kes lähtusid vaid üksiku toote hinnast oli 8% ja üldse ei vaadanud toote hinda 1% vastanuist.
- Perede rahalised võimalused võimaldavad ligi kahel kolmandikul vastanuist osta soovikohaseid toidukaupu piirangutega, st mitte alati (62%, 2022. a 65%). Veidi enam kui viiendik peredest (21%, 2022. a 19%) ostab soovikohast toitu alati, 11% vastanuist teeb seda harva (sama ka 2022. a) ja 6% ei saa seda endale lubada (2022. a 4%). Järsk lõhe rahalistes võimalustes ilmneb kuni 500 € suuruse kuu netosissetuleku korral pereliikme kohta, kus soovikohast toitu saab osta *alati* vaid 8% sissetulekurühmast ja *üldiselt küll, kuid mitte alati* 35% (enam kui 2000 € sissetuleku rühmas vastavalt 40% ja 55%).
- Keskmiselt 28% vastanuist kinnitas, et on viimase nelja nädala jooksul olnud toidukaupu ostes olukorras, kus nad ei saanud soovitud kaupa osta kõrge hinna tõttu, 47% vastas, et nendega on seda juhtunud harva ja 25%, et mitte kunagi.
- Toiduainete ostmisel planeerib keskmiselt 63% oma oste ette, 16% teeb oste spontaanselt ja 28% ei oma väljakujunenud harjumusi (2022. a vastavalt 56%, 16% ja 28%).
- Viimase 3 kuu jooksul oli toitu (sh ostetud, tasuta saadud, ise kasvatatud) ära visanud 84% vastanutest (2022. a 76%), 15% ei visanud toitu ära (2022. a 24%) ja 1% ei osanud seda öelda. Keskmiselt visati ära 5% toidukogusest, mis on samal tasemel 2022. aasta 4% näitajaga. Sagedamini visati ära leiba, saia, sepikut (47% toitu ära visanud vastanutest); puuvilju, marju, köögivilju ja kartuleid (39%) ning piima ja piimatooteid (27%). Peamiselt visati toitu ära seetõttu, et see oli riknenud, hallitanud, ebakvaliteetne (65% toitu ära visanud vastanutest), aegumise, seisma jäämise (55%) või toote halvaks minemise tõttu (25%) ning kuivamise, kõvaks minemise tõttu (19%).
- Enim tarbitavad toiduained Eesti elanike toidulaua olid viimase aasta jooksul köögiviljad, puuviljad ja marjad, leib, munad, kartul, või, juust ja sulatatud juust, toiduõli, hapukoor, linnuliha, piim, sealih, kohupiim ja kodujuust ning makaronitooted, mida tarbis vähemalt korra nädalas või sagedamini 75–95% vastanutest. Kõige sagedamini tarbiti köögivilja, mida vähemasti korra nädalas pani lauale või kasutas söögi tegemiseks 95% vastanuist, puuvilju ja marju 92%, leiba 91% ja mune 90%. Igapäevaselt sõi leiba 49% vastanuist, piima tarbis 38%, võid 34%, puuvilju ja marju 34% ning köögivilju 30% vastanuist.
- Eesti elanikud ei ole valmis tarbima tavalise liha asemel tehisiha (laboris kasvatatud liha). 81% tarbijatest ei ole selleks valmis (48% *kindlasti mitte* ja 33% *pigem mitte*), 11% vastanutest (2% *kindlasti* ja 9% *pigem*) oleks ning 8% ei osanud öelda. Selle üheks põhjuseks võib olla hirm teadmatuse ees, kuna laboris kasvatatud liha on tarbijatele võõras ning selle ohutust pole EL-is veel hinnatud.
- Eesti päritolu lihal on hea kuvand – elanike hinnangul on Eesti päritolu liha lühema tarneaahela tõttu värskem (68% vastanutest), võrreldes välismaisega paremate omadustega (maitse, lõhn, värvus; 47%) ja parema kvaliteediga (45%).
- Seoses ostujõu vähenemisega Eestis on 78%-l vastanutest muutunud toiduostu-, tarbimise- ja toiduvalmistamise harjumused. 62% vastanuist märkis, et jälgib rohkem eripakkumisi ja ostab odavamalt kaupa. Kodus teeb ise rohkem süüa 35% vastanuist ja 27% lõpetas või vähendas tunduvalt väljas söömist. 28% käib harvemini poes ja ostab toitu pikemaks ajaks ette, 18%

ostab harvem kogu toidukauba ühest kohast ja sama palju (18%) märkis, et viskab harvem toitu ära. 15% vastanuist võtab sagedamini toidu kodust kaasa ja 11% kasvatab ise rohkem toitu.

- Eesti elanik peab mahetoiduks eelkõige ise kasvatatud sünteetiliste väetisteta ja taimekaitsevahenditeta toitu (67%), samuti otse tunnustatud mahetootjalt ostetud toitu (51%), poest ostetud öko- või mahemärgistusega tooteid peab ökotooteks 49% vastanuist (2022. a 51%). Seega ei kattu elanike teadlikkus mahetoidust täpselt selle ametliku määratlusega. 38% vastanutest pidas mahetoiduks toitu, mis ei sisalda geneetiliselt muundatud tooraineid (sama ka 2022. a), 25% pidas mahetoiduks Eestis kasvatatud toitu (2022. a 19%) ja 24% otse tootjalt (talust, väiketootjalt, turult) ostetud toitu (2022. a 19%). Elanike teadlikkus mahetoidust on püsinud enam-vähem samal tasemel.
- Mahetoidu ostjate osakaal on võrreldes 2022. aastaga veidi vähenenud. 2024. aastal kinnitas mahetoidu ostmist 47% vastanuist (2022. a 51%), Eesti päritolu mahetoitu ostis 45% vastanuist. Kord nädalas või sagedamini ostis mahetoitu 10% vastanuist (2022. a 9%), 1–3 korda kuus 18% (2022. a 22%) ja harvemini kui kord kuus 19% (2022. a 20%). 15% vastanuist mahetoitu ei ostsud (2022. a 25%), 10% ei tarbinud ja 28% ei osanud seda öelda (2022. a 24%).
- Mahetoidu mitteostmise peamiseks põhjuseks on selle kõrge hind, mida toodi välja kõige sagedamini (2024. a 55%, 2022. a 52%), kusjuures hinnatundlike tarbijate osakaal on veidi suurenenud. Teise olulise põhjusena, miks mahetoitu ei osteta, märkisid vastanud, et ei tunnetata selle erinevust (38%, 2022. a 54%). 26% vastanuist kinnitas, et kasvatab mahetoitu ise ja 14% ei usalda mahetoitu.
- Mahetoitu ostetakse valdavalt selle tervislikkuse pärast (48% viimase aasta jooksul mahetoitu ostnutest), kodumaisuse ja lähipiirkonna päritolu tõttu (46%), maitsevuse (37%), soovi tõttu toetada mahetootjaid (31%), mahetootmise põhimõtte meeldivuse (21%), keskkonnasõbraliku tootmise (17%) ja huvitavate toodete tõttu (17%). Suurenenud on nende vastajate osakaal, kes peavad oluliseks, et toode oleks kodumaine või lähipiirkonnas toodetud, maitsev ja rohkem soovitakse toetada mahetootjaid.
- Mahedana osteti peamiselt kanamune (29% kõigist vastanutest ja 61% mahetooteid ostnutest), mett (21% kõigist vastanutest ja 44% mahetooteid ostnutest), kartulit (vastavalt 21% ja 40%) ja köögivilju (vastavalt 18% ja 38%). Mõnevõrra vähem osteti maheliha, piimatooteid, leiba, saia, sepikut, pirukaid ja teisi pagaritooteid, puuvilju ja marju, kuivatatud puuvilju, marju ja pähkleid, moose ja mahlatooteid, pastatooteid, taimeteesid, lastetoite ja karastusjooke (5–15% kõigist vastanutest ja 11–32% mahetooteid ostnutest).
- Kõige sagedamini tehti mahetoidu oste Coopist (20% kõigist vastanuist ja 43% mahetoodete ostjaist), turult (vastavalt 18% ja 38%), otse tootjalt, toiduvõrgustikest, laatadelt (16% ja 34%), Selterist (16% ja 34%) ja Rimist (15% ja 31%).
- Mahetoitu kavatseb järgmise 12 kuu jooksul osta 44% kõigist vastanutest, 17% seda ei kavatse ja oma käitumist ei osanud prognoosida 39% vastanutest. Mahetoidu ostukavatsustega vastanute osakaal ja arvatavate ostude sagedus on viimase kahe aastaga veidi kahanenud. Vähenenud on ka elanike ja mahetoidu ostjate valmidus maksta mahetoidu eest kõrgemat hinda (2024. a 38% kõigist vastanutest ja 57% mahetoidu ostjaist, 2022. a vastavalt 44% ja 62%). Mahetoidu eest ollakse sagedamini nõus maksma kuni 10% rohkem (31% kõigist vastanuist ja 47% mahetoidu ostjaist).

Lisa 1. Uuringu küsimustik koos vastuste üldjaotustega

I osa - TOIDUKAUPADE OSTUEELISTUSED

1. KUI SAGELI OSTAB TEIE PERE TAVALISELT TOIDUKAUPU?

Iga päev	10
4–6 korda nädalas	28
2–3 korda nädalas	51
1 kord nädalas	10
Harvemini	1

2. MILLISEST OSTUKOHAST OSTAB TEIE PERE TOIDUKAUPU PEAMISELT JA MILLISTEST OSTIS VIIMASE AASTA JOOKSUL?

	<u>Peamiselt</u> (Ainult 1 vastus!)	<u>Viimase aasta jooksul</u> (Mitme vastuse võimalus!)
Suurest toidukauplusest (3 või enam tavakassat)	72	86
Väikesest toidukauplusest (alla 3 tavakassa)	25	56
Turul	0	29
Otse tootjalt, talunikult (v.a turul)	1	19
Bensiinijaamast/ kioskist	0	11
Internetist (e-pood)	2	21

2A. MILLISTEST OSTUKOHTADEST TE OSTSITE VIIMASE AASTA JOOKSUL TOIDUKAUPU? Märkige **kuni kolm** eelistatud ostukohta!

Coop (Konsum, Maksimarket, Coop Väikepood)	67
E-Coop	0
Grossi Toidukaubad	31
Kaubamaja Toidumaailm	9
Lidl	33
Maxima	60
Maxima e-pood (Barbora)	5
Meie Toidukaubad	7
Prisma	28
Prisma e-pood (Eprisma)	5
Rimi	57
Rimi e-pood	2
Selver (Selver, Selver ABC, Delice)	57
Selveri e-pood	4
Stockmann	3
Turg	14
Biomarket	1
Ökosahver	0
Otse tootjalt, toiduvõrgustik (sh kojutoomisega), otse tootjalt tarbijale (OTT) tüüpi laadad/turud	5
Muu e-pood	1
Kohalik väike toidupood	7
A1000 Market	17
Aldar Market	1
Bensiinijaam, kiosk	3
Muu toidukauba ostukoht, n=29	

3. KAS TEIL (TEIE PEREL) ON AIAMAA, KUS KASVATATE ISE TOITU?

Jah, on	46
Aiamaad ei ole, aga kasvatan toitu sugulaste, tuttavate juures	9
Ei ole	45

4. PALUN MÄRKIGE LIGIKAUDSELT (%-des ostukoha osakaal), KUST TEIE PERE ON OSTNUD VIIMASE AASTA JOOKSUL JÄRGNEVAID IGAPÄEVASEID TOIDUAINEID? Palun märkige vastused igale reale, ühe rea protsendid peavad kokku liites andma 100%!

	Kauplu- sest	Turult	Otse tootjalt, talunikult (v.a turul)	Toodame (kasvatame) ise	Internet (e-pood)	Muu (hulgiladu, kiosk)	Kokku	Ei tarbi
Liha	85%	9%	3%	0%	2%	1%	= 100%	2
Lihatooted	89%	5%	2%	0%	3%	1%	= 100%	2
Kala	78%	10%	7%	1%	2%	2%	= 100%	5
Kalatooted	90%	5%	2%	0%	2%	1%	= 100%	8
Piim	94%	2%	1%	0%	3%	0%	= 100%	6
Piimatooted	95%	2%	0%	0%	3%	0%	= 100%	1
Kanamunad	78%	2%	12%	5%	3%	0%	= 100%	1
Kartulid	58%	8%	13%	19%	2%	0%	= 100%	1
Köögililjad, v.a kartulid	70%	6%	5%	17%	2%	0%	= 100%	1
Puuviljad, marjad	62%	9%	5%	21%	2%	1%	= 100%	1
Mahlatooted ja moosid	57%	2%	4%	35%	2%	0%	= 100%	8
Jahu ja tangained	95%	1%	1%	0%	3%	0%	= 100%	1
Leib, sai jm pagari- ja kondiitritooted	93%	1%	1%	2%	3%	0%	=100%	0
Mesi	24%	8%	62%	5%	0%	1%	= 100%	7

5. MIS ON TEIE JAKS TOIDU OSTUOTSUSE (VALIKU) TEGEMISEL TÄHTIS? Palun märkige tähtsus iga nimekirjas oleva omaduse kohta!

	Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Tervislikkus (nt mitmekesine toiduvalik, vähem soola, suhkrut, küllastunud rasvhappeid, rohkem puu- ja köögivilju ning marju, kiudaineid jms)	56	39	5
Soodne hind	71	27	2
Sooduspakkumised	70	27	3
Kvaliteet	85	14	1
Maitse	89	10	1
Värskus	85	14	1
Koostis	55	41	4
Kodumaisus	30	49	21
Toidu välimus	59	34	7
Ilma GM (geneetiliselt muundatud) tooraineta	41	34	25
Mahe, öko või orgaaniline toodang	17	41	42
Lähipiirkonna tootja toodang	16	49	35
Kodumaise väiketootja toodang	17	48	35
Sobivus dieediga (nt taimetoitus, laktoosivaba, gluteenivaba jm)	18	27	55
Tuttav kaubamärk (bränd)	21	57	22
Pikk säilimisaeg	21	53	26
Valmistamise kiirus, lihtsus	20	53	27
Pakendi välimus ja kasutamise mugavus	19	50	31
Kvaliteedi- ja päritolumärgid (nt Eestis kasvatatud, Tunnustatud Eesti toit, Tunnustatud maitse, Lipumärk, geograafiline tähis jm)	26	44	30
Lisaainete vähene sisaldus	45	47	8
Loomade heaolu (nt märke õrrekanade, vabalt peetavate kanade kohta jms)	20	46	34
Pakend on ringlusse võetav, sisaldab ringlusse võetavat materjali või valmistatud ringlusse võetud materjalist	17	43	40
Toodetud jätkusuutlikult, väikese ökoloogilise jalajäljega (säätvalt, arvestades mõju keskkonnale, kooskõlas loodusvarade ja keskkonna talumisvõimega)	16	45	39

Muud omadust märkis 11 vastanut (vt lisa)

6. KUIVÕRD TE OLEKSITE VALMIS TARBIMA TAVALISE LIHA ASEMEL TEHISLIHA (LABORIS KASVATATUD LIHA)?

Jah, kindlasti	2
Pigem jah	9
Pigem ei	33
Kindlasti mitte	48
Ei oska öelda, sõltub selgituse märkis 63 vastanut (vt lisa)	8

KODUMAISED VÕI IMPORDITUD TOIDUKAUBAD

7. MILLINE ON TEIE JAKS KODUMAINE TOIDUKAUP?

	Jah	Ei	Ei oska öelda
Nii tootja kui kogu tooraine on pärit Eestist	95	2	3
Tootja on Eestist, tooraine valdavalt Eestist	82	12	6
Tootja on Eestist, tooraine enamasti sisse toodud	25	64	11
Tooraine on Eesti päritolu, aga tootja pole Eesti ettevõtte	42	41	17
Kaupluste omamärgitooted	23	58	19
Toode on müügil Eesti toidupoes	18	71	11
Tootel on kodumaine kaubamärk	46	37	17
Muud vastust märkis 11 vastanut			

8. KUIDAS TE TAVALISELT SELGITATE VÄLJA, ET TEGEMIST ON KODUMAISE TOIDUKAUBAGA? Mitme vastuse võimalus!

Teadmiste ja kogemuste põhjal	52
Pakendi märgistusel oleva info järgi	73
Hinnasildile kirjutatud päritolumaa järgi	41
Riigi tähise järgi (EE) pakendil oleva ovaali sees	32
Märgise järgi (Pääsukesemärk, Eestis kasvatatud, Ehtne talutoit, Eesti ökomärk)	56
Tuttav või usaldusväärne müüja, talunik	42
Ise ei selgita välja, keegi pereliikmetest teab või uurib	5
Ei selgita välja, pole oluline	12
Muud vastust märkis 3 vastanut	

9. KAS TEIE (TEIE PERE) OSTIS VIIMASE AASTA JOOKSUL VALDAVALT...?

... kodumaiseid toidukaupu	59
... importtoidukaupu	12
Ei oska öelda	29

10. KAS TOIDUKAUPADE KODUMAINE PÄRITOLU ON TEILE OLULINE?

Jah	69
Ei	31

11. MILLISED OMADUSED ON TEIE ARVATES KODUMAISTEL TOIDUKAUPADEL?

Palun märkige **iga omaduse kohta**, mis loetelus kirjas!

	Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Kõrge kvaliteet	36	56	1	7
Lai sortiment	22	54	12	12
Usaldusväarsus	48	43	2	7
Värskus	52	43	0	5
Tervislikkus (nt mitmekesine toiduvalik, vähem soola, suhkrut, küllastunud rasvhappeid, rohkem puu- ja köögivilju ning marju, kiudaineid jm)	29	49	4	18
Lisaainete vähene sisaldus	26	47	5	22
Soodne hind	18	45	29	8
Harjumuspärane maitse	57	34	2	7
Pikk säilivusaeg	13	49	14	24

	Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Püsiv kvaliteet	38	46	4	12
Pakendi hea välimus ja kasutusmugavus	20	52	6	22
Toodetud jätkusuutlikult, väikese ökoloogilise jalajäljega (säästvalt, arvestades mõju keskkonnale, kooskõlas loodusvarade ja keskkonna talumisvõimega)	16	41	10	33

12. HINNAKE PALUN, MILLINE ON VALDAVALT **KODUMAISTE JA IMPORTKAUPADE OSATÄHTSUS** TEIE OSTUDES? Palun andke hinnang igale tooterühmale!

	Ainult kodu- maiseid	Peamiselt kodu- maiseid	Enam- vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi(osta) üldse
Juust	30	42	17	8	1	2	0
Jogurt	38	30	11	7	1	2	11
Piim (lehma)	61	21	5	6	0	1	6
Kohupiim, kohupiimakreemid	54	27	8	6	1	1	3
Kohukesed	32	34	15	8	1	1	9
Jäätis	26	37	21	9	1	4	2
Majonees	27	29	14	14	2	3	11
Või	42	28	14	10	2	1	3
Toiduõli	12	22	26	26	9	4	1
Värske linnuliha	34	38	15	3	1	6	3
Värske sealih	37	32	13	7	1	4	6
Värske kala	29	18	24	16	2	6	5
Kalatooted	16	26	33	9	1	7	8
Suitsuvorst, sink	38	37	16	3	0	2	4
Jahu ja tangained	37	36	16	4	1	5	1
Kanamunad	54	25	12	4	1	2	2
Valmistoidud	37	25	15	2	0	6	15
Kommid, šokolaadid	15	30	42	8	1	2	2
Küpsised, keeksid, koogid	18	34	34	6	1	3	4
Värske puuvili	12	15	39	27	4	2	1
Värsked ja külmutatud marjad	16	20	29	15	3	5	12
Värske köögivil	26	28	32	8	1	3	2
Kartul	58	21	11	3	0	3	4
Moosid, kompotid	24	24	18	7	1	3	23
Mahlad ja mahlatooted	19	25	26	11	1	4	14
Õlu	10	21	19	12	5	2	31
Siider	7	12	16	12	3	4	46
Viin	6	8	14	10	5	4	53

13. KAS OLETE NÕUS MAKSMATA SAMADE KVALITEEDIOMADUSTEGA KODUMAISE TOIDUKAUBA EEST KÕRGEMAT HINDA VÕRRELDES IMPORTTOIDUKAUBAGA?

Jah	28
Ei	51
Ei oska öelda, sõltub – põhjust märkis 138 vastanut	21

14. PALUN MÄRKIGE VÄIDE/VÄITED, MILLEGA TE NÕUSTUTE: EESTI PÄRITOLU LIHA ON ...? Mitme vastuse võimalus!

... võrreldes välismaisega parema kvaliteediga	45
... võrreldes välismaisega paremate omadustega (maitse, lõhn, värvus)	47
... lühema tarneaehela tõttu värskem	68
... saadud loomadelt, kelle ravimisel on kasutatud vähe antibiootikume	14
... saadud loomadelt, kelle heaolu on tagatud	11
Ei nõustu ühegi	16
Muu väite lisas 42 vastanut	

TOIDUKAUPADE MÄRGISTUS

15. KUI SAGELI TE LOETE TOIDUKAUBA ESMAKORDSEL OSTMISEL PAKENDIL OLEVAT INFOT?

Alati	38
Sageli	42
Harva	17
Üldse mitte	3

16. KAS TE VAATATE TOIDUKAUPA OSTES SELLE „KÕLBLIK KUNI“ VÕI „PARIM ENNE“ KUUPÄEVA?

Jah, enamasti	86
Mõnikord	12
Ei vaata	2

17. KAS TE TAVALISELT TOITU OSTES OTSITE TEAVET TOIDU PÄRITOLUMAA KOHTA?

Jah, enamasti	50
Mõnikord	39
Ei otsi	11

18. MILLISEID TOIDUS SISALDUDA VÕIVAD AINEID TE PÜÜATE TARBIJANA VÄLTIDA VÕI MILLE TARBIMIST VÄHENDADA?

Mitme vastuse võimalus!

Sool	29
Rasvad	32
Küllastunud rasvhapped	35
Suhkur	47
Laktoos (piimasuhkur)	20
Gluteen (teraviljavalk)	10
Muud allergeenid (allergiat või talumatust põhjustada võivad ained/tooted)	23
Lisaained (toiduvärvid, lisaained jne)	58
Geneetiliselt muundatud koostisosad (nt GM mais, raps, soja ja nendest saadud tooted)	50
Lisatud vitamiinid ja mineraalained	13
Ei püüa neist midagi vältida	13
Muud vastust märkis 12 vastanut	

19. KAS TE TEATE-TUNNETE ALLOLEVAID TOIDUMÄRGISEID?

		Tean - tunnen
	Tunnustatud Eesti toit ehk pääsukesemärk	95
	Tunnustatud maitse ehk ristikumärk	72
	Eestis kasvatatud	52
	Eesti parim toiduaine	91
	Eesti riiklik ökomärk	59
	Eesti lihaveis	50

	Lipumärk	70
	Biosfääri programmiala rohumaaveis ja -lammas (Eesti siseriiklik toidukvaliteedikava)	11
	Rohumaaveise liha tootmine (Eesti siseriiklik toidukvaliteedikava)	9
	Ehtne talutoit	36
	Euroopa Liidu mahepõllumajandus	47
	Kaitstud geograafiline tähis (Euroopa Liidu kvaliteedikava)	15
	Rainforest Alliance sertifikaat (tooraine jätkusuutlikkuse sertifikaat)	39
	Fair Trade ehk õiglane kaubandus	31

TARBIJATE KÄITUMINE

20. KUI TE VAATATE TOIDUKAUPADE HINDU, SIIS TAVALISELT ON PAKENDATUD TOIDUKAUPADE JUURES VÄLJA TOODUD KAKS HINDA: KILOHIND JA PAKENDATUD TOOTE HIND. KAS TE VAATATE ENAMASTI TOOTE KILOHINDA VÕI PAKI HINDA?

Enamasti kilohinda	40
Vaatan mõlemat, nii kilo kui paki hinda	51
Enamasti paki hinda	8
Ei vaata hinda	1

21. MÕELDES PERE EELARVELE JA TOIDUOSTUDELE, SIIS KUIVÕRD VÕIMALDAB TEIE PERE RAHALINE OLUKORD PRAEGU OSTA SOOVIKOHASEID TOIDUKAUPU?

Jah, ostame alati seda, mida soovime	21
Üldiselt küll, kuid mitte alati	62
Ostame väga harva seda, mida soovime	11
Ei saa osta seda, mida soovime	6
Ei oska öelda	0

22. KAS TE PLANEERITE OMA TOIDUOSTE ETTE (KOOSTATE NIMEKIRJA) VÕI OSTATE TOITU SPONTAANSELT?

Enamasti planeerin ette (koostan nimekirja)	63
Enamasti ostan spontaanselt (ostukohas impulsi ajal)	13
Ei ole väljakujunenud eelistust, nii ja naa	24

23. KAS OLETE VIIMASE 4 NÄDALA JOOKSUL OLNUD TOIDUKAUPU OSTES OLUKORRAS, KUS SOOVITUD KAUPA EI SAANUD OSTA KÕRGE HINNA TÕTTU?

Sageli	28
Harva	47
Mitte kunagi	25

23A. MILLIST TOIDUKAUPA SOOVISITE OSTA? (kirjutage, palun)

Vaba vastusega küsimusele vastas 673 inimest

24. KAS TE OLETE NÕUS MAKSMA KÕRGEMAT HINDA TOOTE EEST, MILLEL ON LOOMA HEAOLUMÄRGIS VÕI INFO LOOMADE HEAOLU JA -TERVISE KOHTA?

Ei ole nõus maksma rohkem	39
Kuni 10% rohkem	26
11-20% rohkem	5
21-50% rohkem	2
51% kuni 2 korda rohkem	1
Enam kui 2 korda rohkem	0
Ei oska öelda	27

25. KUI SAGELI ON TEIE PERES VIIMASE 3 KUU JOOKSUL VISATUD ÄRA TOITU (SH OSTETUD, TASUTA SAADUD, ISE KASVATATUD)?

Iga päev või üle päeva	1
2-3 korda nädalas	5
Kord nädalas	16
Paar korda kuus	24
Kord kuus	11
Harvemini kui kord kuus	19
Ei ole üldse visatud toitu ära	15
Ei oska öelda	1
Visati toitu ära, sagedus märkimata	8

25A. KUI VISKASITE ÄRA TOITU (SH OSTETUD, SAADUD TASUTA, ISE KASVATATUD), SIIS MIDA JA MIS PÕHJUSEL? Märkige kuni 3 kõige sagedamini äraviskamisele läinud **toitude rühma** ning kuni 3 peamist äraviskamise põhjust!

Sagedamini viskasime ära:

Leib, sai, sepik	39
Piim ja piimatooted	22
Juust	2
Puuviljad, marjad, köögiviljad, kartul	32
Liha ja lihatooted	5
Kala ja kalatooted	6
Valmistoidud	11
Teraviljatooted, kuivained, küpsised	3
Konservid ja hoidised	4
Salatid	11
Mahlad	0
Majonees, ketšup, mädarõigas, sinep	2
Munad	1
Muu toit (sh isevalmistatud toit jms)	28

Peamised toidu äraviskamise põhjused:

Aegunud, ei jõudnud ära tarbida, jäi kauaks seisma	46
Riknenud, halvaks läinud, hallitanud, ebakvaliteetne, halb maitse või lõhn (sh läks mädanema, hapuks)	54
Riknes kiirelt, sh enne tähtaega	21
Kuivas, läks kõvaks	16
Ei maitsenud	6
Putukad, ussid vm leiud	7
Jäägid andsin loomadele, lindudele	13
Ostes juba riknenud	3
Muu põhjus (unustatud, jäi üle, ei taha, ei söö eelmise päeva toitu jms)	16

26. KUI SUUREKS TE HINDATE ÄRAVISATUD TOIDUKOGUSE HULKA TEIE VIIMASE 4 NÄDALA JOOKSUL OSTETUD, TASUTA SAADUD, ISE KASVATATUD TOIDUST? Märkige % toidukogusest!

5,12 %

27. KUI SAGELI TE TARBISITE **VIIMASE POOLAASTA JOOKSUL** JÄRGMISI TOIDUAINEID JA NENDEST VALMISTATUD TOITE?
Märkige igale reale üks vastus!

	Vähemalt kord päevas	4–5 korda nädalas	2–3 korda nädalas	Kord nädala s	1–3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Puuviljad/ marjad	34	31	19	8	5	2	1
Köögiljad	30	38	20	7	2	2	1
Kartul	7	29	35	15	8	3	3
Mahlad, mahlajoogid	9	16	14	20	15	13	13
Piim (lehma)	38	18	12	10	6	5	11
Jogurt	7	18	17	16	19	10	13
Keefir, hapupiim jms	6	13	16	15	19	18	13
Või	34	23	16	11	5	5	6
Hapukoor	14	25	24	18	8	7	4
Kohupiim, kodujuust	11	21	23	20	15	4	6
Juust, sulatatud juust, toorjuust	26	28	15	13	9	5	4
Rõõsk koor (10%, 35%, 38%)	13	9	11	15	19	19	14
Linnuliha	4	14	35	26	13	3	5
Sealiha	2	14	36	26	12	4	6
Veiseliha	1	7	10	19	26	22	15
Vorstitooted (viiner, sardell, toor-, keedu-, grillvorst jms)	9	18	23	18	13	11	8
Singid	10	20	26	14	16	6	8
Kulinaariatooted lihast (suupisted, eel- ja põhiroad, nt salatid, sekserid, pooltooted, maksapasteet, sült jms)	2	9	13	20	23	22	11
Värske kala	1	3	14	22	33	19	8
Kalatooted (sh soolaheeringas, vürtsikilu)	1	3	18	20	29	17	12
Leib	49	20	16	6	5	1	3
Sai	23	15	19	10	8	9	16
Sepik	19	12	20	12	12	10	15
Makaronitooted	1	6	37	31	16	5	4
Ostetud valmistoidud	2	5	16	23	18	21	15
Müсли, teravilja-, pudruhelbed jms	10	7	21	13	13	16	20
Jahu, kruubid, tangud, manna jms	3	9	24	27	18	14	5
Kondiitritooted, koogid, küpsised, küpsised jm	2	8	23	29	20	11	7
Moosid	4	6	17	22	18	19	14
Šokolaad, šokolaadikommid	5	11	25	23	19	12	5
Muud kommid ja muud maiustused	3	9	23	21	21	16	7
Jäätis	3	5	22	24	25	16	5
Munad	12	27	35	16	5	2	3
Margariin	6	10	6	7	8	15	48
Majonees	2	10	20	20	20	16	12
Toiduõli	17	30	26	9	6	5	7
Karastusjoogid	6	13	13	14	18	17	19

TARBIMISHARJUMUSED JA OSTUJÕU VÄHENEMINE

28. KAS JA KUIDAS MUUTUSID TEIE TOIDUOSTMISE, -TEGEMISE JA -TARBIMISE HARJUMUSED **VIIMASE AASTA JOOKSUL** SEOKS OSTUJÕU VÄHENEMISEGA EESTIS? Mitme vastuse võimalus!

Harjumused ei muutunud	22
Tellin toidukaupu rohkem e-poest (kojutoomisega või ise järele minekuga)	3
Tellin toidukaupu vähem e-poest (kojutoomisega või ise järele minekuga)	3
Ostan rohkem toitu otse tootjalt, toiduvõrgustike kaudu, lähitootjalt vms	8
Ostan harvem kogu toidukauba ühest ostukohast	18
Käin harvem poes, ostan toitu pikemaks ajaks ette	28

Soetasin toiduvaru (talveks, hädaolukoraks)	17
Jälgisin rohkem eripakkumisi, ostan odavamalt	62
Tellin/ostan rohkem toitu kaasa restoranidest vm söögikohtadest (nt sushi, pizza jms)	0
Tellin/ostan vähem toitu kaasa restoranidest vm söögikohtadest (nt sushi, pizza jms)	16
Lõpetasin või vähendasin tunduvalt väljas söömist	27
Söön vähem, jätan toidukordi vahele	5
Võtan sagedamini kodust võileiva, salati vm toidu tööle kaasa	15
Teen ise kodus rohkem süüa (toorainest, küpsetan jms)	35
Ostan rohkem Eesti tooteid, kohalikku toorainet	6
Ostan rohkem importkaupa	8
Viskan vähem toitu ära	18
Kasvatan ise rohkem toitu (aiamaal, rõdul, sugulaste juures vms)	11
Ostan nüüd rohkem teatud toiduaineid (palun kirjutage, mida?) Muid toiduaineid märkis 20 vastanut	1
Olen vajanud või vajan toiduabi	1
Muud muutust märkis 15 vastanut	

II osa - MAHETOIT (MAHESAADUSED)

1. MIDA TEIE PEATE MAHETOIDUKS (KA ÖKO, ORGAANILINE TOIT)? Mitme vastuse võimalus!

Eestis toodetud toitu	17
Eestis kasvatatud toitu	25
Ise kasvatatud puhast toitu (sünteeetiliste väetiste ja taimekaitsevahenditeta)	67
Toitu, mis ei sisalda geneetiliselt muundatud organisme (GMO-sid)	38
Otse tootjalt (talust, väiketootjalt, turult) ostetud toiduaineid	24
Otse tunnustatud mahetootjalt (talust, väiketootjalt, turult) ostetud toiduaineid (ei ole kasutatud mineraalset lämmastikväetist, sünteetilisi taimekaitsevahendeid, kunstlikke värv-, maitse-, lõhna- ja säilitusaineid, GMO-sid, tootmine on kontrollitud)	51
Poest ostetud toiduaineid, mis kannavad öko- või mahemärgistust (ei ole kasutatud mineraalset lämmastikväetist, sünteetilisi taimekaitsevahendeid, värv-, maitse-, lõhna- ja säilitusaineid, GMO-sid, tootmine on kontrollitud)	49
Kõiki eripoest (mahe-, öko- või loodustoodete poest) ostetud toitu	17
Muud vastust märkis 18 vastanut	

NB! Ametlikult loetakse mahetoiduks tunnustatud mahetootja poolt toodetud/kasvatatud tooteid, mis on märgistatud

Euroopa Liidu mahemärgiga Eesti ökomärgi kasutamine on vabatahtlik.

2. KUI SAGELI TE OSTSITE VIIMASE AASTA JOOKSUL MAHETOITU?

Kord nädalas või sagedamini	10
1–3 korda kuus	18
Harvemini kui kord kuus	19
Ei ostnud mahetoitu	15
Ei oska öelda	28
Ei tarbi	10

2A. KUI SAGELI TE OSTSITE VIIMASE AASTA JOOKSUL EESTI PÄRITOLU MAHETOITU?

Kord nädalas või sagedamini	10
1–3 korda kuus	17
Harvemini kui kord kuus	18
Ei ostnud mahetoitu	13
Ei oska öelda	32
Ei tarbi	10

3. KUI TE **EI OSTNUD** VIIMASE AASTA JOOKSUL MAHETOITU, SIIS MIKS? n=299

Kasvatan ise	26
Ei pea vajalikuks, ei tunneta erinevust tavatoodetega	38
Kõrge hind	55
Saan/ostan otse tuttavalt tootjalt	6
Ei usalda mahetoitu	14
Pole müügil, valik on väike	2
Ei tea, kust saab	0
Olen proovinud, ei meeldinud	5
Ei oska öelda	10
Muud põhjust märkis 14 vastanut	

4. KUI TE **OSTSITE** VIIMASE AASTA JOOKSUL MAHETOITU, SIIS MIKS? n=579

Tervislik (nt mitmekesine toiduvalik, vähem lisaaineid, soola, suhkrut, küllastunud rasvhappeid, rohkem puu- ja köögivilju ning marju, kiudaineid jms)	48
Kodumaine, lähipiirkonnas toodetud	46
Maitsev	37
Keskkonnasõbralik tootmine	17
Põhimõtte meeldib	21
Soovin toetada mahetootjaid	31
Huvitavad tooted	17
Ei oska öelda	7
Muu põhjus n=29	

5. KUI TE OSTSITE VIIMASE AASTA JOOKSUL MAHETOITU, SIIS MILLISEID MAHETOIDUTOOTEID TE OSTSITE? n=579

Jahud, helbed ja muud kuivained	31
Pastatooted	14
Kanamunad	61
Kartul	41
Köögiviljad, v.a kartul	38
Lastetoidud	13
Leib, sepik, sai, pirukad, küpsised	17
Liha	32
Lihatooted	19
Maiustused	4
Mesi	44
Moosid, mahlatooted jms	15
Müslid, hommikuhelbed	3
Piim	17
Piimatooted	24
Puuviljad, marjad	24
Kuivatatud puuviljad, marjad, pähklid jm	17
Taimeteed, tee	14
Kohv, kohvijoogid	2

Karastusjoogid	11
Õlid	5
Muid tooteid märkis 16 vastajat	

5A. MILLISTEST MAHETOODETEST TUNNETE ENIM PUUDUST? Märkige kuni 3 toodet, mida oleks vaja juurde?

Vastuse märkis 254 inimest

6. KUI TE OSTSITE VIIMASE AASTA JOOKSUL MAHETOITU, SIIS KUST TE SEDA OSTSITE? n=579

Biomarket	10
Coop (Konsum, Maksimarket, Coop Väikepood)	43
E-Coop	0
Grossi Toidukaubad	17
Kaubamaja Toidumaailm	13
Lidl	15
Maxima	16
Maxima e-pood (Barbora)	1
Prisma	21
Prisma e-pood (Eprisma)	0
Rimi	31
Rimi e-pood	1
Talu Toidab (Rimi territooriumil, eraldi ala)	10
Selver (Selver, Selver ABC, Delice)	34
Stockmann	11
Looduspere	1
Mahemarket	2
Ökosahver	1
Turg	38
Otse tootjalt, toiduvõrgustikust (sh kojutoomisega), otse tootjalt tarbijale (OTT) tüüpi laadad/turud	34
Muu e-pood	1
Muud mahetoidukauba ostukohta märkis 21 vastanut	

7. KUI SAGELI TE KAVATSETE OSTA MAHETOITU JÄRGMISE 12 KUU JOOKSUL?

Kord nädalas või sagedamini	9
1–3 korda kuus	18
Harvemini kui kord kuus	17
Ei kavatse osta mahetoitu	17
Ei oska öelda	39

8. KAS TE OLETE NÕUS MAK SMA MAHETOIDU EEST KÕRGEMAT HINDA?

Ei ole nõus maksma rohkem	43
Kuni 10% rohkem	31
11–20% rohkem	6
21–50% rohkem	1
51% kuni 2 korda rohkem	0
Enam kui 2 korda rohkem	0
Ei oska öelda	19

Lisa 2. Küsitluse vastuste tabeljaotused

Lisa 2.1

K1. Kui sageli ostab Teie pere tavaliselt toidukaupu?
(% vastanutest)

		Iga päev	4–6 korda nädalas	2–3 korda nädalas	1 kord nädalas	Harvemini
Keskmiselt		10	28	51	10	1
Regioon	Põhja-Eesti	12	27	52	9	0
	Kesk-Eesti	6	25	49	19	1
	Kirde-Eesti	4	30	57	9	0
	Lääne-Eesti	10	24	51	13	2
	Lõuna-Eesti	12	31	48	8	1
Elamu tüüp	Suur kortermaja	14	24	54	8	0
	Väike kortermaja	8	33	46	12	1
	Eramu	7	30	49	13	1
Rahvus	Eestlased	9	27	52	11	1
	Muu rahvus	13	28	50	9	0
Vanus	18 - 29-aastased	16	14	64	6	0
	30 - 49-aastased	12	37	45	6	0
	50 - 64-aastased	8	25	52	14	1
	65 - 74-aastased	5	21	53	20	1
Sugu	Naised	9	31	49	10	1
	Mehed	12	24	54	10	0
Haridus	I ja II taseme haridus	12	23	51	13	1
	III taseme haridus	10	30	50	9	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	9	33	41	16	1
	501 - 1000 €	12	25	51	11	1
	1001 - 1500 €	11	29	48	11	1
	1501 - 2000 €	8	31	57	4	0
	Rohkem kui 2000 €	10	26	56	8	0

Lisa 2.2

K2. Millisest ostukohast ostab Teie pere toidukaupu - peamiselt? (% vastanutest)

		Suurest toidukaupl usest	Väikesest toidukaupl usest	Turult	Otse tootjalt, talunikult	Bensiinijaa mast, kioskist	Internetist (e-pood)
Keskmiselt		72	25	0	1	0	2
Regioon	Põhja-Eesti	80	17	0	0	0	3
	Kesk-Eesti	60	40	0	0	0	0
	Kirde-Eesti	87	13	0	0	0	0
	Lääne-Eesti	51	42	0	5	0	2
	Lõuna-Eesti	67	31	1	0	0	1
Elamu tüüp	Suur kortermaja	79	19	0	0	0	2
	Väike kortermaja	65	28	1	4	0	2
	Eramu	66	31	1	0	0	2
Rahvus	Eestlased	67	29	1	1	0	2
	Muu rahvus	82	17	0	0	0	1
Vanus	18 - 29-aastased	74	19	0	4	0	3
	30 - 49-aastased	74	24	0	0	0	2
	50 - 64-aastased	72	25	1	0	0	2
	65 - 74-aastased	66	32	1	0	0	1
Sugu	Naised	69	26	1	1	0	3
	Mehed	75	24	0	0	0	1
Haridus	I ja II taseme haridus	64	30	1	2	0	3
	III taseme haridus	76	22	0	0	0	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	51	47	0	0	1	1
	501 - 1000 €	66	31	0	2	0	1
	1001 - 1500 €	78	22	0	0	0	0
	1501 - 2000 €	84	12	0	0	0	4
	Rohkem kui 2000 €	79	15	1	0	0	5

K2. Millisest ostukohast ostab Teie pere toidukaupu – millistest viimase aasta jooksul? Mitme vastuse võimalus
(% vastanutest)

		Suurest toidu- kauplustest	Väikesest toidu- kauplustest	Turult	Otse tootjalt, talunikult	Bensiini- jaamast, kioskist	Internetist (e-pood)
Keskmiselt		86	56	29	19	11	21
Regioon	Põhja-Eesti	91	48	32	16	11	30
	Kesk-Eesti	75	65	16	23	9	8
	Kirde-Eesti	94	59	24	30	21	18
	Lääne-Eesti	77	64	22	24	11	13
	Lõuna-Eesti	83	62	32	15	7	11
Elamu tüüp	Suur kortermaja	90	48	31	15	12	29
	Väike kortermaja	79	60	30	25	13	14
	Eramu	84	64	26	22	9	12
Rahvus	Eestlased	85	64	32	20	11	18
	Muu rahvus	90	39	24	15	10	24
Vanus	18 - 29-aastased	95	58	27	28	10	51
	30 - 49-aastased	88	60	32	20	16	17
	50 - 64-aastased	86	51	29	15	8	12
	65 - 74-aastased	74	49	25	10	3	10
Sugu	Naised	85	57	30	23	11	19
	Mehed	88	54	28	14	11	22
Haridus	I ja II taseme haridus	87	50	24	17	9	26
	III taseme haridus	86	59	32	20	12	17
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	74	63	22	27	17	13
	501 - 1000 €	81	54	24	15	9	27
	1001 - 1500 €	91	54	36	20	10	13
	1501 - 2000 €	95	52	25	12	12	21
	Rohkem kui 2000 €	96	62	41	29	14	18

Lisa 2.3

K2A. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul toidukaupu, siis eelkõige millistest ostukohtadest?
(% vastanutest)

		Coop	E-Coop	Grossi Toidu- kaubad	Kauba- maja Toidu- maailm	Lidl	Maxima
Keskmiselt		67	0	31	9	33	60
Regioon	Põhja-Eesti	47	0	29	15	32	61
	Kesk-Eesti	84	1	65	0	24	41
	Kirde-Eesti	70	1	47	1	55	94
	Lääne-Eesti	88	0	6	1	36	46
	Lõuna-Eesti	90	0	25	9	29	56
Elamu tüüp	Suur kortermaja	57	0	32	14	36	70
	Väike kortermaja	78	0	27	11	33	54
	Eramu	75	0	31	3	30	49
Rahvus	Eestlased	72	0	24	5	26	47
	Muu rahvus	56	0	43	18	48	84
Vanus	18 - 29-aastased	69	0	29	24	36	64
	30 - 49-aastased	67	0	26	6	36	60
	50 - 64-aastased	65	0	37	5	34	60
	65 - 74-aastased	67	1	33	10	24	54
Sugu	Naised	66	0	29	5	31	58
	Mehed	68	0	32	14	36	62
Haridus	I ja II taseme haridus	75	0	39	16	38	65
	III taseme haridus	62	0	26	6	31	57
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	61	0	38	2	40	48
	501 - 1000 €	71	0	38	15	39	68
	1001 - 1500 €	64	0	30	6	29	58
	1501 - 2000 €	63	1	21	9	21	63
	Rohkem kui 2000 €	67	0	14	5	36	41

K2A. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul toidukaupu, siis eelkõige millistest ostukohtadest? Järg
(% vastanutest)

		Maxima e-pood (Barbora)	Meie Toidu- kaubad Rimi	Prisma	Prisma e-pood (Eprisma)	Rimi	Rimi e-pood
Keskmiselt		5	7	28	5	57	2
Regioon	Põhja-Eesti	9	3	41	10	65	2
	Kesk-Eesti	0	21	13	1	48	3
	Kirde-Eesti	0	5	23	0	36	0
	Lääne-Eesti	1	3	3	0	56	1
	Lõuna-Eesti	3	12	22	0	52	2
Elamu tüüp	Suur kortermaja	8	3	33	9	61	1
	Väike kortermaja	1	12	27	1	51	1
	Eramu	2	10	22	1	53	3
Rahvus	Eestlased	4	9	27	1	52	2
	Muu rahvus	6	2	31	12	65	0
Vanus	18 - 29-aastased	10	5	24	27	67	2
	30 - 49-aastased	6	5	32	0	58	1
	50 - 64-aastased	2	9	28	1	53	2
	65 - 74-aastased	3	8	23	2	48	1
Sugu	Naised	8	8	25	1	56	3
	Mehed	2	5	31	9	58	1
Haridus	I ja II taseme haridus	4	6	21	13	59	2
	III taseme haridus	6	7	32	1	56	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	9	6	23	0	41	2
	501 - 1000 €	2	8	21	10	58	1
	1001 - 1500 €	2	7	33	1	62	0
	1501 - 2000 €	10	7	36	1	57	2
	Rohkem kui 2000 €	11	3	37	4	55	5

K2A. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul toidukaupu, siis eelkõige millistest ostukohtadest? Järg
(% vastanutest)

		Selver (Selver, Selver ABC, Delice)	Selveri e-pood	Stock- mann	Turg	Biomarket	Ökosahver
Keskmiselt		57	4	3	14	1	0
Regioon	Põhja-Eesti	66	4	5	15	1	0
	Kesk-Eesti	49	2	2	4	0	0
	Kirde-Eesti	31	2	0	14	0	0
	Lääne-Eesti	66	9	0	12	3	0
	Lõuna-Eesti	46	4	0	16	0	0
Elamu tüüp	Suur kortermaja	58	3	3	15	1	0
	Väike kortermaja	57	8	2	15	3	0
	Eramu	55	5	2	11	0	0
Rahvus	Eestlased	59	6	2	14	1	0
	Muu rahvus	52	1	3	12	0	0
Vanus	18 - 29-aastased	74	5	0	5	0	0
	30 - 49-aastased	54	3	2	15	1	0
	50 - 64-aastased	54	4	4	16	1	0
	65 - 74-aastased	49	7	5	15	1	0
Sugu	Naised	54	6	2	16	1	0
	Mehed	60	2	3	11	1	0
Haridus	I ja II taseme haridus	57	5	3	14	0	0
	III taseme haridus	57	4	3	13	1	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	48	3	0	8	0	0
	501 - 1000 €	49	5	3	13	1	0
	1001 - 1500 €	66	2	2	18	1	0
	1501 - 2000 €	59	5	5	9	1	0
	Rohkem kui 2000 €	66	6	4	19	2	0

K2A. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul toidukaupu, siis eelkõige millistest ostukohtadest? Järg
(% vastanutest)

		Otse tootjalt, toidu- võrgustik (sh kojutoomi sega), otse tootjalt tarbijale (OTT) tüüpi laadad/ turud	Muu e-pood	Kohalik väike toidu- pood	A1000 Market	Aldar Market	Bensiini- jaam, kiosk	Muu ostukoht
Keskmiselt		5	1	7	17	1	3	1
Regioon	Põhja-Eesti	3	2	8	18	0	2	2
	Kesk-Eesti	12	0	3	2	4	1	0
	Kirde-Eesti	8	0	6	29	4	7	0
	Lääne-Eesti	3	0	14	7	0	1	1
	Lõuna-Eesti	7	1	3	17	0	4	2
Elamu tüüp	Suur kortermaja	3	1	6	23	0	1	1
	Väike kortermaja	11	2	18	10	0	8	2
	Eramu	6	1	4	10	2	2	1
Rahvus	Eestlased	6	1	7	9	1	3	2
	Muu rahvus	4	1	7	31	0	1	0
Vanus	18 - 29-aastased	6	0	8	27	2	5	0
	30 - 49-aastased	6	1	8	18	0	2	1
	50 - 64-aastased	4	1	6	14	1	2	1
	65 - 74-aastased	4	1	4	6	1	1	2
Sugu	Naised	7	1	5	14	1	4	2
	Mehed	3	1	8	19	1	1	1
Haridus	I ja II taseme haridus	3	1	9	26	1	1	1
	III taseme haridus	6	1	6	11	1	3	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	9	0	12	24	1	8	1
	501 - 1000 €	4	0	7	23	0	2	1
	1001 - 1500 €	7	2	7	11	0	1	2
	1501 - 2000 €	2	1	5	8	4	3	1
	Rohkem kui 2000 €	7	1	4	9	0	3	2

K3. Kas Teil (Teie perel) on aiamaa, kus kasvatate ise toitu?
(% vastanutest)

		Jah, on	Aiamaad ei ole, aga kasvatan toitu sugulaste, tuttavate juures	Ei ole
Keskmiselt		46	9	45
Regioon	Põhja-Eesti	32	11	57
	Kesk-Eesti	75	9	16
	Kirde-Eesti	59	13	28
	Lääne-Eesti	45	5	50
	Lõuna-Eesti	59	6	35
Elamu tüüp	Suur kortermaja	30	13	57
	Väike kortermaja	33	14	53
	Eramu	71	3	26
Rahvus	Eestlased	51	10	39
	Muu rahvus	38	7	55
Vanus	18 - 29-aastased	19	15	66
	30 - 49-aastased	46	11	43
	50 - 64-aastased	58	7	35
	65 - 74-aastased	56	1	43
Sugu	Naised	49	10	41
	Mehed	43	8	49
Haridus	I ja II taseme haridus	43	4	53
	III taseme haridus	47	12	41
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	33	8	59
	501 - 1000 €	48	8	44
	1001 - 1500 €	40	8	52
	1501 - 2000 €	43	14	43
	Rohkem kui 2000 €	61	12	27

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Tervislikkus
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		56	39	5
Regioon	Põhja-Eesti	59	37	4
	Kesk-Eesti	44	48	8
	Kirde-Eesti	72	25	3
	Lääne-Eesti	43	53	4
	Lõuna-Eesti	54	41	5
Elamu tüüp	Suur kortermaja	58	38	4
	Väike kortermaja	64	34	2
	Eramu	50	43	7
Rahvus	Eestlased	47	48	5
	Muu rahvus	74	22	4
Vanus	18 - 29-aastased	59	41	0
	30 - 49-aastased	60	35	5
	50 - 64-aastased	52	41	7
	65 - 74-aastased	50	46	4
Sugu	Naised	60	37	3
	Mehed	52	42	6
Haridus	I ja II taseme haridus	47	45	8
	III taseme haridus	61	36	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	59	31	10
	501 - 1000 €	60	36	4
	1001 - 1500 €	46	49	5
	1501 - 2000 €	61	37	2
	Rohkem kui 2000 €	54	39	7

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Soodne hind
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		71	27	2
Regioon	Põhja-Eesti	66	31	3
	Kesk-Eesti	83	17	0
	Kirde-Eesti	66	34	0
	Lääne-Eesti	78	21	1
	Lõuna-Eesti	78	22	0
Elamu tüüp	Suur kortermaja	70	28	2
	Väike kortermaja	77	22	1
	Eramu	71	28	1
Rahvus	Eestlased	71	28	1
	Muu rahvus	71	26	3
Vanus	18 - 29-aastased	79	21	0
	30 - 49-aastased	72	26	2
	50 - 64-aastased	69	31	0
	65 - 74-aastased	66	30	4
Sugu	Naised	74	26	0
	Mehed	69	28	3
Haridus	I ja II taseme haridus	81	17	2
	III taseme haridus	66	33	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	87	13	0
	501 - 1000 €	77	21	2
	1001 - 1500 €	69	30	1
	1501 - 2000 €	65	33	2
	Rohkem kui 2000 €	54	44	2

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Sooduspakkumised
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		70	27	3
Regioon	Põhja-Eesti	65	31	4
	Kesk-Eesti	81	19	0
	Kirde-Eesti	67	33	0
	Lääne-Eesti	75	25	0
	Lõuna-Eesti	75	21	4
Elamu tüüp	Suur kortermaja	69	28	3
	Väike kortermaja	75	23	2
	Eramu	69	28	3
Rahvus	Eestlased	68	30	2
	Muu rahvus	74	22	4
Vanus	18 - 29-aastased	74	26	0
	30 - 49-aastased	69	26	5
	50 - 64-aastased	69	29	2
	65 - 74-aastased	68	30	2
Sugu	Naised	74	24	2
	Mehed	65	31	4
Haridus	I ja II taseme haridus	80	16	4
	III taseme haridus	65	33	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	85	13	2
	501 - 1000 €	77	21	2
	1001 - 1500 €	69	27	4
	1501 - 2000 €	65	32	3
	Rohkem kui 2000 €	42	56	2

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Kvaliteet
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		85	14	1
Regioon	Põhja-Eesti	89	11	0
	Kesk-Eesti	82	18	0
	Kirde-Eesti	90	10	0
	Lääne-Eesti	76	23	1
	Lõuna-Eesti	79	19	2
Elamu tüüp	Suur kortermaja	87	12	1
	Väike kortermaja	92	8	0
	Eramu	80	20	0
Rahvus	Eestlased	80	19	1
	Muu rahvus	94	6	0
Vanus	18 - 29-aastased	81	19	0
	30 - 49-aastased	87	11	2
	50 - 64-aastased	86	14	0
	65 - 74-aastased	79	21	0
Sugu	Naised	87	12	1
	Mehed	81	18	1
Haridus	I ja II taseme haridus	81	18	1
	III taseme haridus	87	13	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	76	20	4
	501 - 1000 €	86	13	1
	1001 - 1500 €	87	13	0
	1501 - 2000 €	80	20	0
	Rohkem kui 2000 €	87	13	0

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Maitse
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		89	10	1
Regioon	Põhja-Eesti	89	10	1
	Kesk-Eesti	94	6	0
	Kirde-Eesti	97	3	0
	Lääne-Eesti	83	17	0
	Lõuna-Eesti	85	14	1
Elamu tüüp	Suur kortermaja	88	12	0
	Väike kortermaja	95	5	0
	Eramu	89	10	1
Rahvus	Eestlased	89	11	0
	Muu rahvus	90	9	1
Vanus	18 - 29-aastased	92	8	0
	30 - 49-aastased	89	10	1
	50 - 64-aastased	91	9	0
	65 - 74-aastased	83	17	0
Sugu	Naised	92	7	1
	Mehed	86	14	0
Haridus	I ja II taseme haridus	87	12	1
	III taseme haridus	89	10	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	85	13	2
	501 - 1000 €	87	13	0
	1001 - 1500 €	89	9	2
	1501 - 2000 €	95	5	0
	Rohkem kui 2000 €	88	12	0

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Värskus
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		85	14	1
Regioon	Põhja-Eesti	88	12	0
	Kesk-Eesti	84	14	2
	Kirde-Eesti	89	11	0
	Lääne-Eesti	81	19	0
	Lõuna-Eesti	83	16	1
Elamu tüüp	Suur kortermaja	89	11	0
	Väike kortermaja	90	10	0
	Eramu	81	18	1
Rahvus	Eestlased	83	16	1
	Muu rahvus	90	10	0
Vanus	18 - 29-aastased	81	19	0
	30 - 49-aastased	89	10	1
	50 - 64-aastased	86	14	0
	65 - 74-aastased	81	19	0
Sugu	Naised	90	10	0
	Mehed	81	18	1
Haridus	I ja II taseme haridus	84	15	1
	III taseme haridus	86	14	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	83	14	3
	501 - 1000 €	87	13	0
	1001 - 1500 €	88	12	0
	1501 - 2000 €	80	20	0
	Rohkem kui 2000 €	84	15	1

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Koostis
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		55	41	4
Regioon	Põhja-Eesti	58	41	1
	Kesk-Eesti	45	51	4
	Kirde-Eesti	63	33	4
	Lääne-Eesti	55	43	2
	Lõuna-Eesti	47	41	12
Elamu tüüp	Suur kortermaja	57	39	4
	Väike kortermaja	62	38	0
	Eramu	48	45	7
Rahvus	Eestlased	48	46	6
	Muu rahvus	67	32	1
Vanus	18 - 29-aastased	58	36	6
	30 - 49-aastased	54	40	6
	50 - 64-aastased	56	42	2
	65 - 74-aastased	50	47	3
Sugu	Naised	60	37	3
	Mehed	48	46	6
Haridus	I ja II taseme haridus	52	44	4
	III taseme haridus	56	40	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	58	34	8
	501 - 1000 €	59	38	3
	1001 - 1500 €	52	45	3
	1501 - 2000 €	50	39	11
	Rohkem kui 2000 €	48	51	1

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Kodumaisus
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		30	49	21
Regioon	Põhja-Eesti	35	38	27
	Kesk-Eesti	23	58	19
	Kirde-Eesti	20	53	27
	Lääne-Eesti	19	67	14
	Lõuna-Eesti	31	57	12
Elamu tüüp	Suur kortermaja	34	41	25
	Väike kortermaja	32	59	9
	Eramu	24	56	20
Rahvus	Eestlased	28	54	18
	Muu rahvus	33	39	28
Vanus	18 - 29-aastased	39	42	19
	30 - 49-aastased	24	50	26
	50 - 64-aastased	31	50	19
	65 - 74-aastased	32	52	16
Sugu	Naised	32	51	17
	Mehed	28	46	26
Haridus	I ja II taseme haridus	32	45	23
	III taseme haridus	29	50	21
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	27	44	29
	501 - 1000 €	35	49	16
	1001 - 1500 €	32	46	22
	1501 - 2000 €	23	56	21
	Rohkem kui 2000 €	18	49	33

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Toidu välimus
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		59	34	7
Regioon	Põhja-Eesti	64	30	6
	Kesk-Eesti	56	41	3
	Kirde-Eesti	62	31	7
	Lääne-Eesti	55	44	1
	Lõuna-Eesti	51	37	12
Elamu tüüp	Suur kortermaja	65	28	7
	Väike kortermaja	61	35	4
	Eramu	52	42	6
Rahvus	Eestlased	56	40	4
	Muu rahvus	67	22	11
Vanus	18 - 29-aastased	69	22	9
	30 - 49-aastased	54	36	10
	50 - 64-aastased	59	38	3
	65 - 74-aastased	61	36	3
Sugu	Naised	64	32	4
	Mehed	54	37	9
Haridus	I ja II taseme haridus	67	30	3
	III taseme haridus	55	36	9
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	66	30	4
	501 - 1000 €	63	30	7
	1001 - 1500 €	62	34	4
	1501 - 2000 €	52	40	8
	Rohkem kui 2000 €	47	42	11

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Ilma GM (geneetiliselt muundatud) tooraineta
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		41	34	25
Regioon	Põhja-Eesti	40	32	28
	Kesk-Eesti	40	35	25
	Kirde-Eesti	62	22	16
	Lääne-Eesti	31	38	31
	Lõuna-Eesti	39	40	21
Elamu tüüp	Suur kortermaja	47	28	25
	Väike kortermaja	37	47	16
	Eramu	35	36	29
Rahvus	Eestlased	34	38	28
	Muu rahvus	55	25	20
Vanus	18 - 29-aastased	53	20	27
	30 - 49-aastased	33	39	28
	50 - 64-aastased	42	36	22
	65 - 74-aastased	42	34	24
Sugu	Naised	47	33	20
	Mehed	34	36	30
Haridus	I ja II taseme haridus	45	34	21
	III taseme haridus	39	34	27
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	50	24	26
	501 - 1000 €	47	36	17
	1001 - 1500 €	37	38	25
	1501 - 2000 €	45	25	30
	Rohkem kui 2000 €	18	37	45

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Mahe, öko või orgaaniline toodang
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		17	41	42
Regioon	Põhja-Eesti	24	36	40
	Kesk-Eesti	7	49	44
	Kirde-Eesti	25	46	29
	Lääne-Eesti	10	38	52
	Lõuna-Eesti	7	47	46
Elamu tüüp	Suur kortermaja	27	35	38
	Väike kortermaja	16	50	34
	Eramu	6	45	49
Rahvus	Eestlased	8	45	47
	Muu rahvus	35	33	32
Vanus	18 - 29-aastased	37	20	43
	30 - 49-aastased	13	43	44
	50 - 64-aastased	13	48	39
	65 - 74-aastased	13	48	39
Sugu	Naised	14	50	36
	Mehed	21	31	48
Haridus	I ja II taseme haridus	26	34	40
	III taseme haridus	13	44	43
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	38	34	28
	501 - 1000 €	22	43	35
	1001 - 1500 €	16	41	43
	1501 - 2000 €	6	39	55
	Rohkem kui 2000 €	3	42	55

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Lähipiirkonna tootja toodang
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		16	49	35
Regioon	Põhja-Eesti	18	46	36
	Kesk-Eesti	10	60	30
	Kirde-Eesti	21	38	41
	Lääne-Eesti	10	45	45
	Lõuna-Eesti	13	58	29
Elamu tüüp	Suur kortermaja	21	45	34
	Väike kortermaja	12	63	25
	Eramu	10	50	40
Rahvus	Eestlased	11	54	35
	Muu rahvus	25	39	36
Vanus	18 - 29-aastased	30	35	35
	30 - 49-aastased	9	51	40
	50 - 64-aastased	17	53	30
	65 - 74-aastased	16	52	32
Sugu	Naised	17	53	30
	Mehed	14	45	41
Haridus	I ja II taseme haridus	23	37	40
	III taseme haridus	12	55	33
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	18	45	37
	501 - 1000 €	21	51	28
	1001 - 1500 €	16	47	37
	1501 - 2000 €	8	49	43
	Rohkem kui 2000 €	7	48	45

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Kodumaise väiketootja toodang
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		17	48	35
Regioon	Põhja-Eesti	21	42	37
	Kesk-Eesti	12	54	34
	Kirde-Eesti	13	46	41
	Lääne-Eesti	13	50	37
	Lõuna-Eesti	13	57	30
Elamu tüüp	Suur kortermaja	21	40	39
	Väike kortermaja	17	56	27
	Eramu	10	56	34
Rahvus	Eestlased	12	53	35
	Muu rahvus	25	38	37
Vanus	18 - 29-aastased	33	34	33
	30 - 49-aastased	9	49	42
	50 - 64-aastased	16	53	31
	65 - 74-aastased	19	50	31
Sugu	Naised	17	53	30
	Mehed	16	43	41
Haridus	I ja II taseme haridus	23	42	35
	III taseme haridus	13	51	36
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	20	40	40
	501 - 1000 €	22	48	30
	1001 - 1500 €	15	49	36
	1501 - 2000 €	9	51	40
	Rohkem kui 2000 €	8	49	43

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Sobivus dieediga (nt taimetoitlus, laktoosi-, gluteenivaba jm)
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		18	27	55
Regioon	Põhja-Eesti	21	28	51
	Kesk-Eesti	10	17	73
	Kirde-Eesti	15	30	55
	Lääne-Eesti	12	28	60
	Lõuna-Eesti	18	27	55
Elamu tüüp	Suur kortermaja	20	26	54
	Väike kortermaja	24	28	48
	Eramu	13	29	58
Rahvus	Eestlased	12	27	61
	Muu rahvus	29	28	43
Vanus	18 - 29-aastased	38	22	40
	30 - 49-aastased	16	26	58
	50 - 64-aastased	12	32	56
	65 - 74-aastased	10	28	62
Sugu	Naised	20	31	49
	Mehed	16	23	61
Haridus	I ja II taseme haridus	23	26	51
	III taseme haridus	15	28	57
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	30	38	32
	501 - 1000 €	25	22	53
	1001 - 1500 €	7	29	64
	1501 - 2000 €	11	24	65
	Rohkem kui 2000 €	14	36	50

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Tuttav kaubamärk
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		21	57	22
Regioon	Põhja-Eesti	26	55	19
	Kesk-Eesti	16	66	18
	Kirde-Eesti	12	63	25
	Lääne-Eesti	17	61	22
	Lõuna-Eesti	21	51	28
Elamu tüüp	Suur kortermaja	27	53	20
	Väike kortermaja	26	55	19
	Eramu	13	61	26
Rahvus	Eestlased	17	62	21
	Muu rahvus	31	45	24
Vanus	18 - 29-aastased	36	39	25
	30 - 49-aastased	17	57	26
	50 - 64-aastased	21	61	18
	65 - 74-aastased	18	66	16
Sugu	Naised	24	57	19
	Mehed	19	56	25
Haridus	I ja II taseme haridus	28	51	21
	III taseme haridus	18	60	22
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	31	46	23
	501 - 1000 €	29	53	18
	1001 - 1500 €	15	68	17
	1501 - 2000 €	18	60	22
	Rohkem kui 2000 €	8	47	45

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Pikk säilimisaeg
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		21	53	26
Regioon	Põhja-Eesti	24	53	23
	Kesk-Eesti	19	56	25
	Kirde-Eesti	27	50	23
	Lääne-Eesti	11	58	31
	Lõuna-Eesti	15	52	33
Elamu tüüp	Suur kortermaja	29	48	23
	Väike kortermaja	22	56	22
	Eramu	10	58	32
Rahvus	Eestlased	16	54	30
	Muu rahvus	30	51	19
Vanus	18 - 29-aastased	42	30	28
	30 - 49-aastased	17	57	26
	50 - 64-aastased	14	59	27
	65 - 74-aastased	17	60	23
Sugu	Naised	21	53	26
	Mehed	20	53	27
Haridus	I ja II taseme haridus	26	55	19
	III taseme haridus	18	52	30
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	34	49	17
	501 - 1000 €	27	52	21
	1001 - 1500 €	13	62	25
	1501 - 2000 €	16	50	34
	Rohkem kui 2000 €	11	48	41

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Valmistamise kiirus, lihtsus
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		20	53	27
Regioon	Põhja-Eesti	23	52	25
	Kesk-Eesti	16	60	24
	Kirde-Eesti	18	58	24
	Lääne-Eesti	18	48	34
	Lõuna-Eesti	20	50	30
Elamu tüüp	Suur kortermaja	27	50	23
	Väike kortermaja	26	42	32
	Eramu	11	59	30
Rahvus	Eestlased	17	54	29
	Muu rahvus	27	51	22
Vanus	18 - 29-aastased	38	27	35
	30 - 49-aastased	17	55	28
	50 - 64-aastased	16	61	23
	65 - 74-aastased	17	61	22
Sugu	Naised	22	57	21
	Mehed	19	48	33
Haridus	I ja II taseme haridus	23	54	23
	III taseme haridus	19	52	29
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	23	60	17
	501 - 1000 €	28	50	22
	1001 - 1500 €	13	57	30
	1501 - 2000 €	21	48	31
	Rohkem kui 2000 €	8	54	38

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Pakendi välimus ja kasutamise mugavus
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		19	50	31
Regioon	Põhja-Eesti	27	45	28
	Kesk-Eesti	7	64	29
	Kirde-Eesti	26	48	26
	Lääne-Eesti	11	53	36
	Lõuna-Eesti	11	50	39
Elamu tüüp	Suur kortermaja	28	43	29
	Väike kortermaja	15	49	36
	Eramu	9	58	33
Rahvus	Eestlased	11	54	35
	Muu rahvus	35	41	24
Vanus	18 - 29-aastased	40	30	30
	30 - 49-aastased	16	44	40
	50 - 64-aastased	15	62	23
	65 - 74-aastased	14	60	26
Sugu	Naised	18	55	27
	Mehed	21	43	36
Haridus	I ja II taseme haridus	27	44	29
	III taseme haridus	15	52	33
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	31	40	29
	501 - 1000 €	25	48	27
	1001 - 1500 €	12	58	30
	1501 - 2000 €	18	49	33
	Rohkem kui 2000 €	10	45	45

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Kvaliteedi- ja päritolumärgid
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		26	44	30
Regioon	Põhja-Eesti	31	38	31
	Kesk-Eesti	14	59	27
	Kirde-Eesti	25	38	37
	Lääne-Eesti	27	47	26
	Lõuna-Eesti	19	50	31
Elamu tüüp	Suur kortermaja	31	35	34
	Väike kortermaja	20	57	23
	Eramu	20	51	29
Rahvus	Eestlased	20	51	29
	Muu rahvus	38	28	34
Vanus	18 - 29-aastased	41	25	34
	30 - 49-aastased	19	42	39
	50 - 64-aastased	25	54	21
	65 - 74-aastased	26	53	21
Sugu	Naised	26	51	23
	Mehed	25	36	39
Haridus	I ja II taseme haridus	33	39	28
	III taseme haridus	22	46	32
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	33	32	35
	501 - 1000 €	30	44	26
	1001 - 1500 €	23	49	28
	1501 - 2000 €	19	39	42
	Rohkem kui 2000 €	17	48	35

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Lisaainete vähene sisaldus
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		45	47	8
Regioon	Põhja-Eesti	44	49	7
	Kesk-Eesti	40	52	8
	Kirde-Eesti	56	36	8
	Lääne-Eesti	38	49	13
	Lõuna-Eesti	45	45	10
Elamu tüüp	Suur kortermaja	48	43	9
	Väike kortermaja	47	49	4
	Eramu	41	49	10
Rahvus	Eestlased	38	51	11
	Muu rahvus	58	39	3
Vanus	18 - 29-aastased	48	45	7
	30 - 49-aastased	44	44	12
	50 - 64-aastased	44	49	7
	65 - 74-aastased	43	51	6
Sugu	Naised	55	38	7
	Mehed	34	55	11
Haridus	I ja II taseme haridus	41	51	8
	III taseme haridus	47	44	9
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	52	39	9
	501 - 1000 €	53	41	6
	1001 - 1500 €	43	49	8
	1501 - 2000 €	35	53	12
	Rohkem kui 2000 €	28	58	14

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Loomade heaolu
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		20	46	34
Regioon	Põhja-Eesti	21	44	35
	Kesk-Eesti	31	35	34
	Kirde-Eesti	15	50	35
	Lääne-Eesti	15	56	29
	Lõuna-Eesti	18	49	33
Elamu tüüp	Suur kortermaja	17	48	35
	Väike kortermaja	24	56	20
	Eramu	22	41	37
Rahvus	Eestlased	20	50	30
	Muu rahvus	19	39	42
Vanus	18 - 29-aastased	25	61	14
	30 - 49-aastased	18	43	39
	50 - 64-aastased	19	44	37
	65 - 74-aastased	21	47	32
Sugu	Naised	29	48	23
	Mehed	9	45	46
Haridus	I ja II taseme haridus	19	46	35
	III taseme haridus	20	47	33
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	34	34	32
	501 - 1000 €	17	50	33
	1001 - 1500 €	20	43	37
	1501 - 2000 €	17	50	33
	Rohkem kui 2000 €	22	46	32

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Pakend on ringlussevõetav, sisaldab ringlussevõetavat materjali või valmistatud ringlusse võetud materjalist
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		17	43	40
Regioon	Põhja-Eesti	17	41	42
	Kesk-Eesti	20	44	36
	Kirde-Eesti	14	53	33
	Lääne-Eesti	16	42	42
	Lõuna-Eesti	17	44	39
Elamu tüüp	Suur kortermaja	18	43	39
	Väike kortermaja	23	45	32
	Eramu	13	43	44
Rahvus	Eestlased	14	48	38
	Muu rahvus	23	34	43
Vanus	18 - 29-aastased	33	31	36
	30 - 49-aastased	12	43	45
	50 - 64-aastased	15	46	39
	65 - 74-aastased	15	49	36
Sugu	Naised	18	50	32
	Mehed	16	36	48
Haridus	I ja II taseme haridus	21	41	38
	III taseme haridus	14	45	41
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	28	32	40
	501 - 1000 €	22	47	31
	1001 - 1500 €	13	46	41
	1501 - 2000 €	10	46	44
	Rohkem kui 2000 €	7	31	62

K5. Mis on Teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Toodetud jätkusuutlikult, väikese ökoloogilise jalajäljega
(% vastanutest)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei oma tähtsust
Keskmiselt		16	45	39
Regioon	Põhja-Eesti	19	38	43
	Kesk-Eesti	10	56	34
	Kirde-Eesti	13	53	34
	Lääne-Eesti	14	56	30
	Lõuna-Eesti	14	44	42
Elamu tüüp	Suur kortermaja	19	43	38
	Väike kortermaja	19	47	34
	Eramu	11	46	43
Rahvus	Eestlased	12	51	37
	Muu rahvus	23	32	45
Vanus	18 - 29-aastased	34	42	24
	30 - 49-aastased	11	42	47
	50 - 64-aastased	13	48	39
	65 - 74-aastased	12	50	38
Sugu	Naised	16	49	35
	Mehed	16	39	45
Haridus	I ja II taseme haridus	22	42	36
	III taseme haridus	13	46	41
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	33	25	42
	501 - 1000 €	20	48	32
	1001 - 1500 €	11	44	45
	1501 - 2000 €	8	53	39
	Rohkem kui 2000 €	7	42	51

Lisa 2.6

K6. Kuivõrd Te oleksite valmis tarbima tavalise liha asemel tehislaha (laboris kasvatatud liha)?
(% vastanutest)

		Jah, kindlasti	Pigem jah	Pigem ei	Kindlasti mitte	Ei oska öelda, sõltub
Keskmiselt		2	9	33	48	8
Regioon	Põhja-Eesti	0	14	34	46	6
	Kesk-Eesti	0	2	42	52	4
	Kirde-Eesti	4	4	24	57	11
	Lääne-Eesti	8	6	28	40	18
	Lõuna-Eesti	0	5	36	48	11
Elamu tüüp	Suur kortermaja	1	11	30	52	6
	Väike kortermaja	0	9	31	47	13
	Eramu	4	6	38	42	10
Rahvus	Eestlased	2	9	38	40	11
	Muu rahvus	2	8	24	63	3
Vanus	18 - 29-aastased	5	17	19	51	8
	30 - 49-aastased	1	11	39	39	10
	50 - 64-aastased	1	3	35	52	9
	65 - 74-aastased	0	4	31	60	5
Sugu	Naised	1	8	34	49	8
	Mehed	2	10	32	47	9
Haridus	I ja II taseme haridus	3	6	30	51	10
	III taseme haridus	1	10	35	46	8
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	1	2	32	58	7
	501 - 1000 €	0	10	29	52	9
	1001 - 1500 €	1	3	40	51	5
	1501 - 2000 €	0	22	26	43	9
	Rohkem kui 2000 €	10	6	45	29	10

K7. Milline on Teie jaoks kodumaine toidukaup? Nii tootja kui kodu tooraine on pärit Eestist

(% vastanutest)

		Jah	Ei	Ei oska öelda
Keskmiselt		95	2	3
Regioon	Põhja-Eesti	96	2	2
	Kesk-Eesti	94	2	4
	Kirde-Eesti	88	6	6
	Lääne-Eesti	97	1	2
	Lõuna-Eesti	97	1	2
Elamu tüüp	Suur kortermaja	96	2	2
	Väike kortermaja	95	3	2
	Eramu	95	1	4
Rahvus	Eestlased	97	1	2
	Muu rahvus	92	4	4
Vanus	18 - 29-aastased	100	0	0
	30 - 49-aastased	96	2	2
	50 - 64-aastased	95	1	4
	65 - 74-aastased	89	5	6
Sugu	Naised	96	1	3
	Mehed	94	3	3
Haridus	I ja II taseme haridus	95	2	3
	III taseme haridus	95	2	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	96	1	3
	501 - 1000 €	95	1	4
	1001 - 1500 €	96	1	3
	1501 - 2000 €	99	1	0
	Rohkem kui 2000 €	89	11	0

K7. Milline on Teie jaoks kodumaine toidukaup? Järg Tootja on Eestist, tooraine valdavalt Eestist

(% vastanutest)

		Jah	Ei	Ei oska öelda
Keskmiselt		82	12	6
Regioon	Põhja-Eesti	80	13	7
	Kesk-Eesti	81	12	7
	Kirde-Eesti	85	13	2
	Lääne-Eesti	81	13	6
	Lõuna-Eesti	84	12	4
Elamu tüüp	Suur kortermaja	83	11	6
	Väike kortermaja	86	11	3
	Eramu	79	15	6
Rahvus	Eestlased	83	11	6
	Muu rahvus	80	15	5
Vanus	18 - 29-aastased	93	2	5
	30 - 49-aastased	79	16	5
	50 - 64-aastased	81	13	6
	65 - 74-aastased	82	12	6
Sugu	Naised	81	14	5
	Mehed	82	11	7
Haridus	I ja II taseme haridus	83	10	7
	III taseme haridus	81	14	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	86	10	4
	501 - 1000 €	85	10	5
	1001 - 1500 €	78	15	7
	1501 - 2000 €	81	11	8
	Rohkem kui 2000 €	80	19	1

K7. Milline on Teie jaoks kodumaine toidukaup? Järg Tootja on Eestist, tooraine enamasti sisse toodud
(% vastanutest)

		Jah	Ei	Ei oska öelda
Keskmiselt		25	64	11
Regioon	Põhja-Eesti	36	57	7
	Kesk-Eesti	16	71	13
	Kirde-Eesti	22	69	9
	Lääne-Eesti	12	74	14
	Lõuna-Eesti	12	71	17
Elamu tüüp	Suur kortermaja	27	64	9
	Väike kortermaja	25	63	12
	Eramu	22	64	14
Rahvus	Eestlased	21	66	13
	Muu rahvus	32	60	8
Vanus	18 - 29-aastased	54	46	0
	30 - 49-aastased	18	71	11
	50 - 64-aastased	20	63	17
	65 - 74-aastased	17	67	16
Sugu	Naised	19	68	13
	Mehed	31	60	9
Haridus	I ja II taseme haridus	29	59	12
	III taseme haridus	22	68	10
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	19	61	20
	501 - 1000 €	20	67	13
	1001 - 1500 €	26	63	11
	1501 - 2000 €	28	66	6
	Rohkem kui 2000 €	37	60	3

K7. Milline on Teie jaoks kodumaine toidukaup? Järg Tooraine on Eesti päritolu, aga tootja pole Eesti ettevõtte
(% vastanutest)

		Jah	Ei	Ei oska öelda
Keskmiselt		42	41	17
Regioon	Põhja-Eesti	45	41	14
	Kesk-Eesti	43	40	17
	Kirde-Eesti	37	50	13
	Lääne-Eesti	42	34	24
	Lõuna-Eesti	40	39	21
Elamu tüüp	Suur kortermaja	43	42	15
	Väike kortermaja	43	34	23
	Eramu	43	40	17
Rahvus	Eestlased	40	41	19
	Muu rahvus	47	40	13
Vanus	18 - 29-aastased	65	27	8
	30 - 49-aastased	40	46	14
	50 - 64-aastased	36	40	24
	65 - 74-aastased	33	43	24
Sugu	Naised	37	45	18
	Mehed	49	36	15
Haridus	I ja II taseme haridus	44	37	19
	III taseme haridus	42	42	16
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	51	27	22
	501 - 1000 €	41	41	18
	1001 - 1500 €	40	38	22
	1501 - 2000 €	35	54	11
	Rohkem kui 2000 €	55	39	6

K7. Milline on Teie jaoks kodumaine toidukaup? Järg Kaupluste omamärgitooted
(% vastanutest)

		Jah	Ei	Ei oska öelda
Keskmiselt		23	58	19
Regioon	Põhja-Eesti	29	56	15
	Kesk-Eesti	19	49	32
	Kirde-Eesti	17	69	14
	Lääne-Eesti	18	56	26
	Lõuna-Eesti	18	62	20
Elamu tüüp	Suur kortermaja	27	57	16
	Väike kortermaja	20	57	23
	Eramu	19	61	20
Rahvus	Eestlased	17	60	23
	Muu rahvus	36	54	10
Vanus	18 - 29-aastased	33	54	13
	30 - 49-aastased	17	70	13
	50 - 64-aastased	23	51	26
	65 - 74-aastased	28	45	27
Sugu	Naised	20	61	19
	Mehed	26	56	18
Haridus	I ja II taseme haridus	38	46	16
	III taseme haridus	15	65	20
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	37	45	18
	501 - 1000 €	30	49	21
	1001 - 1500 €	19	60	21
	1501 - 2000 €	6	81	13
	Rohkem kui 2000 €	17	73	10

K7. Milline on Teie jaoks kodumaine toidukaup? Järg Toode on müügil Eesti toidupoos
(% vastanutest)

		Jah	Ei	Ei oska öelda
Keskmiselt		18	71	11
Regioon	Põhja-Eesti	25	67	8
	Kesk-Eesti	13	67	20
	Kirde-Eesti	7	90	3
	Lääne-Eesti	13	66	21
	Lõuna-Eesti	13	74	13
Elamu tüüp	Suur kortermaja	23	68	9
	Väike kortermaja	19	65	16
	Eramu	11	77	12
Rahvus	Eestlased	11	75	14
	Muu rahvus	32	63	5
Vanus	18 - 29-aastased	30	62	8
	30 - 49-aastased	12	81	7
	50 - 64-aastased	15	71	14
	65 - 74-aastased	25	57	18
Sugu	Naised	13	76	11
	Mehed	23	66	11
Haridus	I ja II taseme haridus	31	56	13
	III taseme haridus	11	79	10
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	26	62	12
	501 - 1000 €	24	60	16
	1001 - 1500 €	11	78	11
	1501 - 2000 €	11	85	4
	Rohkem kui 2000 €	15	83	2

K7. Milline on Teie jaoks kodumaine toidukaup? Järg Tootel on kodumaine kaubamärk
(% vastanutest)

		Jah	Ei	Ei oska öelda
Keskmiselt		46	37	17
Regioon	Põhja-Eesti	53	35	12
	Kesk-Eesti	46	28	26
	Kirde-Eesti	34	59	7
	Lääne-Eesti	46	24	30
	Lõuna-Eesti	40	37	23
Elamu tüüp	Suur kortermaja	48	39	13
	Väike kortermaja	48	29	23
	Eramu	44	35	21
Rahvus	Eestlased	43	34	23
	Muu rahvus	52	42	6
Vanus	18 - 29-aastased	55	32	13
	30 - 49-aastased	36	48	16
	50 - 64-aastased	50	28	22
	65 - 74-aastased	58	24	18
Sugu	Naised	48	36	16
	Mehed	44	37	19
Haridus	I ja II taseme haridus	56	27	17
	III taseme haridus	41	42	17
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	52	30	18
	501 - 1000 €	46	33	21
	1001 - 1500 €	54	31	15
	1501 - 2000 €	27	55	18
	Rohkem kui 2000 €	52	42	6

Lisa 2.8

K8. Kuidas Te tavaliselt selgitate välja, et tegemist on kodumaise toidukaubaga?
(% vastanutest)

		Teadmiste ja kogemuste põhjal	Pakendi märgistusel oleva info järgi	Hinnasildile kirjutatud päritolumaa järgi	Riigi tähise järgi (EE) pakendil oleva ovaali sees
Keskmiselt		52	73	41	32
Regioon	Põhja-Eesti	55	71	41	35
	Kesk-Eesti	55	73	42	28
	Kirde-Eesti	46	68	34	42
	Lääne-Eesti	51	75	42	20
	Lõuna-Eesti	48	78	45	31
Elamu tüüp	Suur kortermaja	52	70	40	37
	Väike kortermaja	64	83	55	32
	Eramu	49	72	39	27
Rahvus	Eestlased	59	74	45	30
	Muu rahvus	39	70	35	37
Vanus	18 - 29-aastased	65	75	37	47
	30 - 49-aastased	52	71	40	29
	50 - 64-aastased	46	72	41	31
	65 - 74-aastased	47	76	50	27
Sugu	Naised	49	78	46	32
	Mehed	55	67	36	32
Haridus	I ja II taseme haridus	42	71	32	34
	III taseme haridus	57	74	46	32
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	56	76	49	41
	501 - 1000 €	45	79	40	37
	1001 - 1500 €	55	71	34	27
	1501 - 2000 €	65	67	45	31
	Rohkem kui 2000 €	53	61	48	25

K8. Kuidas Te tavaliselt selgitate välja, et tegemist on kodumaise toidukaubaga? järg
(% vastanutest)

		Märgise järgi (Pääsukese- märk, Eestis kasvatatud, Ehtne talutoit, Eesti ökomärk)	Tuttav või usaldusväärne müüja, talunik	Lse ei selgita välja, keegi pereliikmetest teab või uurib	Ei selgita välja, pole oluline
Keskmiselt		56	42	5	12
Regioon	Põhja-Eesti	47	33	9	12
	Kesk-Eesti	64	60	2	12
	Kirde-Eesti	65	23	0	15
	Lääne-Eesti	72	51	0	5
	Lõuna-Eesti	61	55	2	13
Elamu tüüp	Suur kortermaja	52	31	10	13
	Väike kortermaja	66	57	1	5
	Eramu	58	51	1	13
Rahvus	Eestlased	62	55	1	8
	Muu rahvus	45	16	12	18
Vanus	18 - 29-aastased	42	38	24	0
	30 - 49-aastased	56	40	1	19
	50 - 64-aastased	62	46	1	11
	65 - 74-aastased	61	42	4	7
Sugu	Naised	66	47	1	7
	Mehed	46	36	10	17
Haridus	I ja II taseme haridus	53	32	12	15
	III taseme haridus	58	46	1	10
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	66	49	0	8
	501 - 1000 €	59	39	12	11
	1001 - 1500 €	58	42	1	14
	1501 - 2000 €	46	44	1	5
	Rohkem kui 2000 €	47	43	0	18

Lisa 2.9

K9. Kas Teie (Teie pere) ostis viimase aasta jooksul valdavalt ...?
(% vastanutest)

		Kodumaiseid toidukaupu	Importtoidu- kaupu	Ei oska öelda
Keskmiselt		59	12	29
Regioon	Põhja-Eesti	60	16	24
	Kesk-Eesti	59	3	38
	Kirde-Eesti	46	20	34
	Lääne-Eesti	68	4	28
	Lõuna-Eesti	60	7	33
Elamu tüüp	Suur kortermaja	56	15	29
	Väike kortermaja	75	9	16
	Eramu	57	10	33
Rahvus	Eestlased	63	7	30
	Muu rahvus	52	21	27
Vanus	18 - 29-aastased	72	7	21
	30 - 49-aastased	45	18	37
	50 - 64-aastased	65	11	24
	65 - 74-aastased	71	5	24
Sugu	Naised	67	9	24
	Mehed	52	15	33
Haridus	I ja II taseme haridus	57	11	32
	III taseme haridus	60	13	27
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	66	16	18
	501 - 1000 €	61	10	29
	1001 - 1500 €	64	9	27
	1501 - 2000 €	56	15	29
	Rohkem kui 2000 €	44	18	38

K10. Kas toidukaupade kodumaine päritolu on Teile oluline?
(% vastanutest)

		Jah	Ei ole
Keskmiselt		69	31
Regioon	Põhja-Eesti	70	30
	Kesk-Eesti	66	34
	Kirde-Eesti	51	49
	Lääne-Eesti	75	25
	Lõuna-Eesti	73	27
Elamu tüüp	Suur kortermaja	67	33
	Väike kortermaja	80	20
	Eramu	68	32
Rahvus	Eestlased	72	28
	Muu rahvus	64	36
Vanus	18 - 29-aastased	84	16
	30 - 49-aastased	59	41
	50 - 64-aastased	73	27
	65 - 74-aastased	74	26
Sugu	Naised	75	25
	Mehed	63	37
Haridus	I ja II taseme haridus	72	28
	III taseme haridus	68	32
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	68	32
	501 - 1000 €	74	26
	1001 - 1500 €	64	36
	1501 - 2000 €	72	28
	Rohkem kui 2000 €	61	39

K11. Millised omadused on Teie arvates kodumaistel toidukaupadel? Kõrge kvaliteet
(% vastanutest)

		Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Keskmiselt		36	56	1	7
Regioon	Põhja-Eesti	40	51	1	8
	Kesk-Eesti	38	57	0	5
	Kirde-Eesti	35	61	0	4
	Lääne-Eesti	29	68	1	2
	Lõuna-Eesti	33	60	0	7
Elamu tüüp	Suur kortermaja	39	56	0	5
	Väike kortermaja	41	53	4	2
	Eramu	31	59	0	10
Rahvus	Eestlased	38	56	1	5
	Muu rahvus	34	55	1	10
Vanus	18 - 29-aastased	59	41	0	0
	30 - 49-aastased	27	65	1	7
	50 - 64-aastased	36	54	0	10
	65 - 74-aastased	39	52	2	7
Sugu	Naised	38	57	0	5
	Mehed	35	56	1	8
Haridus	I ja II taseme haridus	38	52	0	10
	III taseme haridus	35	59	1	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	33	61	1	5
	501 - 1000 €	43	52	0	5
	1001 - 1500 €	34	57	1	8
	1501 - 2000 €	29	65	0	6
	Rohkem kui 2000 €	36	51	1	12

K11. Millised omadused on Teie arvates kodumaistel toidukaupadel? järg Lai sortiment
(% vastanutest)

		Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Keskmiselt		22	54	12	12
Regioon	Põhja-Eesti	24	50	14	12
	Kesk-Eesti	22	60	4	14
	Kirde-Eesti	21	44	19	16
	Lääne-Eesti	17	58	19	6
	Lõuna-Eesti	21	62	6	11
Elamu tüüp	Suur kortermaja	26	50	16	8
	Väike kortermaja	24	61	11	4
	Eramu	16	57	7	20
Rahvus	Eestlased	21	61	8	10
	Muu rahvus	24	41	20	15
Vanus	18 - 29-aastased	40	47	8	5
	30 - 49-aastased	13	54	20	13
	50 - 64-aastased	23	56	7	14
	65 - 74-aastased	24	57	7	12
Sugu	Naised	24	54	10	12
	Mehed	20	54	14	12
Haridus	I ja II taseme haridus	31	43	12	14
	III taseme haridus	17	60	12	11
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	23	52	14	11
	501 - 1000 €	30	50	11	9
	1001 - 1500 €	20	54	14	12
	1501 - 2000 €	15	70	4	11
	Rohkem kui 2000 €	8	52	20	20

K11. Millised omadused on Teie arvates kodumaistel toidukaupadel? järg Usaldusvärsus
(% vastanutest)

		Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Keskmiselt		48	43	2	7
Regioon	Põhja-Eesti	51	38	2	9
	Kesk-Eesti	50	40	1	9
	Kirde-Eesti	43	48	6	3
	Lääne-Eesti	37	54	2	7
	Lõuna-Eesti	46	48	1	5
Elamu tüüp	Suur kortermaja	50	44	2	4
	Väike kortermaja	55	38	5	2
	Eramu	44	42	1	13
Rahvus	Eestlased	47	46	1	6
	Muu rahvus	50	37	4	9
Vanus	18 - 29-aastased	58	40	0	2
	30 - 49-aastased	42	48	3	7
	50 - 64-aastased	48	41	1	10
	65 - 74-aastased	52	33	5	10
Sugu	Naised	55	38	1	6
	Mehed	41	47	3	9
Haridus	I ja II taseme haridus	51	38	0	11
	III taseme haridus	47	45	3	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	45	46	2	7
	501 - 1000 €	53	42	0	5
	1001 - 1500 €	45	40	6	9
	1501 - 2000 €	40	53	1	6
	Rohkem kui 2000 €	46	37	1	16

K11. Millised omadused on Teie arvates kodumaistel toidukaupadel? järg Värskus
(% vastanutest)

		Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Keskmiselt		52	43	0	5
Regioon	Põhja-Eesti	52	42	0	6
	Kesk-Eesti	51	46	0	3
	Kirde-Eesti	44	52	0	4
	Lääne-Eesti	41	54	1	4
	Lõuna-Eesti	61	34	0	5
Elamu tüüp	Suur kortermaja	53	44	0	3
	Väike kortermaja	59	37	2	2
	Eramu	48	43	0	9
Rahvus	Eestlased	52	44	0	4
	Muu rahvus	51	41	0	8
Vanus	18 - 29-aastased	58	42	0	0
	30 - 49-aastased	46	47	1	6
	50 - 64-aastased	53	39	0	8
	65 - 74-aastased	58	37	0	5
Sugu	Naised	57	40	0	3
	Mehed	46	46	0	8
Haridus	I ja II taseme haridus	53	38	0	9
	III taseme haridus	51	45	0	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	52	44	0	4
	501 - 1000 €	58	39	0	3
	1001 - 1500 €	45	48	0	7
	1501 - 2000 €	47	48	0	5
	Rohkem kui 2000 €	52	36	1	11

K11. Millised omadused on Teie arvates kodumaistel toidukaupadel? järg Tervislikkus
(% vastanutest)

		Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Keskmiselt		29	49	4	18
Regioon	Põhja-Eesti	30	45	4	21
	Kesk-Eesti	23	57	4	16
	Kirde-Eesti	27	37	9	27
	Lääne-Eesti	28	57	3	12
	Lõuna-Eesti	31	54	2	13
Elamu tüüp	Suur kortermaja	33	44	5	18
	Väike kortermaja	23	65	6	6
	Eramu	26	49	2	23
Rahvus	Eestlased	26	56	2	16
	Muu rahvus	36	33	7	24
Vanus	18 - 29-aastased	38	55	0	7
	30 - 49-aastased	25	46	6	23
	50 - 64-aastased	27	50	2	21
	65 - 74-aastased	33	46	6	15
Sugu	Naised	33	47	3	17
	Mehed	25	51	4	20
Haridus	I ja II taseme haridus	39	37	1	23
	III taseme haridus	24	55	5	16
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	25	58	2	15
	501 - 1000 €	38	45	3	14
	1001 - 1500 €	25	48	5	22
	1501 - 2000 €	25	50	7	18
	Rohkem kui 2000 €	16	54	1	29

K11. Millised omadused on Teie arvates kodumaistel toidukaupadel? järg Lisaainete vähene sisaldus
(% vastanutest)

		Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Keskmiselt		26	47	5	22
Regioon	Põhja-Eesti	26	47	4	23
	Kesk-Eesti	21	47	5	27
	Kirde-Eesti	29	31	16	24
	Lääne-Eesti	24	47	5	24
	Lõuna-Eesti	28	51	4	17
Elamu tüüp	Suur kortermaja	29	46	7	18
	Väike kortermaja	21	57	6	16
	Eramu	23	46	3	28
Rahvus	Eestlased	22	52	4	22
	Muu rahvus	34	37	8	21
Vanus	18 - 29-aastased	40	38	2	20
	30 - 49-aastased	19	49	8	24
	50 - 64-aastased	27	49	3	21
	65 - 74-aastased	28	47	8	17
Sugu	Naised	28	49	4	19
	Mehed	24	44	7	25
Haridus	I ja II taseme haridus	35	37	1	27
	III taseme haridus	21	52	8	19
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	25	56	4	15
	501 - 1000 €	32	46	5	17
	1001 - 1500 €	21	50	5	24
	1501 - 2000 €	32	40	5	23
	Rohkem kui 2000 €	9	48	7	36

K11. Millised omadused on Teie arvates kodumaistel toidukaupadel? järg Soodne hind
(% vastanutest)

		Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Keskmiselt		18	45	29	8
Regioon	Põhja-Eesti	18	39	33	10
	Kesk-Eesti	21	45	24	10
	Kirde-Eesti	17	51	29	3
	Lääne-Eesti	14	50	32	4
	Lõuna-Eesti	18	51	24	7
Elamu tüüp	Suur kortermaja	21	43	32	4
	Väike kortermaja	13	56	22	9
	Eramu	15	43	29	13
Rahvus	Eestlased	15	48	30	7
	Muu rahvus	24	38	27	11
Vanus	18 - 29-aastased	34	37	27	2
	30 - 49-aastased	10	42	39	9
	50 - 64-aastased	16	50	22	12
	65 - 74-aastased	24	46	23	7
Sugu	Naised	17	46	29	8
	Mehed	19	42	30	9
Haridus	I ja II taseme haridus	28	39	24	9
	III taseme haridus	13	47	32	8
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	20	40	30	10
	501 - 1000 €	24	50	21	5
	1001 - 1500 €	14	41	34	11
	1501 - 2000 €	18	44	31	7
	Rohkem kui 2000 €	3	38	47	12

K11. Millised omadused on Teie arvates kodumaistel toidukaupadel? järg Harjumuspärane maitse
(% vastanutest)

		Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Keskmiselt		57	34	2	7
Regioon	Põhja-Eesti	56	33	3	8
	Kesk-Eesti	63	30	2	5
	Kirde-Eesti	51	41	6	2
	Lääne-Eesti	55	33	1	11
	Lõuna-Eesti	60	35	1	4
Elamu tüüp	Suur kortermaja	58	35	4	3
	Väike kortermaja	67	29	2	2
	Eramu	52	34	1	13
Rahvus	Eestlased	59	34	2	5
	Muu rahvus	53	34	3	10
Vanus	18 - 29-aastased	68	22	5	5
	30 - 49-aastased	49	41	4	6
	50 - 64-aastased	59	32	0	9
	65 - 74-aastased	61	32	1	6
Sugu	Naised	63	31	2	4
	Mehed	51	37	3	9
Haridus	I ja II taseme haridus	58	31	1	10
	III taseme haridus	55	36	4	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	50	44	3	3
	501 - 1000 €	61	32	3	4
	1001 - 1500 €	54	35	4	7
	1501 - 2000 €	62	33	0	5
	Rohkem kui 2000 €	46	32	2	20

K11. Millised omadused on Teie arvates kodumaistel toidukaupadel? järg Pikk säilivusaeg
(% vastanutest)

		Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Keskmiselt		13	49	14	24
Regioon	Põhja-Eesti	16	46	14	24
	Kesk-Eesti	14	45	15	26
	Kirde-Eesti	15	43	21	21
	Lääne-Eesti	9	44	15	32
	Lõuna-Eesti	9	60	11	20
Elamu tüüp	Suur kortermaja	18	50	14	18
	Väike kortermaja	14	44	19	23
	Eramu	7	49	13	31
Rahvus	Eestlased	8	52	15	25
	Muu rahvus	23	44	12	21
Vanus	18 - 29-aastased	30	33	14	23
	30 - 49-aastased	8	55	12	25
	50 - 64-aastased	10	49	16	25
	65 - 74-aastased	14	49	17	20
Sugu	Naised	10	51	15	24
	Mehed	16	47	13	24
Haridus	I ja II taseme haridus	23	46	4	27
	III taseme haridus	8	50	20	22
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	17	52	8	23
	501 - 1000 €	22	48	10	20
	1001 - 1500 €	7	59	16	18
	1501 - 2000 €	5	47	18	30
	Rohkem kui 2000 €	4	33	24	39

K11. Millised omadused on Teie arvates kodumaistel toidukaupadel? järg Püsiv kvaliteet
(% vastanutest)

		Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Keskmiselt		38	46	4	12
Regioon	Põhja-Eesti	40	43	4	13
	Kesk-Eesti	34	52	1	13
	Kirde-Eesti	35	46	6	13
	Lääne-Eesti	34	47	5	14
	Lõuna-Eesti	40	48	3	9
Elamu tüüp	Suur kortermaja	41	44	6	9
	Väike kortermaja	32	56	6	6
	Eramu	37	43	2	18
Rahvus	Eestlased	36	51	2	11
	Muu rahvus	41	37	8	14
Vanus	18 - 29-aastased	46	46	0	8
	30 - 49-aastased	32	47	8	13
	50 - 64-aastased	39	46	1	14
	65 - 74-aastased	44	44	2	10
Sugu	Naised	43	42	4	11
	Mehed	33	49	4	14
Haridus	I ja II taseme haridus	46	37	1	16
	III taseme haridus	34	50	6	10
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	36	38	16	10
	501 - 1000 €	44	44	2	10
	1001 - 1500 €	35	55	1	9
	1501 - 2000 €	42	44	7	7
	Rohkem kui 2000 €	22	42	3	33

K11. Millised omadused on Teie arvates kodumaistel toidukaupadel? järg Pakendi hea välimus ja kasutusmugavus
(% vastanutest)

		Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Keskmiselt		20	52	6	22
Regioon	Põhja-Eesti	22	51	6	21
	Kesk-Eesti	24	52	4	20
	Kirde-Eesti	19	40	13	28
	Lääne-Eesti	15	57	5	23
	Lõuna-Eesti	17	57	5	21
Elamu tüüp	Suur kortermaja	23	50	8	19
	Väike kortermaja	27	48	5	20
	Eramu	14	55	5	26
Rahvus	Eestlased	17	59	5	19
	Muu rahvus	26	36	10	28
Vanus	18 - 29-aastased	40	52	0	8
	30 - 49-aastased	12	52	9	27
	50 - 64-aastased	17	55	5	23
	65 - 74-aastased	23	50	8	19
Sugu	Naised	21	54	5	20
	Mehed	19	50	8	23
Haridus	I ja II taseme haridus	30	44	2	24
	III taseme haridus	15	56	8	21
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	20	55	4	21
	501 - 1000 €	30	43	7	20
	1001 - 1500 €	16	53	7	24
	1501 - 2000 €	11	68	8	13
	Rohkem kui 2000 €	7	54	5	34

K11. Millised omadused on Teie arvates kodumaistel toidukaupadel? järg Toodetud jätkusuutlikult, väikese ökoloogilise jalajäljega
(% vastanutest)

		Jah, alati	Jah, mõnikord	Ei ole kunagi	Ei oska öelda
Keskmiselt		16	41	10	33
Regioon	Põhja-Eesti	18	41	8	33
	Kesk-Eesti	9	39	9	43
	Kirde-Eesti	15	34	23	28
	Lääne-Eesti	12	47	9	32
	Lõuna-Eesti	16	43	9	32
Elamu tüüp	Suur kortermaja	19	43	11	27
	Väike kortermaja	16	41	11	32
	Eramu	11	39	9	41
Rahvus	Eestlased	12	45	8	35
	Muu rahvus	23	35	13	29
Vanus	18 - 29-aastased	35	34	11	20
	30 - 49-aastased	12	42	10	36
	50 - 64-aastased	10	45	9	36
	65 - 74-aastased	12	40	12	36
Sugu	Naised	17	41	6	36
	Mehed	14	40	15	31
Haridus	I ja II taseme haridus	25	37	4	34
	III taseme haridus	11	43	13	33
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	19	48	2	31
	501 - 1000 €	22	38	9	31
	1001 - 1500 €	10	46	8	36
	1501 - 2000 €	14	40	14	32
	Rohkem kui 2000 €	4	39	18	39

Lisa 2.12

K12. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Juust
(% vastanutest)

		Ainult kodu- maiseid	Peamiselt kodu- maiseid	Enam- vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/ osta üldse
Keskmiselt		30	42	17	8	1	2	0
Regioon	Põhja-Eesti	29	35	20	14	1	1	0
	Kesk-Eesti	41	44	8	2	0	4	1
	Kirde-Eesti	26	36	29	3	1	5	0
	Lääne-Eesti	27	58	10	2	0	1	2
	Lõuna-Eesti	33	52	13	0	0	2	0
Elamu tüüp	Suur kortermaja	32	36	21	10	0	1	0
	Väike kortermaja	35	41	14	4	3	2	1
	Eramu	27	50	13	6	1	3	0
Rahvus	Eestlased	32	47	16	2	0	2	1
	Muu rahvus	27	30	20	19	2	2	0
Vanus	18 - 29-aastased	30	34	12	24	0	0	0
	30 - 49-aastased	33	43	19	3	0	2	0
	50 - 64-aastased	27	47	17	6	1	2	0
	65 - 74-aastased	31	44	18	4	1	1	1
Sugu	Naised	34	44	18	2	0	2	0
	Mehed	26	40	16	14	1	2	1
Haridus	I ja II taseme haridus	34	34	12	16	1	2	1
	III taseme haridus	28	46	20	3	1	2	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	38	47	12	1	0	2	0
	501 - 1000 €	32	38	15	13	0	2	0
	1001 - 1500 €	31	42	22	3	1	1	0
	1501 - 2000 €	26	53	14	4	1	2	0
	Rohkem kui 2000 €	25	40	22	7	2	3	1

K12. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Jogurt
(% vastanutest)

		Ainult kodu- maiseid	Peamiselt kodu- maiseid	Enam- vähem võrdse	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/ osta üldse
Keskmiselt		38	30	11	7	1	2	11
Regioon	Põhja-Eesti	35	28	14	14	1	2	6
	Kesk-Eesti	51	25	11	1	0	2	10
	Kirde-Eesti	30	42	13	0	0	4	11
	Lääne-Eesti	34	29	9	0	0	1	27
	Lõuna-Eesti	44	29	7	3	0	2	15
Elamu tüüp	Suur kortermaja	33	32	14	11	0	1	9
	Väike kortermaja	42	22	10	3	1	4	18
	Eramu	41	30	8	5	1	3	12
Rahvus	Eestlased	42	34	9	1	0	2	12
	Muu rahvus	32	21	15	19	1	2	10
Vanus	18 - 29-aastased	24	32	5	25	0	3	11
	30 - 49-aastased	42	29	13	5	0	1	10
	50 - 64-aastased	37	32	12	3	1	3	12
	65 - 74-aastased	44	25	14	2	1	1	13
Sugu	Naised	46	30	9	1	0	3	11
	Mehed	29	29	14	14	1	1	12
Haridus	I ja II taseme haridus	30	24	10	18	1	2	15
	III taseme haridus	42	33	12	2	0	2	9
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	38	40	8	1	0	2	11
	501 - 1000 €	36	27	11	12	0	1	13
	1001 - 1500 €	41	26	15	7	0	3	8
	1501 - 2000 €	35	42	9	1	1	2	10
	Rohkem kui 2000 €	39	25	11	6	2	3	14

K12. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Piim (lehma)
(% vastanutest)

		Ainult kodu- maiseid	Peamiselt kodu- maiseid	Enam- vähem võrdse	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/ osta üldse
Keskmiselt		61	21	5	6	0	1	6
Regioon	Põhja-Eesti	55	19	7	13	1	1	4
	Kesk-Eesti	76	17	3	0	0	1	3
	Kirde-Eesti	55	31	11	0	0	0	3
	Lääne-Eesti	55	26	3	1	0	0	15
	Lõuna-Eesti	74	16	2	0	0	2	6
Elamu tüüp	Suur kortermaja	58	20	8	9	0	0	5
	Väike kortermaja	54	23	3	3	0	1	16
	Eramu	67	20	3	4	1	2	3
Rahvus	Eestlased	68	19	4	1	0	1	7
	Muu rahvus	47	22	9	17	1	1	3
Vanus	18 - 29-aastased	42	24	5	24	0	0	5
	30 - 49-aastased	65	22	7	3	0	0	3
	50 - 64-aastased	63	20	4	4	1	2	6
	65 - 74-aastased	67	13	6	2	0	0	12
Sugu	Naised	69	21	4	1	0	1	4
	Mehed	53	20	6	12	1	1	7
Haridus	I ja II taseme haridus	54	19	2	16	1	2	6
	III taseme haridus	66	21	7	1	0	0	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	59	25	12	1	0	2	1
	501 - 1000 €	56	20	4	12	0	1	7
	1001 - 1500 €	70	17	5	3	0	1	4
	1501 - 2000 €	69	19	4	1	0	1	6
	Rohkem kui 2000 €	56	25	6	7	2	0	4

K12. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Kohupiima, kohupiimakreemid
(% vastanutest)

		Ainult kodu- maiseid	Peamiselt kodu- maiseid	Enam- vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/ osta üldse
Keskmiselt		54	27	8	6	1	1	3
Region	Põhja-Eesti	47	28	9	12	1	1	2
	Kesk-Eesti	64	28	4	0	0	1	3
	Kirde-Eesti	50	25	15	5	0	0	5
	Lääne-Eesti	59	36	2	0	0	0	3
	Lõuna-Eesti	66	22	9	0	0	2	1
Elamu tüüp	Suur kortermaja	52	26	11	10	0	0	1
	Väike kortermaja	52	37	4	0	2	1	4
	Eramu	57	25	7	4	1	2	4
Rahvus	Eestlased	60	30	6	0	0	1	3
	Muu rahvus	45	22	12	18	1	1	1
Vanus	18 - 29-aastased	33	30	11	24	0	0	2
	30 - 49-aastased	57	27	10	3	0	1	2
	50 - 64-aastased	57	26	6	4	1	2	4
	65 - 74-aastased	65	25	5	0	1	1	3
Sugu	Naised	58	30	7	1	0	1	3
	Mehed	50	24	10	12	1	1	2
Haridus	I ja II taseme haridus	52	23	4	16	1	1	3
	III taseme haridus	54	30	11	1	0	1	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	40	43	14	0	0	2	1
	501 - 1000 €	53	24	8	13	0	1	1
	1001 - 1500 €	59	28	5	2	1	2	3
	1501 - 2000 €	54	27	13	0	0	1	5
	Rohkem kui 2000 €	58	24	6	6	2	0	4

K12. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Kohukesed
(% vastanutest)

		Ainult kodu- maiseid	Peamiselt kodu- maiseid	Enam- vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/ osta üldse
Keskmiselt		32	34	15	8	1	1	9
Region	Põhja-Eesti	26	35	16	15	1	1	6
	Kesk-Eesti	25	40	23	1	0	1	10
	Kirde-Eesti	44	23	16	0	0	0	17
	Lääne-Eesti	46	33	9	3	0	0	9
	Lõuna-Eesti	35	38	10	3	1	2	11
Elamu tüüp	Suur kortermaja	28	35	18	11	0	0	8
	Väike kortermaja	39	34	11	4	1	1	10
	Eramu	33	35	12	7	1	2	10
Rahvus	Eestlased	35	37	14	3	1	1	9
	Muu rahvus	26	27	17	19	1	1	9
Vanus	18 - 29-aastased	24	39	8	27	0	0	2
	30 - 49-aastased	33	35	19	5	1	0	7
	50 - 64-aastased	31	37	15	5	1	2	9
	65 - 74-aastased	37	27	10	3	1	2	20
Sugu	Naised	35	36	13	4	1	1	10
	Mehed	29	32	16	13	1	1	8
Haridus	I ja II taseme haridus	32	25	16	17	1	2	7
	III taseme haridus	31	39	14	4	1	1	10
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	31	47	15	2	0	2	3
	501 - 1000 €	30	28	19	12	0	1	10
	1001 - 1500 €	32	41	12	6	0	1	8
	1501 - 2000 €	33	38	10	4	1	1	13
	Rohkem kui 2000 €	35	35	10	10	3	0	7

K12. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Jäätis
(% vastanutest)

		Ainult kodu- maiseid	Peamiselt kodu- maiseid	Enam- vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/ osta üldse
Keskmiselt		26	37	21	9	1	4	2
Regioon	Põhja-Eesti	26	35	20	16	1	1	1
	Kesk-Eesti	24	44	25	0	0	4	3
	Kirde-Eesti	30	24	30	1	0	10	5
	Lääne-Eesti	22	47	17	1	9	2	2
	Lõuna-Eesti	27	39	20	3	0	7	4
Elamu tüüp	Suur kortermaja	28	30	25	12	0	4	1
	Väike kortermaja	19	49	21	4	0	1	6
	Eramu	26	42	16	6	3	4	3
Rahvus	Eestlased	27	42	21	4	1	2	3
	Muu rahvus	24	28	22	17	1	6	2
Vanus	18 - 29-aastased	12	32	18	31	5	0	2
	30 - 49-aastased	26	37	23	5	0	6	3
	50 - 64-aastased	29	41	20	3	1	4	2
	65 - 74-aastased	37	37	19	1	1	1	4
Sugu	Naised	29	38	24	3	0	3	3
	Mehed	22	37	18	14	3	4	2
Haridus	I ja II taseme haridus	25	33	18	16	3	3	2
	III taseme haridus	27	39	23	4	0	4	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	28	38	24	0	0	3	7
	501 - 1000 €	24	34	24	12	0	5	1
	1001 - 1500 €	28	45	22	2	0	2	1
	1501 - 2000 €	33	38	16	4	1	3	5
	Rohkem kui 2000 €	19	31	15	19	10	3	3

K12. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Majonees
(% vastanutest)

		Ainult kodu- maiseid	Peamiselt kodu- maiseid	Enam- vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/ osta üldse
Keskmiselt		27	29	14	14	2	3	11
Regioon	Põhja-Eesti	23	28	14	20	2	4	9
	Kesk-Eesti	41	29	11	2	4	1	12
	Kirde-Eesti	33	37	13	2	0	0	15
	Lääne-Eesti	27	39	8	9	3	2	12
	Lõuna-Eesti	28	24	17	15	2	2	12
Elamu tüüp	Suur kortermaja	25	29	15	15	1	3	12
	Väike kortermaja	25	37	12	6	1	2	17
	Eramu	30	26	14	15	4	3	8
Rahvus	Eestlased	28	30	16	10	3	3	10
	Muu rahvus	24	26	11	22	2	3	12
Vanus	18 - 29-aastased	10	25	10	29	2	5	19
	30 - 49-aastased	28	30	15	14	2	3	8
	50 - 64-aastased	30	30	16	10	3	3	8
	65 - 74-aastased	38	25	13	5	3	2	14
Sugu	Naised	32	32	13	8	3	3	9
	Mehed	20	26	15	21	2	3	13
Haridus	I ja II taseme haridus	26	27	13	24	2	2	6
	III taseme haridus	27	30	15	8	3	3	14
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	35	40	11	2	0	3	9
	501 - 1000 €	26	32	13	17	1	1	10
	1001 - 1500 €	29	26	19	16	2	2	6
	1501 - 2000 €	20	24	15	12	4	9	16
	Rohkem kui 2000 €	30	20	10	12	7	3	18

K12. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Või
(% vastanutest)

		Ainult kodu- maiseid	Peamiselt kodu- maiseid	Enam- vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/ osta üldse
Keskmiselt		42	28	14	10	2	1	3
Regioon	Põhja-Eesti	37	23	17	16	2	1	4
	Kesk-Eesti	54	25	12	4	3	1	1
	Kirde-Eesti	38	46	10	5	1	0	0
	Lääne-Eesti	44	40	11	2	1	0	2
	Lõuna-Eesti	49	28	10	6	1	3	3
Elamu tüüp	Suur kortermaja	41	25	17	13	0	1	3
	Väike kortermaja	51	34	6	4	1	1	3
	Eramu	42	31	12	8	3	2	2
Rahvus	Eestlased	46	31	13	4	1	2	3
	Muu rahvus	36	23	15	22	2	1	1
Vanus	18 - 29-aastased	39	23	7	24	2	0	5
	30 - 49-aastased	39	31	18	7	1	2	2
	50 - 64-aastased	46	30	12	7	1	2	2
	65 - 74-aastased	49	24	13	6	3	1	4
Sugu	Naised	48	28	14	6	2	1	1
	Mehed	37	29	13	14	1	2	4
Haridus	I ja II taseme haridus	36	25	14	20	1	1	3
	III taseme haridus	46	30	13	5	2	1	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	36	39	19	4	1	1	0
	501 - 1000 €	41	25	13	17	0	2	2
	1001 - 1500 €	45	34	14	4	0	1	2
	1501 - 2000 €	44	26	17	1	4	1	7
	Rohkem kui 2000 €	50	28	5	9	6	1	1

K12. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Toiduõli
(% vastanutest)

		Ainult kodu- maiseid	Peamiselt kodu- maiseid	Enam- vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/ osta üldse
Keskmiselt		12	22	26	26	9	4	1
Regioon	Põhja-Eesti	8	17	24	36	12	3	0
	Kesk-Eesti	22	31	21	18	2	5	1
	Kirde-Eesti	10	32	21	23	13	1	0
	Lääne-Eesti	11	32	27	15	4	11	0
	Lõuna-Eesti	19	20	33	15	5	3	5
Elamu tüüp	Suur kortermaja	9	19	24	33	11	2	2
	Väike kortermaja	17	24	31	19	7	2	0
	Eramu	15	25	26	19	7	7	1
Rahvus	Eestlased	15	25	28	19	8	5	0
	Muu rahvus	7	16	24	38	11	1	3
Vanus	18 - 29-aastased	3	10	21	49	9	8	0
	30 - 49-aastased	14	23	26	21	10	3	3
	50 - 64-aastased	13	25	27	24	7	4	0
	65 - 74-aastased	17	29	27	14	10	2	1
Sugu	Naised	17	27	26	20	7	3	0
	Mehed	8	17	25	32	11	5	2
Haridus	I ja II taseme haridus	14	20	25	27	8	6	0
	III taseme haridus	12	23	26	25	9	3	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	16	25	25	29	2	3	0
	501 - 1000 €	13	23	27	28	4	2	3
	1001 - 1500 €	12	29	27	14	15	3	0
	1501 - 2000 €	14	14	33	22	14	3	0
	Rohkem kui 2000 €	8	14	14	40	12	12	0

K12. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Värske linnuliha
(% vastanutest)

		Ainult kodu- maiseid	Peamiselt kodu- maiseid	Enam- vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/ osta üldse
Keskmiselt		34	38	15	3	1	6	3
Regioon	Põhja-Eesti	30	40	18	5	1	3	3
	Kesk-Eesti	52	26	14	0	0	4	4
	Kirde-Eesti	22	50	17	2	0	8	1
	Lääne-Eesti	34	34	10	2	0	15	5
	Lõuna-Eesti	38	36	13	3	0	7	3
Elamu tüüp	Suur kortermaja	32	43	16	1	0	5	3
	Väike kortermaja	38	36	12	4	1	5	4
	Eramu	35	33	15	6	1	8	2
Rahvus	Eestlased	38	36	15	2	0	6	3
	Muu rahvus	25	43	17	6	1	6	2
Vanus	18 - 29-aastased	28	48	17	0	0	7	0
	30 - 49-aastased	31	44	13	3	0	7	2
	50 - 64-aastased	37	32	16	5	1	5	4
	65 - 74-aastased	42	28	17	3	0	4	6
Sugu	Naised	39	38	14	3	0	4	2
	Mehed	28	39	16	4	1	8	4
Haridus	I ja II taseme haridus	34	37	12	5	1	8	3
	III taseme haridus	34	40	16	2	0	5	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	42	26	15	4	0	10	3
	501 - 1000 €	36	37	16	2	0	5	4
	1001 - 1500 €	34	40	15	5	0	3	3
	1501 - 2000 €	24	44	22	2	0	5	3
	Rohkem kui 2000 €	36	35	5	7	2	14	1

K12. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Värske sealiha
(% vastanutest)

		Ainult kodu- maiseid	Peamiselt kodu- maiseid	Enam- vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/ osta üldse
Keskmiselt		37	32	13	7	1	4	6
Regioon	Põhja-Eesti	30	31	14	14	1	4	6
	Kesk-Eesti	61	21	13	0	0	3	2
	Kirde-Eesti	23	46	18	0	0	8	5
	Lääne-Eesti	41	39	8	2	0	4	6
	Lõuna-Eesti	45	31	12	2	0	3	7
Elamu tüüp	Suur kortermaja	31	31	15	10	0	5	8
	Väike kortermaja	43	37	9	2	1	2	6
	Eramu	42	32	13	5	1	4	3
Rahvus	Eestlased	43	36	11	1	0	4	5
	Muu rahvus	26	25	16	18	1	6	8
Vanus	18 - 29-aastased	21	44	11	24	0	0	0
	30 - 49-aastased	35	33	16	4	0	6	6
	50 - 64-aastased	43	30	10	3	1	6	7
	65 - 74-aastased	52	21	13	2	0	3	9
Sugu	Naised	42	33	12	2	0	4	7
	Mehed	33	32	14	12	1	4	4
Haridus	I ja II taseme haridus	36	31	11	16	1	2	3
	III taseme haridus	39	33	14	2	0	5	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	53	21	17	1	0	3	5
	501 - 1000 €	34	31	13	13	0	4	5
	1001 - 1500 €	41	37	12	3	0	3	4
	1501 - 2000 €	30	32	18	1	0	5	14
	Rohkem kui 2000 €	36	36	8	7	2	8	3

K12. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Värske kala
(% vastanutest)

		Ainult kodu- maiseid	Peamiselt kodu- maiseid	Enam- vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/ osta üldse
Keskmiselt		29	18	24	16	2	6	5
Regioon	Põhja-Eesti	27	14	28	21	2	5	3
	Kesk-Eesti	32	26	18	15	0	4	5
	Kirde-Eesti	24	23	21	10	0	18	4
	Lääne-Eesti	39	22	13	7	0	6	13
	Lõuna-Eesti	29	19	23	12	5	5	7
Elamu tüüp	Suur kortermaja	29	16	24	16	2	8	5
	Väike kortermaja	35	19	28	6	2	2	8
	Eramu	27	20	22	18	2	6	5
Rahvus	Eestlased	28	20	26	13	1	5	7
	Muu rahvus	31	14	20	20	4	8	3
Vanus	18 - 29-aastased	42	7	30	12	0	0	9
	30 - 49-aastased	23	16	22	21	4	8	6
	50 - 64-aastased	26	25	24	13	1	8	3
	65 - 74-aastased	32	24	22	10	2	4	6
Sugu	Naised	27	20	25	15	1	6	6
	Mehed	28	16	23	16	4	7	6
Haridus	I ja II taseme haridus	35	18	20	14	1	4	8
	III taseme haridus	25	18	25	17	3	8	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	23	25	26	4	0	5	17
	501 - 1000 €	35	20	18	13	3	7	4
	1001 - 1500 €	26	16	30	18	2	6	2
	1501 - 2000 €	19	17	27	29	0	4	4
	Rohkem kui 2000 €	27	10	26	13	4	10	10

K12. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Kalatooted
(% vastanutest)

		Ainult kodu- maiseid	Peamiselt kodu- maiseid	Enam- vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/ osta üldse
Keskmiselt		16	26	33	9	1	7	8
Regioon	Põhja-Eesti	20	22	32	12	1	7	6
	Kesk-Eesti	13	33	36	6	0	9	3
	Kirde-Eesti	10	30	27	12	1	11	9
	Lääne-Eesti	14	29	34	4	0	6	13
	Lõuna-Eesti	11	28	37	6	1	6	11
Elamu tüüp	Suur kortermaja	20	25	31	9	0	8	7
	Väike kortermaja	10	26	36	6	2	4	16
	Eramu	12	27	34	11	1	7	8
Rahvus	Eestlased	11	29	36	7	1	8	8
	Muu rahvus	25	20	29	12	1	5	8
Vanus	18 - 29-aastased	24	15	33	5	0	7	16
	30 - 49-aastased	14	24	32	13	1	7	9
	50 - 64-aastased	11	31	34	10	2	8	4
	65 - 74-aastased	17	35	35	3	0	5	5
Sugu	Naised	14	29	35	8	1	5	8
	Mehed	18	23	29	11	1	10	8
Haridus	I ja II taseme haridus	25	25	25	11	1	6	7
	III taseme haridus	11	26	37	8	1	8	9
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	4	28	42	6	0	2	18
	501 - 1000 €	23	28	30	8	0	6	5
	1001 - 1500 €	15	23	41	11	0	7	3
	1501 - 2000 €	7	26	37	10	2	11	7
	Rohkem kui 2000 €	11	22	22	11	3	10	21

K12. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Suitsuvorst, sink
(% vastanutest)

		Ainult kodu- maiseid	Peamiselt kodu- maiseid	Enam- vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/ osta üldse
Keskmiselt		38	37	16	3	0	2	4
Regioon	Põhja-Eesti	39	36	16	3	1	1	4
	Kesk-Eesti	48	33	15	0	0	1	3
	Kirde-Eesti	17	47	30	0	0	3	3
	Lääne-Eesti	33	45	6	9	0	3	4
	Lõuna-Eesti	48	34	12	0	0	2	4
Elamu tüüp	Suur kortermaja	38	36	21	0	0	2	3
	Väike kortermaja	39	41	9	1	2	1	7
	Eramu	39	37	11	6	1	3	3
Rahvus	Eestlased	41	40	12	2	0	2	3
	Muu rahvus	34	33	22	4	1	2	4
Vanus	18 - 29-aastased	44	36	15	5	0	0	0
	30 - 49-aastased	36	38	18	2	0	3	3
	50 - 64-aastased	36	40	13	3	1	3	4
	65 - 74-aastased	44	34	12	0	1	1	8
Sugu	Naised	42	37	13	1	0	2	5
	Mehed	35	38	19	4	1	1	2
Haridus	I ja II taseme haridus	45	33	11	6	1	2	2
	III taseme haridus	35	40	18	1	0	2	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	30	45	17	0	0	3	5
	501 - 1000 €	46	33	15	1	0	1	4
	1001 - 1500 €	40	38	14	2	1	2	3
	1501 - 2000 €	27	42	25	0	0	2	4
	Rohkem kui 2000 €	29	41	9	13	2	3	3

K12. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Jahu ja tangained
(% vastanutest)

		Ainult kodu- maiseid	Peamiselt kodu- maiseid	Enam- vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/ osta üldse
Keskmiselt		37	36	16	4	1	5	1
Regioon	Põhja-Eesti	34	33	19	6	2	5	1
	Kesk-Eesti	49	34	14	0	0	3	0
	Kirde-Eesti	18	45	15	7	1	14	0
	Lääne-Eesti	36	50	11	1	0	2	0
	Lõuna-Eesti	46	31	16	2	0	3	2
Elamu tüüp	Suur kortermaja	40	34	18	3	0	5	0
	Väike kortermaja	33	45	10	4	2	2	4
	Eramu	36	35	17	5	2	5	0
Rahvus	Eestlased	37	40	16	2	1	3	1
	Muu rahvus	37	28	17	8	1	8	1
Vanus	18 - 29-aastased	37	41	15	2	2	0	3
	30 - 49-aastased	33	34	20	4	1	8	0
	50 - 64-aastased	40	34	13	6	1	5	1
	65 - 74-aastased	45	35	13	3	0	3	1
Sugu	Naised	36	34	18	3	1	6	2
	Mehed	37	37	15	6	1	4	0
Haridus	I ja II taseme haridus	44	34	11	6	1	4	0
	III taseme haridus	33	37	19	3	1	6	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	22	46	18	4	0	4	6
	501 - 1000 €	43	32	15	5	0	5	0
	1001 - 1500 €	41	35	18	2	0	3	1
	1501 - 2000 €	30	40	22	1	1	6	0
	Rohkem kui 2000 €	31	33	12	8	7	9	0

K12. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Kanamunad
(% vastanutest)

		Ainult kodu- maiseid	Peamiselt kodu- maiseid	Enam- vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/ osta üldse
Keskmiselt		54	25	12	4	1	2	2
Regioon	Põhja-Eesti	51	28	12	5	1	3	0
	Kesk-Eesti	65	21	8	0	0	3	3
	Kirde-Eesti	60	19	20	0	0	0	1
	Lääne-Eesti	60	25	7	2	0	2	4
	Lõuna-Eesti	53	22	11	4	4	2	4
Elamu tüüp	Suur kortermaja	53	29	12	2	2	2	0
	Väike kortermaja	55	23	9	4	1	1	7
	Eramu	57	19	13	5	1	3	2
Rahvus	Eestlased	57	24	12	2	0	2	3
	Muu rahvus	49	26	12	7	4	2	0
Vanus	18 - 29-aastased	64	15	18	0	0	0	3
	30 - 49-aastased	49	27	12	4	3	3	2
	50 - 64-aastased	53	28	9	5	1	3	1
	65 - 74-aastased	59	23	11	3	0	2	2
Sugu	Naised	55	24	13	2	0	3	3
	Mehed	53	25	11	6	2	2	1
Haridus	I ja II taseme haridus	57	22	12	5	1	2	1
	III taseme haridus	53	26	12	3	2	2	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	46	33	8	3	0	3	7
	501 - 1000 €	59	22	10	3	2	3	1
	1001 - 1500 €	51	31	10	5	0	2	1
	1501 - 2000 €	43	30	22	2	0	2	1
	Rohkem kui 2000 €	65	10	12	7	2	1	3

K12. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Valmistoidud
(% vastanutest)

		Ainult kodu- maiseid	Peamiselt kodu- maiseid	Enam- vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/ osta üldse
Keskmiselt		37	25	15	2	0	6	15
Regioon	Põhja-Eesti	37	26	18	3	1	4	11
	Kesk-Eesti	38	31	12	0	0	4	15
	Kirde-Eesti	32	28	16	0	0	6	18
	Lääne-Eesti	40	24	8	2	0	12	14
	Lõuna-Eesti	40	22	10	1	0	5	22
Elamu tüüp	Suur kortermaja	37	25	20	0	0	5	13
	Väike kortermaja	38	27	12	3	2	3	15
	Eramu	35	25	9	4	1	7	19
Rahvus	Eestlased	35	28	14	1	0	6	16
	Muu rahvus	39	21	16	4	1	4	15
Vanus	18 - 29-aastased	43	23	20	0	0	5	9
	30 - 49-aastased	32	28	19	4	0	6	11
	50 - 64-aastased	38	26	9	2	1	6	18
	65 - 74-aastased	44	19	6	0	2	2	27
Sugu	Naised	37	20	15	1	0	6	21
	Mehed	37	31	14	3	1	5	9
Haridus	I ja II taseme haridus	40	21	14	4	1	7	13
	III taseme haridus	35	28	14	1	0	5	17
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	40	13	20	2	0	5	20
	501 - 1000 €	43	25	11	2	0	4	15
	1001 - 1500 €	31	27	21	1	1	5	14
	1501 - 2000 €	33	36	8	0	0	8	15
	Rohkem kui 2000 €	28	19	19	7	2	9	16

K12. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Kommid, šokolaadid
(% vastanutest)

		Ainult kodu- maiseid	Peamiselt kodu- maiseid	Enam- vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/ osta üldse
Keskmiselt		15	30	42	8	1	2	2
Regioon	Põhja-Eesti	20	28	37	10	1	2	2
	Kesk-Eesti	10	35	45	6	0	2	2
	Kirde-Eesti	7	14	60	8	0	6	5
	Lääne-Eesti	11	44	30	11	0	2	2
	Lõuna-Eesti	9	33	51	4	0	2	1
Elamu tüüp	Suur kortermaja	20	25	42	8	1	2	2
	Väike kortermaja	7	40	45	3	1	1	3
	Eramu	11	34	40	10	1	3	1
Rahvus	Eestlased	9	36	45	7	0	2	1
	Muu rahvus	26	19	36	11	2	3	3
Vanus	18 - 29-aastased	24	24	42	10	0	0	0
	30 - 49-aastased	10	27	51	9	0	3	0
	50 - 64-aastased	13	39	34	4	2	4	4
	65 - 74-aastased	17	32	38	9	0	1	3
Sugu	Naised	10	30	48	8	0	2	2
	Mehed	19	30	38	9	1	2	1
Haridus	I ja II taseme haridus	23	34	30	9	1	2	1
	III taseme haridus	10	28	48	8	1	3	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	9	17	61	7	0	4	2
	501 - 1000 €	22	29	38	6	1	2	2
	1001 - 1500 €	10	38	40	9	0	2	1
	1501 - 2000 €	12	28	53	5	0	1	1
	Rohkem kui 2000 €	6	32	35	20	3	3	1

K12. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Küpsised, keeksid, koogid
(% vastanutest)

		Ainult kodu- maiseid	Peamiselt kodu- maiseid	Enam- vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/ osta üldse
Keskmiselt		18	34	34	6	1	3	4
Regioon	Põhja-Eesti	21	28	36	7	1	2	5
	Kesk-Eesti	15	54	18	8	0	2	3
	Kirde-Eesti	12	18	39	19	0	6	6
	Lääne-Eesti	21	46	27	0	0	3	3
	Lõuna-Eesti	14	42	35	1	1	3	4
Elamu tüüp	Suur kortermaja	20	28	40	7	0	2	3
	Väike kortermaja	16	43	34	1	1	2	3
	Eramu	16	40	27	6	1	4	6
Rahvus	Eestlased	16	39	33	3	1	3	5
	Muu rahvus	22	24	35	13	1	2	3
Vanus	18 - 29-aastased	32	32	29	2	0	0	5
	30 - 49-aastased	11	32	41	10	1	3	2
	50 - 64-aastased	18	38	30	3	1	4	6
	65 - 74-aastased	22	40	27	3	0	2	6
Sugu	Naised	17	34	37	4	0	3	5
	Mehed	19	35	31	8	1	3	3
Haridus	I ja II taseme haridus	26	31	31	7	1	2	2
	III taseme haridus	14	36	35	6	0	3	6
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	15	28	50	3	0	3	1
	501 - 1000 €	25	33	30	6	0	3	3
	1001 - 1500 €	14	35	39	5	0	3	4
	1501 - 2000 €	12	40	37	2	1	1	7
	Rohkem kui 2000 €	15	38	21	12	2	3	9

K12. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Värske puuvili
(% vastanutest)

		Ainult kodu- maiseid	Peamiselt kodu- maiseid	Enam- vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/ osta üldse
Keskmiselt		12	15	39	27	4	2	1
Region	Põhja-Eesti	15	14	38	26	4	2	1
	Kesk-Eesti	14	16	41	23	2	3	1
	Kirde-Eesti	4	11	39	33	3	9	1
	Lääne-Eesti	7	20	41	28	1	0	3
	Lõuna-Eesti	10	15	38	30	5	1	1
Elamu tüüp	Suur kortermaja	14	15	36	26	6	2	1
	Väike kortermaja	15	16	47	18	1	1	2
	Eramu	7	14	39	33	2	4	1
Rahvus	Eestlased	8	16	42	30	1	2	1
	Muu rahvus	18	13	32	23	9	3	2
Vanus	18 - 29-aastased	30	6	40	24	0	0	0
	30 - 49-aastased	7	14	35	34	7	3	0
	50 - 64-aastased	8	17	41	26	3	3	2
	65 - 74-aastased	9	21	45	19	1	2	3
Sugu	Naised	11	16	41	27	2	2	1
	Mehed	12	13	38	28	6	2	1
Haridus	I ja II taseme haridus	22	11	32	26	4	3	2
	III taseme haridus	6	16	43	28	4	2	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	12	21	38	26	0	3	0
	501 - 1000 €	19	15	37	19	5	3	2
	1001 - 1500 €	7	17	44	25	4	2	1
	1501 - 2000 €	2	15	46	36	1	0	0
	Rohkem kui 2000 €	5	5	32	51	4	3	0

K12. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Värsked ja külmutatud marjad
(% vastanutest)

		Ainult kodu- maiseid	Peamiselt kodu- maiseid	Enam- vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/ osta üldse
Keskmiselt		16	20	29	15	3	5	12
Region	Põhja-Eesti	16	20	33	15	5	4	7
	Kesk-Eesti	24	19	28	8	0	4	17
	Kirde-Eesti	6	17	22	25	1	10	19
	Lääne-Eesti	12	36	21	15	0	6	10
	Lõuna-Eesti	16	17	31	15	0	4	17
Elamu tüüp	Suur kortermaja	17	19	30	15	4	4	11
	Väike kortermaja	19	29	29	11	1	2	9
	Eramu	13	19	29	17	1	7	14
Rahvus	Eestlased	15	22	32	13	1	4	13
	Muu rahvus	17	18	23	20	7	5	10
Vanus	18 - 29-aastased	31	11	38	20	0	0	0
	30 - 49-aastased	9	20	30	17	5	7	12
	50 - 64-aastased	14	25	28	13	2	6	12
	65 - 74-aastased	18	25	23	8	0	3	23
Sugu	Naised	15	20	32	12	2	5	14
	Mehed	16	20	27	19	4	4	10
Haridus	I ja II taseme haridus	23	19	21	16	6	4	11
	III taseme haridus	11	21	35	15	1	5	12
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	15	22	32	14	0	4	13
	501 - 1000 €	23	22	22	13	1	6	13
	1001 - 1500 €	11	22	31	14	7	4	11
	1501 - 2000 €	8	17	45	13	2	3	12
	Rohkem kui 2000 €	13	13	32	28	2	5	7

K12. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Värske köögivilja
(% vastanutest)

		Ainult kodu- maiseid	Peamiselt kodu- maiseid	Enam- vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/ osta üldse
Keskmiselt		26	28	32	8	1	3	2
Regioon	Põhja-Eesti	26	23	39	7	2	2	1
	Kesk-Eesti	31	38	23	1	0	3	4
	Kirde-Eesti	19	17	32	25	0	6	1
	Lääne-Eesti	20	45	18	10	0	3	4
	Lõuna-Eesti	30	29	31	4	0	5	1
Elamu tüüp	Suur kortermaja	26	22	38	9	1	2	2
	Väike kortermaja	26	44	20	2	2	5	1
	Eramu	26	29	29	9	1	4	2
Rahvus	Eestlased	26	33	31	5	0	3	2
	Muu rahvus	27	15	35	14	3	5	1
Vanus	18 - 29-aastased	32	21	39	8	0	0	0
	30 - 49-aastased	19	24	39	12	1	4	1
	50 - 64-aastased	26	31	29	5	1	5	3
	65 - 74-aastased	38	36	17	2	2	2	3
Sugu	Naised	25	30	35	4	1	4	1
	Mehed	28	25	29	12	1	3	2
Haridus	I ja II taseme haridus	34	23	26	12	1	2	2
	III taseme haridus	22	30	36	6	1	4	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	30	29	29	2	0	9	1
	501 - 1000 €	31	31	25	7	1	3	2
	1001 - 1500 €	23	30	32	9	1	3	2
	1501 - 2000 €	21	18	54	4	0	1	2
	Rohkem kui 2000 €	20	19	34	19	2	4	2

K12. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Kartul
(% vastanutest)

		Ainult kodu- maiseid	Peamiselt kodu- maiseid	Enam- vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/ osta üldse
Keskmiselt		58	21	11	3	0	3	4
Regioon	Põhja-Eesti	50	25	15	4	1	3	2
	Kesk-Eesti	74	10	4	0	0	2	10
	Kirde-Eesti	33	27	20	12	0	3	5
	Lääne-Eesti	68	20	3	0	0	3	6
	Lõuna-Eesti	76	15	3	0	0	1	5
Elamu tüüp	Suur kortermaja	52	23	17	3	0	2	3
	Väike kortermaja	67	22	4	1	0	3	3
	Eramu	64	19	4	3	1	3	6
Rahvus	Eestlased	63	21	7	1	0	3	5
	Muu rahvus	49	21	17	7	1	3	2
Vanus	18 - 29-aastased	62	19	12	2	0	5	0
	30 - 49-aastased	52	26	12	5	0	2	3
	50 - 64-aastased	60	19	9	2	1	3	6
	65 - 74-aastased	64	15	7	1	0	3	10
Sugu	Naised	59	22	11	1	0	2	5
	Mehed	56	20	10	5	1	4	4
Haridus	I ja II taseme haridus	65	18	6	5	1	2	3
	III taseme haridus	54	23	13	2	0	3	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	61	17	16	0	0	3	3
	501 - 1000 €	60	23	10	2	0	1	4
	1001 - 1500 €	57	23	8	4	0	3	5
	1501 - 2000 €	58	17	17	0	0	6	2
	Rohkem kui 2000 €	51	22	5	11	2	4	5

K12. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Moosid, kompotid
(% vastanutest)

		Ainult kodu- maiseid	Peamiselt kodu- maiseid	Enam- vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/ osta üldse
Keskmiselt		24	24	18	7	1	3	23
Region	Põhja-Eesti	23	27	18	10	1	2	19
	Kesk-Eesti	38	28	12	1	0	4	17
	Kirde-Eesti	7	15	31	12	0	7	28
	Lääne-Eesti	20	29	8	3	1	3	36
	Lõuna-Eesti	28	20	20	3	1	3	25
Elamu tüüp	Suur kortermaja	22	23	23	9	0	2	21
	Väike kortermaja	29	32	8	3	2	1	25
	Eramu	24	24	15	5	1	6	25
Rahvus	Eestlased	24	28	16	4	1	3	24
	Muu rahvus	23	17	22	13	1	4	20
Vanus	18 - 29-aastased	33	19	18	7	0	0	23
	30 - 49-aastased	20	24	20	9	1	5	21
	50 - 64-aastased	22	31	15	4	1	4	23
	65 - 74-aastased	26	19	19	3	1	3	29
Sugu	Naised	25	23	17	4	1	4	26
	Mehed	21	26	19	10	1	3	20
Haridus	I ja II taseme haridus	31	24	14	8	1	3	19
	III taseme haridus	19	25	20	6	1	4	25
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	22	31	18	2	0	4	23
	501 - 1000 €	31	24	14	3	0	3	25
	1001 - 1500 €	17	26	21	10	1	3	22
	1501 - 2000 €	20	15	31	11	0	5	18
	Rohkem kui 2000 €	17	28	12	11	2	4	26

K12. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Mahlad ja mahlatooted
(% vastanutest)

		Ainult kodu- maiseid	Peamiselt kodu- maiseid	Enam- vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/ osta üldse
Keskmiselt		19	25	26	11	1	4	14
Region	Põhja-Eesti	18	21	30	16	1	2	12
	Kesk-Eesti	24	40	20	2	0	6	8
	Kirde-Eesti	11	10	39	9	0	9	22
	Lääne-Eesti	12	34	18	12	0	11	13
	Lõuna-Eesti	27	31	20	3	0	3	16
Elamu tüüp	Suur kortermaja	18	23	30	12	0	2	15
	Väike kortermaja	24	32	18	4	2	10	10
	Eramu	20	26	23	11	1	5	14
Rahvus	Eestlased	20	29	26	9	0	4	12
	Muu rahvus	18	18	28	15	1	3	17
Vanus	18 - 29-aastased	37	13	23	17	0	5	5
	30 - 49-aastased	14	28	28	13	0	4	13
	50 - 64-aastased	20	26	27	7	1	4	15
	65 - 74-aastased	16	29	22	3	2	3	25
Sugu	Naised	18	29	26	6	0	3	18
	Mehed	21	22	27	15	1	5	9
Haridus	I ja II taseme haridus	29	23	20	13	1	5	9
	III taseme haridus	14	27	29	9	1	4	16
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	23	40	13	12	0	4	8
	501 - 1000 €	25	24	26	6	0	5	14
	1001 - 1500 €	13	27	31	10	1	3	15
	1501 - 2000 €	20	22	29	13	0	1	15
	Rohkem kui 2000 €	11	18	24	26	2	6	13

K12. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Õlu
(% vastanutest)

		Ainult kodu- maiseid	Peamiselt kodu- maiseid	Enam- vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/ osta üldse
Keskmiselt		10	21	19	12	5	2	31
Regioon	Põhja-Eesti	7	21	23	17	8	1	23
	Kesk-Eesti	23	21	21	2	0	3	30
	Kirde-Eesti	10	15	13	23	1	6	32
	Lääne-Eesti	10	25	13	2	1	1	48
	Lõuna-Eesti	12	23	15	5	2	2	41
Elamu tüüp	Suur kortermaja	8	16	21	19	5	1	30
	Väike kortermaja	15	29	18	9	1	1	27
	Eramu	12	26	17	4	5	4	32
Rahvus	Eestlased	12	25	23	4	1	2	33
	Muu rahvus	7	14	11	27	11	2	28
Vanus	18 - 29-aastased	3	14	29	27	0	0	27
	30 - 49-aastased	8	19	16	12	9	2	34
	50 - 64-aastased	15	32	14	6	3	4	26
	65 - 74-aastased	17	16	23	3	1	2	38
Sugu	Naised	11	20	20	4	3	2	40
	Mehed	10	23	18	20	6	2	21
Haridus	I ja II taseme haridus	11	19	12	21	3	3	31
	III taseme haridus	10	22	22	7	5	2	32
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	12	25	9	0	17	2	35
	501 - 1000 €	12	21	13	16	2	2	34
	1001 - 1500 €	8	23	23	16	3	2	25
	1501 - 2000 €	10	15	30	2	2	1	40
	Rohkem kui 2000 €	8	23	23	10	10	3	23

K12. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Siider
(% vastanutest)

		Ainult kodu- maiseid	Peamiselt kodu- maiseid	Enam- vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/ osta üldse
Keskmiselt		7	12	16	12	3	4	46
Regioon	Põhja-Eesti	4	12	18	20	5	4	37
	Kesk-Eesti	18	16	10	3	1	3	49
	Kirde-Eesti	5	5	13	13	0	4	60
	Lääne-Eesti	4	16	12	7	2	3	56
	Lõuna-Eesti	10	14	16	3	1	3	53
Elamu tüüp	Suur kortermaja	4	8	17	19	4	2	46
	Väike kortermaja	15	18	16	9	1	2	39
	Eramu	7	16	13	5	2	7	50
Rahvus	Eestlased	8	16	18	7	1	3	47
	Muu rahvus	4	5	11	22	6	5	47
Vanus	18 - 29-aastased	6	10	22	38	0	0	24
	30 - 49-aastased	5	11	17	9	6	5	47
	50 - 64-aastased	9	19	13	7	2	3	47
	65 - 74-aastased	6	9	9	2	0	5	69
Sugu	Naised	8	15	18	6	2	4	47
	Mehed	5	10	13	19	4	4	45
Haridus	I ja II taseme haridus	7	12	13	21	2	5	40
	III taseme haridus	6	13	17	8	3	3	50
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	14	18	9	4	17	2	36
	501 - 1000 €	7	11	13	16	0	3	50
	1001 - 1500 €	5	17	19	10	2	3	44
	1501 - 2000 €	5	7	21	9	1	1	56
	Rohkem kui 2000 €	5	14	16	15	4	11	35

K12. Hinnake, palun, milline on valdavalt kodumaiste ja importkaupade osatähtsus Teie ostudes? Viin
(% vastanutest)

		Ainult kodu- maiseid	Peamiselt kodu- maiseid	Enam- vähem võrdselt	Peamiselt import	Ainult import	Ei oska öelda	Ei tarbi/ osta üldse
Keskmiselt		6	8	14	10	5	4	53
Regioon	Põhja-Eesti	5	7	14	13	6	4	51
	Kesk-Eesti	10	11	14	7	1	5	52
	Kirde-Eesti	5	3	15	15	8	3	51
	Lääne-Eesti	6	9	17	5	1	3	59
	Lõuna-Eesti	7	12	12	4	4	3	58
Elamu tüüp	Suur kortermaja	5	7	13	15	7	1	52
	Väike kortermaja	9	7	13	4	1	2	64
	Eramu	7	11	15	5	3	8	51
Rahvus	Eestlased	8	10	17	4	2	3	56
	Muu rahvus	3	5	9	21	10	5	47
Vanus	18 - 29-aastased	2	2	22	27	0	0	47
	30 - 49-aastased	4	8	7	4	9	5	63
	50 - 64-aastased	8	10	19	10	2	5	46
	65 - 74-aastased	13	14	15	7	3	4	44
Sugu	Naised	6	8	11	4	2	4	65
	Mehed	7	9	17	16	8	4	39
Haridus	I ja II taseme haridus	6	7	12	19	7	6	43
	III taseme haridus	6	9	15	5	4	3	58
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	5	8	7	5	8	3	64
	501 - 1000 €	7	9	10	16	2	3	53
	1001 - 1500 €	5	14	16	9	8	3	45
	1501 - 2000 €	6	3	23	2	5	2	59
	Rohkem kui 2000 €	9	1	16	4	5	10	55

Lisa 2.13

K13. Kas olete nõus maksma samade kvaliteediomadustega kodumaise toidukauba eest kõrgemat hinda võrreldes importtoidukaubaga?
(% vastanutest)

		Jah	Ei	Ei oska öelda, sõltub
Keskmiselt		28	51	21
Regioon	Põhja-Eesti	28	52	20
	Kesk-Eesti	19	55	26
	Kirde-Eesti	12	77	11
	Lääne-Eesti	34	39	27
	Lõuna-Eesti	35	42	23
Elamu tüüp	Suur kortermaja	24	57	19
	Väike kortermaja	28	37	35
	Eramu	33	47	20
Rahvus	Eestlased	31	41	28
	Muu rahvus	21	70	9
Vanus	18 - 29-aastased	52	15	33
	30 - 49-aastased	22	62	16
	50 - 64-aastased	23	56	21
	65 - 74-aastased	26	52	22
Sugu	Naised	22	50	28
	Mehed	34	51	15
Haridus	I ja II taseme haridus	34	50	16
	III taseme haridus	25	51	24
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	15	71	14
	501 - 1000 €	28	51	21
	1001 - 1500 €	26	53	21
	1501 - 2000 €	26	44	30
	Rohkem kui 2000 €	42	40	18

K14. Palun märkige väide/väited, millega Te nõustute: Eesti päritolu liha on ...?
(% vastanutest, mitme vastuse võimalus)

		... võrreldes välismaisega parema kvaliteediga	... võrreldes välismaisega paremate omadustega (maitse, lõhn, värvus)	... lühema tarneaehela tõttu värskem	... saadud loomadelt, kelle ravimisel on kasutatud vähe anti- biootikume	... saadud loomadelt, kelle heaolu on tagatud	Ei nõustu ühegagi
Keskmiselt		45	47	68	14	11	16
Regioon	Põhja-Eesti	45	47	70	13	11	16
	Kesk-Eesti	51	45	75	12	10	8
	Kirde-Eesti	32	37	42	7	8	35
	Lääne-Eesti	32	43	70	12	7	19
	Lõuna-Eesti	54	53	70	23	13	11
Elamu tüüp	Suur kortermaja	42	45	65	10	8	18
	Väike kortermaja	44	46	81	20	14	12
	Eramu	48	48	67	18	13	16
Rahvus	Eestlased	50	49	74	19	13	10
	Muu rahvus	35	41	56	5	6	28
Vanus	18 - 29-aastased	60	61	74	19	8	15
	30 - 49-aastased	37	41	62	11	10	19
	50 - 64-aastased	47	44	68	15	11	16
	65 - 74-aastased	45	49	74	16	13	10
Sugu	Naised	50	50	71	17	13	9
	Mehed	39	43	64	11	8	24
Haridus	I ja II taseme haridus	48	51	71	11	12	14
	III taseme haridus	43	45	66	16	10	17
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	42	52	74	20	23	23
	501 - 1000 €	47	48	70	11	9	13
	1001 - 1500 €	44	43	69	15	11	16
	1501 - 2000 €	40	51	62	20	10	12
	Rohkem kui 2000 €	47	40	61	12	8	28

K15. Kui sageli Te loete toidukauba esmakordsel ostmisel pakendil olevat infot?
(% vastanutest)

		Alati	Sageli	Harva	Üldse mitte
Keskmiselt		38	42	17	3
Regioon	Põhja-Eesti	40	40	17	3
	Kesk-Eesti	28	46	22	4
	Kirde-Eesti	55	32	13	0
	Lääne-Eesti	27	63	10	0
	Lõuna-Eesti	37	41	19	3
Elamu tüüp	Suur kortermaja	44	38	17	1
	Väike kortermaja	33	51	14	2
	Eramu	31	46	18	5
Rahvus	Eestlased	31	47	20	2
	Muu rahvus	53	34	10	3
Vanus	18 - 29-aastased	42	37	21	0
	30 - 49-aastased	40	40	17	3
	50 - 64-aastased	33	48	14	5
	65 - 74-aastased	38	45	16	1
Sugu	Naised	39	44	16	1
	Mehed	37	41	18	4
Haridus	I ja II taseme haridus	32	46	17	5
	III taseme haridus	41	41	17	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	52	31	14	3
	501 - 1000 €	45	41	12	2
	1001 - 1500 €	31	46	20	3
	1501 - 2000 €	32	42	26	0
	Rohkem kui 2000 €	28	49	18	5

K16. Kas Te vaatate toidukaupa ostes selle „kõlblik kuni“ või „parim enne“ kuupäeva?

(% vastanutest)

		Jah, enamasti	Mõnikord	Ei vaata
Keskmiselt		86	12	2
Regioon	Põhja-Eesti	85	13	2
	Kesk-Eesti	86	12	2
	Kirde-Eesti	96	4	0
	Lääne-Eesti	92	7	1
	Lõuna-Eesti	81	17	2
Elamu tüüp	Suur kortermaja	90	9	1
	Väike kortermaja	84	14	2
	Eramu	81	16	3
Rahvus	Eestlased	84	14	2
	Muu rahvus	90	9	1
Vanus	18 - 29-aastased	91	9	0
	30 - 49-aastased	87	11	2
	50 - 64-aastased	84	14	2
	65 - 74-aastased	83	15	2
Sugu	Naised	88	11	1
	Mehed	84	14	2
Haridus	I ja II taseme haridus	85	14	1
	III taseme haridus	87	11	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	86	12	2
	501 - 1000 €	88	11	1
	1001 - 1500 €	85	13	2
	1501 - 2000 €	82	17	1
	Rohkem kui 2000 €	92	7	1

K17. Kas Te tavaliselt toitu ostes otsite teavet toidu päritolumaa kohta?

(% vastanutest)

		Jah, enamasti	Mõnikord	Ei vaata
Keskmiselt		50	39	11
Regioon	Põhja-Eesti	48	41	11
	Kesk-Eesti	45	46	9
	Kirde-Eesti	55	34	11
	Lääne-Eesti	64	30	6
	Lõuna-Eesti	48	38	14
Elamu tüüp	Suur kortermaja	49	43	8
	Väike kortermaja	54	40	6
	Eramu	50	33	17
Rahvus	Eestlased	48	40	12
	Muu rahvus	54	37	9
Vanus	18 - 29-aastased	51	36	13
	30 - 49-aastased	38	49	13
	50 - 64-aastased	57	33	10
	65 - 74-aastased	69	24	7
Sugu	Naised	53	39	8
	Mehed	47	39	14
Haridus	I ja II taseme haridus	52	36	12
	III taseme haridus	49	40	11
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	52	35	13
	501 - 1000 €	57	38	5
	1001 - 1500 €	47	40	13
	1501 - 2000 €	49	38	13
	Rohkem kui 2000 €	34	43	23

K18. Milliseid toidus sisalduda võivaid aineid Te püüate tarbijana vältida või mille tarbimist vähendada?
(% vastanutest, mitme vastuse võimalus)

		Sool	Rasvad	Küllastunud rasvhapped	Suhkur	Laktoos (piima-suhkur)
Keskmiselt		29	32	35	47	20
Regioon	Põhja-Eesti	27	36	32	46	26
	Kesk-Eesti	43	35	50	54	12
	Kirde-Eesti	31	35	28	60	20
	Lääne-Eesti	36	31	40	38	10
	Lõuna-Eesti	23	23	36	42	13
Elamu tüüp	Suur kortermaja	26	33	27	44	23
	Väike kortermaja	32	30	47	44	20
	Eramu	32	32	42	50	15
Rahvus	Eestlased	32	31	42	46	15
	Muu rahvus	24	35	22	47	28
Vanus	18 - 29-aastased	16	49	25	35	46
	30 - 49-aastased	21	22	30	45	13
	50 - 64-aastased	39	32	43	54	12
	65 - 74-aastased	49	41	46	51	19
Sugu	Naised	32	31	42	45	21
	Mehed	26	33	28	48	18
Haridus	I ja II taseme haridus	21	35	26	36	23
	III taseme haridus	33	31	40	52	18
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	32	27	47	52	15
	501 - 1000 €	29	36	29	42	22
	1001 - 1500 €	29	33	37	45	13
	1501 - 2000 €	29	33	43	54	17
	Rohkem kui 2000 €	26	24	33	51	30

K18. Milliseid toidus sisalduda võivaid aineid Te püüate tarbijana vältida või mille tarbimist vähendada? Järg
(% vastanutest, mitme vastuse võimalus)

		Gluteen (teravilja- valk)	Muud allergeenid	Lisaained (toiduvärvid, säilitusained jne)	Geneetiliselt muundatud koostisosad	Lisatud vitamiinid ja mineraal- ained	Ei püüa neist midagi vältida
Keskmiselt		10	23	58	50	13	13
Regioon	Põhja-Eesti	10	28	56	41	10	10
	Kesk-Eesti	12	15	56	59	9	16
	Kirde-Eesti	15	27	50	67	12	10
	Lääne-Eesti	6	13	56	51	13	20
	Lõuna-Eesti	10	19	68	59	18	17
Elamu tüüp	Suur kortermaja	9	31	56	48	12	11
	Väike kortermaja	10	20	70	58	10	7
	Eramu	11	13	57	52	14	18
Rahvus	Eestlased	10	14	58	49	11	15
	Muu rahvus	11	41	59	53	15	9
Vanus	18 - 29-aastased	10	32	71	30	11	5
	30 - 49-aastased	7	20	50	51	11	17
	50 - 64-aastased	14	24	59	56	13	13
	65 - 74-aastased	14	18	65	60	16	11
Sugu	Naised	11	24	66	58	8	10
	Mehed	9	23	51	43	17	16
Haridus	I ja II taseme haridus	8	34	56	43	8	18
	III taseme haridus	12	17	60	55	15	10
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	17	32	51	67	15	17
	501 - 1000 €	9	29	63	49	14	11
	1001 - 1500 €	8	22	61	57	7	11
	1501 - 2000 €	12	15	56	46	20	15
	Rohkem kui 2000 €	12	9	46	36	9	21

K19. Kas Te teate-tunnete allolevaid toidumärgiseid?

(% vastanutest, mitme vastuse võimalus)

		Tunnustatud Eesti toit ehk pääsukesemärk	Tunnustatud maitse ehk ristikumärk	Eestis kasvatatud	Eesti parim toiduaine	Eesti riiklik ökomärk
Keskmiselt		95	72	52	91	59
Regioon	Põhja-Eesti	96	70	52	92	57
	Kesk-Eesti	97	84	63	87	61
	Kirde-Eesti	92	42	33	78	44
	Lääne-Eesti	90	80	44	86	68
	Lõuna-Eesti	97	81	59	96	66
Elamu tüüp	Suur kortermaja	94	69	49	92	57
	Väike kortermaja	97	83	60	92	70
	Eramu	95	72	53	89	59
Rahvus	Eestlased	95	82	55	93	62
	Muu rahvus	95	53	45	87	55
Vanus	18 - 29-aastased	90	84	58	95	73
	30 - 49-aastased	97	74	47	94	57
	50 - 64-aastased	94	66	54	86	55
	65 - 74-aastased	99	65	56	84	58
Sugu	Naised	98	78	59	95	69
	Mehed	92	66	45	87	49
Haridus	I ja II taseme haridus	96	76	57	91	65
	III taseme haridus	95	70	49	90	56
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	98	71	61	96	57
	501 - 1000 €	98	76	58	90	66
	1001 - 1500 €	97	74	50	94	53
	1501 - 2000 €	91	63	43	91	51
	Rohkem kui 2000 €	84	66	42	81	64

K19. Kas Te teate-tunnete allolevaid toidumärgiseid? Järg

(% vastanutest, mitme vastuse võimalus)

		Eesti lihavesi	Lipumärk	Biosfääri programmiala rohumaaveis ja -lammas	Rohumaaveise liha tootmine	Ehtne talutoit
Keskmiselt		50	70	11	9	36
Regioon	Põhja-Eesti	50	66	12	7	36
	Kesk-Eesti	56	75	11	13	49
	Kirde-Eesti	40	81	1	2	15
	Lääne-Eesti	46	73	12	15	38
	Lõuna-Eesti	53	71	12	14	40
Elamu tüüp	Suur kortermaja	48	73	12	4	34
	Väike kortermaja	62	72	16	19	49
	Eramu	48	67	8	13	35
Rahvus	Eestlased	51	70	10	13	42
	Muu rahvus	47	71	13	1	25
Vanus	18 - 29-aastased	56	46	33	11	55
	30 - 49-aastased	47	74	7	7	26
	50 - 64-aastased	51	74	5	10	39
	65 - 74-aastased	49	80	8	12	37
Sugu	Naised	54	79	8	11	42
	Mehed	45	61	14	8	30
Haridus	I ja II taseme haridus	58	67	19	10	40
	III taseme haridus	45	72	6	9	34
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	51	77	15	13	38
	501 - 1000 €	58	69	17	9	40
	1001 - 1500 €	45	77	5	9	35
	1501 - 2000 €	43	67	7	6	28
	Rohkem kui 2000 €	41	62	4	12	34

K19. Kas Te teate-tunnete allolevaid toidumärgiseid? Järg
(% vastanutest, mitme vastuse võimalus)

		Euroopa Liidu mahepõllu- majandus	Kaitstud geograafiline tähis	Rainforest Alliance sertifikaat	Fairtrade ehk õiglane kaubandus
Keskmiselt		47	15	39	31
Regioon	Põhja-Eesti	45	16	46	28
	Kesk-Eesti	51	19	25	29
	Kirde-Eesti	31	9	36	14
	Lääne-Eesti	61	8	33	45
	Lõuna-Eesti	50	17	35	39
Elamu tüüp	Suur kortermaja	41	15	45	26
	Väike kortermaja	56	22	44	55
	Eramu	51	13	30	30
Rahvus	Eestlased	52	15	36	39
	Muu rahvus	36	16	47	16
Vanus	18 - 29-aastased	42	38	56	26
	30 - 49-aastased	59	10	51	38
	50 - 64-aastased	40	9	26	32
	65 - 74-aastased	32	14	14	19
Sugu	Naised	58	14	43	40
	Mehed	35	17	35	22
Haridus	I ja II taseme haridus	48	18	47	23
	III taseme haridus	46	14	35	35
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	64	18	51	41
	501 - 1000 €	43	19	42	30
	1001 - 1500 €	42	7	35	28
	1501 - 2000 €	48	12	36	30
	Rohkem kui 2000 €	53	19	35	35

Lisa 2.20

K20. Kas Te vaatate enamasti toote kilohinda või paki hinda? (% vastanutest)

		Enamasti kilohinda	Vaatan mõlemat, nii kilo kui paki hinda	Enamasti paki hinda	Ei vaata hinda
Keskmiselt		40	51	8	1
Regioon	Põhja-Eesti	39	51	9	1
	Kesk-Eesti	40	48	12	0
	Kirde-Eesti	40	57	3	0
	Lääne-Eesti	28	61	11	0
	Lõuna-Eesti	46	46	7	1
Elamu tüüp	Suur kortermaja	43	46	11	0
	Väike kortermaja	35	62	3	0
	Eramu	37	54	8	1
Rahvus	Eestlased	35	56	8	1
	Muu rahvus	47	44	8	1
Vanus	18 - 29-aastased	48	40	12	0
	30 - 49-aastased	40	52	8	0
	50 - 64-aastased	39	57	4	0
	65 - 74-aastased	31	54	13	2
Sugu	Naised	37	55	8	0
	Mehed	42	49	8	1
Haridus	I ja II taseme haridus	42	48	10	0
	III taseme haridus	38	54	7	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	40	58	1	1
	501 - 1000 €	41	49	10	0
	1001 - 1500 €	42	48	8	2
	1501 - 2000 €	35	59	6	0
	Rohkem kui 2000 €	35	53	12	0

K21. Mõeldes pere eelarvele ja toiduostudele, siis kuivõrd võimaldab Teie pere rahaline olukord praegu osta soovikohaseid toidukaupu?
(% vastanutest)

		Jah, ostame alati seda, mida soovime	Üldiselt küll, kuid mitte alati	Ostame väga harva seda, mida soovime	Ei saa osta seda, mida soovime	Ei oska öelda
Keskmiselt		21	62	11	6	0
Regioon	Põhja-Eesti	28	59	9	4	0
	Kesk-Eesti	13	67	10	9	1
	Kirde-Eesti	12	63	10	13	2
	Lääne-Eesti	12	71	13	4	0
	Lõuna-Eesti	17	62	15	5	1
Elamu tüüp	Suur kortermaja	25	56	10	8	1
	Väike kortermaja	16	65	15	4	0
	Eramu	17	69	10	3	1
Rahvus	Eestlased	18	66	11	4	1
	Muu rahvus	27	52	11	9	1
Vanus	18 - 29-aastased	42	55	3	0	0
	30 - 49-aastased	16	65	12	7	0
	50 - 64-aastased	18	62	12	7	1
	65 - 74-aastased	16	65	13	6	0
Sugu	Naised	14	67	12	6	1
	Mehed	28	55	10	6	1
Haridus	I ja II taseme haridus	21	54	17	7	1
	III taseme haridus	21	65	8	5	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	8	35	26	28	3
	501 - 1000 €	20	63	12	4	1
	1001 - 1500 €	17	66	11	6	0
	1501 - 2000 €	23	74	3	0	0
	Rohkem kui 2000 €	40	55	3	2	0

K22. Kas Te planeerite oma toiduoste ette (koostate nimekirja) või ostate toitu spontaanselt?
(% vastanutest)

		Enamasti planeerin ette (koostan nimekirja)	Enamasti ostan spontaanselt (ostukohas impulsi ajel)	Ei ole väljakujunenud eelistust, nii ja naa
Keskmiselt		63	13	24
Regioon	Põhja-Eesti	61	17	22
	Kesk-Eesti	61	18	21
	Kirde-Eesti	72	1	27
	Lääne-Eesti	61	10	29
	Lõuna-Eesti	66	9	25
Elamu tüüp	Suur kortermaja	66	12	22
	Väike kortermaja	69	11	20
	Eramu	58	15	27
Rahvus	Eestlased	60	13	27
	Muu rahvus	69	14	17
Vanus	18 - 29-aastased	74	5	21
	30 - 49-aastased	61	17	22
	50 - 64-aastased	59	14	27
	65 - 74-aastased	64	10	26
Sugu	Naised	65	10	25
	Mehed	62	16	22
Haridus	I ja II taseme haridus	62	15	23
	III taseme haridus	64	12	24
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	71	6	23
	501 - 1000 €	66	13	21
	1001 - 1500 €	63	11	26
	1501 - 2000 €	62	15	23
	Rohkem kui 2000 €	49	21	30

K23. Kas olete viimase 4 nädala jooksul olnud toidukaupu ostes olukorras, kus soovitud kaupa ei saanud osta kõrge hinna tõttu?
(% vastanutest)

		Sageli	Harva	Mitte kunagi
Keskmiselt		28	47	25
Regioon	Põhja-Eesti	28	50	22
	Kesk-Eesti	33	43	24
	Kirde-Eesti	37	37	26
	Lääne-Eesti	26	47	27
	Lõuna-Eesti	24	46	30
Elamu tüüp	Suur kortermaja	34	43	23
	Väike kortermaja	27	51	22
	Eramu	22	49	29
Rahvus	Eestlased	25	48	27
	Muu rahvus	35	44	21
Vanus	18 - 29-aastased	37	43	20
	30 - 49-aastased	26	43	31
	50 - 64-aastased	25	53	22
	65 - 74-aastased	30	49	21
Sugu	Naised	32	45	23
	Mehed	25	48	27
Haridus	I ja II taseme haridus	40	39	21
	III taseme haridus	22	51	27
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	54	40	6
	501 - 1000 €	35	44	21
	1001 - 1500 €	24	52	24
	1501 - 2000 €	13	61	26
	Rohkem kui 2000 €	12	36	52

K24. Kas Te olete nõus maksma kõrgemat hinda toote eest, millel on looma heaolümärgis või info loomade heaolu ja -tervise kohta?
(% vastanutest)

		Ei ole nõus maksma rohkem	Kuni 10% rohkem	11-20% rohkem	21-50% rohkem	51% kuni 2 korda rohkem	Enam kui 2 korda rohkem	Ei oska öelda
Keskmiselt		39	26	5	2	1	0	27
Regioon	Põhja-Eesti	41	24	6	2	1	0	26
	Kesk-Eesti	35	27	5	5	1	0	27
	Kirde-Eesti	59	18	5	0	0	0	18
	Lääne-Eesti	36	27	5	1	1	0	30
	Lõuna-Eesti	28	34	4	1	0	2	31
Elamu tüüp	Suur kortermaja	42	22	5	1	0	0	30
	Väike kortermaja	32	27	4	1	1	4	31
	Eramu	37	31	6	3	1	0	22
Rahvus	Eestlased	33	30	7	2	0	1	27
	Muu rahvus	52	19	1	1	1	0	26
Vanus	18 - 29-aastased	17	26	7	2	0	3	45
	30 - 49-aastased	46	25	5	2	1	0	21
	50 - 64-aastased	41	29	4	1	0	0	25
	65 - 74-aastased	40	25	6	2	1	0	26
Sugu	Naised	37	28	7	3	1	1	23
	Mehed	40	25	3	1	0	0	31
Haridus	I ja II taseme haridus	41	23	2	2	0	0	32
	III taseme haridus	37	28	7	2	1	1	24
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	49	22	1	3	0	6	19
	501 - 1000 €	36	24	4	1	0	0	35
	1001 - 1500 €	42	26	5	0	3	0	24
	1501 - 2000 €	37	26	4	2	0	0	31
	Rohkem kui 2000 €	34	37	15	6	0	0	8

K25A. Kas Teie peres on viimase 3 kuu jooksul visatud ära toitu (sh ostetud, tasuta saadud, ise kasvatatud)?

(% vastanutest)

		Iga päev või üle päeva	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	Paar korda kuus	Kord kuus	Harvem kui kord kuus	Ei ole üldse visatud toitu ära	Ei oska öelda	On visatud toitu ära, aga sagedus oli märkimata
Keskmiselt		1	5	16	24	11	19	15	1	8
Regioon	Põhja-Eesti	1	6	17	26	10	18	13	0	9
	Kesk-Eesti	1	4	15	25	9	25	17	0	4
	Kirde-Eesti	0	1	11	17	11	18	25	0	17
	Lääne-Eesti	2	3	10	22	19	21	12	8	3
	Lõuna-Eesti	0	5	17	22	11	19	18	0	8
Elamu tüüp	Suur kortermaja	1	4	14	25	9	18	19	0	10
	Väike kortermaja	0	3	10	30	10	25	4	7	11
	Eramu	0	6	19	22	14	19	15	0	5
Rahvus	Eestlased	1	6	18	23	12	21	11	1	7
	Muu rahvus	1	1	10	24	10	16	26	0	12
Vanus	18 - 29-aastased	0	7	20	42	10	8	0	5	8
	30 - 49-aastased	2	4	19	22	10	17	19	0	7
	50 - 64-aastased	0	4	13	19	13	26	16	0	9
	65 - 74-aastased	0	3	7	19	12	26	22	0	11
Sugu	Naised	1	4	15	26	13	21	14	0	6
	Mehed	0	5	16	23	9	17	17	2	11
Haridus	I ja II taseme haridus	1	2	11	31	10	16	19	3	7
	III taseme haridus	1	6	18	20	11	21	14	0	9
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	1	1	8	17	22	20	15	0	16
	501 - 1000 €	0	3	14	32	9	19	16	2	5
	1001 - 1500 €	1	4	14	18	10	21	19	0	13
	1501 - 2000 €	3	3	28	13	7	23	13	0	10
	Rohkem kui 2000 €	0	14	14	29	17	13	9	0	4

K25B. Kas Teie peres on viimase 3 kuu jooksul visatud ära toitu (sh ostetud, tasuta saadud, ise kasvatatud)? Järg (% vastanutest)

		On visatud ära	Ei ole visatud ära	Ei oska öelda
Keskmiselt		84	15	1
Regioon	Põhja-Eesti	87	13	0
	Kesk-Eesti	83	17	0
	Kirde-Eesti	74	26	0
	Lääne-Eesti	80	12	8
	Lõuna-Eesti	82	18	0
Elamu tüüp	Suur kortermaja	81	19	0
	Väike kortermaja	89	4	7
	Eramu	85	15	0
Rahvus	Eestlased	88	11	1
	Muu rahvus	75	25	0
Vanus	18 - 29-aastased	95	0	5
	30 - 49-aastased	81	19	0
	50 - 64-aastased	84	16	0
	65 - 74-aastased	78	22	0
Sugu	Naised	86	14	0
	Mehed	81	17	2
Haridus	I ja II taseme haridus	78	19	3
	III taseme haridus	86	14	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	85	15	0
	501 - 1000 €	82	16	2
	1001 - 1500 €	81	19	0
	1501 - 2000 €	87	13	0
	Rohkem kui 2000 €	91	9	0

K25A. Kui viskasite ära toitu (sh ostetud, saadud tasuta, ise kasvatatud), siis mida ja mis põhjusel?

Sagedamini ära visatud toidud
(% vastanutest)

		Leib, sai sepik	Piim ja piima- tooted	Juust	Puu- viljad, marjad, kõõgi- viljad, kartul	Liha ja liha- tooted	Kala ja kala- tooted	Valmis- toidud
Keskmiselt		39	22	2	32	5	6	11
Region	Põhja-Eesti	40	22	2	33	5	11	10
	Kesk-Eesti	36	20	1	38	5	1	13
	Kirde-Eesti	29	22	1	37	2	1	12
	Lääne-Eesti	40	31	3	25	4	1	15
	Lõuna-Eesti	44	19	1	29	5	2	9
Elamu tüüp	Suur kortermaja	37	22	2	33	3	11	10
	Väike kortermaja	41	20	2	35	14	3	15
	Eramu	42	23	2	31	4	2	11
Rahvus	Eestlased	46	26	3	36	5	3	11
	Muu rahvus	27	15	0	25	4	12	11
Vanus	18 - 29-aastased	45	24	2	33	5	29	5
	30 - 49-aastased	42	23	2	29	4	0	9
	50 - 64-aastased	36	22	1	37	5	2	16
	65 - 74-aastased	31	19	2	32	7	3	11
Sugu	Naised	39	25	2	40	4	1	14
	Mehed	40	19	2	25	5	12	7
Haridus	I ja II taseme haridus	31	19	1	21	2	13	11
	III taseme haridus	44	24	3	39	6	2	11
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	39	10	0	23	9	0	15
	501 - 1000 €	33	20	1	28	3	12	11
	1001 - 1500 €	36	24	2	36	3	5	10
	1501 - 2000 €	51	26	4	36	6	1	9
	Rohkem kui 2000 €	52	28	2	41	8	0	11

K25A. Kui viskasite ära toitu (sh ostetud, saadud tasuta, ise kasvatatud), siis mida ja mis põhjusel?

Sagedamini ära visatud toiduained – järg (% vastanutest)

		Teravilja- tooted, kuivained, küpsised	Konserv- id ja hoidised	Salatid	Mahlad	Majo- nees, ketšup, mädarõigas, sinep	Munad	Muud toit
Keskmiselt		3	4	11	0	2	1	28
Region	Põhja-Eesti	2	3	12	0	2	2	26
	Kesk-Eesti	1	4	6	1	3	0	28
	Kirde-Eesti	0	10	16	0	0	0	29
	Lääne-Eesti	1	3	15	1	1	0	27
	Lõuna-Eesti	5	5	7	0	2	0	32
Elamu tüüp	Suur kortermaja	2	4	12	0	1	2	24
	Väike kortermaja	9	2	14	0	1	0	31
	Eramu	1	4	9	1	3	0	33
Rahvus	Eestlased	3	4	10	1	2	1	32
	Muu rahvus	2	5	12	0	2	0	20
Vanus	18 - 29-aastased	3	0	7	0	2	5	12
	30 - 49-aastased	2	7	11	0	1	0	36
	50 - 64-aastased	3	3	13	0	2	0	27
	65 - 74-aastased	3	4	11	1	3	1	27
Sugu	Naised	4	4	11	1	3	0	33
	Mehed	1	4	11	0	1	2	23
Haridus	I ja II taseme haridus	1	4	7	0	2	0	24
	III taseme haridus	3	4	13	0	2	1	30
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	8	4	14	0	0	0	24
	501 - 1000 €	2	5	11	1	2	0	29
	1001 - 1500 €	1	4	11	1	1	0	32
	1501 - 2000 €	4	3	11	0	1	5	15
	Rohkem kui 2000 €	1	2	10	0	4	0	38

K25A. Kui viskasite ära toitu (sh ostetud, saadud tasuta, ise kasvatatud), siis mida ja mis põhjusel?

Peamised toidu äraviskamise põhjused (% vastanutest)

		Aegunud, ei jõudnud ära tarbida, jäi kauaks seisma	Riknenud, halvaks läinud, hallitanud, eba-kvaliteetne, halb maitse, lõhn	Riknes kiirelt, sh enne tähtaega	Kuivas, läks kõvaks	Ei maitnenud
Keskmiselt		46	54	21	16	6
Regioon	Põhja-Eesti	53	54	26	23	8
	Kesk-Eesti	50	51	16	10	8
	Kirde-Eesti	35	48	14	6	2
	Lääne-Eesti	44	55	17	10	3
	Lõuna-Eesti	38	57	19	11	6
Elamu tüüp	Suur kortermaja	48	48	24	21	8
	Väike kortermaja	39	57	27	13	2
	Eramu	47	61	16	11	5
Rahvus	Eestlased	48	60	17	13	8
	Muu rahvus	42	43	29	22	4
Vanus	18 - 29-aastased	66	48	37	35	9
	30 - 49-aastased	46	56	18	13	4
	50 - 64-aastased	38	60	20	11	7
	65 - 74-aastased	40	45	15	14	7
Sugu	Naised	46	56	19	12	7
	Mehed	47	52	24	21	6
Haridus	I ja II taseme haridus	47	45	30	17	4
	III taseme haridus	46	59	16	15	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	23	62	41	18	7
	501 - 1000 €	46	47	26	21	5
	1001 - 1500 €	41	54	17	9	8
	1501 - 2000 €	60	53	5	20	6
	Rohkem kui 2000 €	57	73	21	10	9

K25A. Kui viskasite ära toitu (sh ostetud, saadud tasuta, ise kasvatatud), siis mida ja mis põhjusel?

Peamised toidu äraviskamise põhjused - järg (% vastanutest)

		Putukad, ussid vm leiud	Jäägid andsin loomadele, lindudele	Ostes juba riknenud	Muu põhjus
Keskmiselt		7	13	3	16
Regioon	Põhja-Eesti	5	10	3	21
	Kesk-Eesti	3	24	5	9
	Kirde-Eesti	15	7	0	16
	Lääne-Eesti	8	12	3	9
	Lõuna-Eesti	7	16	3	10
Elamu tüüp	Suur kortermaja	7	9	2	18
	Väike kortermaja	13	4	8	13
	Eramu	4	20	2	14
Rahvus	Eestlased	7	15	3	13
	Muu rahvus	7	8	1	22
Vanus	18 - 29-aastased	6	7	0	29
	30 - 49-aastased	7	10	3	15
	50 - 64-aastased	7	17	3	10
	65 - 74-aastased	5	19	4	12
Sugu	Naised	6	11	2	14
	Mehed	7	15	3	17
Haridus	I ja II taseme haridus	3	13	3	22
	III taseme haridus	9	12	3	13
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	20	9	4	4
	501 - 1000 €	5	13	2	22
	1001 - 1500 €	6	12	2	11
	1501 - 2000 €	4	12	0	10
	Rohkem kui 2000 €	7	16	5	21

K27. Kui sageli Te tarbisite viimase poolaasta jooksul järgmisi toiduaineid ja nendest valmistatud toite? Puuviljad, marjad
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		34	31	19	8	5	2	1
Regioon	Põhja-Eesti	32	35	21	4	4	3	1
	Kesk-Eesti	44	32	13	6	3	2	0
	Kirde-Eesti	34	19	23	20	3	1	0
	Lääne-Eesti	28	29	20	6	14	2	1
	Lõuna-Eesti	38	25	17	12	5	2	1
Elamu tüüp	Suur kortermaja	31	33	19	8	5	3	1
	Väike kortermaja	46	28	16	5	3	2	0
	Eramu	33	27	21	10	6	2	1
Rahvus	Eestlased	34	28	21	8	6	2	1
	Muu rahvus	34	34	16	8	4	4	0
Vanus	18 - 29-aastased	22	48	19	6	5	0	0
	30 - 49-aastased	30	30	21	9	5	4	1
	50 - 64-aastased	39	26	20	8	5	1	1
	65 - 74-aastased	45	21	15	9	5	4	1
Sugu	Naised	45	24	17	7	4	2	1
	Mehed	23	37	21	9	6	3	1
Haridus	I ja II taseme haridus	26	40	18	5	7	3	1
	III taseme haridus	38	25	20	10	4	2	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	38	17	25	8	12	0	0
	501 - 1000 €	32	37	17	7	4	3	0
	1001 - 1500 €	32	28	26	8	4	1	1
	1501 - 2000 €	38	34	6	14	2	6	0
	Rohkem kui 2000 €	40	21	25	3	10	0	1

K27. Kui sageli Te tarbisite viimase poolaasta jooksul järgmisi toiduaineid ja nendest valmistatud toite? Kõõgiviljad (% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		30	38	20	7	2	2	1
Regioon	Põhja-Eesti	30	40	17	8	1	2	2
	Kesk-Eesti	27	39	20	9	1	2	2
	Kirde-Eesti	34	42	21	3	0	0	0
	Lääne-Eesti	25	40	24	6	2	2	1
	Lõuna-Eesti	32	32	24	6	3	3	0
Elamu tüüp	Suur kortermaja	28	44	15	8	1	2	2
	Väike kortermaja	39	31	18	4	3	5	0
	Eramu	30	34	27	7	1	1	0
Rahvus	Eestlased	27	36	24	8	2	2	1
	Muu rahvus	35	40	13	6	1	3	2
Vanus	18 - 29-aastased	17	57	21	2	0	3	0
	30 - 49-aastased	33	35	17	9	2	2	2
	50 - 64-aastased	35	33	23	6	1	2	0
	65 - 74-aastased	29	35	22	8	3	2	1
Sugu	Naised	38	33	19	6	1	2	1
	Mehed	23	43	22	8	2	2	0
Haridus	I ja II taseme haridus	26	42	21	6	3	2	0
	III taseme haridus	32	37	20	7	1	2	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	24	35	18	13	3	6	1
	501 - 1000 €	28	41	19	8	2	1	1
	1001 - 1500 €	33	33	24	7	1	1	1
	1501 - 2000 €	28	41	17	5	1	5	3
	Rohkem kui 2000 €	40	36	21	2	1	0	0

K27. Kui sageli Te tarbisite viimase poolaasta jooksul järgmisi toiduaineid ja nendest valmistatud toite? Kartul
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		7	29	35	15	8	3	3
Region	Põhja-Eesti	5	28	30	19	9	5	4
	Kesk-Eesti	7	30	33	17	10	1	2
	Kirde-Eesti	10	30	34	11	14	0	1
	Lääne-Eesti	6	28	47	10	5	2	2
	Lõuna-Eesti	13	30	39	9	6	2	1
Elamu tüüp	Suur kortermaja	9	27	31	17	8	5	3
	Väike kortermaja	7	32	29	12	17	2	1
	Eramu	5	31	42	12	7	1	2
Rahvus	Eestlased	6	25	39	15	10	3	2
	Muu rahvus	10	36	26	14	6	4	4
Vanus	18 - 29-aastased	0	40	31	10	17	2	0
	30 - 49-aastased	11	23	35	16	9	4	2
	50 - 64-aastased	5	32	37	14	5	3	4
	65 - 74-aastased	9	27	36	18	5	1	4
Sugu	Naised	6	29	32	16	10	4	3
	Mehed	8	29	38	13	8	2	2
Haridus	I ja II taseme haridus	9	37	32	14	6	2	0
	III taseme haridus	7	24	37	15	10	4	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	6	51	21	19	2	0	1
	501 - 1000 €	7	32	34	13	9	4	1
	1001 - 1500 €	5	26	42	18	2	4	3
	1501 - 2000 €	13	14	41	12	12	2	6
	Rohkem kui 2000 €	6	25	27	16	23	2	1

K27. Kui sageli Te tarbisite viimase poolaasta jooksul järgmisi toiduaineid ja nendest valmistatud toite? Mahlad, mahlajoogid
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		9	16	14	20	15	13	13
Region	Põhja-Eesti	8	23	10	17	18	10	14
	Kesk-Eesti	12	16	18	25	15	10	4
	Kirde-Eesti	8	4	9	24	22	17	16
	Lääne-Eesti	10	10	18	12	12	27	11
	Lõuna-Eesti	10	13	22	22	10	12	11
Elamu tüüp	Suur kortermaja	11	18	8	17	18	13	15
	Väike kortermaja	7	20	20	18	13	14	8
	Eramu	8	12	20	23	13	13	11
Rahvus	Eestlased	9	14	18	20	16	14	9
	Muu rahvus	8	21	6	19	15	12	19
Vanus	18 - 29-aastased	5	42	8	13	14	13	5
	30 - 49-aastased	9	11	11	21	20	14	14
	50 - 64-aastased	10	9	19	20	14	14	14
	65 - 74-aastased	12	14	22	20	9	8	15
Sugu	Naised	9	11	14	16	18	16	16
	Mehed	10	22	15	23	13	9	8
Haridus	I ja II taseme haridus	6	27	16	12	16	18	5
	III taseme haridus	10	11	13	24	15	11	16
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	15	20	11	32	14	5	3
	501 - 1000 €	7	20	16	18	14	11	14
	1001 - 1500 €	9	12	18	17	16	19	9
	1501 - 2000 €	10	16	11	17	18	11	17
	Rohkem kui 2000 €	11	12	7	23	17	14	16

K27. Kui sageli Te tarbisite viimase poolaasta jooksul järgmisi toiduaineid ja nendest valmistatud toite? Piim (lehma)
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		38	18	12	10	6	5	11
Region	Põhja-Eesti	39	25	9	9	3	5	10
	Kesk-Eesti	49	15	8	7	7	2	12
	Kirde-Eesti	29	15	14	10	12	8	12
	Lääne-Eesti	32	10	15	7	11	6	19
	Lõuna-Eesti	41	10	16	12	6	6	9
Elamu tüüp	Suur kortermaja	37	23	8	11	4	6	11
	Väike kortermaja	33	12	11	9	8	10	17
	Eramu	40	14	17	8	8	4	9
Rahvus	Eestlased	43	14	13	8	6	5	11
	Muu rahvus	27	26	10	13	6	6	12
Vanus	18 - 29-aastased	32	39	5	6	7	6	5
	30 - 49-aastased	44	11	11	12	5	7	10
	50 - 64-aastased	35	15	18	10	7	4	11
	65 - 74-aastased	37	19	9	7	4	4	20
Sugu	Naised	47	12	13	7	5	6	10
	Mehed	30	25	10	12	6	5	12
Haridus	I ja II taseme haridus	35	22	14	8	5	4	12
	III taseme haridus	39	16	11	11	6	6	11
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	39	8	6	21	7	11	8
	501 - 1000 €	36	23	14	10	2	3	12
	1001 - 1500 €	41	16	15	5	7	5	11
	1501 - 2000 €	38	20	8	12	5	5	12
	Rohkem kui 2000 €	38	12	8	5	15	11	11

K27. Kui sageli Te tarbisite viimase poolaasta jooksul järgmisi toiduaineid ja nendest valmistatud toite? Jogurt
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		7	18	17	16	19	10	13
Region	Põhja-Eesti	6	27	16	16	14	10	11
	Kesk-Eesti	9	7	21	17	27	7	12
	Kirde-Eesti	11	5	13	21	29	16	5
	Lääne-Eesti	3	12	23	12	11	10	29
	Lõuna-Eesti	10	11	15	15	23	12	14
Elamu tüüp	Suur kortermaja	8	24	16	15	15	10	12
	Väike kortermaja	9	13	13	16	17	15	17
	Eramu	6	10	20	17	23	10	14
Rahvus	Eestlased	7	13	18	17	19	12	14
	Muu rahvus	9	27	12	14	17	9	12
Vanus	18 - 29-aastased	6	33	12	5	23	10	11
	30 - 49-aastased	7	17	16	21	17	10	12
	50 - 64-aastased	8	10	21	16	17	13	15
	65 - 74-aastased	8	14	16	17	21	8	16
Sugu	Naised	9	12	21	16	20	11	11
	Mehed	6	23	13	16	17	10	15
Haridus	I ja II taseme haridus	5	23	14	14	16	12	16
	III taseme haridus	9	14	19	17	19	10	12
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	13	19	11	30	13	7	7
	501 - 1000 €	5	23	16	17	18	7	14
	1001 - 1500 €	5	9	21	17	19	16	13
	1501 - 2000 €	13	16	23	9	20	6	13
	Rohkem kui 2000 €	10	15	12	9	19	20	15

K27. Kui sageli Te tarbisite viimase poolaasta jooksul järgmisi toiduaineid ja nendest valmistatud toite? Keefir, hapupiim jms
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		6	13	16	15	19	18	13
Region	Põhja-Eesti	6	17	15	16	16	19	11
	Kesk-Eesti	7	10	19	15	17	21	11
	Kirde-Eesti	5	11	18	15	21	18	12
	Lääne-Eesti	4	10	14	14	14	13	31
	Lõuna-Eesti	8	7	17	15	29	16	8
Elamu tüüp	Suur kortermaja	7	16	17	13	16	18	13
	Väike kortermaja	5	12	11	19	13	23	17
	Eramu	7	8	16	18	25	15	11
Rahvus	Eestlased	6	8	15	16	22	19	14
	Muu rahvus	8	22	17	15	12	16	10
Vanus	18 - 29-aastased	2	27	5	10	22	23	11
	30 - 49-aastased	6	7	16	16	19	20	16
	50 - 64-aastased	7	11	20	17	22	13	10
	65 - 74-aastased	11	17	19	17	13	13	10
Sugu	Naised	7	10	15	17	19	19	13
	Mehed	6	15	17	14	20	16	12
Haridus	I ja II taseme haridus	5	20	16	13	13	18	15
	III taseme haridus	7	9	16	16	23	18	11
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	15	5	16	29	16	11	8
	501 - 1000 €	4	21	16	13	19	14	13
	1001 - 1500 €	4	7	23	20	15	21	10
	1501 - 2000 €	9	12	9	11	26	18	15
	Rohkem kui 2000 €	9	5	10	9	21	28	18

K27. Kui sageli Te tarbisite viimase poolaasta jooksul järgmisi toiduaineid ja nendest valmistatud toite? Või
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		34	23	16	11	5	5	6
Region	Põhja-Eesti	31	26	16	10	5	4	8
	Kesk-Eesti	32	22	12	22	3	5	4
	Kirde-Eesti	32	24	13	15	8	4	4
	Lääne-Eesti	31	17	27	4	3	13	5
	Lõuna-Eesti	43	17	14	9	5	7	5
Elamu tüüp	Suur kortermaja	33	25	16	10	6	3	7
	Väike kortermaja	35	20	24	9	2	4	6
	Eramu	34	21	14	12	4	9	6
Rahvus	Eestlased	32	21	19	10	4	7	7
	Muu rahvus	35	26	11	12	7	3	6
Vanus	18 - 29-aastased	19	39	22	8	0	5	7
	30 - 49-aastased	32	20	13	13	8	6	8
	50 - 64-aastased	37	21	17	10	5	6	4
	65 - 74-aastased	51	13	14	9	3	3	7
Sugu	Naised	38	20	15	12	3	5	7
	Mehed	28	26	18	9	7	6	6
Haridus	I ja II taseme haridus	32	27	15	7	7	7	5
	III taseme haridus	36	20	17	12	4	4	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	48	8	15	19	4	5	1
	501 - 1000 €	32	27	17	11	2	6	5
	1001 - 1500 €	37	18	20	8	9	5	3
	1501 - 2000 €	34	19	15	12	2	3	15
	Rohkem kui 2000 €	27	31	9	5	10	9	9

K27. Kui sageli Te tarbisite viimase poolaasta jooksul järgmisi toiduaineid ja nendest valmistatud toite? Hapukoor
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		14	25	24	18	8	7	4
Region	Põhja-Eesti	13	29	20	18	7	9	4
	Kesk-Eesti	7	26	26	21	13	6	1
	Kirde-Eesti	10	24	26	28	7	0	5
	Lääne-Eesti	14	16	32	13	8	13	4
	Lõuna-Eesti	22	21	28	15	8	2	4
Elamu tüüp	Suur kortermaja	14	29	21	19	6	7	4
	Väike kortermaja	19	20	26	13	8	8	6
	Eramu	13	22	28	18	10	6	3
Rahvus	Eestlased	12	21	27	20	9	8	3
	Muu rahvus	19	32	19	15	6	5	4
Vanus	18 - 29-aastased	19	40	8	14	2	17	0
	30 - 49-aastased	13	22	27	21	8	4	5
	50 - 64-aastased	14	24	30	16	9	4	3
	65 - 74-aastased	13	19	30	16	10	6	6
Sugu	Naised	9	25	29	17	9	6	5
	Mehed	20	25	18	19	7	8	3
Haridus	I ja II taseme haridus	15	32	26	12	7	6	2
	III taseme haridus	14	22	24	21	8	7	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	20	10	42	14	6	7	1
	501 - 1000 €	14	33	25	13	7	4	4
	1001 - 1500 €	10	22	31	24	9	2	2
	1501 - 2000 €	22	18	14	22	7	14	3
	Rohkem kui 2000 €	9	25	12	21	10	17	6

K27. Kui sageli Te tarbisite viimase poolaasta jooksul järgmisi toiduaineid ja nendest valmistatud toite? Kohupiim, kodujuust
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		11	21	23	20	15	4	6
Region	Põhja-Eesti	12	29	20	17	12	5	5
	Kesk-Eesti	8	10	28	27	18	4	5
	Kirde-Eesti	8	17	18	21	29	2	5
	Lääne-Eesti	2	12	32	22	12	7	13
	Lõuna-Eesti	16	15	27	22	14	3	3
Elamu tüüp	Suur kortermaja	13	27	19	20	12	5	4
	Väike kortermaja	3	16	32	19	19	5	6
	Eramu	12	15	24	20	18	4	7
Rahvus	Eestlased	8	16	28	21	17	5	5
	Muu rahvus	18	29	16	18	10	3	6
Vanus	18 - 29-aastased	13	43	16	7	14	2	5
	30 - 49-aastased	11	16	19	25	19	3	7
	50 - 64-aastased	10	17	30	21	12	6	4
	65 - 74-aastased	12	16	28	22	11	6	5
Sugu	Naised	9	19	23	22	18	5	4
	Mehed	13	22	24	18	12	4	7
Haridus	I ja II taseme haridus	8	31	23	14	12	4	8
	III taseme haridus	13	16	23	24	16	4	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	2	17	24	41	8	1	7
	501 - 1000 €	13	21	23	18	16	5	4
	1001 - 1500 €	9	22	25	21	15	5	3
	1501 - 2000 €	16	23	26	10	11	5	9
	Rohkem kui 2000 €	13	12	12	24	22	5	12

K27. Kui sageli Te tarbisite viimase poolaasta jooksul järgmisi toiduaineid ja nendest valmistatud toite? Juust, sulatatud juust, toorjuust
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		26	28	15	13	9	5	4
Regioon	Põhja-Eesti	26	31	13	10	12	3	5
	Kesk-Eesti	28	31	17	13	6	1	4
	Kirde-Eesti	10	18	12	17	16	19	8
	Lääne-Eesti	30	24	17	11	3	11	4
	Lõuna-Eesti	29	26	18	16	6	3	2
Elamu tüüp	Suur kortermaja	20	31	12	15	12	6	4
	Väike kortermaja	30	32	16	8	5	5	4
	Eramu	31	24	18	12	7	4	4
Rahvus	Eestlased	29	28	18	12	7	3	3
	Muu rahvus	19	28	9	14	14	9	7
Vanus	18 - 29-aastased	31	49	5	0	10	5	0
	30 - 49-aastased	26	23	13	17	12	4	5
	50 - 64-aastased	22	24	22	14	7	7	4
	65 - 74-aastased	27	25	19	13	6	4	6
Sugu	Naised	28	26	17	12	8	5	4
	Mehed	24	30	13	13	11	5	4
Haridus	I ja II taseme haridus	26	32	13	9	12	6	2
	III taseme haridus	26	26	16	14	8	5	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	20	30	19	23	1	2	5
	501 - 1000 €	23	33	15	15	7	5	2
	1001 - 1500 €	30	22	18	8	10	7	5
	1501 - 2000 €	34	23	11	10	14	1	7
	Rohkem kui 2000 €	23	32	10	8	14	8	5

K27. Kui sageli Te tarbisite viimase poolaasta jooksul järgmisi toiduaineid ja nendest valmistatud toite? Rõõsk koor (10%, 35%, 38%)
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		13	9	11	15	19	19	14
Regioon	Põhja-Eesti	13	14	11	14	16	17	15
	Kesk-Eesti	15	6	7	15	21	19	17
	Kirde-Eesti	7	1	16	24	11	31	10
	Lääne-Eesti	23	4	14	9	18	20	12
	Lõuna-Eesti	11	8	7	15	27	16	16
Elamu tüüp	Suur kortermaja	11	13	10	14	16	21	15
	Väike kortermaja	19	9	10	13	14	9	26
	Eramu	13	6	11	17	22	20	11
Rahvus	Eestlased	15	5	10	15	24	18	13
	Muu rahvus	9	18	12	15	7	20	19
Vanus	18 - 29-aastased	16	24	10	7	25	10	8
	30 - 49-aastased	7	8	7	19	19	23	17
	50 - 64-aastased	14	5	15	15	18	18	15
	65 - 74-aastased	24	6	13	14	11	17	15
Sugu	Naised	13	7	11	15	19	20	15
	Mehed	13	12	10	15	19	17	14
Haridus	I ja II taseme haridus	14	18	10	13	15	19	11
	III taseme haridus	13	5	11	16	21	18	16
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	12	10	10	32	16	8	12
	501 - 1000 €	16	14	11	14	13	18	14
	1001 - 1500 €	11	7	11	15	26	18	12
	1501 - 2000 €	10	6	13	11	22	22	16
	Rohkem kui 2000 €	12	4	6	10	22	24	22

K27. Kui sageli Te tarbisite viimase poolaasta jooksul järgmisi toiduaineid ja nendest valmistatud toite? Linnuliha
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		4	14	35	26	13	3	5
Regioon	Põhja-Eesti	6	21	30	27	10	2	4
	Kesk-Eesti	6	8	37	23	17	4	5
	Kirde-Eesti	2	13	48	25	11	1	0
	Lääne-Eesti	0	8	33	26	17	2	14
	Lõuna-Eesti	3	5	41	27	18	3	3
Elamu tüüp	Suur kortermaja	4	17	32	28	12	3	4
	Väike kortermaja	1	10	44	22	16	2	5
	Eramu	4	11	38	25	13	3	6
Rahvus	Eestlased	2	9	35	28	18	3	5
	Muu rahvus	7	24	35	24	4	2	4
Vanus	18 - 29-aastased	2	32	29	13	19	0	5
	30 - 49-aastased	6	11	38	29	9	2	5
	50 - 64-aastased	3	12	38	26	13	4	4
	65 - 74-aastased	2	8	29	34	17	4	6
Sugu	Naised	5	13	37	26	12	3	4
	Mehed	3	15	32	27	14	3	6
Haridus	I ja II taseme haridus	6	19	29	25	13	3	5
	III taseme haridus	3	11	39	27	13	3	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	1	9	40	40	6	0	4
	501 - 1000 €	1	20	31	28	13	3	4
	1001 - 1500 €	4	7	39	28	18	1	3
	1501 - 2000 €	10	12	40	16	9	6	7
	Rohkem kui 2000 €	8	15	32	22	12	1	10

K27. Kui sageli Te tarbisite viimase poolaasta jooksul järgmisi toiduaineid ja nendest valmistatud toite? Sealiha
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		2	14	36	26	12	4	6
Regioon	Põhja-Eesti	2	18	26	31	11	4	8
	Kesk-Eesti	5	13	45	20	11	4	2
	Kirde-Eesti	2	5	55	16	12	3	7
	Lääne-Eesti	0	15	33	22	19	5	6
	Lõuna-Eesti	1	7	46	26	11	5	4
Elamu tüüp	Suur kortermaja	2	16	30	28	11	6	7
	Väike kortermaja	2	9	44	20	16	2	7
	Eramu	2	12	40	25	13	3	5
Rahvus	Eestlased	1	11	37	27	15	4	5
	Muu rahvus	3	18	35	24	6	4	10
Vanus	18 - 29-aastased	0	37	28	15	20	0	0
	30 - 49-aastased	2	6	39	32	10	4	7
	50 - 64-aastased	3	10	39	22	11	7	8
	65 - 74-aastased	2	11	35	27	13	4	8
Sugu	Naised	2	8	32	27	16	7	8
	Mehed	2	19	40	25	8	1	5
Haridus	I ja II taseme haridus	3	21	34	24	12	2	4
	III taseme haridus	1	9	38	27	12	5	8
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	3	11	29	41	6	5	5
	501 - 1000 €	1	16	38	24	11	4	6
	1001 - 1500 €	3	10	37	26	16	4	4
	1501 - 2000 €	0	15	37	17	13	6	12
	Rohkem kui 2000 €	3	12	32	32	12	3	6

K27. Kui sageli Te tarbisite viimase poolaasta jooksul järgmisi toiduaineid ja nendest valmistatud toite? Veiseliha
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		1	7	10	19	26	22	15
Regioon	Põhja-Eesti	1	13	8	22	27	19	10
	Kesk-Eesti	3	1	16	12	22	32	14
	Kirde-Eesti	1	5	24	17	15	20	18
	Lääne-Eesti	0	1	8	22	27	25	17
	Lõuna-Eesti	0	1	4	16	30	24	25
Elamu tüüp	Suur kortermaja	0	12	11	19	19	21	18
	Väike kortermaja	3	2	12	20	33	19	11
	Eramu	1	2	7	19	35	23	13
Rahvus	Eestlased	1	2	8	20	30	25	14
	Muu rahvus	1	17	13	18	17	16	18
Vanus	18 - 29-aastased	0	26	8	21	40	5	0
	30 - 49-aastased	1	3	10	22	23	22	19
	50 - 64-aastased	0	3	11	18	23	29	16
	65 - 74-aastased	2	2	7	14	23	31	21
Sugu	Naised	0	3	8	13	24	31	21
	Mehed	1	11	12	26	28	13	9
Haridus	I ja II taseme haridus	1	14	12	17	17	24	15
	III taseme haridus	1	3	9	21	30	21	15
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	0	2	8	31	18	22	19
	501 - 1000 €	0	13	12	14	19	23	19
	1001 - 1500 €	1	1	9	19	35	25	10
	1501 - 2000 €	0	6	6	19	33	18	18
	Rohkem kui 2000 €	3	2	7	30	33	18	7

K27. Kui sageli Te tarbisite viimase poolaasta jooksul järgmisi toiduaineid ja nendest valmistatud toite? Vorstitooted
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		9	18	23	18	13	11	8
Regioon	Põhja-Eesti	9	22	23	16	10	13	7
	Kesk-Eesti	11	20	20	18	15	14	2
	Kirde-Eesti	8	20	14	23	19	10	6
	Lääne-Eesti	15	12	29	11	19	5	9
	Lõuna-Eesti	6	13	25	21	15	9	11
Elamu tüüp	Suur kortermaja	9	20	21	16	13	12	9
	Väike kortermaja	17	12	24	14	15	11	7
	Eramu	6	18	26	22	14	9	5
Rahvus	Eestlased	10	13	28	19	13	12	5
	Muu rahvus	6	29	16	15	13	9	12
Vanus	18 - 29-aastased	12	29	30	8	8	13	0
	30 - 49-aastased	9	16	18	21	16	9	11
	50 - 64-aastased	6	15	27	18	13	13	8
	65 - 74-aastased	11	17	23	17	14	10	8
Sugu	Naised	6	15	19	22	16	13	9
	Mehed	12	22	28	13	10	9	6
Haridus	I ja II taseme haridus	12	32	19	13	11	10	3
	III taseme haridus	7	12	25	21	14	11	10
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	8	12	24	30	15	7	4
	501 - 1000 €	10	26	19	18	13	7	7
	1001 - 1500 €	11	19	19	14	14	17	6
	1501 - 2000 €	6	11	34	13	6	14	16
	Rohkem kui 2000 €	7	6	31	19	20	11	6

K27. Kui sageli Te tarbisite viimase poolaasta jooksul järgmisi toiduaineid ja nendest valmistatud toite? Singid
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		10	20	26	14	16	6	8
Region	Põhja-Eesti	12	23	24	11	18	4	8
	Kesk-Eesti	15	23	20	20	6	12	4
	Kirde-Eesti	8	20	22	13	22	6	9
	Lääne-Eesti	10	13	25	14	19	13	6
	Lõuna-Eesti	6	14	35	19	13	5	8
Elamu tüüp	Suur kortermaja	12	19	23	13	19	5	9
	Väike kortermaja	6	18	28	13	13	13	9
	Eramu	8	22	29	16	14	5	6
Rahvus	Eestlased	10	17	30	17	14	7	5
	Muu rahvus	11	25	18	9	19	4	14
Vanus	18 - 29-aastased	7	37	23	8	17	8	0
	30 - 49-aastased	12	15	25	15	19	4	10
	50 - 64-aastased	9	18	28	17	12	8	8
	65 - 74-aastased	10	18	26	16	14	6	10
Sugu	Naised	9	19	24	17	18	6	7
	Mehed	11	21	28	12	14	6	8
Haridus	I ja II taseme haridus	10	29	23	13	15	5	5
	III taseme haridus	10	15	28	15	17	6	9
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	5	9	27	31	16	4	8
	501 - 1000 €	10	26	23	12	12	8	9
	1001 - 1500 €	13	21	29	12	17	5	3
	1501 - 2000 €	10	18	26	13	16	7	10
	Rohkem kui 2000 €	10	11	31	14	25	2	7

K27. Kui sageli Te tarbisite viimase poolaasta jooksul järgmisi toiduaineid ja nendest valmistatud toite? Kulinaariatooted lihash
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		2	9	13	20	23	22	11
Region	Põhja-Eesti	2	15	12	21	19	22	9
	Kesk-Eesti	5	4	16	18	27	23	7
	Kirde-Eesti	0	2	14	15	33	23	13
	Lääne-Eesti	3	4	14	16	29	25	9
	Lõuna-Eesti	2	3	14	23	24	20	14
Elamu tüüp	Suur kortermaja	2	15	11	21	17	21	13
	Väike kortermaja	2	1	15	17	26	28	11
	Eramu	3	3	16	19	29	22	8
Rahvus	Eestlased	2	4	15	22	25	24	8
	Muu rahvus	2	17	9	15	21	20	16
Vanus	18 - 29-aastased	0	29	19	9	15	26	2
	30 - 49-aastased	3	5	9	22	22	25	14
	50 - 64-aastased	2	4	15	23	31	16	9
	65 - 74-aastased	2	4	15	22	23	21	13
Sugu	Naised	2	3	11	19	23	28	14
	Mehed	3	14	15	21	24	16	7
Haridus	I ja II taseme haridus	2	18	15	15	17	25	8
	III taseme haridus	2	3	12	22	27	22	12
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	1	1	17	21	24	26	10
	501 - 1000 €	2	15	14	18	21	19	11
	1001 - 1500 €	3	3	11	23	26	25	9
	1501 - 2000 €	0	9	18	17	25	12	19
	Rohkem kui 2000 €	5	3	6	23	23	35	5

K27. Kui sageli Te tarbisite viimase poolaasta jooksul järgmisi toiduaineid ja nendest valmistatud toite? Värske kala
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		1	3	14	22	33	19	8
Region	Põhja-Eesti	0	3	19	24	32	15	7
	Kesk-Eesti	3	3	7	26	36	17	8
	Kirde-Eesti	0	5	10	19	32	23	11
	Lääne-Eesti	0	2	17	23	21	21	16
	Lõuna-Eesti	0	2	7	19	39	26	7
Elamu tüüp	Suur kortermaja	0	4	17	18	32	19	10
	Väike kortermaja	1	0	7	29	32	24	7
	Eramu	1	3	12	26	34	17	7
Rahvus	Eestlased	1	3	9	21	36	22	8
	Muu rahvus	0	4	23	25	26	14	8
Vanus	18 - 29-aastased	0	2	27	7	41	18	5
	30 - 49-aastased	1	2	9	21	34	23	10
	50 - 64-aastased	0	5	12	30	32	15	6
	65 - 74-aastased	0	3	14	30	25	17	11
Sugu	Naised	0	5	10	21	34	22	8
	Mehed	1	1	18	24	32	16	8
Haridus	I ja II taseme haridus	1	2	22	19	25	21	10
	III taseme haridus	0	4	9	24	38	18	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	1	5	2	20	30	27	15
	501 - 1000 €	0	1	22	21	28	21	7
	1001 - 1500 €	0	2	8	29	41	15	5
	1501 - 2000 €	0	8	10	13	47	12	10
	Rohkem kui 2000 €	3	4	10	26	23	22	12

K27. Kui sageli Te tarbisite viimase poolaasta jooksul järgmisi toiduaineid ja nendest valmistatud toite? Kalatooted
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		1	3	18	20	29	17	12
Region	Põhja-Eesti	1	3	22	19	27	18	10
	Kesk-Eesti	3	2	13	26	32	14	10
	Kirde-Eesti	0	4	7	21	37	19	12
	Lääne-Eesti	2	3	17	18	30	10	20
	Lõuna-Eesti	2	2	16	22	27	18	13
Elamu tüüp	Suur kortermaja	1	3	20	19	30	17	10
	Väike kortermaja	2	1	16	16	30	12	23
	Eramu	2	3	15	23	28	18	11
Rahvus	Eestlased	2	2	14	21	32	17	12
	Muu rahvus	0	3	25	19	26	16	11
Vanus	18 - 29-aastased	0	0	38	5	26	12	19
	30 - 49-aastased	1	2	10	19	33	22	13
	50 - 64-aastased	1	3	17	30	27	14	8
	65 - 74-aastased	4	7	16	26	29	12	6
Sugu	Naised	1	2	13	19	32	21	12
	Mehed	1	3	23	22	28	12	11
Haridus	I ja II taseme haridus	2	1	27	19	26	16	9
	III taseme haridus	1	3	13	22	30	17	14
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	2	1	7	24	21	24	21
	501 - 1000 €	1	2	23	22	27	16	9
	1001 - 1500 €	1	2	16	25	36	13	7
	1501 - 2000 €	0	8	21	12	33	15	11
	Rohkem kui 2000 €	3	1	7	15	24	23	27

K27. Kui sageli Te tarbisite viimase poolaasta jooksul järgmisi toiduaineid ja nendest valmistatud toite? Leib
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		49	20	16	6	5	1	3
Regioon	Põhja-Eesti	42	22	22	5	4	2	3
	Kesk-Eesti	63	14	6	6	8	2	1
	Kirde-Eesti	33	30	11	8	15	0	3
	Lääne-Eesti	53	16	15	12	1	1	2
	Lõuna-Eesti	61	16	11	2	3	2	5
Elamu tüüp	Suur kortermaja	43	20	20	5	6	2	4
	Väike kortermaja	54	21	10	3	9	2	1
	Eramu	55	19	13	7	2	1	3
Rahvus	Eestlased	54	21	14	4	4	1	2
	Muu rahvus	40	17	21	8	6	2	6
Vanus	18 - 29-aastased	21	19	47	5	8	0	0
	30 - 49-aastased	46	26	9	8	4	1	6
	50 - 64-aastased	58	19	12	4	3	2	2
	65 - 74-aastased	69	9	9	3	6	3	1
Sugu	Naised	54	19	12	7	4	1	3
	Mehed	44	20	21	5	5	2	3
Haridus	I ja II taseme haridus	52	18	20	7	1	1	1
	III taseme haridus	47	21	14	5	7	2	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	47	23	16	12	0	0	2
	501 - 1000 €	49	17	20	5	4	2	3
	1001 - 1500 €	57	20	13	3	4	2	1
	1501 - 2000 €	45	24	11	3	9	2	6
	Rohkem kui 2000 €	39	21	19	11	7	0	3

K27. Kui sageli Te tarbisite viimase poolaasta jooksul järgmisi toiduaineid ja nendest valmistatud toite? Sai
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		23	15	19	10	8	9	16
Regioon	Põhja-Eesti	22	16	24	10	8	6	14
	Kesk-Eesti	30	20	12	16	6	7	9
	Kirde-Eesti	24	28	13	8	6	7	14
	Lääne-Eesti	20	9	17	6	6	18	24
	Lõuna-Eesti	25	11	16	8	9	13	18
Elamu tüüp	Suur kortermaja	24	16	23	10	5	8	14
	Väike kortermaja	19	13	11	9	16	10	22
	Eramu	25	16	16	9	8	11	15
Rahvus	Eestlased	21	14	18	9	10	12	16
	Muu rahvus	27	18	21	11	4	4	15
Vanus	18 - 29-aastased	5	13	46	0	10	13	13
	30 - 49-aastased	29	17	14	12	7	7	14
	50 - 64-aastased	23	17	13	10	7	11	19
	65 - 74-aastased	33	10	10	12	8	9	18
Sugu	Naised	25	16	13	11	8	9	18
	Mehed	22	15	25	8	7	10	13
Haridus	I ja II taseme haridus	29	15	26	7	4	7	12
	III taseme haridus	20	16	15	11	10	11	17
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	32	8	22	15	5	12	6
	501 - 1000 €	22	16	21	8	7	6	20
	1001 - 1500 €	28	19	16	11	7	8	11
	1501 - 2000 €	27	14	18	9	8	13	11
	Rohkem kui 2000 €	12	12	14	9	14	17	22

K27. Kui sageli Te tarbisite viimase poolaasta jooksul järgmisi toiduaineid ja nendest valmistatud toite? Sepik
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		19	12	20	12	12	10	15
Regioon	Põhja-Eesti	15	11	27	13	11	11	12
	Kesk-Eesti	22	16	13	11	5	16	17
	Kirde-Eesti	16	14	10	13	13	2	32
	Lääne-Eesti	36	8	21	14	5	6	10
	Lõuna-Eesti	19	14	10	9	17	14	17
Elamu tüüp	Suur kortermaja	17	10	25	13	8	10	17
	Väike kortermaja	31	12	16	4	13	15	9
	Eramu	17	15	15	12	15	10	16
Rahvus	Eestlased	21	14	16	10	12	14	13
	Muu rahvus	15	9	27	15	10	3	21
Vanus	18 - 29-aastased	10	5	38	8	16	18	5
	30 - 49-aastased	15	13	16	14	11	8	23
	50 - 64-aastased	24	13	17	13	10	11	12
	65 - 74-aastased	31	17	12	8	10	6	16
Sugu	Naised	20	14	13	10	11	12	20
	Mehed	18	10	28	13	12	8	11
Haridus	I ja II taseme haridus	25	10	28	12	8	6	11
	III taseme haridus	16	13	15	11	13	13	19
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	23	6	20	17	11	11	12
	501 - 1000 €	25	15	20	12	7	8	13
	1001 - 1500 €	18	12	25	9	11	9	16
	1501 - 2000 €	10	11	16	5	21	14	23
	Rohkem kui 2000 €	10	12	9	20	20	14	15

K27. Kui sageli Te tarbisite viimase poolaasta jooksul järgmisi toiduaineid ja nendest valmistatud toite? Makaronitooted
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		1	6	37	31	16	5	4
Regioon	Põhja-Eesti	1	5	41	30	15	4	4
	Kesk-Eesti	3	5	30	36	19	5	2
	Kirde-Eesti	0	13	39	30	8	6	4
	Lääne-Eesti	1	4	29	30	29	4	3
	Lõuna-Eesti	0	5	34	33	15	7	6
Elamu tüüp	Suur kortermaja	1	7	42	27	14	4	5
	Väike kortermaja	1	7	38	20	20	9	5
	Eramu	1	5	29	39	18	4	4
Rahvus	Eestlased	1	5	32	33	20	6	3
	Muu rahvus	1	8	45	26	9	3	8
Vanus	18 - 29-aastased	0	2	63	17	15	3	0
	30 - 49-aastased	2	10	36	36	10	0	6
	50 - 64-aastased	0	3	26	36	22	10	3
	65 - 74-aastased	0	4	28	29	24	9	6
Sugu	Naised	1	7	25	36	20	7	4
	Mehed	1	5	48	26	12	3	5
Haridus	I ja II taseme haridus	3	4	43	29	16	4	1
	III taseme haridus	0	7	34	32	16	5	6
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	2	9	30	41	9	8	1
	501 - 1000 €	0	5	42	26	17	5	5
	1001 - 1500 €	2	9	35	30	17	4	3
	1501 - 2000 €	0	4	39	26	19	4	8
	Rohkem kui 2000 €	3	2	24	49	17	2	3

K27. Kui sageli Te tarbisite viimase poolaasta jooksul järgmisi toiduaineid ja nendest valmistatud toite? Ostetud valmistoidud
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		2	5	16	23	18	21	15
Regioon	Põhja-Eesti	1	7	23	27	12	19	11
	Kesk-Eesti	6	1	8	21	26	17	21
	Kirde-Eesti	2	2	18	12	20	23	23
	Lääne-Eesti	0	9	12	14	30	18	17
	Lõuna-Eesti	1	2	8	25	21	26	17
Elamu tüüp	Suur kortermaja	1	6	21	22	15	22	13
	Väike kortermaja	4	4	10	26	22	19	15
	Eramu	2	4	12	23	21	21	17
Rahvus	Eestlased	2	4	13	23	23	19	16
	Muu rahvus	1	8	23	20	9	26	13
Vanus	18 - 29-aastased	0	5	42	25	13	10	5
	30 - 49-aastased	2	5	12	25	19	26	11
	50 - 64-aastased	1	5	11	21	22	21	19
	65 - 74-aastased	3	5	10	17	16	21	28
Sugu	Naised	1	4	12	19	20	23	21
	Mehed	2	6	21	27	16	20	8
Haridus	I ja II taseme haridus	2	8	22	18	18	19	13
	III taseme haridus	1	4	13	25	19	22	16
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	0	1	6	32	19	24	18
	501 - 1000 €	1	4	20	20	20	20	15
	1001 - 1500 €	1	4	16	19	19	26	15
	1501 - 2000 €	1	5	14	23	19	19	19
	Rohkem kui 2000 €	4	12	17	34	9	14	10

K27. Kui sageli Te tarbisite viimase poolaasta jooksul järgmisi toiduaineid ja nendest valmistatud toite? Müsli, teravilja-, pudruhelbed
jms
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		10	7	21	13	13	16	20
Regioon	Põhja-Eesti	13	6	25	13	12	15	16
	Kesk-Eesti	13	10	22	8	14	13	20
	Kirde-Eesti	1	2	8	11	22	18	38
	Lääne-Eesti	6	9	18	13	15	15	24
	Lõuna-Eesti	10	9	20	15	11	17	18
Elamu tüüp	Suur kortermaja	9	6	21	12	12	15	25
	Väike kortermaja	15	10	20	13	7	13	22
	Eramu	10	8	20	14	16	17	15
Rahvus	Eestlased	12	10	22	14	13	16	13
	Muu rahvus	7	2	19	10	14	14	34
Vanus	18 - 29-aastased	12	0	53	5	5	20	5
	30 - 49-aastased	12	10	15	15	14	11	23
	50 - 64-aastased	6	6	14	14	16	20	24
	65 - 74-aastased	12	9	11	16	16	14	22
Sugu	Naised	14	8	17	14	13	14	20
	Mehed	7	6	25	11	14	17	20
Haridus	I ja II taseme haridus	9	7	24	11	11	16	22
	III taseme haridus	11	7	19	14	14	15	20
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	16	12	10	29	7	12	14
	501 - 1000 €	8	6	24	12	15	13	22
	1001 - 1500 €	11	8	17	13	14	13	24
	1501 - 2000 €	11	6	23	11	9	20	20
	Rohkem kui 2000 €	14	4	22	7	15	26	12

K27. Kui sageli Te tarbisite viimase poolaasta jooksul järgmisi toiduaineid ja nendest valmistatud toite? Jahu, kruubid, tangud, manna jms

(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		3	9	24	27	18	14	5
Regioon	Põhja-Eesti	2	7	28	22	21	14	6
	Kesk-Eesti	4	6	23	34	19	7	7
	Kirde-Eesti	1	14	20	33	18	14	0
	Lääne-Eesti	2	13	15	27	14	24	5
	Lõuna-Eesti	5	7	25	30	15	12	6
Elamu tüüp	Suur kortermaja	1	8	30	23	18	14	6
	Väike kortermaja	12	7	20	25	8	24	4
	Eramu	2	10	19	31	23	11	4
Rahvus	Eestlased	3	7	22	28	19	17	4
	Muu rahvus	3	12	29	23	17	7	9
Vanus	18 - 29-aastased	3	0	37	22	13	25	0
	30 - 49-aastased	5	13	19	27	17	12	7
	50 - 64-aastased	1	7	24	25	26	11	6
	65 - 74-aastased	3	10	25	28	16	11	7
Sugu	Naised	4	10	22	28	19	13	4
	Mehed	1	6	27	26	18	15	7
Haridus	I ja II taseme haridus	3	7	30	23	21	14	2
	III taseme haridus	3	9	22	29	17	13	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	8	10	29	39	8	5	1
	501 - 1000 €	2	5	30	26	18	13	6
	1001 - 1500 €	3	13	27	22	22	10	3
	1501 - 2000 €	1	8	11	37	14	16	13
	Rohkem kui 2000 €	3	12	9	19	26	27	4

K27. Kui sageli Te tarbisite viimase poolaasta jooksul järgmisi toiduaineid ja nendest valmistatud toite? Kondiitritooted, koogid, küpsetised, küpsised jms

(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		2	8	23	29	20	11	7
Regioon	Põhja-Eesti	2	9	24	31	20	8	6
	Kesk-Eesti	5	6	27	25	23	11	3
	Kirde-Eesti	0	10	17	26	12	23	12
	Lääne-Eesti	1	4	24	22	27	7	15
	Lõuna-Eesti	4	6	18	33	19	15	5
Elamu tüüp	Suur kortermaja	3	10	23	28	19	12	5
	Väike kortermaja	2	9	24	36	9	6	14
	Eramu	2	4	21	28	25	13	7
Rahvus	Eestlased	2	6	19	31	24	11	7
	Muu rahvus	3	11	30	25	12	13	6
Vanus	18 - 29-aastased	0	3	33	30	22	2	10
	30 - 49-aastased	4	10	18	30	20	12	6
	50 - 64-aastased	2	7	21	29	21	15	5
	65 - 74-aastased	3	7	24	24	18	14	10
Sugu	Naised	3	7	20	29	20	13	8
	Mehed	2	8	25	29	21	10	5
Haridus	I ja II taseme haridus	1	10	33	20	18	12	6
	III taseme haridus	3	6	17	34	22	11	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	0	10	15	47	14	6	8
	501 - 1000 €	2	9	26	23	17	17	6
	1001 - 1500 €	0	7	27	34	18	10	4
	1501 - 2000 €	7	7	18	25	21	9	13
	Rohkem kui 2000 €	4	3	11	28	39	5	10

K27. Kui sageli Te tarbisite viimase poolaasta jooksul järgmisi toiduaineid ja nendest valmistatud toite? Moosid
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		4	6	17	22	18	19	14
Region	Põhja-Eesti	2	6	20	20	20	17	15
	Kesk-Eesti	8	11	16	26	20	13	6
	Kirde-Eesti	4	4	5	17	18	21	31
	Lääne-Eesti	3	6	12	28	11	30	10
	Lõuna-Eesti	6	4	18	25	19	19	9
Elamu tüüp	Suur kortermaja	3	6	16	18	19	24	14
	Väike kortermaja	8	11	14	28	10	16	13
	Eramu	4	5	18	24	20	16	13
Rahvus	Eestlased	5	7	14	23	19	20	12
	Muu rahvus	3	5	22	18	18	16	18
Vanus	18 - 29-aastased	3	5	29	17	14	25	7
	30 - 49-aastased	4	6	12	21	22	20	15
	50 - 64-aastased	2	5	17	24	19	18	15
	65 - 74-aastased	9	10	16	24	13	12	16
Sugu	Naised	5	6	14	21	17	17	20
	Mehed	3	6	19	22	20	22	8
Haridus	I ja II taseme haridus	3	4	26	20	15	24	8
	III taseme haridus	4	7	12	24	20	16	17
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	8	3	22	30	13	13	11
	501 - 1000 €	2	5	20	25	17	17	14
	1001 - 1500 €	3	5	17	19	25	20	11
	1501 - 2000 €	5	8	12	16	18	22	19
	Rohkem kui 2000 €	7	11	7	21	15	25	14

K27. Kui sageli Te tarbisite viimase poolaasta jooksul järgmisi toiduaineid ja nendest valmistatud toite? Šokolaad, šokolaadikommid
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		5	11	25	23	19	12	5
Region	Põhja-Eesti	6	8	30	24	14	13	5
	Kesk-Eesti	8	12	20	22	27	10	1
	Kirde-Eesti	1	25	20	15	11	16	12
	Lääne-Eesti	2	9	20	17	28	18	6
	Lõuna-Eesti	3	13	21	29	23	9	2
Elamu tüüp	Suur kortermaja	7	13	25	23	15	12	5
	Väike kortermaja	4	9	31	18	16	16	6
	Eramu	3	10	21	26	24	12	4
Rahvus	Eestlased	5	9	21	26	22	14	3
	Muu rahvus	4	16	32	18	12	11	7
Vanus	18 - 29-aastased	5	3	41	18	18	15	0
	30 - 49-aastased	6	14	20	26	18	11	5
	50 - 64-aastased	2	12	23	24	21	12	6
	65 - 74-aastased	6	11	20	21	18	17	7
Sugu	Naised	5	14	23	20	19	13	6
	Mehed	4	8	28	27	18	12	3
Haridus	I ja II taseme haridus	6	11	29	16	18	17	3
	III taseme haridus	4	11	23	28	19	10	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	1	11	22	41	11	7	7
	501 - 1000 €	6	11	31	18	19	12	3
	1001 - 1500 €	2	10	26	24	21	14	3
	1501 - 2000 €	8	12	17	32	9	13	9
	Rohkem kui 2000 €	5	11	15	17	32	16	4

K27. Kui sageli Te tarbisite viimase poolaasta jooksul järgmisi toiduaineid ja nendest valmistatud toite? Muud kommid ja muud maiustused
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		3	9	23	21	21	16	7
Regioon	Põhja-Eesti	4	5	30	18	21	15	7
	Kesk-Eesti	9	17	15	19	22	15	3
	Kirde-Eesti	1	13	16	23	17	21	9
	Lääne-Eesti	1	7	15	23	16	22	16
	Lõuna-Eesti	3	11	21	23	24	13	5
Elamu tüüp	Suur kortermaja	4	10	27	15	22	15	7
	Väike kortermaja	2	13	24	22	13	12	14
	Eramu	3	6	18	27	21	19	6
Rahvus	Eestlased	4	10	19	22	22	16	7
	Muu rahvus	3	7	31	15	19	16	9
Vanus	18 - 29-aastased	3	12	40	16	14	10	5
	30 - 49-aastased	5	10	20	21	24	14	6
	50 - 64-aastased	2	7	19	23	22	19	8
	65 - 74-aastased	4	7	17	18	20	22	12
Sugu	Naised	3	13	18	20	21	17	8
	Mehed	4	4	28	22	20	15	7
Haridus	I ja II taseme haridus	6	7	29	18	14	19	7
	III taseme haridus	2	10	20	22	25	14	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	1	17	18	19	27	10	8
	501 - 1000 €	5	10	29	14	21	13	8
	1001 - 1500 €	2	6	24	26	17	21	4
	1501 - 2000 €	3	9	22	25	17	13	11
	Rohkem kui 2000 €	3	5	7	26	30	23	6

K27. Kui sageli Te tarbisite viimase poolaasta jooksul järgmisi toiduaineid ja nendest valmistatud toite? Jäätis
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		3	5	22	24	25	16	5
Regioon	Põhja-Eesti	2	5	27	21	28	12	5
	Kesk-Eesti	4	7	20	33	19	13	4
	Kirde-Eesti	0	0	20	24	23	25	8
	Lääne-Eesti	0	6	19	19	24	28	4
	Lõuna-Eesti	5	7	17	29	24	15	3
Elamu tüüp	Suur kortermaja	4	5	27	20	26	13	5
	Väike kortermaja	2	7	21	22	25	20	3
	Eramu	2	5	17	29	24	18	5
Rahvus	Eestlased	1	6	19	26	29	15	4
	Muu rahvus	5	4	30	20	19	16	6
Vanus	18 - 29-aastased	0	6	38	14	29	13	0
	30 - 49-aastased	6	4	20	24	25	15	6
	50 - 64-aastased	1	5	16	31	25	17	5
	65 - 74-aastased	1	8	22	23	22	17	7
Sugu	Naised	1	6	20	23	28	16	6
	Mehed	5	4	25	25	21	16	4
Haridus	I ja II taseme haridus	3	7	29	21	15	21	4
	III taseme haridus	2	5	19	25	31	13	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	0	11	10	37	18	18	6
	501 - 1000 €	3	5	28	23	22	15	4
	1001 - 1500 €	0	5	19	27	27	18	4
	1501 - 2000 €	5	6	26	20	22	12	9
	Rohkem kui 2000 €	3	2	14	16	44	17	4

K27. Kui sageli Te tarbisite viimase poolaasta jooksul järgmisi toiduaineid ja nendest valmistatud toite? Munad
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		12	27	35	16	5	2	3
Regioon	Põhja-Eesti	12	25	34	22	3	1	3
	Kesk-Eesti	9	23	41	17	5	3	2
	Kirde-Eesti	9	36	39	7	7	1	1
	Lääne-Eesti	10	29	38	11	5	1	6
	Lõuna-Eesti	17	29	32	11	6	3	2
Elamu tüüp	Suur kortermaja	13	22	39	17	5	1	3
	Väike kortermaja	10	37	23	20	2	5	3
	Eramu	12	31	34	14	4	2	3
Rahvus	Eestlased	11	28	34	17	5	2	3
	Muu rahvus	15	26	37	14	4	1	3
Vanus	18 - 29-aastased	13	22	45	17	0	3	0
	30 - 49-aastased	15	28	30	17	7	0	3
	50 - 64-aastased	10	31	37	13	4	3	2
	65 - 74-aastased	9	25	40	17	3	1	5
Sugu	Naised	13	33	30	15	4	2	3
	Mehed	11	21	41	18	5	1	3
Haridus	I ja II taseme haridus	10	27	43	12	6	1	1
	III taseme haridus	14	28	29	19	4	2	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	10	23	25	25	7	9	1
	501 - 1000 €	10	26	42	15	4	1	2
	1001 - 1500 €	14	27	31	17	7	2	2
	1501 - 2000 €	19	31	29	10	4	0	7
	Rohkem kui 2000 €	13	31	34	17	1	1	3

K27. Kui sageli Te tarbisite viimase poolaasta jooksul järgmisi toiduaineid ja nendest valmistatud toite? Margariin
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		6	10	6	7	8	15	48
Regioon	Põhja-Eesti	8	14	6	6	6	14	46
	Kesk-Eesti	8	8	6	6	7	17	48
	Kirde-Eesti	0	0	7	11	6	15	61
	Lääne-Eesti	4	3	7	13	7	24	42
	Lõuna-Eesti	3	8	7	6	13	15	48
Elamu tüüp	Suur kortermaja	5	12	5	7	5	14	52
	Väike kortermaja	3	12	10	5	4	20	46
	Eramu	7	6	7	8	13	15	44
Rahvus	Eestlased	5	6	7	7	10	19	46
	Muu rahvus	6	18	6	8	5	9	48
Vanus	18 - 29-aastased	2	29	5	0	11	19	34
	30 - 49-aastased	7	5	8	9	7	14	50
	50 - 64-aastased	7	4	5	10	8	15	51
	65 - 74-aastased	4	10	5	6	7	15	53
Sugu	Naised	5	7	6	5	5	15	57
	Mehed	7	13	7	9	11	16	37
Haridus	I ja II taseme haridus	12	15	7	9	6	16	35
	III taseme haridus	2	7	6	6	9	15	55
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	6	9	4	20	15	10	36
	501 - 1000 €	4	16	6	6	4	17	47
	1001 - 1500 €	7	4	10	8	11	12	48
	1501 - 2000 €	6	6	5	3	14	17	49
	Rohkem kui 2000 €	8	7	3	5	3	18	56

K27. Kui sageli Te tarbisite viimase poolaasta jooksul järgmisi toiduaineid ja nendest valmistatud toite? Majonees
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		2	10	20	20	20	16	12
Region	Põhja-Eesti	3	14	18	16	23	15	11
	Kesk-Eesti	5	5	16	26	21	12	15
	Kirde-Eesti	0	7	30	14	12	12	25
	Lääne-Eesti	0	6	21	24	15	27	7
	Lõuna-Eesti	0	6	21	26	17	17	13
Elamu tüüp	Suur kortermaja	2	12	17	17	19	19	14
	Väike kortermaja	2	11	19	28	14	10	16
	Eramu	2	7	24	21	22	15	9
Rahvus	Eestlased	2	6	20	22	21	19	10
	Muu rahvus	3	17	21	13	16	12	18
Vanus	18 - 29-aastased	0	28	14	15	17	20	6
	30 - 49-aastased	4	5	23	20	21	14	13
	50 - 64-aastased	1	9	20	21	21	17	11
	65 - 74-aastased	1	4	19	21	17	17	21
Sugu	Naised	2	6	20	21	19	19	13
	Mehed	3	15	19	17	20	14	12
Haridus	I ja II taseme haridus	5	20	20	19	20	12	4
	III taseme haridus	1	4	20	20	20	18	17
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	1	9	16	37	17	16	4
	501 - 1000 €	1	14	21	20	18	13	13
	1001 - 1500 €	2	10	19	21	23	15	10
	1501 - 2000 €	5	4	21	11	15	27	17
	Rohkem kui 2000 €	3	5	19	15	26	15	17

K27. Kui sageli Te tarbisite viimase poolaasta jooksul järgmisi toiduaineid ja nendest valmistatud toite? Toiduõli
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		17	30	26	9	6	5	7
Region	Põhja-Eesti	17	32	22	9	7	5	8
	Kesk-Eesti	21	35	30	8	2	1	3
	Kirde-Eesti	18	16	33	10	2	8	13
	Lääne-Eesti	19	31	21	6	7	12	4
	Lõuna-Eesti	14	28	32	8	8	4	6
Elamu tüüp	Suur kortermaja	12	32	24	9	7	6	10
	Väike kortermaja	24	29	24	7	6	7	3
	Eramu	20	28	30	9	5	4	4
Rahvus	Eestlased	19	29	29	9	6	6	2
	Muu rahvus	13	30	21	7	8	4	17
Vanus	18 - 29-aastased	17	39	26	0	5	13	0
	30 - 49-aastased	17	29	27	8	9	1	9
	50 - 64-aastased	14	29	27	11	5	6	8
	65 - 74-aastased	20	27	23	14	3	4	9
Sugu	Naised	22	30	25	8	4	5	6
	Mehed	11	31	27	9	9	5	8
Haridus	I ja II taseme haridus	18	40	20	7	5	5	5
	III taseme haridus	16	24	30	9	7	6	8
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	20	18	12	19	15	12	4
	501 - 1000 €	16	37	21	8	6	3	9
	1001 - 1500 €	19	29	29	9	5	3	6
	1501 - 2000 €	11	24	39	6	4	8	8
	Rohkem kui 2000 €	19	25	31	5	5	8	7

K27. Kui sageli Te tarbisite viimase poolaasta jooksul järgmisi toiduaineid ja nendest valmistatud toite? Karastusjoogid
(% vastanutest)

		Vähemalt kord päevas	4-5 korda nädalas	2-3 korda nädalas	Kord nädalas	1-3 korda kuus	Harvem	Üldse mitte
Keskmiselt		6	13	13	14	18	17	19
Regioon	Põhja-Eesti	6	22	11	13	19	12	17
	Kesk-Eesti	11	8	6	15	13	23	24
	Kirde-Eesti	4	3	8	14	22	28	21
	Lääne-Eesti	3	3	22	12	19	15	26
	Lõuna-Eesti	6	7	15	18	16	23	15
Elamu tüüp	Suur kortermaja	8	17	8	13	22	17	15
	Väike kortermaja	4	14	11	9	16	18	28
	Eramu	4	8	18	17	14	17	22
Rahvus	Eestlased	5	9	14	17	15	18	22
	Muu rahvus	7	21	9	8	25	15	15
Vanus	18 - 29-aastased	5	39	19	7	10	7	13
	30 - 49-aastased	8	7	11	19	27	17	11
	50 - 64-aastased	6	7	13	13	14	23	24
	65 - 74-aastased	3	10	7	12	13	17	38
Sugu	Naised	5	8	8	13	19	23	24
	Mehed	7	20	18	15	17	11	12
Haridus	I ja II taseme haridus	7	26	14	12	16	11	14
	III taseme haridus	5	7	12	15	19	21	21
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	4	14	6	29	19	19	9
	501 - 1000 €	6	17	10	11	22	14	20
	1001 - 1500 €	7	10	16	11	18	18	20
	1501 - 2000 €	7	11	11	12	11	28	20
	Rohkem kui 2000 €	4	9	21	21	13	12	20

Lisa 2.28

K28. Kas ja kuidas muutusid Teie toiduostmise, -tegemise ja -tarbimise harjumused viimase aasta jooksul seoses ostujõu vähenemisega Eestis?

(% vastanutest)

		Harjumused ei muutunud	Tellin toidukaupu rohkem e-poest	Tellin toidukaupu vähem e-poest	Ostan rohkem toitu otse tootjalt, toiduvõrgustik e kaudu, lähitootjalt vms	Ostan harvem kogu toidukauba ühest ostukohast
Keskmiselt		22	3	3	8	18
Regioon	Põhja-Eesti	21	6	1	13	16
	Kesk-Eesti	27	0	1	4	13
	Kirde-Eesti	11	0	6	2	18
	Lääne-Eesti	26	1	15	3	23
	Lõuna-Eesti	26	1	1	5	20
Elamu tüüp	Suur kortermaja	14	5	2	12	19
	Väike kortermaja	30	1	5	4	16
	Eramu	31	1	4	4	16
Rahvus	Eestlased	27	4	3	4	17
	Muu rahvus	14	2	2	16	19
Vanus	18 - 29-aastased	26	9	8	24	15
	30 - 49-aastased	18	2	2	5	21
	50 - 64-aastased	22	3	1	5	14
	65 - 74-aastased	30	2	1	4	17
Sugu	Naised	15	3	2	4	18
	Mehed	30	4	3	12	18
Haridus	I ja II taseme haridus	18	1	5	17	16
	III taseme haridus	24	5	2	3	18
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	5	1	0	2	22
	501 - 1000 €	17	2	3	15	19
	1001 - 1500 €	26	2	3	5	18
	1501 - 2000 €	29	7	1	2	11
	Rohkem kui 2000 €	38	8	7	2	20

K28. Kas ja kuidas muutusid Teie toiduostmise, -tegemise ja -tarbimise harjumused viimase aasta jooksul seoses ostujõu vähenemisega

		Eestis? järg (% vastanutest)				
		Käin harvem poes, ostan toitu pikemaks ajaks ette	Soetasin toiduvaru (talveks, hüdaolu- korra)	Jälgisin rohkem eripakkumisi, ostan odavamalt	Tellin/ostan rohkem toitu kaasa restoranidest vm söögi- kohtadest	Tellin/ostan vähem toitu kaasa restoranidest vm söögi- kohtadest
Keskmiselt		28	17	62	0	16
Regioon	Põhja-Eesti	22	18	64	1	25
	Kesk-Eesti	34	11	60	0	5
	Kirde-Eesti	46	33	68	0	15
	Lääne-Eesti	24	11	56	0	5
	Lõuna-Eesti	30	16	58	0	6
Elamu tüüp	Suur kortermaja	27	22	71	0	27
	Väike kortermaja	30	15	48	0	2
	Eramu	28	12	54	1	6
Rahvus	Eestlased	28	12	58	0	12
	Muu rahvus	28	29	68	0	24
Vanus	18 - 29-aastased	15	31	66	0	48
	30 - 49-aastased	32	17	66	1	17
	50 - 64-aastased	28	12	59	0	3
	65 - 74-aastased	28	15	49	0	1
Sugu	Naised	34	16	67	0	13
	Mehed	21	19	56	0	19
Haridus	I ja II taseme haridus	27	23	66	0	20
	III taseme haridus	28	15	59	0	13
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	57	22	79	0	9
	501 - 1000 €	29	25	70	0	18
	1001 - 1500 €	26	9	54	0	11
	1501 - 2000 €	19	18	56	1	25
	Rohkem kui 2000 €	14	5	44	1	12

K28. Kas ja kuidas muutusid Teie toiduostmise, -tegemise ja -tarbimise harjumused viimase aasta jooksul seoses ostujõu vähenemisega

		Eestis? järg (% vastanutest)				
		Lõpetasin või vähendasin tunduvalt väljas söömist	Söön vähem, jätan toidukordi vahele	Võtan sagedamini kodust võileiva, salati vm toidu tööle kaasa	Teen ise kodus rohkem süüa (toorainest, küpsetan jms)	Ostan rohkem Eesti tooteid, kohalikku toorainet
Keskmiselt		27	5	15	35	6
Regioon	Põhja-Eesti	27	4	14	36	4
	Kesk-Eesti	17	4	14	31	3
	Kirde-Eesti	32	17	12	43	10
	Lääne-Eesti	28	4	14	32	3
	Lõuna-Eesti	28	5	18	32	9
Elamu tüüp	Suur kortermaja	27	5	13	40	6
	Väike kortermaja	21	4	21	23	8
	Eramu	29	6	14	31	5
Rahvus	Eestlased	26	4	16	31	6
	Muu rahvus	29	8	11	42	5
Vanus	18 - 29-aastased	15	0	10	46	3
	30 - 49-aastased	37	6	18	31	3
	50 - 64-aastased	23	8	14	34	9
	65 - 74-aastased	22	6	9	32	10
Sugu	Naised	29	7	22	36	7
	Mehed	25	3	7	33	4
Haridus	I ja II taseme haridus	25	7	13	42	5
	III taseme haridus	28	5	15	31	6
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	40	14	23	46	14
	501 - 1000 €	23	7	12	35	6
	1001 - 1500 €	31	3	14	31	5
	1501 - 2000 €	31	1	18	38	4
	Rohkem kui 2000 €	21	4	14	27	2

K28. Kas ja kuidas muutusid Teie toiduostmise, -tegemise ja -tarbimise harjumused viimase aasta jooksul seoses ostujõu vähenemisega

Eestis? järg
(% vastanutest)

		Ostan rohkem importkaupa	Viskan vähem toitu ära	Kasvatan ise rohkem toitu	Ostan nüüd rohkem teatud toiduaineid	Olen vajanud või vajan toiduabi
Keskmiselt		8	18	11	1	1
Regioon	Põhja-Eesti	10	15	7	0	1
	Kesk-Eesti	7	16	24	1	1
	Kirde-Eesti	11	30	15	0	0
	Lääne-Eesti	5	10	9	0	2
	Lõuna-Eesti	6	21	15	1	1
Elamu tüüp	Suur kortermaja	12	16	7	0	1
	Väike kortermaja	9	27	8	0	1
	Eramu	4	17	18	1	1
Rahvus	Eestlased	5	17	15	1	1
	Muu rahvus	16	19	5	0	0
Vanus	18 - 29-aastased	27	11	5	0	0
	30 - 49-aastased	7	20	10	1	1
	50 - 64-aastased	2	21	16	1	1
	65 - 74-aastased	3	15	15	0	1
Sugu	Naised	6	21	15	1	2
	Mehed	11	14	8	0	0
Haridus	I ja II taseme haridus	14	14	9	0	1
	III taseme haridus	5	19	12	1	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	10	31	12	1	6
	501 - 1000 €	16	14	12	1	1
	1001 - 1500 €	4	18	11	0	0
	1501 - 2000 €	2	19	10	0	0
	Rohkem kui 2000 €	1	19	11	0	0

Lisa 2.29

M1. Mida Teie peate mahetoiduks (ka öko, orgaaniline toit)?

(% vastanutest)

		Eestis toodetud toitu	Eestis kasvatatud toitu	Ise kasvatatud toitu (sünteesiliste väetiste ja taimekaitse- vahenditeta)	Toitu, mis ei sisalda geneetiliselt muundatud organisme
Keskmiselt		17	25	67	38
Regioon	Põhja-Eesti	20	27	61	35
	Kesk-Eesti	12	22	78	41
	Kirde-Eesti	16	17	81	49
	Lääne-Eesti	17	26	62	41
	Lõuna-Eesti	14	24	73	39
Elamu tüüp	Suur kortermaja	22	29	63	38
	Väike kortermaja	17	27	77	51
	Eramu	10	19	70	35
Rahvus	Eestlased	12	21	70	40
	Muu rahvus	26	32	62	36
Vanus	18 - 29-aastased	33	35	52	44
	30 - 49-aastased	13	19	75	38
	50 - 64-aastased	14	25	68	37
	65 - 74-aastased	16	29	63	34
Sugu	Naised	14	24	70	42
	Mehed	21	26	64	35
Haridus	I ja II taseme haridus	28	34	61	33
	III taseme haridus	11	20	70	41
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	19	30	83	53
	501 - 1000 €	25	33	63	34
	1001 - 1500 €	10	17	69	37
	1501 - 2000 €	16	21	59	38
	Rohkem kui 2000 €	6	14	76	47

M1. Mida Teie peate mahetoiduks (ka öko, orgaaniline toit)? järg (% vastanutest)

		Otse tootjalt ostetud toiduained	Otse tunnustatud mahetootjalt ostetud toiduained	Poest ostetud toiduained, mis kannavad öko- või mahemärgistust	Kõiki eripoest (mahe-, öko- või loodustoodete poest) ostetud toite
Keskmiselt		24	51	49	17
Regioon	Põhja-Eesti	21	45	48	15
	Kesk-Eesti	18	56	45	19
	Kirde-Eesti	22	42	32	22
	Lääne-Eesti	32	56	58	15
	Lõuna-Eesti	30	62	56	20
Elamu tüüp	Suur kortermaja	21	44	45	17
	Väike kortermaja	31	59	53	17
	Eramu	25	56	53	18
Rahvus	Eestlased	28	61	55	19
	Muu rahvus	17	30	38	15
Vanus	18 - 29-aastased	39	58	78	11
	30 - 49-aastased	22	52	47	16
	50 - 64-aastased	20	49	40	22
	65 - 74-aastased	22	41	38	21
Sugu	Naised	27	59	55	24
	Mehed	21	42	43	11
Haridus	I ja II taseme haridus	23	37	46	14
	III taseme haridus	25	58	51	19
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	39	43	39	26
	501 - 1000 €	18	44	50	14
	1001 - 1500 €	19	54	42	18
	1501 - 2000 €	34	61	57	23
	Rohkem kui 2000 €	31	58	55	13

[Lisa 2.30](#)
M2. Kui sageli Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu?
(% vastanutest)

		Ostis mahetoitu	Ei ostanud mahetoitu	Ei oska öelda
Keskmiselt		47	25	28
Regioon	Põhja-Eesti	51	21	28
	Kesk-Eesti	36	25	39
	Kirde-Eesti	43	20	37
	Lääne-Eesti	51	25	24
	Lõuna-Eesti	43	33	24
Elamu tüüp	Suur kortermaja	50	21	29
	Väike kortermaja	57	20	23
	Eramu	40	31	29
Rahvus	Eestlased	47	24	29
	Muu rahvus	47	26	27
Vanus	18 - 29-aastased	64	20	16
	30 - 49-aastased	39	28	33
	50 - 64-aastased	52	21	27
	65 - 74-aastased	42	27	31
Sugu	Naised	50	21	29
	Mehed	45	28	27
Haridus	I ja II taseme haridus	48	28	24
	III taseme haridus	47	22	31
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	45	27	28
	501 - 1000 €	48	22	30
	1001 - 1500 €	50	28	22
	1501 - 2000 €	48	23	29
	Rohkem kui 2000 €	39	27	34

M2. Kui sageli Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu? Järg (% vastanutest)

		Kord nädalas või sagedamini	1-3 korda kuus	Harvemini kui kord kuus	Ei ostnud mahetoitu	Ei oska öelda	Ei tarbi
Keskmiselt		10	18	19	15	28	10
Regioon	Põhja-Eesti	12	22	18	14	27	7
	Kesk-Eesti	4	11	21	9	39	16
	Kirde-Eesti	8	23	12	13	37	7
	Lääne-Eesti	15	10	26	10	24	15
	Lõuna-Eesti	9	16	18	21	25	11
Elamu tüüp	Suur kortermaja	12	18	20	12	30	8
	Väike kortermaja	15	19	23	9	22	12
	Eramu	6	18	16	20	29	11
Rahvus	Eestlased	8	18	22	14	29	9
	Muu rahvus	15	20	12	16	27	10
Vanus	18 - 29-aastased	33	10	22	11	16	8
	30 - 49-aastased	5	20	15	17	33	10
	50 - 64-aastased	6	23	23	13	27	8
	65 - 74-aastased	8	17	17	14	31	13
Sugu	Naised	7	21	22	14	28	8
	Mehed	14	16	16	16	26	12
Haridus	I ja II taseme haridus	19	13	16	17	24	11
	III taseme haridus	6	21	20	13	31	9
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	8	14	24	21	27	6
	501 - 1000 €	17	15	17	11	29	11
	1001 - 1500 €	6	25	20	17	22	10
	1501 - 2000 €	5	21	23	17	28	6
	Rohkem kui 2000 €	6	19	14	16	34	11

Lisa 2.31

M2A. Kui sageli Te ostsite viimase aasta jooksul Eesti päritolu mahetoitu?
(% vastanutest)

		Ostis Eesti päritolu mahetoitu	Ei ostnud Eesti päritolu mahetoitu	Ei oska öelda
Keskmiselt		45	23	32
Regioon	Põhja-Eesti	49	19	32
	Kesk-Eesti	32	27	41
	Kirde-Eesti	41	19	40
	Lääne-Eesti	47	25	28
	Lõuna-Eesti	41	30	29
Elamu tüüp	Suur kortermaja	47	19	34
	Väike kortermaja	55	20	25
	Eramu	38	29	33
Rahvus	Eestlased	45	22	33
	Muu rahvus	44	24	32
Vanus	18 - 29-aastased	65	13	22
	30 - 49-aastased	37	25	38
	50 - 64-aastased	48	22	30
	65 - 74-aastased	37	29	34
Sugu	Naised	46	22	32
	Mehed	43	24	33
Haridus	I ja II taseme haridus	46	25	29
	III taseme haridus	45	21	34
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	44	27	29
	501 - 1000 €	46	20	34
	1001 - 1500 €	48	27	25
	1501 - 2000 €	43	17	40
	Rohkem kui 2000 €	38	28	34

M2A. Kui sageli Te ostsite viimase aasta jooksul Eesti päritolu mahetoitu? Järg (% vastanutest)

		Kord nädalas või sagedamini	1-3 korda kuus	Harvemini kui kord kuus	Ei ostnud Eesti päritolu mahetoitu	Ei oska öelda	Ei tarbi
Keskmiselt		10	17	18	13	32	10
Regioon	Põhja-Eesti	11	20	18	12	32	7
	Kesk-Eesti	4	9	20	10	41	16
	Kirde-Eesti	8	19	13	12	41	7
	Lääne-Eesti	14	9	24	9	28	16
	Lõuna-Eesti	9	15	17	17	29	13
Elamu tüüp	Suur kortermaja	12	16	20	10	33	9
	Väike kortermaja	15	19	21	9	24	12
	Eramu	6	17	16	17	32	12
Rahvus	Eestlased	7	17	21	12	33	10
	Muu rahvus	15	16	12	14	33	10
Vanus	18 - 29-aastased	33	10	22	5	22	8
	30 - 49-aastased	4	17	15	15	38	11
	50 - 64-aastased	5	20	23	13	30	9
	65 - 74-aastased	7	16	14	15	34	14
Sugu	Naised	6	19	21	13	33	8
	Mehed	13	14	15	12	34	12
Haridus	I ja II taseme haridus	19	11	16	14	29	11
	III taseme haridus	5	19	20	12	34	10
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	8	12	23	20	30	7
	501 - 1000 €	16	14	16	9	34	11
	1001 - 1500 €	5	24	19	16	25	11
	1501 - 2000 €	5	14	25	10	39	7
	Rohkem kui 2000 €	5	19	14	16	34	12

[Lisa 2.32](#)
M3. Kui Te ei ostnud viimase aasta jooksul mahetoitu, siis miks? (% vastanutest, kes ei ostnud viimase aasta jooksul mahetoitu; n=299)

		Kasvatan ise	Ei pea vajalikuks, ei tunneta erinevust tavatoodetega	Kõrge hind	Saan/ostan otse tuttavalt tootjalt	Ei usalda mahetoitu
Keskmiselt		26	38	55	6	14
Regioon	Põhja-Eesti	13	39	49	5	21
	Kesk-Eesti	29	36	54	23	10
	Kirde-Eesti	36	9	77	0	13
	Lääne-Eesti	32	51	77	4	8
	Lõuna-Eesti	36	41	50	4	8
Elamu tüüp	Suur kortermaja	18	36	60	1	20
	Väike kortermaja	9	40	82	22	16
	Eramu	36	40	45	7	8
Rahvus	Eestlased	31	45	57	10	11
	Muu rahvus	16	27	52	0	19
Vanus	18 - 29-aastased	13	40	56	29	0
	30 - 49-aastased	26	37	59	3	13
	50 - 64-aastased	31	40	46	2	17
	65 - 74-aastased	27	39	56	2	23
Sugu	Naised	34	29	61	13	8
	Mehed	19	46	50	0	18
Haridus	I ja II taseme haridus	29	40	50	2	15
	III taseme haridus	23	37	58	9	13
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	21	20	35	1	5
	501 - 1000 €	28	26	67	9	11
	1001 - 1500 €	17	56	61	1	22
	1501 - 2000 €	32	42	38	5	15
	Rohkem kui 2000 €	30	44	44	12	9

M3. Kui Te ei ostnud viimase aasta jooksul mahetoitu, siis miks? Järg (% vastanutest, kes ei ostnud viimase aasta jooksul mahetoitu; n=299)

		Pole müügil, valik on väike	Ei tea, kust saab	Olen proovinud, ei meeldinud	Ei oska öelda
Keskmiselt		2	0	5	10
Regioon	Põhja-Eesti	1	1	11	13
	Kesk-Eesti	3	0	2	1
	Kirde-Eesti	2	0	3	0
	Lääne-Eesti	1	0	0	0
	Lõuna-Eesti	2	0	0	16
Elamu tüüp	Suur kortermaja	1	1	0	5
	Väike kortermaja	3	0	24	1
	Eramu	2	0	5	17
Rahvus	Eestlased	3	0	3	12
	Muu rahvus	0	0	8	8
Vanus	18 - 29-aastased	0	0	13	31
	30 - 49-aastased	1	1	0	10
	50 - 64-aastased	4	0	10	3
	65 - 74-aastased	2	0	6	5
Sugu	Naised	2	1	4	4
	Mehed	1	0	6	15
Haridus	I ja II taseme haridus	2	0	6	10
	III taseme haridus	2	1	4	11
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	1	0	0	8
	501 - 1000 €	3	1	4	3
	1001 - 1500 €	1	0	14	2
	1501 - 2000 €	0	0	0	31
	Rohkem kui 2000 €	1	0	0	26

Lisa 2.33

M4. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis miks? (% vastanutest, kes ostsid viimase aasta jooksul mahetoitu; n=579)

		Tervislik	Kodumaine, lähipiirkonnas toodetud	Maitsev	Keskkonnasõbralik tootmine
Keskmiselt		48	46	37	17
Regioon	Põhja-Eesti	50	48	42	16
	Kesk-Eesti	44	35	21	8
	Kirde-Eesti	59	14	21	15
	Lääne-Eesti	35	53	36	13
	Lõuna-Eesti	47	53	36	26
Elamu tüüp	Suur kortermaja	53	43	38	16
	Väike kortermaja	38	66	47	16
	Eramu	45	41	29	20
Rahvus	Eestlased	41	49	33	20
	Muu rahvus	62	40	43	12
Vanus	18 - 29-aastased	47	74	63	13
	30 - 49-aastased	50	32	32	27
	50 - 64-aastased	45	41	27	13
	65 - 74-aastased	51	41	24	8
Sugu	Naised	45	41	36	20
	Mehed	52	51	37	13
Haridus	I ja II taseme haridus	56	60	48	13
	III taseme haridus	44	38	30	19
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	67	52	39	55
	501 - 1000 €	54	55	49	9
	1001 - 1500 €	41	35	22	17
	1501 - 2000 €	36	28	27	18
	Rohkem kui 2000 €	47	58	35	16

M4. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis miks? Järg (% vastanutest, kes ostsid viimase aasta jooksul mahetoitu; n=579)

		Põhimõtte meeldib	Soovin toetada mahetootjaid	Huvitavad tooted	Ei oska öelda
Keskmiselt		21	31	17	7
Regioon	Põhja-Eesti	17	37	14	6
	Kesk-Eesti	10	13	16	10
	Kirde-Eesti	8	17	24	14
	Lääne-Eesti	29	15	11	7
	Lõuna-Eesti	35	38	22	5
Elamu tüüp	Suur kortermaja	12	31	15	8
	Väike kortermaja	39	25	28	3
	Eramu	26	34	15	8
Rahvus	Eestlased	26	25	18	8
	Muu rahvus	11	44	15	5
Vanus	18 - 29-aastased	17	43	16	7
	30 - 49-aastased	23	35	21	9
	50 - 64-aastased	23	22	16	6
	65 - 74-aastased	18	22	9	6
Sugu	Naised	24	26	17	3
	Mehed	17	37	17	12
Haridus	I ja II taseme haridus	16	38	14	5
	III taseme haridus	23	27	18	8
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	25	46	19	3
	501 - 1000 €	19	38	16	3
	1001 - 1500 €	21	21	16	17
	1501 - 2000 €	17	19	14	7
	Rohkem kui 2000 €	31	33	26	1

Lisa 2.34

M5. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis milliseid mahetoidutooteid Te ostsite viimase aasta jooksul?

(% vastanutest, kes ostsid viimase aasta jooksul mahetoitu n=579)

		Jahud, helbed jm kuivained	Pasta-tooted	Kanamunad	Kartul	Köögiviljad, v.a kartul	Laste-toidud
Keskmiselt		31	14	61	41	38	13
Regioon	Põhja-Eesti	43	22	61	42	42	23
	Kesk-Eesti	26	6	52	27	27	7
	Kirde-Eesti	13	5	56	36	42	3
	Lääne-Eesti	13	8	64	56	29	0
	Lõuna-Eesti	22	6	65	39	32	4
Elamu tüüp	Suur kortermaja	36	24	61	46	43	20
	Väike kortermaja	27	4	64	51	25	3
	Eramu	24	4	60	30	36	7
Rahvus	Eestlased	25	6	60	35	31	3
	Muu rahvus	43	31	63	53	51	33
Vanus	18 - 29-aastased	52	38	74	59	50	38
	30 - 49-aastased	22	11	56	40	36	11
	50 - 64-aastased	29	4	56	33	30	3
	65 - 74-aastased	21	5	62	33	37	1
Sugu	Naised	21	5	58	35	39	8
	Mehed	43	25	65	49	37	20
Haridus	I ja II taseme haridus	44	29	71	65	44	25
	III taseme haridus	24	6	55	28	34	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	41	22	61	48	27	2
	501 - 1000 €	40	24	64	54	42	24
	1001 - 1500 €	21	4	58	38	34	5
	1501 - 2000 €	16	4	54	19	36	13
	Rohkem kui 2000 €	35	9	65	27	43	2

M5. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis milliseid mahetoidutooteid Te ostsite viimase aasta jooksul? Järg
(% vastanutest, kes ostsid viimase aasta jooksul mahetoitu n=579)

		Leib, sepik, sai, pirukad, küpsised	Liha	Lihatooted	Maiustu- sed	Mesi	Moosid, mahla - tooted jms
Keskmiselt		17	32	19	4	44	15
Regioon	Põhja-Eesti	14	36	25	3	34	21
	Kesk-Eesti	17	24	9	8	46	9
	Kirde-Eesti	23	28	18	3	59	0
	Lääne-Eesti	20	34	8	5	60	7
	Lõuna-Eesti	18	26	13	7	53	14
Elamu tüüp	Suur kortermaja	12	35	26	3	37	19
	Väike kortermaja	30	27	8	9	55	14
	Eramu	18	29	11	5	50	10
Rahvus	Eestlased	18	23	11	5	46	9
	Muu rahvus	14	50	34	3	40	29
Vanus	18 - 29-aastased	15	54	38	0	36	43
	30 - 49-aastased	14	30	12	9	44	10
	50 - 64-aastased	21	22	16	4	48	4
	65 - 74-aastased	18	22	9	1	50	7
Sugu	Naised	19	27	13	6	46	9
	Mehed	15	38	25	3	43	23
Haridus	I ja II taseme haridus	17	50	34	3	40	31
	III taseme haridus	17	22	10	5	46	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	23	12	9	1	56	17
	501 - 1000 €	18	48	30	6	36	25
	1001 - 1500 €	10	27	12	2	53	8
	1501 - 2000 €	13	12	7	3	48	5
	Rohkem kui 2000 €	31	26	12	9	39	8

M5. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis milliseid mahetoidutooteid Te ostsite viimase aasta jooksul? Järg
(% vastanutest, kes ostsid viimase aasta jooksul mahetoitu n=579)

		Müslid, hommiku- helbed	Piim	Piimatooted	Puuviljad, marjad	Kuivatatud puuviljad, marjad, pähklid jms
Keskmiselt		3	17	24	24	17
Regioon	Põhja-Eesti	3	25	33	22	26
	Kesk-Eesti	0	10	7	11	7
	Kirde-Eesti	0	21	30	43	5
	Lääne-Eesti	3	5	8	27	11
	Lõuna-Eesti	2	6	15	21	6
Elamu tüüp	Suur kortermaja	2	26	31	26	23
	Väike kortermaja	5	3	20	33	11
	Eramu	2	9	16	15	10
Rahvus	Eestlased	2	6	16	23	11
	Muu rahvus	2	39	41	25	29
Vanus	18 - 29-aastased	0	38	49	24	41
	30 - 49-aastased	5	10	20	28	10
	50 - 64-aastased	2	9	14	17	10
	65 - 74-aastased	0	18	16	27	7
Sugu	Naised	3	8	19	25	12
	Mehed	2	28	30	23	22
Haridus	I ja II taseme haridus	2	36	37	22	31
	III taseme haridus	3	7	18	25	9
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	0	8	10	24	5
	501 - 1000 €	1	31	31	24	27
	1001 - 1500 €	0	9	18	20	10
	1501 - 2000 €	9	6	20	27	10
	Rohkem kui 2000 €	7	8	29	27	11

M5. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis milliseid mahetoidutooteid Te ostsite viimase aasta jooksul? Järg
(% vastanutest, kes ostsid viimase aasta jooksul mahetoitu n=579)

		Taimeteed, tee	Kohv, kohvijoogid	Karastusjoogid	Õlid
Keskmiselt		14	2	11	5
Regioon	Põhja-Eesti	12	1	19	3
	Kesk-Eesti	10	1	1	8
	Kirde-Eesti	5	8	5	7
	Lääne-Eesti	28	3	3	5
	Lõuna-Eesti	17	3	0	5
Elamu tüüp	Suur kortermaja	10	3	19	3
	Väike kortermaja	28	4	3	5
	Eramu	15	1	1	7
Rahvus	Eestlased	20	2	1	6
	Muu rahvus	4	2	30	2
Vanus	18 - 29-aastased	16	0	38	0
	30 - 49-aastased	12	2	4	3
	50 - 64-aastased	16	5	3	7
	65 - 74-aastased	13	3	0	11
Sugu	Naised	16	2	3	5
	Mehed	13	2	21	4
Haridus	I ja II taseme haridus	19	2	28	4
	III taseme haridus	12	2	2	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	18	5	7	1
	501 - 1000 €	15	2	23	5
	1001 - 1500 €	15	1	1	4
	1501 - 2000 €	10	1	0	5
	Rohkem kui 2000 €	15	5	4	9

Lisa 2.35

M6. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis kust Te seda ostsite?
(% vastanutest, kes ostsid viimase aasta jooksul mahetoitu n=579)

		Biomarket	Coop (Konsum, Maksimark et, Coop Väikepood)	E-Coop	Grossi Toidukaub ad	Kauba- maja Toidu- maailm	Lidl
Keskmiselt		10	43	0	17	13	15
Regioon	Põhja-Eesti	12	37	0	22	23	23
	Kesk-Eesti	10	38	0	14	0	2
	Kirde-Eesti	0	59	0	37	0	16
	Lääne-Eesti	10	46	0	9	0	13
	Lõuna-Eesti	7	51	1	2	6	1
Elamu tüüp	Suur kortermaja	7	41	0	26	23	24
	Väike kortermaja	21	51	0	8	6	12
	Eramu	8	43	0	7	2	2
Rahvus	Eestlased	12	43	0	6	3	3
	Muu rahvus	5	44	0	39	34	38
Vanus	18 - 29-aastased	7	70	0	42	38	42
	30 - 49-aastased	11	28	0	10	9	7
	50 - 64-aastased	11	37	0	6	3	7
	65 - 74-aastased	9	50	1	15	7	8
Sugu	Naised	12	33	0	7	5	6
	Mehed	7	55	0	29	23	26
Haridus	I ja II taseme haridus	6	56	0	31	29	33
	III taseme haridus	12	36	0	9	5	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	6	48	1	16	2	4
	501 - 1000 €	5	51	0	29	27	30
	1001 - 1500 €	11	34	0	10	2	5
	1501 - 2000 €	8	36	0	4	9	6
	Rohkem kui 2000 €	30	40	0	9	6	4

M6. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis kust Te seda ostsite? Järg
(% vastanutest, kes ostsid viimase aasta jooksul mahetoitu n=579)

		Maxima	Maxima e-pood (Barbora)	Prisma	Prisma e-pood (Eprisma)	Rimi	Rimi e-pood
Keskmiselt		16	1	21	0	31	1
Regioon	Põhja-Eesti	9	2	35	0	42	0
	Kesk-Eesti	0	0	1	0	17	0
	Kirde-Eesti	78	0	17	0	26	0
	Lääne-Eesti	29	0	0	0	23	1
	Lõuna-Eesti	7	0	7	0	17	1
Elamu tüüp	Suur kortermaja	18	2	33	0	42	0
	Väike kortermaja	25	1	8	0	16	0
	Eramu	9	0	9	0	22	1
Rahvus	Eestlased	10	0	9	0	22	1
	Muu rahvus	29	2	46	0	49	0
Vanus	18 - 29-aastased	17	0	38	0	52	0
	30 - 49-aastased	19	3	21	0	24	1
	50 - 64-aastased	15	0	16	0	26	1
	65 - 74-aastased	13	0	6	0	26	1
Sugu	Naised	17	2	14	0	21	1
	Mehed	15	0	30	0	43	0
Haridus	I ja II taseme haridus	19	0	33	0	40	1
	III taseme haridus	14	1	15	0	26	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	6	0	10	0	15	0
	501 - 1000 €	20	0	29	0	35	1
	1001 - 1500 €	15	0	11	0	31	0
	1501 - 2000 €	18	5	27	0	39	0
	Rohkem kui 2000 €	9	0	14	0	20	0

M6. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis kust Te seda ostsite? Järg
(% vastanutest, kes ostsid viimase aasta jooksul mahetoitu n=579)

		Talu Toidab (Rimi territooriu mil)	Selver (Selver, Selver ABC, Delice)	Stock- mann	Loodus- pere	Mahe- market	Ökosahver
Keskmiselt		10	34	11	1	2	1
Regioon	Põhja-Eesti	15	46	21	1	1	0
	Kesk-Eesti	3	8	1	1	0	7
	Kirde-Eesti	0	36	0	0	0	0
	Lääne-Eesti	3	27	0	0	1	1
	Lõuna-Eesti	7	17	0	3	6	3
Elamu tüüp	Suur kortermaja	13	40	20	1	0	1
	Väike kortermaja	4	36	2	0	9	2
	Eramu	8	24	1	2	1	2
Rahvus	Eestlased	10	27	1	2	3	2
	Muu rahvus	9	49	30	0	0	0
Vanus	18 - 29-aastased	8	57	38	0	5	0
	30 - 49-aastased	12	34	5	3	0	1
	50 - 64-aastased	10	22	2	1	2	3
	65 - 74-aastased	5	24	2	1	1	1
Sugu	Naised	13	21	1	2	3	2
	Mehed	6	50	23	1	0	0
Haridus	I ja II taseme haridus	10	42	29	1	0	1
	III taseme haridus	10	30	1	2	3	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	30	31	0	0	14	1
	501 - 1000 €	7	38	25	1	0	1
	1001 - 1500 €	7	34	1	3	1	2
	1501 - 2000 €	13	23	1	0	0	1
	Rohkem kui 2000 €	8	41	4	2	3	1

M6. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis kust Te seda ostsite? Järg
(% vastanutest, kes ostsid viimase aasta jooksul mahetoitu n=579)

		Turg	Otse tootjalt, toiduvõrgustikust (sh kojutoomisega), otse tootjalt tarbijale (OTT) tüüpi laadad/turud	Muu e-pood
Keskmiselt		38	34	1
Regioon	Põhja-Eesti	47	27	1
	Kesk-Eesti	21	44	1
	Kirde-Eesti	40	21	0
	Lääne-Eesti	22	49	2
	Lõuna-Eesti	30	47	1
Elamu tüüp	Suur kortermaja	48	30	1
	Väike kortermaja	27	43	0
	Eramu	28	36	2
Rahvus	Eestlased	30	42	1
	Muu rahvus	54	18	1
Vanus	18 - 29-aastased	58	27	0
	30 - 49-aastased	34	36	1
	50 - 64-aastased	32	39	2
	65 - 74-aastased	31	31	1
Sugu	Naised	34	38	2
	Mehed	43	29	0
Haridus	I ja II taseme haridus	47	30	0
	III taseme haridus	33	36	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	29	31	0
	501 - 1000 €	45	32	1
	1001 - 1500 €	37	43	1
	1501 - 2000 €	28	33	1
	Rohkem kui 2000 €	38	26	2

Lisa 2.36

M7. Kui sageli Te kavatsete osta mahetoitu järgmise 12 kuu jooksul? (% vastanutest)

		Kord nädalas või sagedamini	1-3 korda kuus	Harvemini kui kord kuus	Ei kavatse osta mahetoitu	Ei oska öelda
Keskmiselt		9	18	17	17	39
Regioon	Põhja-Eesti	12	20	18	16	34
	Kesk-Eesti	4	13	15	19	49
	Kirde-Eesti	6	25	11	18	40
	Lääne-Eesti	7	10	21	11	51
	Lõuna-Eesti	7	15	16	21	41
Elamu tüüp	Suur kortermaja	12	18	20	15	35
	Väike kortermaja	5	17	21	14	43
	Eramu	6	17	12	21	44
Rahvus	Eestlased	6	18	20	16	40
	Muu rahvus	15	17	11	20	37
Vanus	18 - 29-aastased	26	17	28	5	24
	30 - 49-aastased	5	17	14	21	43
	50 - 64-aastased	5	19	16	16	44
	65 - 74-aastased	7	17	14	24	38
Sugu	Naised	5	23	17	15	40
	Mehed	12	12	17	20	39
Haridus	I ja II taseme haridus	17	10	15	17	41
	III taseme haridus	5	21	18	17	39
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	0	17	20	12	51
	501 - 1000 €	15	14	14	15	42
	1001 - 1500 €	5	18	15	25	37
	1501 - 2000 €	5	25	19	14	37
	Rohkem kui 2000 €	7	20	26	17	30

M8. Kas Te olete nõus maksuma mahetoidu eest kõrgemat hinda? (% vastanutest)

		Ei ole nõus maksma rohkem	Kuni 10% rohkem	11-20% rohkem	21-50% rohkem	51% kuni 2 korda rohkem	Enam kui 2 korda rohkem	Ei oska öelda
Keskmiselt		43	31	6	1	0	0	19
Regioon	Põhja-Eesti	46	33	5	0	1	15	46
	Kesk-Eesti	43	26	8	0	0	23	43
	Kirde-Eesti	61	23	1	0	0	15	61
	Lääne-Eesti	33	34	9	0	0	24	33
	Lõuna-Eesti	32	34	6	1	0	27	32
Elamu tüüp	Suur kortermaja	46	30	5	1	0	18	46
	Väike kortermaja	32	35	7	0	0	26	32
	Eramu	42	31	7	0	1	19	42
Rahvus	Eestlased	34	36	8	1	0	21	34
	Muu rahvus	59	24	1	0	1	15	59
Vanus	18 - 29-aastased	40	25	3	0	0	32	40
	30 - 49-aastased	44	33	6	1	1	15	44
	50 - 64-aastased	39	36	6	0	0	19	39
	65 - 74-aastased	48	27	8	0	0	17	48
Sugu	Naised	37	34	7	0	1	21	37
	Mehed	49	29	4	1	0	17	49
Haridus	I ja II taseme haridus	50	24	5	1	0	20	50
	III taseme haridus	39	35	6	0	1	19	39
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	Kuni 500 €	47	24	4	1	0	24	47
	501 - 1000 €	47	30	5	0	0	18	47
	1001 - 1500 €	42	36	6	0	2	14	42
	1501 - 2000 €	36	28	5	1	0	30	36
	Rohkem kui 2000 €	37	39	8	0	0	16	37

Lisa 3. Küsitluse vabad vastused

K2A. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul toidukaupu, siis eelkõige millistest kohtadest? Muu toidukauba ostukoht (n=29)

- Ape, Läti
- Bolt
- Bolt food, Wolt
- Bolt market
- Ei osta mujalt
- Hulgiladu
- Hulgiladu KAUPMEES AS
- Ise kasvatame
- Iseteeninduspunkt
- Jaagumäe Toidukeskus (märkis 3 küsitletut)
- Kalamajakas ratastel
- Kanpol (märkis 2 küsitletut)
- Kariamarket
- Kaupmehe hulgiladu
- Keila TÜ kauplus
- Kogu juurvili, köögivili ja marjad-õunad oma põllult ja aiast
- Lidl, Kuressaare; Kaubamaja Toidumaailm, Kuressaare
- Oma põld
- Rõõmu Kaubamaja (märkis 5 küsitletut)
- Saiašahwer
- Sumena
- Valka kauplused

K5. Mis on teie jaoks toidu ostuotsuse (valiku) tegemisel tähtis? Muu vastus (n=11)

- Elatustase on selline, et oluline võib ju olla, aga arvestada paljude asjadega ei saa
- Et poleks oluliselt aegunud. Et pakend oleks puhas, terve
- Kui oled töötu, siis on tähtis ellujäämine
- Kui oleks piisavalt raha, oleks kõik väga tähtis
- Lastesõbralikkus on ka oluline. Näiteks, kas maiustuse / kommi pakendit on lapsel lihtne ise avada
- Lisaainete puudumine
- Materjale ei saa lõpmatult taaskasutada. Ainult teatud protsent kogu materjalist saab olla taaskasutatud materjalidest sest see muudab kogumaterjali kvaliteeti. Peab vähendama üldse uute materjalide kasutamist või mõtlema välja paremaid tehnoloogiaid. Tähtsamaks pean märget, et ettevõtted on vastuvõtlikud kõigele uuenduslikule ja loodust säästvale arendusele. Ainult IT pole arendus. Tähtsam on inseneeria.
- Mugavus, asukoht, hinnad
- Oluline, et märgitaks toote päritolumaad ja Eesti toodete puhul tootja - probleem just kaupluste omamärgitoodetega
- Rohkust ma ei põe. Olen teadlikum
- Содержание описания на русском языке

K6. Kui võrd Te oleksite valmis tarbima tavalise liha asemel tehisiha (laboris kasvatatud liha)? Ei oska öelda, sõltub ... Vaba vastus (n=63)

- Ei tarbi liha ja ei tunne vajadust asenduse järgi
- Erinevatest asjaoludest
- Hinnast
- Hinnast ja maitsest (märkis 2 küsitletut)
- Hinnast ja mõjust tervisele võrreldes tavalise lihaga
- Hinnast, koostisest ja maitsest
- Hinnast, maitsest ning tervislikkusest

- Kas on odavam kui tavalihatooted
- Kas tavaline liha on saadaval
- Koostisest ja maitsest. Söön liha väga vähe.
- Kui ma oleks kindel, et see on toodetud jätkusuutlikult, hetkel selle tootmiseks kulunud energia ja transport mind ei veena üldse
- Kui maitseb nagu liha ja on keha jaoks töödeldav loomne valk, siis olen nõus
- Kui muud ei ole saada
- Kui on taimne, mitte ei ole tehtud kildudest jne
- Kui sarnane on kvaliteet ja maitse
- Kui soodsam, miks mitte proovida
- Kuidas see maitseb ja kui tervislik see saab olla
- Ma ei söö liha
- Ma pean seda proovima, siis oskan arvata
- Maitsest (märkis 9 küsitletut)
- Maitsest ja hinnast (märkis 7 küsitletut)
- Maitsest ja koostisest
- Maitsest ja kuidas keha reageerib pärast
- Maitsest ja kvaliteedist (märkis 2 küsitletut)
- Maitsest ja tekstuurist, et kui sarnane see on nõ pärislihaga
- Maitsest ja toidu välimusest
- Maitsest, lõhnast, välimusest jms
- Maitsest, tervislikkusest
- Maitsest, väljanägemisest ja hinnast
- Millest liha kasvatatakse
- Millest tehtud jne
- Millise maitsega tehisliha on
- Mis maitse on, pole kunagi proovinud. Lihapuhul on oluline et see poleks mingi kotlet.
- Mis on algmaterjal ja kuidas see mõjutab minu geene ning lastelaste tervist
- Olen taimetoitlane
- Oleneb maitsest peab proovima
- Paljudest asjaoludest-pigem ei
- Peab proovima (märkis 4 küsitletut)
- Pole huvitatud. Olen vegan. Aga segasööjana pigem jah.
- Pole proovinud ja ei tea sellest eriti midagi, peale tv saate sellest, olevat väga kallis, siis mitte
- Selle tootmisviisi keskkonnamõjust ja toote tervisemõjudest
- Välimusest ja maitsest (märkis 2 küsitletut)
- Вкуса и подтвержденного клиническими исследованиями воздействия на организм, и возможные воздействия на потомство

K7. Milline on Teie jaoks kodumaine toidukaup? Muu vastus (n=11)

- Ei vaata märgistust, seega ei oska öelda. Vaatad vaid hinda, märgistuse ja koostise uurimine on rikastele.
- Ei vaata päritolu
- Kogu tarneahelat on raske tuvastada
- Kui kohv on röstitud Eestis, siis pigem liigitaksin selle Eestimaise alla
- Lisaks tootja ja tooraine kodumaisele päritolule on ka toote silt eesti keeles
- Pole kindel Eesti toidu kontrolli aususes!
- See oleneb paljuski tootest, näiteks Kalevit pean ikkagi kodumaiseks, kuigi tooraine on ju välismaalt. Samas lihatoote puhul on mulle oluline, et loomad oleksid Eestis kasvanud. Seega seda ei saa nii üheselt võtta vaid oleneb väga konkreetsest tootest.
- Tuttavalt, sugulastelt saadud
- Täiesti külmaks jätab kallis eesti kaup
- Usaldan tootjaid ja kauplaid
- Не интересуется, где произведено

K8. Kuidas Te tavaliselt selgitate välja, et tegemist on kodumaise toidukaubaga? Muu vastus (n=3)

- Infot pole eriti võimalik poes lugeda
- Kindel ei saa päriselt milleski olla
- Kui toode pole tuttav, uurin rohkem

K13. Kas olete nõus maksma samade kvaliteediomadustega kodumaise kauba eest kõrgemat hinda võrreldes importtoidukaubaga? Ei oska öelda, sõltub ... (n=138)

- Absoluutselt kindlasti mitte!!!
- Asjaoludest
- Eelarvest
- Eesti toitained on niigi kallimad kui sisse toodud
- Eesti toit on juba üle mõistuse kallis
- Enamasti küll, aga kui hind on väga palju kõrgem, siis mitte
- Hetke ostujõust
- Hetke rahalistest võimalustest
- Hetkeolukorrast
- Hind määrab kui elad näljapiiril
- Hinna vahest (märkis 2 küsitletut)
- Hinnaerinevuse määrast
- Hinnast (märkis 4 küsitletut)
- Hinnast ja maitse eelistustest
- Hinnavahe võiks siis olla minimaalne. Tahaks väga meie tootjaid toetada, kuid tihtipeale rahakott ei luba :(
- Ikkagi tootest
- Jah, aga mitte rohkem kui 2 korda
- Kas toode mulle sobib; kui sobib, olen nõus
- Kaubast (märkis 4 küsitletut)
- Kaubast ja selle kvaliteedist
- Kaubast ja vajadusest
- Kaubast, nt või eest jah
- Kindlasti mitte, milleks?
- Konkreetsest hinnast
- Konkreetsest toidukaubast
- Kui harjunud ma kodumaisega harjunud olen
- Kui kõrget
- Kui kõrget hinda
- Kui palju kallim ja kas mul raha on
- Kui palju kallim on kodumaise kauba hind. +10-15% on veel OK
- Kui palju kallim. Topelt hinda ei maksaks, aga ca. 10% kallim elab üle.
- Kui palju kodumaine toidukaup enam maksab
- Kui palju kõrgemat hinda
- Kui palju kõrgemat, samuti kvaliteedist. Palju kõrgemat ei jaks praegu maksta kahjuks.
- Kui palju olen palka saanud ja millised on teised arved
- Kui palju rohkem ja milline on kvaliteedi erinevus
- Kui suur on hinnavahe (märkis 5 küsitletut)
- Kui suur on hinnavahe ja kui palju raha parajasti on
- Kui vajalik see toit minule on
- Kui väga seda toitu tahan
- Kvaliteedist (märkis 5 küsitletut)
- Kvaliteedist ja pakendi suurusest
- Kvaliteedist, maitsest
- Mõistlikkuse piires
- Madal hind on see, mis annab võimaluse osta, kui on sooduses, siis ostan kallimat ka
- Maitseomadustest ja kvaliteedist

- Maitsest (märkis 3 küsitletut)
- Maitsest ja kvaliteedist (märkis 2 küsitletut)
- Majanduslikust olukorrast
- Majanduslikult paremal ajal kindlasti, praegu sööme lihtsalt seda, mida jõuame osta
- Majanduslikust seisust
- Maksevõimalusest ja reklaamist
- Miks ma üle maksta?
- Minu sissetulekust
- Mis selle paremaks teeb
- Mis sobib tervisele, ei kannata kõike välismaist
- Mitte väga palju rohkem
- Mitte üle 5%
- Nagunii juba maksan rohkem
- Natuke
- No ikka hästi ei ole, aga vist peab maksta kui tahad midagi kindlalt
- Olen hinnatundlik. Kõik sõltub vajaduse, võimaluste, kvaliteedi-hinna suhtest.
- Olen hinna vahe suurusest
- Olen kvaliteedist
- Olukorrast
- Olukorrast, vajadusest
- Palgapäeva kaugusest
- Palju raha on
- Paljudest teguritest, peamiselt kvaliteedist
- Pole maksevahendit
- Raha hulgast
- Rahakotist ja hinnavahest
- Rahalisest olukorrast
- Rahalistest võimalustest
- Sellest, kas ka silt pakendil on peamiselt eesti keeles
- Sellest, kas parasjagu raha jätkub või mitte
- Sellest, kui palju kõrgem
- Sellest, kui palju raha veel alles on. Ehk jätan üldse ostmata.
- Sellest, milline on toote hinna ja kvaliteedi suhe
- Sissetulekust
- Sissetulekust ja üldisest hinnatasemest, st kui palju raha jääb toidukaupade ostuks
- Sõltub hinnavahest
- Sõltub maitsest ja harjumusest
- Sõltub toidukaubast
- Teatud ajal JAH. Kui hinnavahe pole kordades, siis kindlalt JAH.
- Toidu kvaliteedist ja sellest, kuidas ja kus valmistatud
- Toimib praegu! Import kv madalam ja hind vastavalt madalam
- Toote kvaliteedist
- Tooterühmast ja kvaliteedist
- Tootest (märkis 17 küsitletut)
- Tootest ja hinnast
- Tootest ja kvaliteedist
- Tujust ja vajadusest
- Vajadusest
- Varem jah, nüüd raha vähe
- Vastavalt olemasolevale rahale
- Võid ostan nüüd Läti oma, hinna tõttu
- Võimalusest kaupluse pakutavast valikust
- Võimalusest/rahalisest võimekusest

- Üldiselt olen valmis maksma mõnevõrra kõrgemat hinda kuid, arvestades toidukaupade kiiret hinnatõusu ja üldist elukalliduse tõusu, on toote hind saanud järjest olulisemaks argumendiks otsustamisel ja ostan harjumuspäraseid kaupu kampaaniate ajal
- В магазине эстонский огурец и финский огурец-одинаково гнилые, только финский стоит дешевле
- Если продукты хорошего качества
- Насколько больше эта цена
- От состояния моего кошелька

K14. Palun märkige väide/väited, millega Te nõustute: Eesti päritolu liha on ...? Muu vastus (n=42)

- ... lihtsalt Eesti päritolu ega erine teistest lihadest. Mõned neist võivad olla parema kvaliteediga, aga niimoodi üldistada ei ole asjakohane.
- Eeldades, et eelnevad väited on tõesed
- Ei ole vahet
- Ei oska nõustuda, eelistan põhimõtteliselt
- Ei oska võrrelda
- Ei oska võrrelda, sest tarbin ainult kodumaist liha
- Ei oska öelda
- Ei oska öelda
- Ei oska öelda, sest Eesti päritoluga liha on raske välja selgitada
- Ei oska öelda; liha tarbimist üleüldiselt pean ebaeetiliseks
- Ei osta
- Ei osta välismaist liha, seetõttu ei ole võrdlust
- Ei tarbi liha
- Ei tarbi liha
- Ei tarbi liha ja kvaliteeti ning maitset ei oska hinnata, kuid loomade heaolu on tõenäoliselt sama, mis välismaise liha tootmisel
- Ei tarbi poe liha
- Ei tarbi värsket liha
- Ei tarbi, seega ei tea
- Ei tea
- Ei tea
- Ei tea, ei vaata ostetud liha päritolu
- Ei tea, kus kohast liha pärit on
- Kindel saab nendes väidetes olla vaid tuttava taluniku puhul, aga mõni liha võib siiski välismaine parem olla
- Kontrollitud kvaliteet
- Lihast loobusin aastaid tagasi, kuna maitse ei sobi võrreldes kunagi kodus kasvatatud lihaga
- Ma ei söö liha
- Ma uskusin, et kõik on enam-vähem humaanne. Kuni hiljuti nägime perega otse lihakaupluse kõrval olevasse tapamajja sõitvaid loomi ja teine päev sealsamas kõndimas lehmakesi. Ütlen ausalt, sealt enam liha ei osta. Keegi ei taha näha, kuidas n-ö vorsti tehakse. Ma oleksin ausalt taimetoitlane, sest mul on kohutavalt kahju loomadest, aga ma vajan liha.
- Mina aru ei saa, liha on liha
- Olen endiselt vegan ja juba pea 23 aastat
- Olen teadlik põllumajanduse arengust Eestis tänu tunnustatud tippjuhile perekonnas selles valdkonnas
- Ostan kindlalt tootjalt, tean tingimusi
- Otse talunikult, muu liha ei kõlba, kuna pool sellest vett täis
- Puudub kokkupuude, ei tarbi liha
- Rimis, Selveris on liha "hall" olgu ta siis eestimaine või välistamine. Ei kutsu ostma
- Saadud loomadelt, kellel ei kasutata söödaantibiootikume ja ravimisel järgitakse antibiootikumide keeluaegu
- Sõltub, millega on loomi toidetud
- Tahan toetada Eesti tootjaid

- Tarbijana on võimatu selgeks teha lihatükis olevate antibiootikumide jääke või looma eelneva elu heaolu hinnata küll aga pole aru saanud, et välismaise päritoluga liha maitseks valmis roana halvemini kui kodumaine
- Võimalikud erinevad variandid, aga ei pruugi olla parem
- Üle mõistuse kallis
- На этикетках нет информации насчет этического отношения
- Надо выбирать-обман везде и на рынке и в магазине

K14. Milliseid toidus sisalduda võivaid aineid Te püüate tarbijana vältida või mille tarbimist vähendada? Muu vastus (n=12)

- Jälgin lihatoodete puhul liha olemasolu ja % tootes
- Jälgin tervislikkust
- Jälgin üldisemalt, et kui näiteks on tomatikaste, siis see sisaldaks ka suuremas osas tomateid, mitte et on palju kõike muud sh nt vett või õli, aga tomateid ainult 30%. Lihatoodete puhul, et koostises oleks liha, mitte lihamass vms.
- Kiri on väga väike pakendil sellise info kohta. Ei ole loetav alati prillidegagi mitte.
- Lisatud ained, nt suhkur mahlas
- Maitsetugevdajad, suhkruasendajad
- Palmiõli
- Siis ei saagi midagi osta
- Soja
- Suhkru asendajad
- Süsivesikud
- Õlu (tahan vähendada kogust)

K23A. Millist toidukaupa soovisite osta? Vaba vastus (n=673)

- Alkohol
- Alma hapukoor
- Angerjat
- Apelsine - nad ei ole seda kõrget hinda väärt
- Arbuus
- Avokaado
- Avokaado, mandariinid
- Beebitoitu
- Cheremoya
- Eest või
- Eesti liha ja palju muud
- Eesti shokolaad, kala, liha. Ma ei osta kõrge hinna tõttu, mitte seepärast, et mul pole võimalust, vaid et see tundub jabur, maksta poole rohkem selle eest
- Eestimaine tomat
- Eestimaist liha
- Ei mäleta (märkis 13 küsitletut)
- Ei soovi vastata
- Erimaitseline juust, soolalõhe
- Erinevaid
- Forell
- Forellimari
- Hakkliha (märkis 8 küsitletut)
- Hallitusjuust
- Hallitusjuustud, vorstid, snäkid
- Hapukoor
- Head juustu
- Heinz majonees, synnove juust, jms
- Hind tundus lihtsalt ebamõistlikult kallis, sellepärast ei ostnud
- Igasugune toit

- Itaalia lihatooted
- Jahvatatud kohvi
- Jogurt (märkis 3 küsitletut)
- Jogurt/kohupiim
- Juust (märkis 11 küsitletut)
- Juust, või (märkis 3 küsitletut)
- Juust, kala, kalatooted, loomaliha
- Juust, segahakkliha
- Juust, majonees
- Juustu, poolfabrikaate
- Jäätis (märkis 4 küsitletut)
- Kaerapiima (jooki)
- Kala (märkis 112 küsitletut)
- Kala - lõhe, forell
- Kala (lõhe)
- Kala, veiseliha
- Kala /lõhe/
- Kala ja liha
- Kala ja loomaliha
- Kala koha
- Kala on kallis
- Kala on kallis
- Kala, kalatooted
- Kala, kalatooted, eestimaine või
- Kala, kana, liha
- Kala, koha, lõhe, lest, ahven, räim, isegi suur hinnatõus
- Kala, kohupiimatoode
- Kala, kohv
- Kala, kohv, võid
- Kala, kondiitritooteid
- Kala, lehtsalat, kohuke, pähklid/mandlid, osad puuviljad, jogurt
- Kala, liha (märkis 4 küsitletut)
- Kala, meie jaoks kõrge hind
- Kala, porgandit, puuvilju(viinamari), tomat
- Kala, salatit
- Kala, sink
- Kala, veiseliha
- Kala, veiseliha, krevetid
- Kala, või, kohv
- Kala, või, liha
- Kala, juust
- Kala, kohv, või
- Kala, kommi
- Kala, liha
- Kala, liha
- Kala, loomaliha
- Kala, või
- Kala, või
- Kala, külmutatud
- Kala: forell, lõhe
- Kala; ostan vaid siis, kui on kampaaniahind või parem enne
- Kalafilee
- Kalakonservi, silmud, säga
- Kalamari

- Kalamari
- Kalamarja
- Kalamarja
- Kalatooted (märkis 4 küsitletut)
- Kalatooted, moosid
- Kalkuniliha
- Kallimad lihatooted (veis, part), gurmee leti asjad, kange alkohol
- Kampaania
- Kana (märkis 4 küsitletut)
- Kana ja kala
- Kanakintsuliha
- Kanakoivad
- Kartul, köögiviljad, sink, soolaheeringas
- Kasvõi kalevi komme. Kannel on metsiku hinnaga. Kala samuti.
- Keeks
- Kikerikii kanaliha selle kõrge hinna tõttu. Selle asemel ostsin Tallegi liha
- Kindel jook
- Kodujuustud
- Kodumaine värske kurk, tomat
- Koeratoit
- Kohuke (märkis 3 küsitletut)
- Kohupiima, jogurtit, keefiri jne
- Kohupiimakreem
- Kohupiimakreem, õlu
- Kohv (märkis 18 küsitletut)
- Kohv, küpsised
- Kohv, loomaliha, šokolaad, puuviljad, juust
- Kohv, värske kala, värske kurk, tomat
- Kohv, kala ja värsket liha
- Kohvi hind pani mõtlema
- Kohv, oliivõli
- Kohvioad (märkis 2 küsitletut)
- Kohvioad ja loomaliha
- Kohvioad lavazza
- Kohviuba, värske kala
- Kommid (märkis 2 küsitletut)
- Kommid, šokolaad
- Kondiitritooteid (tort, kook)
- Kook (märkis 3 küsitletut)
- Krevette
- Krõpsud
- Kultuurmustikaid
- Kvaliteetne kala
- Kvaliteetset
- Kõik toidukaupade hinnad on kõrged, pean alati valima odavamate hulgast
- Külma- ja kuumsuitsu kalatooted
- Külmsuitsu kala, kana, liha
- Külmsuitsutatud forellifileed
- Lambaliha kauplusest
- Lambaliha või küülikut
- Lambapiima juust
- Laste lemmiktorti ja sushit
- Leib (märkis 2 küsitletut)
- Leiva-saia hind on kerkinud, samuti kala hind

- Leiva-saiatooted (mitmevilja röstsai)
- Liha (märkis 11 küsitletut)
- Liha, kala (märkis 8 küsitletut)
- Liha, eriti veise ja lamba liha. Ka part, hani, kalkun
- Liha, kala, aedviljad
- Liha, kala, kohupiimatooted, puuviljad, juust, vorst jne
- Liha, piim, hapukoor
- Liha, piimatooted, kala, puuvilju, jäätist, kommi, saiakesi
- Liha, šokolaad
- Liha, töödeldud liha, valmistoit, kondiitritooted
- Liha, õli
- Lihatooted (märkis 4 küsitletut)
- Linnuliha
- List tuleks liiga pikk, ei saa osta peaaegu midagi, mida tõesti sooviksin - head juustu, puuvilju, marju, köögivilju, paljusid piimatooted
- Loomaliha (märkis 2 küsitletut)
- Lõhe (märkis 21 küsitletut)
- Lõhe, bismarcki heeringas, sink
- Lõhe, forell (märkis 2 küsitletut)
- Lõhe, juust
- Lõhe, kohupiim, jogurt
- Lõhefilee (märkis 6 küsitletut)
- Lõhefilee, krevetid, roogitud lõhe, röövlipraad, eelküpsutatud ribi, sinihallitusjuust jne
- Lõhefilee, sealih
- Lõhefilee/forellifilee, arbuus ja murelid hooaja algul
- Lõheribi - ootan soodushinda
- Lõhet, forelli (märkis 2 küsitletut)
- Lõhet, forelli, kuid see hind on liiga kõrge
- Lõunamaiseid puuvilju, jogurtit, võid
- Ma ei soovigi siis osta
- Maapähklivõi
- Maasikad, vaarikad
- Mahl, puuvili
- Mahla
- Mahlad (Aura)
- Maiustused (märkis 2 küsitletut)
- Majonees loomaliha
- Mandariinid
- Marineeritud kännuseeni
- Marineeritud silmud
- Marjad
- Marjad, köögiviljad, juurviljad, või jne
- Marju
- Mereannid
- Mett
- Mida iganes, hind ju ei mängi antud juhul rolli. Küsimus on valesti tõstatatud
- Mingi kohvi oli, 100 g maksis miski üle kümne euro ja lõin käega, et ei osta.
- Munad
- Mustikad (märkis 2 küsitletut)
- Mustikate hind Selveris, kui tean, et teises poes on samal ajal 30% soodsam
- Mõned maiustused lastele, aga mitte et ei jõua osta, vaid ei ole nii palju raha väärt
- Müslibatoonid
- Neid on palju
- Näiteks angerjas

- Näksid
- Oliiviõli (märkis 3 küsitletut)
- Oliiviõli, sink, kohv, parmigiano juust
- Pagari ja kondiitritooted
- Paneeritud kalafilee
- Parmesani juust
- Pasta salat
- Peaaegu kõikidel on hinnad tõusnud
- Piim
- Piimatooted, kala
- Polnud sellist
- Pool fabrikaate, talleggi linnuliha
- Punane kalamari
- Punane kala
- Punane kala (märkis 4 küsitletut)
- Punane kala, veiseliha
- Purgisupid
- Puuviljad (märkis 6 küsitletut)
- Puuviljad, kanaliha
- Pähklid (märkis 2 küsitletut)
- Ribiliha
- Risotto riis; liha; jäätis jne
- Roosmari
- Rukki juuretise röst
- Rääbis
- Saaremaa või (märkis 2 küsitletut)
- Saiakesed
- Sealiha (märkis 2 küsitletut)
- Sealiha Maximas, oli välismaine ja jäi ostmata
- Seasüda
- See, millele on kampaania
- Shokolaad, kohv, liha, kala
- Sink (märkis 4 küsitletut)
- Sink, sardell, kala
- Sinkvorst
- Sisemine, paprika
- Sokolaad
- Sokolaad, sink, suitsukala, värske kala
- Soodus kaup
- Soodushinnaga juustu
- Soodushinnaga tooteid
- Sooduskaupa
- Soolakala
- Soovisin soodushinnaga kanakintsu osta, otsas olid. Kallimaid ei ostnud.
- Soovitud kohvimark, pähklid
- Steik, lõhefilee
- Suhkur
- Suitsuangerjas
- Suitsukala (märkis 4 küsitletut)
- Suitsuliha (märkis 2 küsitletut)
- Suitsulõhe võileiva kate 100 g umbes
- Suitsusinki
- Sushi
- Šokolaad (märkis 2 küsitletut)

- Taimne piim
- Taluvõi (märkis 2 küsitletut)
- Tatar
- Tatar, jäin ootama soodushinda ja tordid/koogid- need on küll üle mõistuse tõusnud- oleme väehndanud kindlasti pidupäevadel kookide suurust
- Tavaliselt vaatan soodushinda
- Tee ja kohv
- Toiduõli, jäätis
- Toiduõli, võimargariin
- Toores kala
- Tort (märkis 2 küsitletut)
- Tvorog
- Täpselt ei mäleta, aga mõne toote puhul tundub hind põhjendamatult kõrge
- Valmistoitu, kala
- Valmistoodde kalkuniliha, Gustavi tort
- Veisehakkliha
- Veiseliha (märkis 9 küsitletut)
- Veiseliha, broileri liha, filee, erinevad värsked kalad, lõhe, torti, kooki
- veiseliha, kala
- Veiseliha, külmsuitsulõhe
- Veiseliha, lõhe
- Veiseliha, puuviljad ja marjad
- Veiseliha, värsket kala
- Viinamarjad (märkis 2 küsitletut)
- Viinamarjad, looma liha, kalkuni liha, Eestis toodetud või, erinevad kohupiimad, erinevad röstsaiad ja leivad, nopri hapupiim, jne.
- Viinamarjad, peekon
- Või (märkis 19 küsitletut)
- Või ja juust, imelik, et Eesti oma piimatooted nii kõrgete hindadega
- Või, kala, vorst, sink
- Või, liha, kala
- Või, peipsi soolakurk, frillise salat
- Võid, juustu, kohvi, kala
- Värske kala (märkis 34 küsitletut)
- Värske kala (forell, lõhe); taluvõi; kanafilee
- Värske kala, lihase liha
- Värske kala, taimetoit
- Värske kala, või
- Värske kala, värsket liha
- Värske kala/mereannid
- Värske kurk
- Värske liha, värsket kala
- Värske loomaliha
- Värske lõhe (märkis 5 küsitletut)
- Värske lõhe, kompvekid
- Värske siig
- Värsked puuviljad, marjad, köögiviljad
- Värskeid marju, puuvilju
- Värsket
- Värsket forelli, lõhet, mida ostan sooduskampaaniate ajal
- Värsket kala ja kalatooteid / mitte külmutatud ega konserve
- Värsket kala ja kanafileed
- Värsket kala, sinki, puuvilju
- Värsket lambaliha ja lihaseiseliha
- Värsket lõhe/forelli

- Värsket lõhet
- Väärtkalu - angerjat, lõhet jms
- Õli (märkis 3 küsitletut)
- Õli, või
- Õlu (märkis 2 küsitletut)
- Öko kohviod
- Üldiselt teeme oma ostueelistused hindasid/soodustusi järgides. Oleme suured magusasõbrad. Viimastel kordadel pidime kahjuks loobuma šokolaadist.
- Авокадо
- Ветчину
- Говядина
- Говядина, морепродукты
- Затрудняюсь ответить
- Икра
- Икра красной рыбы
- Икра, хамон, сосиски с высоким содержанием мяса и без добавок
- Икру красную
- Икру, креветки, мидии
- Индюшатина, говядина, свежая рыба
- Калев шоколад 300 гр 6,50 евро ????
- Клубника, пиво
- Конфеты
- Копченое мясо
- Кофе
- Кофе, шоколад
- Красная икра
- Кусок говядины
- Лосось
- Марихуану
- Мясо (märkis 2 küsitletut)
- Мясо баранины
- Мясо, рыба (märkis 3 küsitletut)
- Не знаю
- Оливковое масло, хамон
- Омар
- Печенье
- По ситуации
- Рыба (märkis 9 küsitletut)
- Рыба свежая, помидоры,огурцы,персики,нектарины
- Рыбную продукцию
- Рыбу, кондитерские изделия
- Рыбу, ягоды
- Свежий лосось
- Сыр
- Сырая рыба
- Филе рыбы
- Хорошую рыбу
- Шашлык

K28. Kas ja kuidas muutusid Teie toiduostmise, -tegemise ja -tarbimise harjumused viimase aasta jooksul seoses ostujõu vähenemisega Eestis? Ostan nüüd rohkem teatud toiduaineid (n=20)

- Aegunud toiduaineid/valmistoitu
- Allahindlusega, parim enne möödas jms
- Jälgin kuupäeva märgistusega tooteid
- Kampaniad ja viimase hetke 50% sama päeva tooted

- Kanafilee, porgand, kapsas, uba
- Kartul, erinevad marjad
- Kuivained
- Kuivained, kana, hakkliha, siis kui on sooduspakkumised
- Köögivilju, juurvilju
- Liha konserve
- Makarone
- Ostan liha ja lihatooteid sügavkülmikusse ja muid kauasäilivaid tooteid
- Ostan seda arvestusega, millal aeg järgmise kaupluse külastamiseni
- Puu- ja köögivilju hooajal, uusi teraviljasorte, külmutatud tooteid
- Tatar, linaseeme, kaerahelbed, kalakonserve
- Teravilja
- Toiduaineid, millel on parasjagu tehtud hinnasoodustust
- Toidud, mis on alla hinnatud, odavamad
- Täissuitsuvorsti asemel tihemini poolsuitsuvorst või keeduvorst
- Молоко, творог, сметана, сливки 10%, крупы

K28. Kas ja kuidas muutusid Teie toiduostmise, -tegemise ja -tarbimise harjumused viimase aasta jooksul seoses ostujõu vähenemisega Eestis? Muu vastus (n=15)

- Allahinnatud tooteid
- Ei ole loobunud perega söögikohtades /väljas/ söömisest
- Kasvatan kanu
- Muutust tegelikult ei ole. Tellin toidukaupu rohkem e-poest (kojutoomisega) alates koroonapiirangutest.
- Olen harjunud olema kaalutlevam ja kokkuhoidlikum. Muutused toimusid seoses abikaasa tervisliku seisundiga.
- Ostan enam 50% allahindlusega "kehtiv kuni" viimase kuupäeva tooteid
- Ostan erinevatest kauplustest soodustooted
- Ostan korraga vähem ja püüan enne poodi minekut kõik söödav külmkapist ära tarvitada
- Ostan poodidest, kus kaup on odavam
- Ostan vähem korraga
- Ostujõu vähenemine pole mind mõjutanud
- Planeerin toidukordi pikemalt ette ja teen ostud sellest lähtuvalt
- Poeg varustab mind vahest toiduga, mis tema perest jääb tarbimata
- Teadlikkuse tõus pakutava kohta, nt enam norra sumpadest kala ei osta - sisaldavad mürkaineid
- В основном покупаю продукты первой необходимости

MAHE K1. Mida Teie peate mahetoiduks (ka öko, orgaaniline toit)? Muu vastus (n=18)

- tundub, et usaldan Eesti põllumajandust ja tootjaid
- Ei osta
- Enda kasvatatud
- Ise kokkan, vähem soola, suhkrut, rasvaineid
- Ma ei mõtle sellele, kas mingi kleeps on peal ja kaup on kellegi arvates mahe
- Ma ei oska seda määratlada ega pea ka seda juba kellegi poolt tehtud määratlust kuigi usaldusväärseks. Ausalt öeldes - ei huvita ka.
- Ma ei pööra mingit tähelepanu öko toodetele ega osta neid kunagi
- Ma ei tarbi seda, mul ei ole tähtis
- Mahetoit on üks suur pettus
- Mind ei huvita mahesaadused
- Nõmedused ei huvita
- Olen jahimees ja tarbin oma kütitud ulukite liha, mis on parim mahetoit
- Pole aru saanud, mis asi on ökk-mökk toit
- Pole sellist toiduainet, mis oleks 100 mahe see ainult hinna tõstmiseks. Kui sõna mahe, siis hind kohutavalt ülesse aetud
- Päris aru ei saa mahetoidust. Ise kasvatan kõike ilma keemiata
- See on tegelikult segane värk ja petetakse

- Затрудняюсь ответить
- Экологически чистых продуктов питания не существует

MAHE K3. Kui Te ei ostanud viimase aasta jooksul mahetoitu, siis miks? Muu vastus (n=14)

- Ei otsi ekstra mahetoitu
- Ei otsi mahetoidu märke ja ei usu kõike, mis pakendil
- Harjumuspärasteid asju ostan
- Kütin ise jahiulukeid
- Meil on endal tunnustatud mahetalu
- Olen näinud, kui Eesti "mahetootja" paneb 50m kartuli vaole ämbritäie ühte kunstväetist. Isa oli mul põline agronoom ja ta pani 60-le vaole 2 ämbrit kunstväetist, aga milles oli vähemalt 6-7 sorti väetist, (läämmastik, fosfor, kaalium jne).
- On olnud teie antud märkidega pakendeid, aga ei otsi neid
- Osaliselt kasvatan ise
- Pidevalt ei jälgi
- Pole kindel, et toit on mahe. (Saastunud) vesi/vihm/õhk on sama kõigile tootjaile.
- Puudub igasugune usk kasulikkuse ja hinna vahel
- Põhjusi on palju, võib kogu eelneva loetelu ette loetleda
- Teadlikult ei osta. Kallis, aga kui miski on sobiva hinnaga - ostan.
- Не обращаю внимания на знак, если есть необходимость, то покупаю

MAHE K4. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis miks? Muu vastus (n=29)

- Beebile püreede valmistamiseks
- Ei ostanud teadlikult, liiga kallis
- Ei pannud tähele
- Ei pea vajalikuks
- Enamus beebismuutisid ja beebitoite on öko sertifikaadiga
- Eriti ei usalda teiste poolt kasvatatud ja sildistatud toitu, mis tegelikult ei pruugi vastata lubatule. Lihtsalt on hind kõrgem.
- Hind
- Ilmselt oli soodushind
- Ise kasvatan. Tean kvaliteeti
- Kallis ja valik vaike
- Kui toit/ toiduaine, mida nagoonii eelistan, on juhtumisi mahe
- Lihtsalt muud asjaolud langesid sobivalt kokku
- No ei näe erinevust ja 65 aastase seni söödud toit pole tapnud
- Oli 50% allahinnatud
- Ostan vaid lastelastele, nendel elu veel ees. Tomateid, kurke ostan ka meie omi maitse tõttu
- Proovisin uusi maitseid/tooteid
- Sain tasuta naabri/sugulase käest
- Soodukas (märkis 5 küsitletut)
- Sooduspakkumine või allahinnatud
- Tahtsin proovida erinevust
- Tavalist toodet ei olnud saada
- Tuttav tootja (märkis 2 küsitletut)
- Äkki meeltesegaduses?
- Детское питание продаётся только эко

MAHE K5. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis milliseid mahetoidutooteid Te ostsite? Muu vastus (n=16)

- Idud
- Kala
- Kasvatan ise (märkis 2 küsitletut)
- Lutserniidud
- Majonees

- Mesi võis olla mahe, kuid tootja ei reklaami seda sellena
- Mul on enda lemmikud tooted aga märgistust ei ole uurinud
- Omakasvatatud tooteid pean mahetoodeteks
- Ostetakse seda, mis ette satub
- Peedu talu maasikad
- Varuks põhiliselt tangained
- Võib-olla olen ostnud, ei ole tähelepanu pööranud
- Õrrekanad, aga ei tea, kas olid maheda omad
- Вино
- Покупаю оливковое масло из италии

MAHE K5A. Millistest mahetoodetest tunnete enim puudust? (n=254)

- Eestimaist köögivilja (kapsad, porrulauk, pastinaak), kohvikoor, juust
- Ei huvita
- Ei huvita mahetoidu teema
- Ei ole selliseid
- Ei ole vaja midagi
- Ei oska erilist välja tuua, kuna olen neid vähe tarbinud
- Ei oska lisada
- Ei oska midagi praegu märkida
- Ei oska soovida
- Ei oska valida ega tahta
- Ei oska öelda (märkis 70 küsitletut)
- Ei tunne millestki puudust (märkis 70 küsitletut)
- Ei tunne üldse puudust (märkis 47 küsitletut)
- Ei tunne puudust, kodu aiast saan mahetoitu
- Erinevad köögiviljad (brokkoli, kapsas, spargel, tomatid, maitsetaimed jms)
- Hapukoor, marjad, jogurt
- Jogurt, juust,
- Juurvili, salat, puuvili
- Juurviljad, kanamunad, maitsetaimed
- Juust
- Juust, leib-sai, karastusjoogid
- Kala (märkis 2 küsitletut)
- Kala
- Kala, kalatooted
- Kala, liha, linnuliha
- Kana, kala
- Kanaliha
- Kartul, köögiviljad, munad
- Kartul, muu köögivili, pasta
- Keefir, kohupiim, hapukoor
- Kodus on enamuses olemas
- Kohupiim, juurviljad, mahl
- Kommid, kohukesed, sealiha
- Kondiitritooted
- Kuivatatud puuviljad; marjad; pähklid
- Kuivatatud õunad
- Kõige lihtsamad baastoidud nt juurviljad
- Kõik mahetooted on pensionäri jaoks väga kallid
- Kõik piisav
- Kõik tooted peaksid olema MAHE
- Kõike on piisavalt
- Kõiki toiduaineid võiks olla tavapoes mahedana valikus
- Köögivili

- Köögivili, puuvili
- Köögiviljad, maitsetaimed
- Kõpsetised
- Kõpsetised, joogid
- Laktoosi vabad tooted
- Lambaliha
- Lastetoa, piimatooted, liha
- Leib
- Leib, piim, šokolaad
- Liha ja lihatooted
- Liha vorstid piimatooted
- Liha, kala
- Liha, muna, sibul
- Liha, munad (märkis 2 küsitletut)
- Lihatooted (märkis 2 küsitletut)
- Lihatooted (vorst, sink jms.)
- Lihatooted, valmistoidud
- Linnuliha, kala, kohukesed
- Linnuliha, mango, suhkruherned
- Loomaliha
- Mahe hakkliha, jogurt ja kohv
- Mahl, mesi, munad
- Mahlad
- Maitsestatamata jogurt, rukkileib, kohalikud teraviljad
- Maiustused (märkis 2 küsitletut)
- Maiustused, kuivatatud puuviljad, seened, kala
- Majonees, karastusjoogid, maitseained
- Marjad (märkis 2 küsitletut)
- Marjad, juurviljad
- Marjad, viljad, liha
- Mesi, munad
- Munad, liha, kala
- Munad
- Mõistliku hinnaga köögi ja puuviljad
- Net
- Näksimised
- Oleneb aastaajast
- Pastöriseerimata piim/piimatooted
- Piim (märkis 2 küsitletut)
- Piim, leib, õli
- Piimatooted (märkis 2 küsitletut)
- Pole (märkis 2 küsitletut)
- Pole midagi vaja
- Porgand, kartul, muna
- Praegu on juba päris lai valik
- Puuviljad (märkis 3 küsitletut)
- Puuviljad, juurviljad, marjad
- Puuviljad, juurviljad. Lihatooted
- Rahul valikuga
- Rapsiõli
- Rukkileib ilma nisuta, köögiviljad
- Sojahelbed
- Suitsukala, sutsuliha, toorpiim
- Šoti mägiveise liha

- Taimetee
- Tatra jahu, või
- Toiduõlid
- Tooteid on küllalt palju - ei oska juurde nimetada
- Veiseliha, kanamunad, piim
- Virsikud, pomelo, aprikoosid
- Või
- Värske kala (märkis 2 küsitletut)
- Värske kala ja liha (eriti lambaliha)
- Värske kala looduslikust keskkonnast (räim, kilu, lõhe, forell, jne)
- Värsked marjad, puuviljad, köögiviljad
- Õlid
- Ühest õigest koorekaramellijäätisest
- Банан
- Всего хватает
- Говядина
- Затрудняюсь
- Затрудняюсь ответить
- Молочные
- Мука и мучные изделия, фрукты из-за рубежа, рыбные изделия и рыба
- Мясо сухофрукты хлеб
- Мясо, рыба, овощи, фрукты
- Не знаю
- Не скучаю
- Овощи
- Овощи, колбаса, фрукты
- Орехи, чай, молоко
- Рыба (märkis 3 küsitletut)
- Фруктов
- Фрукты, овощи, мясо и яйца

MAHE K6. Kui Te ostsite viimase aasta jooksul mahetoitu, siis kust Te seda ostsite? (n=21)

- Biolife
- Edasimüüjalt internetist
- Healthplanning.eu
- Ise kasvatan
- KAUPMEES
- Kodune aed
- Laadad
- Muhu leib
- Naaber
- Oma põllult
- Reisidelt olen toonud mahedat oliiviõli
- Saan oma aiast
- Sõbra käest
- Talust
- Taluturg
- Tuttavalt
- Tuttavalt talunikult (märkis 3 küsitletut)
- Umami
- Väike hulgiladu

Lisa 4. Küsitletud kogumi iseloomustus

Üle-eestiline elanike küsitlus, vastanuid kokku 1225 vanuses 18-74 aastat.

Regiooni järgi²:

Põhja-Eesti	47%
Kesk-Eesti	9%
Kirde-Eesti	10%
Lääne-Eesti	11%
Lõuna-Eesti	23%

Elamu tüübi järgi:

suur kortermaja (enam kui 12 korterit)	49%
väike kortermaja (kuni 12 korterit)	13%
rida- ja individuaalelamu	38%

Rahvuse järgi:

eestlased	66%
mitte-eestlased	34%

Vanuse järgi:

alla 30-aastased	17%
30 - 49-aastased	41%
50 - 64-aastased	27%
üle 64-aastased	15%

Soo järgi:

naised	51%
mehed	49%

Netosissetulek leibkonnaliikme kohta kuus:

kuni 500 €	9%
501 - 1000 €	40%
1001 - 1500 €	24%
1501 – 2000 €	15%
Rohkem kui 2000 €	12%

Toiduostude tegemine:

peamine pere toiduostude tegija	50%
teeb poole pere toiduostudest	40%
teeb vähem kui poole pere toiduostudest	10%
ei tee peres toiduost	0%

² Vabariigi Valitsuse 3. aprilli 2001. aasta määrusega nr 126 kinnitatud Eesti piirkondlike üksuste statistilise klassifikaatori 3. tasemel esitatud maakondade grupid (uus haldusjaotus):

Põhja-Eesti: Harju maakond (sh Tallinn)

Kesk-Eesti: Järva, Lääne-Viru ja Rapla maakond

Kirde-Eesti: Ida-Viru maakond

Lääne-Eesti: Hiiu, Lääne, Pärnu ja Saare maakond

Lõuna-Eesti: Jõgeva, Põlva, Tartu, Valga, Viljandi ja Võru maakond